

- MENDELU
- Lesnická
- a dřevařská
- fakulta

ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD A ČTVRTSTOLETÍ KOMISE LESNICKÉ EKONOMIKY

V. Kupčák, P. Polster, L. Šišák, P. Palátová

2020

Mendelova univerzita v Brně

Václav Kupčák, Petr Polster, Luděk Šišák, Petra Palátová

ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD A ČTVRTSTOLETÍ KOMISE LESNICKÉ EKONOMIKY

2020

Autoři:

doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. – Mendelova univerzita v Brně

Ing. Petr Polster, Ph. D.

prof. Ing. Luděk Šišák, CSc. – Česká zemědělská univerzita v Praze

Ing. Bc. Petra Palátová, Ph. D.

Doporučná citace:

KUPČÁK, V., POLSTER, P., ŠIŠÁK, L., PALÁTOVÁ, P. Česká akademie zemědělských věd a čtvrtstoletí činnosti Komise lesnické ekonomiky. 1. vydání. 2020. 312 s.

Pracoviště:

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, 2020

Recenze:

Prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc.

Editor:

doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.

Sazba:

Ing. Petr Polster, Ph. D.

Obálka:

Ing. Jakub Michal, Ph.D.

Fotografie:

- Z exkurze EK OLH ČAZV – říjen 2010, LS Křivoklát, foto © Kupčák
- Z výzkumné plochy k projektu NAZV č. QJ1220313 „Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství“, LS Rychtářov, VLS, s. p., (z výstupů projektu 2014), foto © Kupčák
- Dřevokombinát v Radauji (Fabrica de cherestea Rădăuji), z exkurze k mezinárodní konferenci „Integrated Management of Environmental Resources“, Forestry Faculty of Suceava Stefan cel Mare University (Rumunsko), 2011, foto © Kupčák

Publikace byla zpracována v rámci řešení projektu NAZV č. QK1820358 „Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví“

© Mendelova univerzita v Brně, Zemědělská 1, 613 00 Brno

ISBN 978-80-7509-762-0 (Print)

ISBN 978-80-7509-763-7 (On-line)

Abstrakt

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) je odbornou a společenskou institucí, a současně vědeckým poradním orgánem ministra zemědělství České republiky. Základním posláním ČAZV je ovlivňovat vědeckou úroveň výzkumné činnosti a vzdělávání v oblasti její působnosti, pečovat o její soustavný rozvoj a účinně popularizovat získané vědecké poznatky.

K dlouholeté společné činnosti a příkladu spolupráce Ústavu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně a Katedry lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze patří organizace zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV. Publikace stručně zachycuje a shrnuje obsah více než pětadvacetileté činnosti této komise (za období 1995–2020).

Klíčová slova

Česká akademie zemědělských věd, lesní hospodářství, lesnická a dřevařská ekonomika, lesnická politika, Komise lesnické ekonomiky

Abstract

The Czech Academy of Agricultural Sciences (CAAS) is an expert and social institution and scientific advisory body for the minister of agriculture in the Czech Republic. The basic mission of CAAS is to influence the scientific level of research activities and education in its field, take care of continuos development and efficient popularization of gained scientific knowledge.

To the long-term joint activities and examples of cooperation between Department of Forestry and Wood Economics and Policy (Faculty of Forestry and Wood Technology – Mendel University in Brno) and Department of Forestry and Wood Economics (Faculty of Forestry and Wood Sciences – Czech University of Life Sciences Prague) belong meetings of Commission of Forestry economics of Department of Forestry CAAS (their organization and realization). This paper briefly summarizes the content of more than twenty five years of activities of this commission (from 1995 to 2020).

Key words

The Czech Academy of Agricultural Sciences, forestry, forestry and wood economics, forestry policy, Department of forestry, Commision of forestry economics

Preamble

Vážení čtenáři,

publikace, kterou máte před sebou je výsledkem práce autorů lesnických fakult v Brně a Praze. Shrnuje výsledky práce Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV; informuje o činnosti této komise v uplynulých téměř třech desetiletích. Obsahuje řadu inspirativních sdělení nejen ekonomického zaměření a výzkumu, ale i z jiných úseků lesnické teorie a praxe. Tento obsahový přesah nesporně zvyšuje informační použitelnost této publikace, jež v novodobé historii lesnických fakult i ČAZV nemá obdobu.

Ekonomická stabilita lesních podniků je v rozhodující míře závislá na obchodu s jejich hlavním produktem, kterým je dříví. Ekonomickou efektivnost jejich činnosti určuje objem a kvalita disponibilních výrobních faktorů, tedy synergické působení přírodních, technologických a hospodářských podmínek na konkrétní lokalitě.

Úkolem ekonomických předmětů a lesnického ekonomického výzkumu je aplikace jejich poznatků a pravidel při plánování, managementu a hodnocení výroby a prodeje produkce. Cílem těchto aplikací je zabezpečit rentabilitu lesních podniků. Přitom je třeba zajistit i požadavky veřejnosti na lesní hospodářství, tj. plnění ekosystémových služeb. Lesní podniky jsou součástí tržní ekonomiky, musí se tedy řídit jejími pravidly. Jejich ekonomické aktivity jsou ovlivňovány právními normami a do jisté míry i politickými tlaky.

Kořeny nynější Komise lesnické ekonomiky sahají do přelomu 70. a 80. let minulého století. Vznikla tak platforma, která umožňovala diskutovat o aktuálních problémech lesního hospodářství v tehdejším Československu. Komise se scházela třikrát až čtyřikrát v roce na různých místech republiky. Jednání byla dvoudenní a zpravidla končila exkurzí, někdy i mimo lesnické objekty, ale vždy s ekonomickým zaměřením. Aktivními členy komise byli tehdy zejména: doc. Ing. Z. Bludovský, DrSc. (předseda komise); Ing. V. Marko, CSc.; Ing. K. Rybníček; prof. Ing. J. Ruprich, DrSc.; doc. Ing. M. Novotný, CSc.; Ing. E. Verner; Ing. J. Pelcner, CSc.; Ing. Z. Holík; doc. Ing. B. Špyrka, CSc.

Cílem napsání a vydání této publikace bylo podat svědectví o obnovení a kontinuitě činnosti této komise – o práci a snahách lesníků-ekonomů v novodobých podmínkách lesního hospodářství i návazného zpracování dřeva. Mnohé z jejího obsahu může být použité i pro širší lesnickou a odbornou veřejnost.

V Brně, v prosinci 2020

Prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc.

Obsah

1	Úvod	9
2	Několik poznámek k lesnické a dřevařské ekonomice a politice	12
2.1	Studium a zkoumání ekonomických jevů a procesů, ekonomie a ekonomika	12
2.2	Lesnictví a lesní hospodářství	20
2.3	Vývoj ekonomických principů v lesnictví a lesním hospodářství	26
2.4	Evropské lesopolitické a environmentální aspekty v lesnictví a zpracování dříví	31
2.5	Lesnická a dřevařská ekonomika a politika v ČR v současnosti	34
3	Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky	39
4	Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky	47
5	Česká akademie zemědělských věd	53
5.1	Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV	55
5.2	Přehled činnosti EK/KLE od roku 1995	57
6	Zasedání EK OLH ČAZV v období 1995-2000	58
6.1	Rok 1995	58
6.2	Rok 1996	59
6.3	Rok 1997	60
6.4	Rok 1998	64
6.5	Rok 1999	66
6.6	Rok 2000	68
7	Zasedání EK OLH ČAZV v letech 2001–2005	72
7.1	Rok 2001	72
7.2	Rok 2002	75
7.3	Rok 2003	78
7.4	Rok 2004	82
7.5	Rok 2005	89
8	Zasedání EK OLH ČAZV v letech 2006–2010	96
8.1	Rok 2006	96
8.2	Rok 2007	103
8.3	Rok 2008	112
8.4	Rok 2009	119
8.5	Rok 2010	122
9	Zasedání Ekonomické komise/Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV v letech 2011-2015	131
9.1	Rok 2011	131

9.2	Rok 2012	139
9.3	Rok 2013	146
9.4	Rok 2014	158
9.5	Rok 2015	165
10	Zasedání KLE OLH ČAZV v letech 2016–2019	175
10.1	Rok 2016	175
10.2	Rok 2017	181
10.3	Rok 2018	192
10.4	Rok 2019	202
11	Participace KLE OLH ČAZV na mezinárodních konferencích	212
12	Velmi stručná historie lesnického školství středního	218
12.1	Počátky lesnického školství	218
12.2	Historie České lesnické akademie Trutnov	219
12.3	Historie SLŠ v Hranicích	221
12.4	Hájenská škola v Bzenci a její osud	224
13	Doslov a poděkování	225
	Summary	227
	Použitá literatura	229
	Seznam obrázků	236
	O autorech	247
	Autoři fotografií	251
	Použité zkratky	252

Přílohy

I	Zasedání Ekonomické komise a Komise lesnické ekonomiky – přehled stěžejních témat a situace jednání	255
II	Setkání kateder a mezinárodní spolupráce	259
III	Vývoj EK/KLE OLH ČAZV v čase (společné fotografie účastníků zasedání)	263
IV	Galerie členů, účastníků a hostů zasedání EK/KLE	273
V	Rozšiřující fotografická dokumentace	283
VI	Příklady webových prezentací EK/KLE	297
VII	Mapový přehled lokací zasedání Ekonomické komise a Komise lesnické ekonomiky 1995–2019	307

1 Úvod

Česká akademie zemědělských věd je odbornou a společenskou institucí a současně vědeckým poradním orgánem ministra zemědělství České republiky. Základním posláním České akademie zemědělských věd je ovlivňovat vědeckou úroveň výzkumné činnosti a vzdělávání v oblasti její působnosti, pečovat o její soustavný rozvoj a účinně popularizovat získané vědecké poznatky (<www.cazv.cz>).

Jak vyplývá z této úvodní premisy je posláním České akademie zemědělských věd ovlivňování vědecké úrovně výzkumné činnosti a vzdělávání v rámci zemědělství, i v oblasti lesnictví a lesního hospodářství. Sem pak nedílně patří lesnická ekonomika a politika, coby vědní obory, jež v České republice na vzdělávací a vědecko-výzkumné úrovni v podstatě garantují Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně (ÚLDEP) a Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze (KLDE). V publikaci jsou těmto pracovištím věnovány samostatné kapitoly.

Akademie, univerzita

AKADEMIE (lat. *Academia* – Akademie podle Platona, *academia* – vyšší škola) je původně označení filosofické školy, založené po roce 388 př. n. l. Platónem v Athénách, v háji hrdiny řecké mytologie AKADÉMA. Název převzala i humanistická AKADEMIE PLATÓNSKÁ, založená roku 1439 ve Florencii a po jejím vzoru řada dalších vědeckých institucí. Od athénské Akademie se odvozují také názvy různých učených společností, škol a vědeckých institucí v novověku.

AKADEMIE VĚD – sbor významných vědců nebo umělců, kteří se pravidelně scházejí a diskutují o odborných otázkách.

UNIVERZITA (z lat. *universitas* – všeobecnost, společenství, kolegium) je tradiční označení samosprávné vysoké školy, která poskytovala nejvyšší stupeň vzdělání v rozmanitých oborech. V ČR je název univerzita vyhrazen vysokým školám univerzitního typu, které se věnují jak vzdělávací, tak také vědecké, badatelské nebo jiné tvůrčí činnosti, uskutečňují všechny typy studijních programů – tedy i programy doktorské – a rovněž udělují nejvyšší akademické tituly.

I když první skutečné univerzity vznikly až ve středověku, kořeny univerzit jsou v antických školách typu akademie, lycea nebo rétorických škol. Latinský název *universitas* vznikl zkrajením názvu *universitas magistrorum et scholarium* (společenství učitelů a studentů).

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/>

Vzhledem ke zcela výjimečnému postavení lesnictví a lesního hospodářství (LH) v rámci národního hospodářství, i lesa jako zásadní složky životního prostředí, byla na začátku zařazena samostatná kapitola „Několik poznámek k lesnické a dřevařské ekonomice a politice“. Dlouhodobý charakter procesů a produkce v LH byl v této kapitole důvodem k logickému zdůraznění historických

souvislostí, a do značné míry s nimi související problémy tohoto odvětví v zobrazeném časovém rámci, i současnosti. Historické aspekty vývoje lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky ve 20. století zachycuje vývoj na vysokých školách v kapitolách 3 a 4. Je pravdou, že vlastně celá publikace má převážně informační charakter „ex post“, ale v lesnictví nesrovnatelně více než kdekoli jinde platí, že: „*bez minulosti by nebylo současnosti, a nemůže být ani budoucnost*“. Vzhledem k obsáhlosti uvedené předmětné problematiky, i skutečnosti že se jedná o lesnictví a návazné zpracování dříví, má tato kapitola charakter poznámek.

Ve věci vzájemných vztahů a k příkladům součinnosti: ÚLDEP i KLDE společně řeší řadu externích grantových projektů, organizují workshopy, semináře a konference o odvětvových ekonomikách – lesnické a dřevařské ekonomice a politice – v prostředí svých fakult. V neposlední řadě sem patří i iniciace a organizace tzv. *setkávání kateder* za účelem výměny informací a zkušeností na pedagogických a vědeckovýzkumných platformách (tuzemských i zahraničních).

Fakulta, ústav, katedra

FAKULTA (lat. *facultas* – obor, předmět, disciplína) je oborově vymezená část vysoké školy univerzitního typu. Výraz (slovo) katedra (lat. *cathedra* – oficiální místo, označení biskupského stolce, sídlo) má v současnosti tyto významy: biskupský trůn, stolec; učitelský úřad papeže; organizační útvar vysoké školy; učitelský stůl; symbol autority, úřednosti.

ÚSTAV obvykle označuje vědeckou, výzkumnou, vzdělávací, kulturní, odbornou či združovnickou instituci nebo specializovanou organizaci (zvláště se tak např. označuje vysokoškolský ústav jakožto součást vysoké školy).

VYSOKOŠKOLSKÁ KATEDRA je organizační jednotka a vědecké pracoviště vysokoškolské fakulty, případně přímo vysoké školy. Systém kateder byl do českého vysokého školství implementován v roce 1950. Do té doby byly fakulty československých vysokých škol, podobně jako jinde v Evropě, strukturovány do ústavů či seminářů, které vedl určitý profesor. Po roce 1990 došlo k opuštění povinného katedrového systému a konkrétní organizační členění vysokých škol a jejich fakult bylo svěřeno akademické samosprávě (podle zákona o vysokých školách).

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/>

Vzhledem ke skutečnosti, že některá zasedání Ekonomické komise (viz dále) se uskutečnila na středních lesnických školách (včetně noclehů účastníků na internátech), je v publikaci přiřazena samostatná kapitola „Velmi stručná historie lesnického školství středního“ – kap. 12, str. 218.

Již po desítky let patří, jako součást společné činnosti a příkladné spolupráce ÚLDEP a KLDE, každoroční organizace dvou zasedání *Komise lesnické ekonomiky* (dříve *Ekonomická komise*) Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd. Tato publikace stručně zachycuje a shrnuje obsah více než dvacetipětileté nepřetržité činnosti této komise.

Komise lesnické ekonomiky má dlouholetou historii a zmínky o její činnosti lze nalézt již v roce 1959. Cílem této publikace jsou stručné informace o obnovené činnosti komise po roce 1990, resp. za období 1995–2020. Zastoupení členů komise a dalších zúčastněných osobností, jakož i samotná činnost komise, vychází ze základních zásad ČAZV, jimiž je mimo jiné popularizace vědeckých poznatků a propojování výzkumu s praxí. K tomu přispívají i vnitřní zásady komise, mezi něž patří např. neformální jednání, svobodné vyjadřování a diskuze názorů. Na některých zasedáních jsou k projednaným tématům konsenzuálně přijata určitá stanoviska nebo doporučení, jež jsou následně postoupena příslušným institucím.

Základním zdrojem informací pro stěžejní část této publikace – k vlastní činnosti Ekonomické komise resp. Komise lesnické ekonomiky (EK/KLE) – byla dokumentace, jež byla a je průběžně vedena, tj. především zápisy z jednotlivých zasedání a fotodokumentace (autoři fotografií jsou uváděni průběžně v textu), příp. i na základě vlastních poznámek autorů příspěvků. K dalším zdrojům informací patří i sborníky příspěvků (v tištěné i elektronické verzi), jež také patří k významným výstupům činnosti komise. Zásadním centralizovaným a disponibilním zdrojem podkladů (nejen výše uvedených) je stávající webová stránka komise v rámci portálu ČAZV, na adrese: <<http://www.cazv.cz/ek/>>. Při vlastním výběru a následném komplexním zpracování předmětných informací v této publikaci byl z obecného metodického hlediska přiměřeně použit retrospektivní dokumentografický rešeršní přístup.

Vzhledem k omezenému prostoru nebylo v této publikaci možné uvést celou šíři informací o lesnickém ekonomickém výzkumu a výstupech vědecko-výzkumné činnosti v textu uvedených institucí a osobností. Vedle průběžných záznamů z jednotlivých zasedání komise, lze v této záležitosti odkázat na vymenované příspěvky v uvedených sbornících; u fakultních pracovišť pak také odkázat na jejich webové stránky:

- u ÚLDEP – <<https://uldep.ldf.mendelu.cz/>>,
- u KLDE – <<https://www.fld.czu.cz/cs/r-6824-katedry-a-soucasti/r-6829-katedry-a-excelentni-tymy/r-7369-katedra-lesnicke-a-drevarske-ekonomiky>>.

Uváděná publikace budiž historickým záznamem, ale hlavně odkazem následovníkům.

2 Několik poznámek k lesnické a dřevařské ekonomice a politice

Obsahem této kapitoly je velmi stručné pojednání o předmětu a reálném obsahu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, počínaje vymezením zde příslušných vědních oborů a metodických přístupů ve vědě a ekonomickém výzkumu – až po praxi. Nejen vzhledem k dlouhodobému charakteru procesů a produkce v lesním hospodářství jsou zdůrazněny relevantní historické souvislosti (včetně vývojového propojení lesnické ekonomiky a politiky s hospodářskou úpravou lesa, a zpracováním dřeva) a do značné míry s nimi související lesnictví a dřevařství v zájmovém období činnosti EK/KLE (viz také přehled témat zasedání, zaměření grantů¹ poskytnutých prostřednictvím Národní agentury pro zemědělský výzkum – NAZV, i téma příspěvků v uvedených sbornících), ale i reálné problémy těchto národních hospodářských odvětví v současnosti.

2.1 Studium a zkoumání ekonomických jevů a procesů, ekonomie a ekonomika

Ekonomie patří mezi společenské vědy – předmětem poznání je společenská realita (vedle např. sociologie, demografie, politologie, historie a práva). Používá také řadu nástrojů přírodních věd (např. matematiku a biometrii) – vychází též z poznatků filozofie. Při tom všem ekonomie hledá zákonitosti, mající pokud možno co nejobecnější platnost, formuluje hypotézy a teorie vysvětlující pozorované skutečnosti a umožňující predikci zkoumaných jevů.

Při ekonomickém zkoumání a myšlení by měly být dodržovány určité zásady; jednou z nejdůležitějších je usuzování o ekonomických procesech za stejných ostatních podmínek (lat. „*ceteris paribus*“). Dále je nebytné usuzování o přičinách a následcích, významu a váze; důležitou roli zde hraje faktor času. K pochopení relevantních zákonitostí se v ekonomickém výzkumu využívají následující techniky a metody. Z technik:

- pozorování a využití historie – hledání historických souvislostí²,
- analýza faktů – získaných pozorováním,
- experimenty – chování analyzovaného subjektu a jeho změny a návazné ekonomické průměty či důsledky.

Metoda (z řec. *met-hodos* – „cesta, následování, postup“) je postup nebo návod, jak získávat správné poznatky, je prostředkem poznání. Metoda a systém tvoří

¹Grant = z angl. *povolení, poskytnutí, udělení, dar*.

²GEORGE SANTAYANA (1863–1952) – americký filosof, představitel naturalismu a „klasické“ americké filozofie. Z jeho nejproslulejších citátů: „*Kdo zapomíná na své dějiny, je odsouzen je opakovat.*“

podstatu vědy, přičemž systém představuje její obsahovou stránku, zatímco metoda její stránku formální. Při zkoumání ekonomických jevů se uplatňují metody obecné a speciální.

Obecné metody vychází z běžné a přirozené poznávací činnosti člověka. Patří k nim pozorování, analýza a syntéza, indukce a dedukce, komparace a abstrakce.

Speciální metody využívají postupů a výsledků jiných vědních disciplín (zejména matematiky) a jsou zpravidla specifikovány pro určitou oblast aplikací. Patří sem matematické a statistické metody, ekonometrie, kybernetika, synergetika, metoda geografická, historická a monografická. Kybernetika je věda o řízení a sdělování v živých organismech a ve strojích (Wiener, 1948)³; jejím předmětem je studium podobnosti mezi systémy v živých organismech, strojích a společnosti.

Lesnickým ekonomickým výzkumem v ČR se, v návaznosti na studium, v současnosti v podstatě zabývají pouze příslušné vysoké školy resp. fakulty. Na Výzkumném ústavu lesního hospodářství a myslivosti někdejší samostatný útvar ekonomiky (1952), později útvar lesnické ekonomiky (1959) a nakonec útvar lesnické politiky, zanikly.

V § 1 Úvodní ustanovení zákona o vysokých školách č. 111/1998 Sb. se uvádí – cit.: *Vysoké školy jako nejvyšší článek vzdělávací soustavy jsou vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti a mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti tím, že: a) uchovávají a rozhozňují dosažené poznání a podle svého typu a zaměření přestupují činnost vědeckou, výzkumnou, vývojovou a inovační, uměleckou nebo další tvůrčí činnost ...*

V navazujícím Nařízení vlády č. 275/2016 Sb. o oblastech vzdělávání ve vysokém školství – jsou pro oblast 16 – LESNICTVÍ A DŘEVAŘSTVÍ mj. vymezeny základní tematické okruhy:

- e) Hesopdářská úprava lesa a geoinformační technologie,
- h) Ekonomika, správní služba a řízení lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu,
- i) Podnikání a management v lesním hospodářství, dřevozpracujícím a nábytkářském průmyslu.

V rámcovém profilu absolventa – absolventi, v odpovídající šíři a míře podrobnosti, prokazují mj.:

- znalosti managementu přírodního a krajinného prostředí s důrazem na trvalou udržitelnost, polyfunkčnost a diferencovanost přístupů,
- znalosti podnikatelského prostředí odvětvové ekonomiky a obchodu s lesnickými a dřevařskými komoditami.

³NORBERT WIENER (1894–1964) – americký matematik a filozof, zakladatel kybernetiky, kterou teoreticky popsal jako vědu o řízení a sdělování v publikaci „Cybernetics or Control and Communication in the Animal and the Machine“, 1948 („Kybernetika aneb Řízení a sdělování u organismů a strojů“). V roce 1950 napsal populárnější výklad pro širší veřejnost pod názvem „Kybernetika a společnost“ (v českém vydání: WIENER, NORBERT. *Můj život*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1970).

S ohledem na typ studijního programu absolventi umí v odpovídající šíři a míře podrobnosti:

- realizovat běžné i specializované lesnické, krajinářské a dřevařské činnosti ve výrobní, legislativně–správní, ekonomické, projektově–plánovací a organizačně–řídící oblasti,
- rozvíjet nové koncepce a strategie vedoucí k optimalizaci dřevní i mimodřevní produkce lesních ekosystémů a zajištění mimoprodukčních funkcí lesa, a to v dlouhodobém (udržitelném) horizontu,
- vyhledat oborové obecně závazné právní předpisy a předpisy souvisejících oborů a správně je použít, popřípadě navrhovat jejich změny.

Jak bylo uvedeno, v oblasti vědy a lesnického ekonomického výzkumu mají zásadní roli grantové projekty Národní agentury pro zemědělský výzkum (NAZV). Hlavními výstupy zde jsou: články v impaktovaných časopisech, vědecké publikace v plně recenzovaných periodikách (např. příspěvky v Journal of Forestry Science), monografie, odborné knihy, příspěvky na vědeckých konferencích, odborné publikace (např. články v Lesnické práci), autorizovaný software, certifikované metodiky, specializované mapy s odborným obsahem. Patří sem i workshopy a národní i mezinárodní vědecké konference.

Odvětvové ekonomické charakteristiky (včetně veličin a ukazatelů) českého lesního hospodářství v současnosti vychází ze statistického zjišťování; ústřední soubor informací, vydávaný Ministerstvem zemědělství ČR, představují *Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky* za příslušný rok (systematicky od roku 1994) - tzv. „Zelené zprávy“ (ZZ, MZe). Soubor informací o dřevařském průmyslu ČR představují roční zprávy Ministerstva průmyslu a obchodu ČR – *Panorama zpracovatelského průmyslu*.

Ekonomie jako nauka se v podstatě vyvinula v 17. a 18. století vyčleněním z do-savadní filozofie⁴. Jednou z prvních ekonomických teoretických škol byla klasická škola politické ekonomie 18. století, a jeden z jejích hlavních představitelů ADAM SMITH (1723–1790) je všeobecně pokládán za zakladatele ekonomie jako vědy. Ve svém stěžejním díle „*Pojednání o podstatě a původu bohatství národů*“ (1776) mj. popisuje základní princip tržního chování, kdy „neviditelná ruka trhu“ prostřednictvím cen vyrovňává nabídku s poptávkou, oceňuje jimi vzácnost zdrojů a motivuje tak alokaci těchto zdrojů.

Reálně ekonomie, resp. ekonomika (eventuálně hospodaření) však existovaly samozřejmě již za starověku, a hospodářství, ve kterém se produkují statky, popisuje ve svých dílech většina filozofů starého Řecka či Říma. Samotný pojem

⁴Filosofie nebo filozofie (řec. *filein* – „mít rád, toužit po něčem“ a *sofia* – „moudrost“) – soustavné, racionální a kritické zkoumání skutečnosti, světa a člověka, případně i toho, co je přesahuje (metafyzika). Hledání pravdivého poznání a smyslu života prostředky reflexe, racionální argumentace a diskuse vyžadující určité pojmy.

ekonomie je spojen s Aristotelem⁵ – pochází ze slov řeckého původu *oikos* – „dům, společenství, hospodářství“, a *nomos* – „zvyk, správa, zákon“; *oikonomia* v původním překladu také označuje „hospodářnost, úspornost“⁶. A již Aristotelev učitel PLATÓN (427–347 př. n. l.) v díle „*Politeia*“ (v čes. překladu „*Ústava*“) vyslovuje tezi o vzniku trhu peněz, jako současti a prostředku obchodu. V historii evropského účetnictví byl nejvýznamnější osobností LUCA PACIOLI (1445–1514), františkánský mnich a profesor matematiky a teologie na italských univerzitách. V jeho traktátu⁷ z roku 1494 *Summa de arithmeticā, geometriā, proportioni et proportionalita* bylo poprvé na světě publikován princip podvojného účetnictví (plně platný i v současném finančním účetnictví). (L. Pacioli byl při 500. výročí v roce 1994 vyobrazen i na italské 500 lirové minci). Historie účetnictví je však především spjata s obchodem a potřebou zaznamenání dlužnicko-věřitelských vztahů (např. v oblasti Mezopotámie) již kolem 3. tisíciletí př. n. l. (daleko dříve před vznikem peněz); účetnictví je nedílně spojeno s historickým vývojem správy daní a v podstatě podmiňuje funkčnost daňové soustavy (dodnes).

Obr. 2.1.1 Platón a Aristoteles
(výřez z fresky Raffaela Santi:
„Athénská škola“)

Obr. 2.1.2 Luca Bartolomeo
de Pacioli

Obr. 2.1.3 Adam
Smith

Od 17. století (ANTOINE DE MONTCHRÉTIEN, 1615) se začalo používat pojmu *politická ekonomie*⁸ (řec. *polis* – „obec, město, stát“). Původně to byl souhrnný ná-

⁵ ARISTOTELES ZE STAGEIRY (384–322 př. n. l.) – antický myslitel a filosof, zakladatel ontologie (filosofické systematicky rozlišující poznávání prvotních principů a příčin, bytí a dění atd.)

⁶ Řecký „*oikonomos*“ byl obdobně jako latinský „*pater familiaris*“ – náčelník rodinné obce a správce domácnosti; u Slovanů tomuto postu odpovídá „*hospodář*“ (srv. *gospod*, *gospodin*) – náčelník rodu, správce usedlosti, stařešina. Odtud dostalo slovo „*ekonom*“ stejný význam jako „*hospodář*“ a ekonomie (ekonomika) jako hospodářství (příp. ekonomický = hospodářný).

⁷ Traktát (z lat. *tractare* = „pojednávat“) – psaný text k souhrnu vědomostí o určité věci, jevu či systematické disciplíně. Na středověkých univerzitách také obdoba psané přednášky či skript.

⁸ A. de Montchretien (1575–1621), francouzský ekonom v díle „*Traicté de l'économie politique*“ z roku 1615. V historii proslula klasická škola politické ekonomie 18. a 19. století (v Anglii a Francii), kde k hlavním představitelům patřili: A. SMITH (1723–1790), T. R. MALTHUS (1766–1834), D. RICARDO

zev pro zkoumání ekonomických procesů, zejména v kontextu ekonomiky státu (vysvětlování původu, později růstu bohatství). Současná literatura pod tímto pojmem rozumí analýzu interakcí mezi politickým prostředím a ekonomickým systémem.

Soudobá ekonomie (economics) se, podle SAMUELSON, NORDHAUS (1991), jako věda zabývá studiem organizačních forem (systémů), jejichž prostřednictvím lidstvo řeší fundamentální problém vzácnosti. Jako vědní disciplína zkoumá, jak společnost užívá omezené zdroje k výrobě různých druhů statků či služeb a jak jsou tyto produkty rozdělovány mezi spotřebitele.

WILLIAM DAWBNEY NORDHAUS (*1941) – americký ekonom a profesor ekonomie na Yale University, nositel Nobelovy ceny za ekonomii v roce 2018 („Integrace změny klimatu do dlouhodobé makroekonomicke analýzy“). Původním vzděláním lesní inženýr, působil v rámci Yale University od roku 1967 na Škole lesnických a environmentálních studií (Yale School of Forestry & Environmental Studies), založené v roce 1900 jako Yale Forest School.

S americkým ekonomem a nositelem Nobelovy ceny za ekonomii v roce 1970 PAULEM ANTHONY SAMUELSONEM (*1915, †2009) je spoluautorem univerzitní učebnice „*Economics*“ (19 vydání a překlad do více než čtyřiceti jazyků), jež je celosvětově považována za nejprodávanější ekonomickou učebnicí všech dob, a nazývána „kanonickou učebnicí“.

Ekonomická teorie i praxe se člení podle toho, kterou oblastí a úrovní ekonomiky se zabývá – na *makroekonomii* a *mikroekonomii*. Toto dělení je relativní – hranice nelze vždy přesně určit.

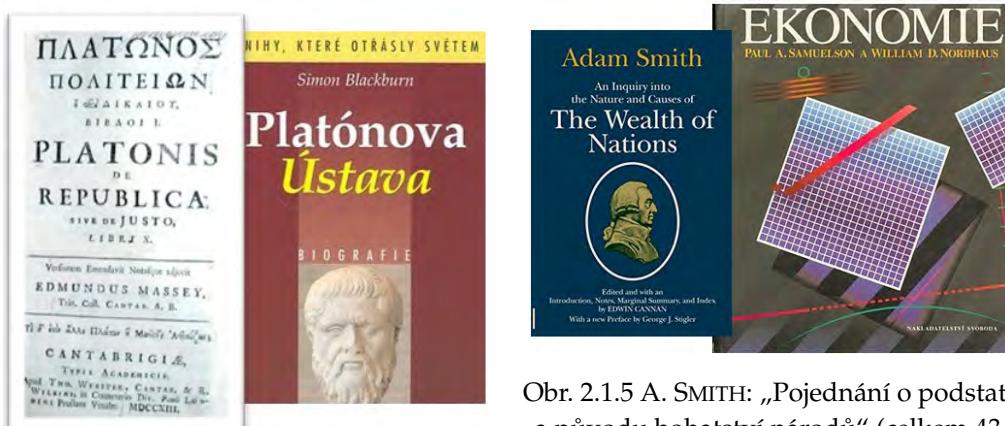
Makroekonomie analyzuje funkce ekonomiky jako systémového celku, např. na úrovni státu, regionu. Zabývá se zkoumáním úrovně produkce a spotřeby, trhu, cen, zaměstnanosti, zahraničně ekonomickými vztahy atd., vyjadřovanými pomocí základních tzv. agregátních veličin (např. hrubý domácí produkt, inflace). Subjekty makroekonomie jsou podniky (výrobci, firmy, organizace), domácnosti – občané, a stát.

Mikroekonomie – předmětem zkoumání je chování jednotlivých ekonomických subjektů v rámci daného systému (státu, regionu atd.) a za určitých okolností. Zejména se jedná o chování domácností a podniků, vývoj výroby určitého odvětví, vztahy produkce a cen komodit, zákonitosti dílčích trhů atd. Příkladem

(1772–1823) a J. S. MILL (1806–1873). Také stejnojmenný český časopis z oblasti základního výzkumu Politická ekonomie (vychází od roku 1953) – vydavatel Vysoká škola ekonomická Praha.

mikroekonomického rámce může být postavení konkrétního odvětví či podniku na konkrétním trhu.

Ekonomika (economy) představuje určitý systém, ve kterém se uskutečňuje hospodářský proces, vymezený nejčastěji hranicemi státu – v rámci národního hospodářství. Je v podstatě aplikací obecné ekonomie v určité sociálně–ekonomické formaci, úseku národního hospodářství nebo odvětví – v tzv. *odvětových ekonomikách*. Základní *hospodářský proces* zde sestává ze čtyř základních fází: výroba, rozdělování a přerozdělování, směna, spotřeba. V reálném životě ekonomii jako teorii a její ekonomickou praxi – ekonomiku, většinou nelze zcela oddělovat.

Obr. 2.1.4 Platónova „Ústava“ (vyd. Cambridge 1713 a vyd. Beta-Dobrovský 2008)

Obr. 2.1.5 A. SMITH: „Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“ (celkem 43. vydání), SAMUELSON, NORDHAUS: „Ekonomie“ (1. české vydání, nakl. Svoboda 1991)

Podniková ekonomika (dříve podnikohospodářská nauka, podnikové hospodářství) je hospodářská vědní disciplína, jejíž objektem zkoumání je podnik jako podnikatelský subjekt (v anglosaských zemích se podniková ekonomika klasifikuje jako součást ekonomie).

Podnikatel je organizující prvek výroby. Odpovídá (nese riziko) za ekonomická rozhodnutí co vyrábět, kolik a pro koho vyrábět a jaké použít výrobní metody. Postava podnikatele se objevuje již v 18. století, prvním kdo zavedl tento pojem byl R. CANTILLON⁹, který rozlišuje dvě skupiny lidí: podnikatelé a tzv. námezdní. Teorie podnikání se začala prudce rozvíjet začátkem 20. století. J. A. SCHUMPE-

⁹CANTILLON RICHARD (1680–1734) – irský bankér, ekonom a demograf.

TER¹⁰ charakterizuje podnikatele jako motor ekonomického vývoje, který vnáší do podnikání nové prvky, využívá poznatků vědy a techniky, zhodnocuje vložený kapitál.

Klasická ekonomická teorie vycházela z pojetí, že cílem podniku v konkurenčním tržním prostředí je *maximalizace zisku*. Toto pojetí se však může projevit i rozeprávě – krátkodobá maximalizace zisku nemusí vždy zabezpečovat dlouhodobé trvání podniku. Proto se jako cíl začal prosazovat *dlouhodobý růst podniku*; zisk je jak prostředkem, tak i výsledkem růstu podniku. Základní cíl podnikání jako všechny činnosti, jež vedou a napomáhají maximalizaci hodnoty podniku (firmy) definuje SYNEK¹¹(1994). Publikace prof. Synka „Podniková ekonomika“ je nejrozšířenější vysokoškolská učebnice podnikové ekonomiky v ČR (1. vydání v roce 1990 – „Základy podnikové ekonomiky“).

V dalším vývoji do soustavy podnikových cílů začaly pronikat aspekty sociální a ekologické, a syntézou vznikla představa globálního cíle podnikání: *dosahování přiměřeného zisku v dlouhodobém rozvoji podniku při respektování společenských a ekologických požadavků a omezení*. Následně to byly aspekty trvalé udržitelnosti a nejnověji – aspekty společenské odpovědnosti (HAJDÚCHOVÁ, 2020).

Stanovení cílů podniku sestává ze tří fází:

- kritické analýzy dosavadní činnosti,
- stanovení hlavních směrů hospodářského rozvoje (strategická fáze),
- určení klíčových činností a předpokladů k jejich realizaci (taktická fáze).

Smyslem kritické analýzy dosavadní činnosti podniku je zejména získat reálný pohled na jeho silné a slabé stránky¹². Strategické, taktické i operativní cíle podniku jsou zpracovány a konkretizovány do soustavy podnikových plánů. Podnikové plánování představuje tedy formulaci cílů a jejich rozpis v časové i věcné rovině. Základním podnikovým plánem je plán na hospodářský rok – roční prováděcí plán.

¹⁰SCHUMPETER JOSEPH ALOIS (1883–1950) – americký ekonom českého původu. Zbýval se teorií společnosti a institucionálních změn, teorií inovace a inovačního cyklu.

¹¹PROF. ING. MIROSLAV SYNEK, CSC. (nar. 1935) – v letech 1990–2003 vedoucí katedry podnikové ekonomiky na Vysoké škole ekonomické v Praze (dříve katedra ekonomiky průmyslu, která byla založena v roce 1952, v roce 2015 byla katedra přejmenována na katedru strategie). V 90. letech 20. století absolvoval kurz pro řídící pracovníky na University of Iowa v USA, studijní pobyt na Texas A&M University v USA, studijní pobyt na univerzitě v Manchesteru ve Velké Británii, a působil též jako hostující profesor na Rochester Institute of Technology v New Yorku. Svými studenty nazýván jako „Guru podnikové ekonomiky“.

¹²Jednou z často užívaných analytických metod je tzv. *SWOT analýza*, pomocí níž se vyjadřují silné stránky (**S**trengths), slabé stránky (**W**eaknesses), příležitosti (**O**pportunities) a rizika, resp. hrozby (**T**hreats).

Právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost vychází z Listiny základních práv a svobod. Po rekodifikaci občanského a obchodního práva v roce 2014 došlo v ČR ke změně legislativy, která upravuje podnikání, a základními právními předpisy jsou zákon č. 89/2012 Sb., nový občanský zákoník, zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích a zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Pojem *podnik* byl v občanském zákoníku nahrazen pojmem *obchodní závod*. Jedná se o *organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti*. Má se za to, že závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu. Zákon dále definuje pojmy právnická a fyzická osoba.

Podnik (resp. obchodní závod) je *společenský systém*¹³. Podle KOŘÍNKA (1993) je systémem soubor na sebe vzájemně působících složek (prvků nebo subsystémů), které tvoří celek, jehož vlastnosti se liší od vlastností jeho jednotlivých složek. Složky systému jsou mezi sebou spojeny vazbami. Prvek je základní část systému, která není na dané rozlišovací úrovni již dále dělitelná. Struktura systému charakterizuje jeho vnitřní uspořádání. Společenské systémy vykazují cílové chování, které je reprezentováno dosažením určitého stavu.

V podnikových systémech jsou identifikovatelné parciální subsystémy: technický (výrobní), sociální, ekonomický, organizační a řídící (manažerský).

Technický subsystém je charakterizován věcným členěním výrobních faktorů a prvků výrobního procesu, především majetkovou strukturou (nemovitosti, stroje a zařízení se svými funkčními vlastnostmi a technickými parametry, používaná technologie, charakter výrobního procesu, potřebné druhy materiálů a energií, parametry vyráběné produkce), počtem a kvalifikací pracovní síly apod. V tomto systému se realizují základní procesy naturální produkce a reprodukce. Systémovými analýzami výrobních subsystémů se zabývají technické disciplíny.

Sociální subsystém podniku vytváří především mezilidské pracovní vztahy, faktor osobnosti a jeho význam při vzniku a utváření požadovaných vztahů, identifikační vazby vůči řídícím subjektům, poznání jednotlivých složek pracovního prostředí, řízení procesu efektivní stimulace, komunikace, sociální konflikty a jejich řešení. Studiemi z tohoto pohledu se zabývá sociologie a psychologie.

Ekonomický subsystém je charakterizován strukturou a vývojem *ekonomických veličin a ukazatelů* (obchodní majetek, obchodní kapitál, čistý obchodní majetek, jmění, stavové a tokové veličiny, hospodářský výsledek, cash-flow, ekonomické ukazatele) a vztahy mezi nimi. Studiemi ekonomických subsystémů se zabývá statistika a ekonometrie. Možnostmi uplatnění ekonometrických modelů v lesnické ekonomice se zabývá KOLENKA (1995).

Předmětem *hospodářského řízení* jsou vztahy mezi výrobními faktory – vztahy řízeného a výkonného systému. V tomto pojetí vystupují výrobní faktory mezi

¹³Z řec. výrazu *systéma* – „to, co je složené, seskupené v celek“, také spojení, skupina, složenina, skladba, celek, státní zřízení.

sebou (např. systémy „stroj–stroj“), člověk a výrobní faktory (např. systémy „člověk–stroj“), lidé mezi sebou („člověk–člověk“). Obecný model hospodářského řízení zahrnuje předvídání, plánování, organizování, operativní řízení a kontrolu. Tyto činnosti patří k základním funkcím (úlohám) managementu¹⁴.

*Kontrola*¹⁵ představuje přezkoušení, ověřování, přezkoumávání, dozor, dohled. V podniku jde o nedílnou součást řízení a řídících systémů, sledující plnění určité normy, příkazu, nebo průběh a výsledek práce (BLUĐOVSKÝ, 1998). Integrující aktivitou, spojovanou s hospodářským řízením je controlling¹⁶, jehož východiskem je vyhodnocování stavu plnění podnikových plánů a rozpočtů, na základě údajů poskytovaných účetnictvím.

Nadčasovým symbolem podnikání a značkou československé a posléze světové proslulosti je firma „Bata“. Podle zásady Batá – Cíl: Služ veřejnosti; Prostředky: uspokoj trh, vydělej peníze, uspokoj zaměstnance. Český management má ve světě v Batově soustavě řízení dědictví a odkaz zcela unikátní: koncepčně ucelený, prakticky odzkoušený a mimořádně úspěšný (více viz kap. 6.3).

2.2 Lesnictví a lesní hospodářství

Lesnictví (forestry) je souhrn veškeré činnosti hospodářské i sociologické, jež má za základ les a lesní produkci. (Masarykův slovník naučný, díl IV. 1929). Podle LASÁKA (1994) je lesnictví označením pro široký obor lidské působnosti, která se zabývá udržením a zvelebením lesů a plným využíváním jejich užitků ve prospěch vlastníků i společnosti. Původně bylo lesnictví založeno na praktických zkušenostech a poznatcích, jež byly postupně doplňovány teoretickými výsledky výzkumu. Dnes se pojmenování používá spíše v souvislosti se systémem věd, resp. lesnických věd.

K nejproslulejším autorům publikací o historii českého lesnictví patří K. SCHINDLER a jeho encyklopédie „Veškeré nauky lesnické ve prospěch našeho lesnictví“ (1865), J. E. CHADT-ŠEVĚTÍNSKÝ: „Dějiny lesů a lesnictví (hospodářství lesního a hospodářského lesního zřízení či úpravy lesa soustav) v Čechách, na Moravě a ve

¹⁴Management (angl. to manage – „řídit“, původem z francouzského *ménagement*, které má zase svůj kořen v lat. *manus* – „rukou“, a jeho prazákladem bylo ruční ovládání koní; též dispozitivní faktor) je umění řízení (například řízení podniku), působení na určitou soustavu (například společnost) a ovládání její činnosti. Tento název může také označovat skupinu vedoucích pracovníků, jeden vedoucí a řídící pracovník se označuje jako manažer.

¹⁵Z lat. výrazů *contra* – „proti“ a *rotulus* – „svitek, písemnost“; původně se kontrola chápala jako ověřování správnosti zápisů, listin, jako zkoumání správnosti záznamů, resp. zda zapsané odpovídá skutečnému stavu věcí.

¹⁶Controlling (angl.) – „kontrolovaní orientované do budoucnosti“; složka managementu k vyhodnocování odchylek skutečných výsledků od plánovaných hodnot, analýze příčin odchylek, jejich předvídání a realizaci opatření k jejich odstranění (u pozitivních odchylek naopak – jejich zobecnění a využití).

*Slezsku*¹⁷ (vlastním nákladem v Písku, 1913) a J. NOŽIČKA: „*Přehled vývoje našich lesů*“ (Státní zemědělské nakladatelství v Praze, 1957). Tyto publikace mají svoji historickou cenu i dobovou unikátnost, často se v lesnictví citují a to i v odborné literatuře (především v deskriptivním slova smyslu). Přestože se jedná o dosti zastaralé publikace, dosud nebyly překonány. K historickým encyklopediím lze ještě přiřadit: KLIKA JAROMÍR: „*Lesnictví, stručná encyklopédie lesnické vědy*“ (nákladem Matice lesnické v Písku, 1940); MAŘAN, BOHUMIL: „*Lesnictví, česká encyklopédie lesnické vědy*“ (Knihovna československé Matice lesnické, nakladatel Petr Frank v Táboře, 1944); „*Naučný slovník lesnický*“ – 3 svazky (SZN Praha, 1959); „*Lesnický naučný slovník*“, díl I., II. (vyd. Ministerstvem zemědělství v roce 1994, 1995).

V historických pramenech i někdy překvapí aktuální formulace–odkazy, namátkou:

... „*Lesy, bohatství národa zachovati, neposkrvněné míti je věčně a býti snažnou stráží jejich podstaty*“ (Maiestas Carolina, 1348),

případně:

... „*Důležitost lesů jest na vše strany velká. Není dosti, že nám lesy látku k rozličným potřebám dávají, zvyšujíť i úrodnost a zdravotu krajin. ... Lesy mají velký vliv na běh povětrnosti a na vody svého kraje. ... Známe mnoho krajin ... po vyhubení lesů staly se z nich pustiny, jimžto se vše vyhýbá.*“ (Schindler 1865).

Lesní hospodářství (forestry) je systémovým (organizovaným) uspořádáním základních výrobních faktorů (z nichž dominující složkou je les), výrobních procesů a obchodních činností. Je odvětvím materiální (tržní) i nemateriální (netržní) produkce v rámci národního hospodářství a součástí tzv. lesnicko-dřevařského sektoru.

Pozn.: *Lesní hospodářství*(LH) je převážně předmětem ekonomiky *lesního hospodářství*, zatímco pojem *lesnická ekonomika* svým zaměřením inklinuje k výrazu *Lesnictví*.

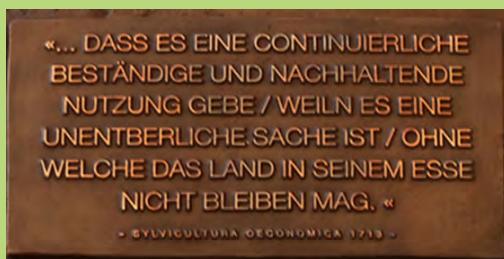
Lesní výroba (forest production) je cílevědomé působení člověka na les, přičemž determinujícím znakem je záměr člověka (výrobce) les hospodářsky využívat. Jestliže výroba dříví byla v minulosti v podstatě pouze extraktivní proces, pak nedostatek dříví si vynutil cílevědomější hospodářskou činnost a vznik LH. Les se stal předmětem vynakládání výrobních faktorů, získával hodnotu, stal se předmětem směny, dříví na pni se začalo cílevědomě vyrábět.

¹⁷V areálu Lesnického Slavína (viz str. 46) ve Křtinách jsou těmto autorům věnovány objekty: Schindlerova cesta, Studánka Karla Schindlera, a od roku 1929 pomník Jana Evangelisty Chadta-Ševětínského.

Za zakladatele lesnictví, jako samostatného oboru, je považován HANS CARL VON CARLOWITZ (Hanns Carl von Carlowitz, 1645–1714) – saský horní hejtman a lesní rada, jež v roce 1713 publikoval spis „*Sylvicultura oeconomica, oder haußwirthliche Nachricht und Naturmäßige Anwei-sung zur wilden Baum-Zucht*“ („Lesnické hospodaření aneb las-kavé sdělení a přirozené pokyny pro pěstování divoce rostoucích stromů“), a zde poprvé v historii byl formulován pojem „udržitelné využívání“ („nachhaltende Nutzung“). Podle Carlowitzovy definice je trvale udržitelná těžba dřeva možná jen tehdy, když produkční prostředky lesa budou zachovány, a to plánovanou regulací těžby a opětovným povinným zalesněním. I když se slůvko „udržitelný“ objevuje v knize o 432 stránkách pouze jednou, platí autor za zakladatele pojmu „trvalá udržitelnost, setrvalost“. Publikace je zároveň považována za první ucelené dílo o lesnictví (podle PODRÁZSKÉHO, 2013).

Obr. 2.2.1 Busta von Carlowitze ve Freibergu a spis „*Sylvicultura oeconomica*“ (v řadě vydání)

„... že existuje ustavičné, ne-přetržité a trvale udržitelné využívání (lesa), protože je to ne-zbytná věc, bez níž by země ne-mohla trvale existovat.“

Obr. 2.2.2 Deska na bustě von Carlowitze ve Freibergu a její překlad (zdroj: Gabzdil)

Ze specifikací výrobních podmínek, jejich seskupení podle charakteristických znaků do skupin a zobecnění do typů vychází ekonomická typizace LH podle PULKRABA (1994):

- přírodní podmínky (průměrná nadmořská výška, terénní náročnost, ohrožení lesa imisemi, klimatické, srážkové a sněhové podmínky apod.),
- vnitřní ekonomické podmínky (např. výměra podniku, lesnatost, hustota dopravní sítě, taxační charakteristiky, kvalifikační struktura, vybavenost strojními investicemi),

- vnější ekonomické podmínky (hustota obyvatel v zájmovém území, tržní podmínky apod.),
- výrobní úkoly (objem pěstební a těžební činnosti, ostatní činnosti atd.).

Obr. 2.2.3 Karel Schindler
(1834–1905)

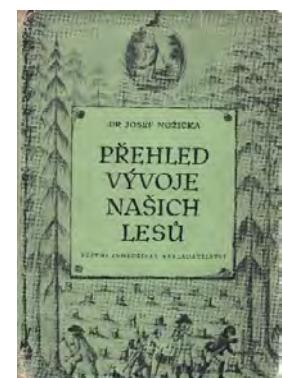
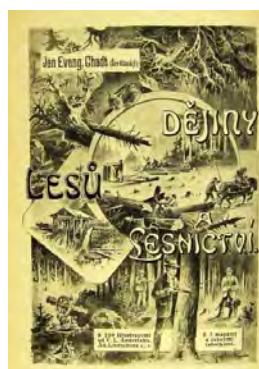
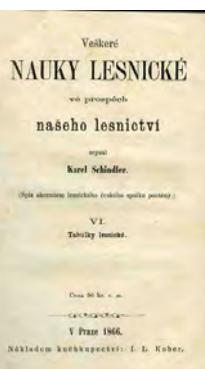
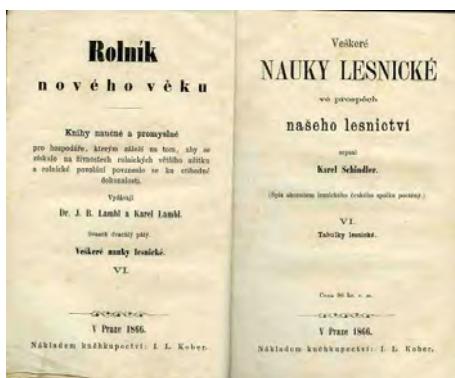

Obr. 2.2.4 Jan Evangelista
Chadt-Ševětínský
(1860–1925)

Obr. 2.2.5 PhDr. Josef
Nožička, CSc. (1906–1972)

a jejich publikace:

K rozhodujícím výrobním faktorům společenské výroby patří nezastupitelně lidské zdroje a jejich produkt – práce. V kategoriích pracovníků (výrobní, řídící, administrativní, pomocní apod.) existuje k výkonu určitých činností řada specifikací. Profese (z lat. *profiteor* – „hlásit se k něčemu“) vyjadřuje druh činnosti, kterou pracovník vykonává na základě určitých kvalifikačních předpokladů a pracovního zařazení (funkce).

Pojem „lesní výroba“ je někdy diskutován. Podle BARTUŇKA (1994) je však lesní výroba součástí společenské výroby v tržním prostředí protože:

- je zbožní výrobou, protože finální výrobky (zejména dříví) jsou předmětem směny,

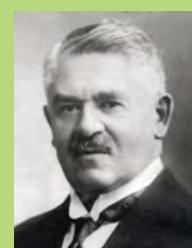
- vztahy mezi subjekty směny jsou tržními vztahy,
- výsledky výrobní činnosti a produkci lesa lze zpravidla vyjadřovat v naturálních (měrných) jednotkách (např. ha, ks, m³) či hodnotových charakteristikách (peníze).

Z historického vývoje a zejména charakteru LH vyplývají *zvláštnosti lesní výroby* (zejména z dlouhodobosti a polyfunkčnosti LH, včetně skutečnosti, že část výsledků lesní výroby není předmětem směny, i když je nedílnou součástí ekonomického prostředí) a *zvláštnosti LH* (odlišující LH od jiných odvětví), kde nejen v souvislosti se zajištěním principu trvalosti v lesnictví neodmyslitelně patří *hospodářská úprava lesů a lesní politika*.

V lesnictví se historicky používá profesní označení *lesník*. Podle Lesnického naučného slovníku (2. díl Praha 1994) je lesník odborník zabývající se prakticky lesem a lesním hospodářstvím a mající odborné lesnické vzdělání. V 60. letech min. století označení lesník nahradilo dřívějšího *hajného* (jedno z nejstarších označení lesního personálu, od 11. století). Lesník byl později nahrazen označením *lesní*. Podle současné Klasifikace zaměstnání dle ČSÚ: CZ – ISCO (International Standard Classification of Occupations) jsou v Třídě 3 Techničtí a odborní pracovníci – pro lesnictví vymezeni: *Lesní správce, Polesný, Revírník* (v lesnictví).

K označení lesník CHYTRÝ (2002) uvádí: „Lesníka je možno s trochou nadsázkou zařadit mezi svobodná povolání. Lesník v převážné míře není výrobce. Lesník je poradce vlastníka lesa, správcem svěřeného majetku nebo koordinátor lesnických prací. Pouze zřídka se setkáváme s lesníky vlastníky lesa. Lesníci jsou lidé, kteří v lese prosazují zákonitostí přírody (často za pomoci právních předpisů), ale především cítí odpovědnost za vývoj lesa a krajiny. Hlavním cílem lesníka je zabezpečení plnění všech funkcí lesa ze zdrojů, které mu přenechali jeho předkové při uspokojení potřeb svých i vlastníka lesa. Tolik skloňovaný princip trvale udržitelného obhospodařování je přitom našim lesníkům znám již mnoho desetiletí.“

V souvislosti se specifickým a komplexním posláním lesníka zajímavě vyznívá dobový odkaz profesora Opletala¹⁸: „Užitkovatí lesní podklad exploitačním způsobem a založití na zmírajícím lese dočasně lesní industrie doveď každý, avšak správně hospodařiti nedovede každý, to odvede jen lesník, který má mimo znalost průmyslového zpracování dřeva též znalosti pěstění a ochrany lesa a produkce dřevní hmoty.“

Obr. 2.2.6 Prof.
Josef Opletal

¹⁸PROF. ING. JOSEF OPLETAL, DR. H. C. (1863–1953) po studiu působil 32 let v Bukovině (v dnešním Rumunsku), v letech 1919–1921 v Banské Bystrici, v letech 1921–1923 jako generální ředitel státních lesů v Praze. Od roku 1923 byl řádným profesorem lesní těžby a lesního průmyslu, poté i děkanem na Lesnické fakultě VŠZ v Brně (kde působil i jako rektor) a byl zároveň ředitelem Školního lesního statku. Opletalovo dílo o zpřístupnění bukovinských pralesů se stalo světově uznávanou metodikou i praktickou ukázkou lesního dopravnictví a on sám pak neméně uznávanou světovou kapacitou (podle cyklu ČT „PO STOPÁCH PROFESORA OPLETALA“).

Hospodářská úprava lesů (HÚL) má na území ČR dlouhou tradici. Nejstarší popisy lesů a odhady množství dříví pochází z roku 1373 a byly pořízeny na rožmberském panství; v 18. století byla na větších lesních majetcích běžná tzv. repertoria¹⁹. V roce 1852 byl vydán, na svou dobu velmi pokrokový rakouský lesní zákon č. 250 ř. z.²⁰. Mimo jiné stanovil povinnost hospodařit podle hospodářských plánů (v Čechách podle zákona č. 11/1893 českého zemského zákoníku), zároveň ukládal dohled nad jejich dodržováním a celkovým hospodařením v lesích.

Současný Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem (ÚHÚL) byl založen jako Lesní taxacaň kancelář v roce 1935. Unikátnost HÚL spočívá v dlouhodobém nazírání na les v rámci „obmýtí“, „základním dílem“ je deseti-letý (decenální) *lesní hospodářský plán* (LHP), pro příslušný *lesní hospodářský celek* (LHC), *oblastní plány rozvoje lesů* (OPRL) – s platností 20 let, a v neposlední řadě – *lesní hospodářská evidence* (LHE).

Narůstající význam lesů a LH vedl k vzniku **lesní** resp. **lesnické politiky**²¹ a posléze **státní lesnické politiky** (viz např. vládou schvalované zásady státní lesnické politiky, národní lesnické programy), ale i nadnárodní **lesnické politiky EU** (např. strategie EU pro lesy a lesnictví, deklarace a rezoluce ministerských konferencí o ochraně evropských lesů).

Předmětem státní lesnické politiky je teoretické zpracování hospodářského a společenského postavení lesů a LH ve státě a v národním hospodářství. Obecně formulovaným základním úkolem je zachování lesa, jeho ochrana i všeobecný rozvoj a optimální plnění jeho funkcí. (Lesnický naučný slovník. 2. díl. Praha. 1994). Základní zájmy státu jsou pak zakotveny v zákonních předpisech, jež vlastníkům lesů v principu ukládají hospodaření v lesích jako zákonou povinnost. Na jejich dodržování dohlíží výkonný orgán státní moci – **státní správa lesů** (dříve tzv. lesní inspekce, lesní služba dohlédací, státní péče o lesy).

Státní dozor nad lesy byl v podstatě zaveden již lesními řády Marie Terezie (1754, 1756); mj. byl těmito řády zakázán vývoz dřeva do zahraničí. Ve vyhlášce č. 165/1895 ř. z. se poprvé zmiňuje odborná pomoc (odborná rada, poučování) majitelům lesa; zákonem č. 66/1951 Sb. byla zavedena odborná správa lesů (podle BLUĐOVSKÝ, 2000).

¹⁹Repertorium (z lat. *reperiare*) – souhrn, přehled, uspořádaný soubor údajů, tabulkový seznam. Např. v Repertoriu lesů panství Lipník z roku 1778 se v připojené Tabulce uvádí v popisu jedné části lesa: „Má přibližně 100 ks stromů na trámy, 200 stromů na prkna a 300 na krov, které byly chráněny a při nutném vystavění mlýna na prkna i mouku a obydlí mlynáře budou použity a mohou mít hodnotu 326 zlatých.“ (podle ROČEK, 2005).

²⁰Císařský patent (lesů a dříví) č. 250/1852 ř. z. byl ve vztahu k území ČR oficiálně nahrazen až lesním zákonem č. 166/1960 Sb.

²¹Jako první použil pojmenování *lesnická politika* v roce 1860 W. G. F. ROSCHER (1817–1894), německý politický ekonom, ve své „*Národní ekonomii zemědělství*“. V roce 1933 byl v Praze zřízen *Ústav pro lesnickou politiku a správovědu*, vedený V. WEINGARTLEM (viz také kap. 4).

Vzhledem k pojetí lesa jako složky životního prostředí²², a kompetencí Ministerstva životního prostředí, zde ještě přistupuje *politika životního prostředí a státní správa životního prostředí*.

V pojetí organizačním tvoří státní správu soustava správních orgánů – v současné době jsou to ústřední orgány správy (ministerstva), krajské úřady a obce s rozšířenou působností.

Ekonomika lesního hospodářství (economy of the forestry sector) je odvětvovou ekonomikou, jejímž předmětem je využívání výrobních faktorů v lesním hospodářství, z nichž základním je les²³. Podle BARTUŇKA (1994) je les možno definovat jako jev přírodní, ekonomický a společenský (veřejný). Les jako jev ekonomický je tehdy, jestliže se stane objektem přivlastňování, přičemž hlavními dlouhodobými cíli vlastnictví lesa a lesního hospodářství je regulace růstových procesů lesních dřevin, odnímání produkce lesa a sociálně-ekonomické aspekty využívání produkce lesního hospodářství; les zde vystupuje jako objekt národního hospodářství. Les jako jev společenský je tehdy, jestliže lidská společnost vytváří na les společenskou poptávku – multifunkční využívání lesa; les zde především vystupuje jako objekt (složka) životního prostředí.

V sektorovém členění ekonomiky patří lesnictví do primárního sektoru (průvýroba, získání produktů a surovin z přírody a obdělávání půdy), dřevařství – do sekundárního sektoru (druhovýroba – průmysl, zpracování produktů z průvýroby a výroba hmotných statků); tzv. smluvní partneři v LH spadají do terciárního sektoru (služby, obchod); věda, výzkum, vysokoškolské vzdělávání, poradenství jsou kvartérní sektor (znalostní sektor).

2.3 Vývoj ekonomických principů v lesnictví a lesním hospodářství

Vývoj hospodářských principů a ekonomických přístupů v evropském LH byl přibližně započat v 18. století, kdy se lesnictví začíná odlišovat od myslivosti a jeho vývoj souvisí s rozvojem matematických a přírodních věd. První systém lesnických věd publikoval německý lesník W. G. MOSER v roce 1757 v publikaci „*Grundsätze der Forst=Oeconomie*“. Počátky ekonomického myšlení v lesnictví se

²²Podle zákona č. 17/1992 Sb. o životním prostředí ke složkám životního prostředí patří ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie. V zákoně č. 289/1995 Sb., o lesích (lesní zákon) je les resp. lesní ekosystém definován jako nenahraditelná složka životního prostředí a součást národního bohatství.

²³Les, háj, hájit, hajný – slova všeslovanského původu. *Les* (staroslověnsky *lesz*) – původní význam asi porost listnatých dřevin (někdy se staroslověnsky rozumělo lesem také dřevo, kláda, kmen); *háj* – souvisí s hájit, chránit (háj také = les zahájený, kultový); *hájit* – původní význam praslovanského „*gojiti*“ = nechat žít; *hajný* = dozorce (hlídka) v lese (zdroj: Slovník jazyka českého. Praha: Slovanské nakladatelství 1952).

úzce váží na vznik a vývoj hospodářské úpravy lesů a lesní statiky²⁴. Vznik těchto disciplín je v této době motivován zejména ekonomickými zájmy a ve Střední Evropě je spojen především s LH v Německu a v Rakousku-Uhersku.

Podle BARTUŇKA (1994) lze vývoj ekonomických principů v evropském LH rozdělit do šesti pojetí: kameralistické učení o hospodaření²⁵, liberalistické pojetí, pojetí založené na teorii renty, pojetí založené na „škole čistého výnosu z půdy“ a na „škole čistého výnosu z lesa“ a pojetí maximalizace zisku. Přes teoretické i praktické přínosy – např. ekonomický *princip výnosové nepřetržitosti a vyrovnanosti*, projevující se v učení o tzv. *normálním lese, lesní úroková míra*, zdokonalily se *metody oceňování lesů* atd., se na druhé straně preferovaly hospodářsky nejvýnosnější dřeviny a zakládání monokultur. S nástupem průmyslové revoluce a rozvojem výroby V 19. stol. narůstá prudce význam dříví jako suroviny – vzniká řada nových dřevozpracujících průmyslových činností.

„*Setrvalé lesní hospodaření*“ bylo vědecky formulováno HARTIGEM, jež v jeho pojetí sestávalo ze zásady těžební vyrovnanosti a zásady výnosové vyrovnanosti; Hartig již v roce 1808 napsal: „*výše těžby dřeva musí být v lesním hospodářství regulována tak, aby na příští generace zůstal aspoň takový podíl, jaký si přisvojují generace současné*“. V lesnictví je již dlouho znám klasický model tzv. normálního lesa. Základy teorie normálního lesa pocházejí od J. Ch. HUNDESHAGENA (1826), podle nějž je *les v normálním stavu, je-li trvale obhospodařován, tzn. že pravidelně poskytuje užitek* (objem dříví z normální těžby a vyrovnaný výnos). V lesním hospodářském plánování, v rámci současné HÚL, se podle modelu normálního lesa stanoví u hospodářského souboru²⁶ např. normální zastoupení věkových stupňů či normální paseka.

Na přelomu 19. a 20. stol. dochází k určitému posunu v hospodaření v podobě tzv. „*lesa trvale tvořivého*“ (např. H. BIOLLEY (1858–1939), A. MÖLLER²⁷), jehož

²⁴*Status* (lat.) – stav věcí; *statika* (řec.) – nauka o rovnováze sil a hmotných soustav; *statika lesní* – nauka o vzvaze mezi výnosy a náklady v LH a o zjišťování výnosnosti lesních hospodářských způsobů. Zahrnuje postupy výpočtů jednotlivých hodnot vlastních LH a výpočtů výnosnosti (rentability), a umožňuje prozkoumání účelnosti hospodářských opatření.

²⁵Předmětem tzv. *kamerálních věd* byly otázky finanční a daňové politiky, živnostenské právo, zásady obchodu, zemědělství a lesnictví a základy technologií hlavních výrobních odvětví. Později se z kamerálních věd vyvinuly politické vědy (které se přiblížují dnešnímu pojednání národochospodářské vědy), jež obsahovaly: ekonomickou teorii, hospodářskou politiku a financování.

²⁶Viz vyhláška Ministerstva zemědělství o zpracování oblastních plánů rozvoje lesů a o vymezení hospodářských souborů č. 83/1996 Sb.

²⁷FRIEDRICH ALFRED GUSTAV JOBST MÖLLER (1860–1922) vyučoval na Lesnické akademii v Eberswalde (v roce 1887 získal doktorát, v roce 1900 se stal profesorem) a v letech 1906–1921 byl jejím ředitelem. Möllerovo učení o lese neustále plně tvořivém – „*Dauerwald*“ se stalo základem konceptce přírodě blízkého pěstování lesa s využitím tvořivých sil přírody – k optimální produkci, stabilitě a pestrosti. Trvalé lesy („*Dauerwalder*“) mohou optimálně plnit a garantovat různé požadované funkce lesa.

směr vystihuje definice KONŠELA²⁸ z roku 1929: „*Lesnímu hospodáři připadá úkol, aby přírodní zákonitost snažil se řídit, tj. aby jí dával směr lidským potřebám vyhovující, ale neodporující přírodním zákonům*“.

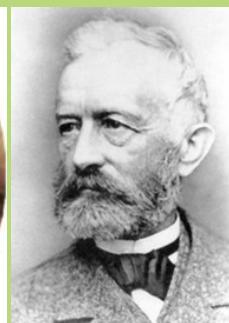
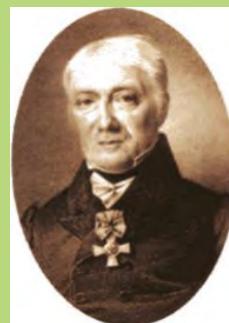
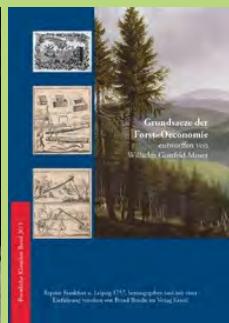
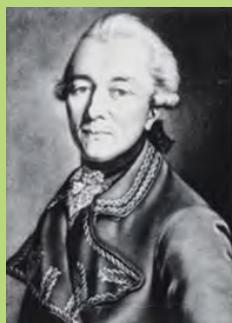
Počátkem 20. století prevládal názor, že z ekonomického hlediska mají být výsledky hospodaření v lesích porovnatelné s kapitálem vloženým do podnikání. Úsilí po dosažení maximálního zisku vedlo k dalšímu zakládání monokultur (smrk, borovice), mnohdy na nevhodných stanovištích. Pozitivním přínosem této doby byl vyslovovaný názor, že lesy mají i širší společenský význam, než jen produkci dříví (včetně tzv. „teorie úplavu“ podle něm. „Kielwassertheorie“²⁹).

Po druhé světové válce se v lesnický vyspělých evropských zemích usiluje o zvýšení rentability LH, zdůrazňuje se význam plánování, zdokonaluje se jeho metodologie. Dochází k využívání statistických a matematických metod i v oblasti analýz výsledků výrobní činnosti i na úseku operativního rozhodování, se stavují se prognózy vývoje LH. V socialistickém Československu však dominoval národochospodářský plán a ekonomika LH se v základních ukazatelích odvíjela od předem stanovených tzv. směrných ukazatelů státního prováděcího plánu. Docházelo k preferenci pasečných způsobů obnovy, převažující umělé obnově a zakládání monokultur, rozvoj technizace a technologií probíhal nezřídka na úkor přírodního prostředí. Vývoj LH měl i pozitivní rysy – např. tvorba a realizace lesních hospodářských plánů, identifikace mimoprodukčních funkcí lesů a podpora jejich intenzifikace (včetně tzv. prací celospolečenského významu), vedení lesní hospodářské evidence, evidence výroby a zavádění mikropočítaců.

K neproslulejším německým lesníkům patřili: MOSER WILHELM GOTTFRID (1729–1793) – představitel německých kameralistů v lesnictví; HARTIG GEORG LUDWIG (1764–1837) – docent na univerzitě v Berlíně (v roce 1830 jmenován čestným profesorem), „tvorba lesa“, zásada trvalosti a nepřetržitosti těžby a výnosové vyrovnanosti, bonitace lesních porostů a způsoby stanovení obmýtí; HUNDESHAGEN JOHANN CHRISTIAN (1783–1834), stoupenec liberalistického pojetí, profesor lesnických věd na univerzitě v Tübingenu, hlavní dílo: „*Encyclopädie der Forstwissenschaft*“ z roku 1821; FAUSTMANN MARTIN (1822–1876) – očenování lesů (složité úrokování po dobu obmýtí, stanovení výnosové hodnoty lesní půdy a nákladové hodnoty porostů), zrcadlový výškoměr; PRESSLER MAX ROBERT (1815–1886) – vzorec pro normální zásoby, růstové tabulky, přírůstový nebozez; SCHWAPPACH ADAM (1851–1932) – univerzitní profesor, zaměřen na porostní výchovu, zavádění introdukovaných dřevin, ale i na historii lesnictví, lesnickou politiku a spravovědu, růstové a objemové tabulky.

²⁸PROF. ING. JOSEF KONŠEL, DR. H. C. (1875–1958) – profesor lesní tvorby a nauky o lesních stanovištích na VŠZ v Brně, kde působil v letech 1922–1938; tvůrce novodobých pěstebních zásad a autor Naučného slovníku lesnického (1932–1940).

²⁹V rámci „teorie úplavu“ („Kielwassertheorie“) – LH plněním hospodářských cílů naplňuje současně ostatní funkce lesa. Teorie byla poprvé vyslovena v roce 1960 HUBERTEM RUPFEM (1909–1991) v projevu k německé lesnické asociaci, kde: „služby lesa jsou produkty produkce dřeva a jsou optimálně poskytovány, když lesnictví prosperuje“. Teorie se později ukázala jako problematická v souvislosti s rostoucím významem ochrany přírody.

Obr. 2.3.1 W. G. Moser a jeho kniha „Grundsaeze der Forst-Oeconomie“ (vyd. Verlag Kessel, Remagen 2018)

Obr. 2.3.2
G. L. Hartig

Obr. 2.3.3
M. R. Preßler

Ekonomická reforma LH ČR po roce 1990 byla zásadním krokem k přechodu k tržnímu mechanismu. Byla iniciována v intencích příslušných vládních rozhodnutí, s cílem vytvoření nového ekonomického prostředí. Probíhala souběžně s restitucemi lesních majetků, započala transformace tehdejších podniků státních lesů a posléze privatizace části vzniklých subjektů metodou kupónové privatizace³⁰. Stěžejními kroky bylo přijetí nového lesního zákona v roce 1995, na základě „Zásad státní lesnické politiky“ schválených usnesením vlády ČR v roce 1994, a Národního lesnického programu v roce 2003 (již v kontextu s lesnickou politikou EU). V těchto materiálech je zřejmý narůstající vliv ekonomických aspektů a úlohy ekonomických nástrojů při hospodaření v lesích. Po roce 1990 došlo také k zásadní ústřední institucionální změně, kdy lesnictví bylo odvětvově začleněno pod Ministerstvo zemědělství ČR (MZe), zpracování dříví bylo zařazeno do rámce Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO) a les jako složka životního prostředí – pod Ministerstvo životního prostředí. Předtím, při federativním uspořádání ČSSR, to bylo vše v kompetenci Ministerstva lesního a vodního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČSR.

Ve druhé polovině 20. století vystupují do popředí ekonomické teorie i praxe otázky *simultánního ekologického a ekonomického využívání přírodních zdrojů* – v rámci tzv. *principu trvale udržitelného rozvoje života*. Podle PULKRABA (1993) zde existují v podstatě dva odlišné teoretické přístupy: konvenčních (neoklasických) ekonomů a environmentálních ekonomů (environmentální ekonomie). Přístupy neoklasických ekonomů vychází z *Ekonomie přírodních zdrojů*, jež k optimální

³⁰ Zejména na bázi 7 podniků státních lesů (s. p.), uspořádaných podle tehdejších krajů, vznikl v roce 1992 podnik Lesy české republiky, s. p. a 78 akciových společností (většinou tzv. „lesní akciové společnosti“ – přibližně na základě dřívějších lesních závodů, resp. LHC).

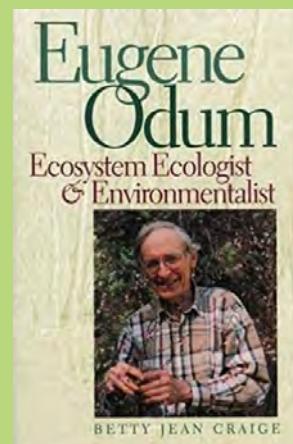
alokaci přírodních zdrojů zdůrazňuje utilitaristický přístup³¹ a uplatnění mýry vzácnosti (mezní užitečnosti). Oproti tomu *Environmentální ekonomie* (*ekonomie životního prostředí*) hledá ekonomické optimum kvality životního prostředí a jeho ekonomicky efektivní ochranu. Tato teorie zdůrazňuje holistický³³ přístup a interdisciplinární pojetí problémů životního prostředí, a odmítá „peněžní reduktionismus“. Toto období bylo určitým počátkem rozporů mezi lesníky a ekology (včetně kompetenčních), resp. lesnictvím a ochranou přírody. Do té doby garantovali a ochraňovali lesní ekosystémy lesníci.

Ekologie (ecology) – věda (v anglosaském pojetí přírodní věda), jejímž předmětem je soužití živých organismů a jejich druhů s jejich životním prostředím; věda o ekosystémech. HAECKEL³⁴ (1866) definuje ekologii jako „biologii organismů v poměru k prostředí“ nebo-li „nauku o existenčních podmínkách“ či „vědu o nadindividuálních vztazích organismů“. Podle ODUMA³⁵ (1977) je ekologie „úhrn nebo uspořádání vztahů mezi organismy a jejich prostředím“.

Pozn.: termín „ekosystém“ se poprvé objevil v publikaci britského ekologa ARTHURA TANSLEYHO v roce 1935.

V současném pojetí je ekologie věda, zabývající se studiem prostředí, vztahy organismů k okolí, vzájemnými vztahy společenstev a funkcí přírody. Zabývá se populacemi, jejich společenstvy (biocenózami), ekosystémy a biosférou.

MŽP ČR definuje životní prostředí jako „systém složený z přírodních, umělých a sociálních složek materiálního světa, jež jsou nebo mohou být s uvažovaným objektem ve stálé interakci. Je to vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů, včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Složkami je především ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“.

Obr. 2.3.4 CRAIGE, BETTY JEAN (2001). *Eugene Odum: Ecosystem Ecologist and Environmentalist*. Athens, Ga. [u. a.]: Univ. of Georgia Press. ISBN 0-8203-2281-4.

³¹Utilitarizmus – princip hodnocení jevů z hlediska jejich užitečnosti, tj. možnosti sloužit jako prostředek k dosažení zvoleného cíle; filozofický směr, zastoupený zvláště v anglosaském myšlení, podle kterého je základem lidské morálky zřetel na bezprostřední prospěch.

³²Environment – angl. výraz pro „životní prostředí organismu“, v souvislosti s člověkem pro „životní prostředí člověka“; environmentalizmus (psychologie) – směr zdůrazňující převážný vliv prostředí na formování osobnosti a jejích schopností.

³³Holismus (filozofie) – směr (zejména v biologii), zdůrazňující celostnost a pokládající celek za něco vyššího než souhrn součástí.

³⁴ERNST HEINRICH PHILIPP AUGUST VON HAECKEL (1834–1919) – německý přírodovědec, zoolog a filosof. Byl významným propagátorem darwinismu a přírodovědného materialismu. Ve spisu „Generelle Morphologie der Organismen“ (1866) byl poprvé formulován pojem „ekologie“.

³⁵EUGENE ODUM (1913–2002) – americký ekolog; jeho publikace „Základy ekologie“ („Fundamentals of Ecology“) z roku 1953 ovlivnila rozvoj ekologických studií na celém světě.

2.4 Evropské lesopolitické a environmentální aspekty v lesnictví a zpracování dříví

Udržitelný způsob života či udržitelný rozvoj (Sustainable development) vychází z celosvětových iniciativ a přijatých strategií. Definici trvale udržitelného rozvoje, dnes již považovanou za klasickou, přinesla v roce 1987 Zpráva Světové komise pro životní prostředí a rozvoj³⁶: „Je to takový rozvoj, který zajistí naplnění potřeb současné společnosti, aniž by ohrozil možnost splnění potřeb generací příštích.“ Za zásadní milník je také považován Summit Země – Konference OSN o životním prostředí a rozvoji, která se konala v Rio de Janeiro v roce 1992. Konference se stala (spolu se svými výsledky) zatím nejdůležitějším počinem OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

Evropská unie má téměř 182 milionů hektarů lesů pokrývajících 43 % její rozlohy. Význam lesnictví v uvedených kontextech, a z nich vyplývající úloha lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, jsou zakotveny v řadě rezolucí ministerských konferencí o ochraně lesů v Evropě – MCPFE³⁷ (1. konference – Štrasburk v roce 1990). Účastníky těchto konferencí jsou ministři evropských zemí zodpovědní za lesy a představitelé Evropské komise.

MCPFE (Helsinki 1993) – k trvale udržitelnému hospodaření v lesích v rezoluci H1 „... správa a využívání lesů a lesní půdy takovým způsobem a v takovém rozsahu, které zachovávají jejich biodiverzitu, produkční schopnost a regenerační kapacitu, vitalitu a schopnost plnit v současnosti i budoucnosti odpovídající ekologické, ekonomické a sociální funkce na místní, národní a globální úrovni a které tím nepoškozují ostatní ekosystémy“.

3. MCPFE (Lisabon 1998), v rezoluci L1 *Lidé, lesy a lesnictví – Posilování sociálních a ekonomických aspektů trvale udržitelného obhospodařování lesů*, definovala funkce jimiž les přispívá k trvale udržitelnému rozvoji společnosti:

- ekologické (např. ochrana globálního a lokálního životního prostředí – oběh C a H₂O, protierozní ochrana půdy, ochrana vodních zdrojů, ochrana krajiny před živelními katastrofami, ochrana přírody),
- ekonomické (dřevní surovina jako obnovitelný přírodní zdroj, lesnictví jako zdroj zaměstnání a příjmu),
- sociální a kulturní (uchování krajiny a kulturního dědictví, rekreační funkce lesů atd.).

Rezoluce „Lidé, lesy a lesnictví – podpora sociálně ekonomických aspektů trvale udržitelného lesního hospodářství“ zdůrazňuje význam lesnictví pro rozvoj venkova, zaměstnanost, životní prostředí a rozvoj společnosti. Účastníci deklarovali svůj závazek dále rozvíjet trvale udržitelné lesní hospodářství také praktickou podporou využívání dříví a dalších lesních produktů, jakožto ekologických a obnovitelných materiálů.

³⁶World Commission on Environment and Development v tzv. „Brundtland report“.

³⁷MCPFE – Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe.

4. MCPFE (Vídeň 2003) přijala rezoluci V2 „Zvyšování ekonomické životaschopnosti trvale udržitelného obhospodařování lesů v Evropě“, z níž vyplývá že:

- ekonomická životaschopnost je klíčovým pilířem trvale udržitelného obhospodařování lesů a má rozhodující význam pro udržení lesů a jejich mnohostranný užitek pro společnost,
- trvale udržitelné obhospodařování lesů v Evropě se spoléhá na milióny soukromých vlastníků, lesních podniků, veřejných orgánů, jakož i na kvalifikované pracovníky,
- lesy poskytují přírodní suroviny, zboží a služby pro řadu sektorů a jsou základem pro příjmy a zaměstnanost.

Aktuálnost i význam předmětné problematiky lze také opřít o národní lesnické programy. Tyto jsou v panevropském pojetí považovány za koncepty pro uplatnění trvale udržitelného obhospodařování lesů při dlouhodobém zlepšování konkurenceschopnosti LH. Jsou součástí státních lesnických politik a zároveň je v nich naplněna Lesnická strategie EU.

V ČR byly v zájmovém období usnesením Vlády ČR přijaty:

- v roce 2003 – Národní lesnický program ČR (pro období 2003–2006), také NLP I.,
- v roce 2008 – Národní lesnický program ČR pro období do roku 2013 (NLP II.).

Vedle programových opatření v lesnictví – oba programy zahrnují i opatření podporující zpracování dříví. Např. v NLP I. se za prioritní považuje:

- zpracovat návrh na doplnění Koncepce průmyslové politiky ČR a jejích podprogramů o podporu budování a modernizace kapacit efektivní finalizace produkce zpracování dříví,
- iniciovat zpracování státního programu Surovinová politika v oblasti obnovitelných zdrojů, zabývajícího se dřívím.

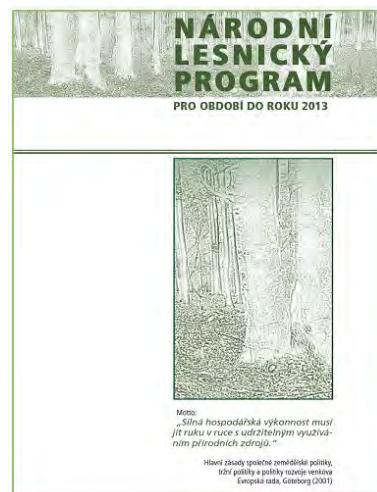
Konstatuje se, že: „... *využití domácích zdrojů dříví jejich zpracováním a spotrebou dřevovýrobků je mimořádně nízké. Více než polovina vytěženého dříví se exportuje v surovém stavu nebo v polotovarech – řezivu a buničině (v přepočtu na surovinový ekvivalent). Úroveň výroby a zejména spotřeby dřevařské produkce o vyšším stupni finalizace je nízká a nesnese srovnání s jinými hospodářsky vyspělými evropskými zeměmi. Rozvoj moderních kapacit dřevozpracujícího průmyslu je zatím převážně, za silné účasti zahraničního kapitálu, orientován především na dřevařské polotovary s vysokým podílem suroviny a nízkým zastoupením hodnoty přidávané zpracováním, převážně s cílem jejich exportu do země investora, resp. reexportu do třetích zemí*“.

V NLP II. je ve SWOT analýze mj. uvedeno: „*Lesní hospodářství spolu s navazujícími sektory zpracovávajícími dřevo, jsou významnou součástí národního hospodářství, neboť jejich podíl na HDP státu se pohybuje mezi 5–7 % (LH asi 0,7 % HDP, navazující sektory 5–6 % HDP)*“.

Cíl I. Zlepšení dlouhodobé konkurenceschopnosti – pilíř ekonomický zahrnuje klíčové akce (KA), z nichž:

- KA 1: Zvýšit ekonomickou životaschopnost a konkurenceschopnost trvale udržitelného obhospodařování lesů,
- KA 2: Podpořit výzkum a technologický rozvoj s cílem zvýšit konkurenceschopnost lesnického sektoru,
- KA 3: Zlepšit zhodnocování a marketing lesních nedřevních užitků a služeb,
- KA 4: Propagovat a podporovat využívání lesní biomasy pro výrobu energií.

(Vyd. ÚHÚL 2008)

Národní lesnické programy jsou programy vícesektorovými – předpokládá, že se lesnická problematika dostane do politik dalších resortů, zejména těch, jejichž činnost podstatnou měrou ovlivňuje lesy. Lesopolitický, avšak i politický a národochospodářský (resp. nadodvětvový) charakter i význam měl i NLP II. (dále Program) – viz vládní usnesení, v němž se ukládalo:

- ministrům průmyslu a obchodu, zemědělství a školství, mládeže a tělovýchovy a ministryni obrany zohlednit záměry Programu při realizaci středenědobých politik v resortech a při přípravě souvisejících právních předpisů,
- ministru zemědělství seznámit hejtmany a primátora hlavního města Prahy s Programem (a doporučuje hejtmanům a primátorovi hlavního města Prahy zohlednit záměry Programu při realizaci středenědobých politik krajů a zpracovat regionální programy rozvoje lesního hospodářství).

Evropskou komisí byl od roku 2003 iniciován vznik Evropských technologických platform (European Technology Platform – ETP) – k rozvoji evropské konkurenceschopnosti v těch oblastech, které by mohly být v budoucnu pro EU důležité. ETP mají být nástrojem pro zvýšení intenzity společných výzkumných, vývojových a inovačních aktivit mezi podnikatelskými subjekty a výzkumnou sférou. Posilování vzájemných vazeb na regionální, nadregionální i mezinárodní úrovni má vést k rozvoji ekonomiky založené na znalostech a inovacích a naplnování konceptu inteligentní specializace.

Evropská technologická platforma pro udržitelné lesnictví byla jednou z prvních ETP, které vznikly. V názvu má sice pouze lesnictví, ale tato platforma zahrnuje i veškeré další zpracování dřeva, tj. výzkum a vývoj technologií výroby papíru a celulózy, využití dřeva ve stavebnictví, nábytkářství a dalších oborech včetně energetiky, tedy obnovitelných zdrojů energie (podle Technologická platforma pro lesnictví a dřevařství, Lesnická práce č. 12/06).

2.5 Lesnická a dřevařská ekonomika a politika v ČR v současnosti

Jednou ze základních podmínek hospodaření v lesích (a svým způsobem i podmínkou existence LH jako odvětví) je předpoklad vyrovnaného hospodaření, resp. že vlastník lesa je schopen výdaje hradit z dosahovaných příjmů. Základem jsou příjmy z realizovaného dříví oproti výdajům na pěstební činnost, a výsledné saldo – hospodářský výsledek. Hospodářský výsledek v LH je však zásadním odvětvovým specifikem, spočívajícím v jisté příčinné nesouvislosti dosažených výnosů oproti vynaloženým nákladům (v hospodářském roce), kdy náklady pěstební činnosti jsou v podstatě investicí do daleké budoucnosti – výnosy (za dříví) pak, oproti tomu, dědictvím hluboké minulosti. Tento fenomén při tvorbě hospodářských výsledků v LH umožňuje (ale i způsobuje) jistou kreativitu, spočívající zpravidla v elasticitě nákladů – oproti relativně determinovaným výnosům (těžební možnosti, dřevinná skladba, ceny dříví atd.).

Podle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR (MZe ČR 2001) „*les se stále více stává důležitým faktorem sociálně–ekonomického rozvoje společnosti a stále více se od něj očekává, že bude plnit i určitý standard z hlediska víceúčelového hospodaření. Současné plnění všech společenských nároků a požadavků kladených na lesy je však do značné míry závislé na tvorbě zisků z prodeje dřeva*“.

Jak bylo uvedeno – již od roku 2003 je ve strategických lesopolitických dokumentech postulována *ekonomická životaschopnost obhospodařování lesů*, jež „*je klíčovým pilířem trvale udržitelného obhospodařování lesů a má rozhodující význam pro udržení lesů a jejich mnohostranný užitek pro společnost*“ (MCPFE, Vídeň 2003). Pravdivostní hodnota této premisy však odvisí od realizace dřevoprodukční funkce lesů a LH, kdy tato funkce je „ve prospěch“ společnosti – v principu generována „na účet“ vlastníků lesů a zpracovatelů dřeva.

Objem produkce, předpokládajíce efektivní využití disponibilních výrobních faktorů, vyjadřuje *produkční funkce*. V podmínkách LH je produkční funkce³⁸ determinována těžebními možnostmi lesního fondu, přičemž dosažené tržby za dříví v podstatě vymezují prostor pro realizaci pěstební činnosti, a tím budoucnost lesa. Podle BARTUŇKA (1994) je produkce LH souhrn produkovaných a zajišťovaných užitných hodnot, tj. výrobků a služeb; pod tento pojem se zahrnují i nevýrobní služby zajišťující mimoprodukční funkce lesa. Náklady na jejich reprodukci jsou v rozhodující míře zahrnuty do nákladů na materiální produkci (hlavně produkci dříví), vyjma účasti státu v procesu přerozdělování (např. v podobě dotací a podpor vlastníků lesa). Podle ŠIŠÁKA A KOL. (2005) je na území

³⁸Členění funkcí lesa na produkční a mimoprodukční uvádí v § 2 současný lesní zákon (zák. 289/1995 Sb.). Dále je zde specifikace funkcí lesa vyjádřena prostřednictvím kategorizace lesů (§ 7, § 8), jež podle převažujících funkcí zařazuje lesy do kategorií – lesy ochranné, lesy zvláštěho určení a lesy hospodářské.

ČR v mnoha lesích tato produkční funkce omezována. Například – vyžaduje společnost pro naplnění (intenzifikaci, zvýšení úrovně plnění) jiných funkcí (např. ochrana vodních zdrojů, zdrojů přírodních léčivých a stolních vod, rekreační a lázeňské, zachování biologické rozmanitosti, ochrana přírody).

Aktuálním produkčním dispozicím ale i v důsledku mimořádných vlivů odpovídá těžba dříví – údaje za období 2000–2019 (včetně exportu) uvádí následující tabulka. Z tabulky je zřejmá dřevinná skladba, kdy podíl jehličnatého dříví se dlouhodobě pohyboval okolo 90 % (se zastoupením smrků okolo 75 %). To je mj. důležité z hlediska techniky a technologií v LH, ale i historického rozmístění a nastavení navazujícího tuzemského dřevařského průmyslu. Avšak, u obou odvětví – i exportu.

rok	Těžba a export dříví v ČR (mil m ³)						
	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Těžba dříví	14,5	16,8	16,2	17,6	19,4	25,7	32,6
- jehličnatá	12,9	15,1	14,4	15,9	17,7	24,2	31,3
- listnatá	1,6	1,7	1,8	1,7	1,7	1,5	1,3
Export	2,8	5,4	6,5	7,3	7,9	11,0	16,4

Zdroj: MZe ČR

BLUĐOVSKÝ již v roce 2003 upozorňuje, že export surového dříví z ČR se pohybuje okolo 3 mil. m³ ročně, export řeziva ve výši asi 1,5 mil. m³ a export buničiny okolo 250 tis. tun ročně. Množství vyváženého řeziva zhruba odpovídá 2,7 mil. m³ surového dříví a množství vyvážené buničiny 1,3 mil. m³ surového dříví. Přes určité zjednodušení této kalkulace lze konstatovat, že se z ČR vyváží v surovém (nezpracovaném) stavu a v relativně málo opracovaných dřevařských a papírenských polotovarech okolo poloviny roční produkce surového dříví.

Rozhodujícím sortimentem vývozu jsou jehličnaté výřezy – jehličnatá kultura. V roce 2017 činil v exportu její podíl již 54,6 % z vyrobené jehličnaté kultury, export jehličnatého řeziva dosáhl z tuzemské výroby 86,5 %. Podle Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství ČR (MZe ČR 2017): „*Nadále v České republice trvá stav, když se exportuje přímo dřevní surovina bez další sofistikované přidané hodnoty a dlouhodobě tak patříme mezi největší vývozce surového dříví v poměru k realizovaným tuzemským těžbám dřeva na světě.*“ (ZZ, MZe 2017).

K situaci v lesnické a dřevařské ekonomice a politice ČR lze k závěru stručně a velmi zjednodušeně shrnout základní okruhy problémů. K relativně dlouhodobým patří:

- *Narůstající omezování LH – ze strany životního prostředí – zejména v souvislostech se zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.*
- *Oceňování mimoprodukčních funkcí lesa a v LH – zejména jejich uplatnění (internacionalizace externalit) v reálném lesnictví – viz např. oceňování lesních pozemků a porostů, oceňování škod či újem na dřevoprodukčních funkcích lesa, poplatky za odnětí PUPFL.*

S připomenutím historie – k problematice exportu dříví až kuriózně vyznívá Interpelace v Senátu Národního shromáždění Republiky Československé z roku 1924 – k ministru zemědělství o zužitkování dříví ze státních lesů a o využitkování nerostného bohatství v těchže se nalézajícího:

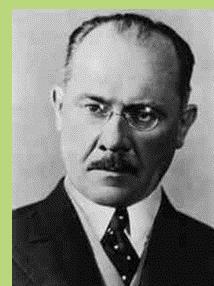
Ježto správa státních lesů je již nyní největším producentem dříví v naší republice a dalším přejímáním soukromých lesů docílí v ohledu tom postavení dominující, je bezpodmínečně nutno, aby vypracovala podrobný plán, jakým způsobem hodlá svou dřevní produkci zhodnotit. Uvážíme-li na jedné straně velmi značnou nezaměstnanost našeho dělnictva a na straně druhé skutečnost, že dosud vyvázíme skoro výhradně jen dříví ve stavu surovém, seznáme, že musíme přikročiti k bezodkladnému a rádnému řešení otázky, zda a jakým způsobem bychom mohli a měli naše surové dříví přeměnit doma na polo- a celovýrobky dřevní, které bychom pak do ciziny vyvázeli. Tím získali bychom trvalé zaměstnání a slušný výdělek několika tisícům našich nezaměstnaných dělníků, zvýšili aktivitu naší obchodní bilance a snížili podporu nezaměstnaným vyplácené.

Senát Národního shromáždění R. Čs., r. 1924, 9. zasedání, tisk 1954/4. Interpelace senátorů V. Klofáče, Pánka, Zavorala, dr. Procházky, dr. Soukupa, Svěceného, dr. Franty, dr. B. Němce, Križko, Hucla a soudruhů k ministru zemědělství.

(zdroj: http://www.senat.cz/informace/z_historie/tisky/1vo/tisky/T1954_00.htm)

Obr. 2.5.1 Zeměpisná mapa Československa v letech 1920–1938

Obr. 2.5.2 Milan Hodža (1878–1944) – slovenský politik, ministr zemědělství ČSR (1922–1926), předseda vlády ČSR (1935–1938)

- *Lesnictví a rozvoj venkova, včetně souvisejícího problému nedostatku kvalifikovaných pracovních sil. „Trvalý pokles kvalifikovaných zaměstnanců a tzv. OSVČ (osob samostatně výdělečně činných) provádějících lesnické práce ve venkovních regionech, a to zejména z důvodů namáhavé fyzická práce a nízkých výdělku v porovnání s jinými pracovními příležitostmi. Počty absolventů z lesnických učilišť neustále klesají pro nezájem mládeže o práci v lesích.“ (ZZ, MZe 2019).*
- *„Ekonomická životaschopnost . . .“ – není definována a v zásadě odvisí od produkce a zpracování dříví a je v rozhodující míře podmíněna exportem jehličnaté kulatiny a jehličnatého řeziva.*

- *Lesnicko-dřevařský sektor (komplex) v ČR* – řetězec: vlastníci lesů ↔ lesnické firmy ↔ zpracovatelé dříví – není definován. Chybí integrující národní hospodářská politika (včetně, a počínaje, elementární vzájemnou informovaností). Pozice a vývoj článků řetězce není dlouhodobě vyrovnaný – viz např. problematika smluvních vztahů v režimu procesního outsourcingu v LH (ve vazbě na Zákon o veřejných zakázkách).

Relativně novodobým fenoménem českého LH je mimořádný rozsah a dynamika hynutí lesů – zejména od roku 2015, mající za následek destabilizaci a plošný rozpad zejména smrkových porostů v dosud nevídaném rozsahu. Ačkoli je zřejmé, že klimatickou změnou a celkovým narušením prostředí je v různé míře ohrožena velká část lesních dřevin, je v současnosti nejvíce ohrožen smrk – a vzhledem k širokému spektru působících faktorů jsou ohrožena prakticky všechna jeho růstová stádia. Exponenciálně vzrůstající dynamika hynutí smrkových porostů velmi pravděpodobně v nadcházejících pěti letech povede k odumření většiny středněvěkých a starších smrkových porostů. To bude mít vedle ekologických důsledků i zásadní a dlouhodobý dopad na těžební a sortimentní vyrovnanost a na ekonomický výsledek LH. Důsledky, jež (zejména od roku 2017) vzhledem k rozsahu a dynamice začínají hraničně přesahovat možnosti současných a zejména budoucích zdrojů většiny lesních podniků. Rozhodujícím ekonomickým faktorem jsou ceny za realizaci jehličnatého surového dříví v důsledku kvalitativní struktury sortimentů jehličnaté kultury a kvality vlákniny z kalamitních těžeb (pozn.: sortimentů s nejvyšším objemovým zastoupením z těžeb v ČR, a s nejvyšším váhovým cenotvorným vlivem).

Pozn.: touto problematikou se KLE OLH ČAZV zabývala v květnu 2019 (včetně exkurze na Lesní správě LČR Třebíč – srovnej kap. 10.4, str. 202) a v říjnu 2019 na zasedání v Hořovicích (včetně workshopu »Tok dříví ve zpracování – kaskáda spotřeby« – kap. 10.4, str. 204). Touto problematikou se také zabývaly obě mezinárodní vědecké konference: „Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmírkách“ (v červnu 2019 ve Křtinách – srovnej str. 212) a „Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu“ (online v říjnu 2020 v Brně – str. 215) – viz kap. 11 Participace KLE OLH ČAZV na mezinárodních vědeckých konferencích.

Závěrem – výčet relevantních strategických dokumentů ve vztahu k českému lesnicko-dřevařskému komplexu:

- „Zásady státní lesnické politiky“ schválené usnesením vlády ČR ze dne 21. 11. 2012,
- „Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035“ schválená usnesením vlády ČR ze dne 17. 2. 2020,
- „Program rozvoje venkova na období 2014–2020“, schválený vládou ČR dne 9. 7. 2014,
- „Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020“,
- „Národní akční plán adaptace na změnu klimatu“ (2015),
- „Strategie Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030“ (2016),
- „Strategie regionálního rozvoje 2021+“ (2019),
- „Inovační strategie České republiky 2019–2030“,
- „Koncepce rozvoje venkova 2020“,
- připravovaný dokument „Společná zemědělská politika pro programové období 2021–2027“ (návazně na „Program rozvoje venkova na období 2014–2020“).

A ještě: v současné době je zpracováván základní strategický materiál pod názvem „Koncepce státní lesnické politiky do roku 2035“ jehož teze byly schváleny usnesením vlády ČR ze dne 17. 2. 2020 a také bylo uloženo Ministerstvu zemědělství ČR zpracování podrobného aplikačního dokumentu s konkrétními opatřeními v termínu do 31. 12. 2020. Snahou této koncepce je předložit konkrétní návrhy na zlepšení podmínek v LH a navazujícím dřevozpracujícím průmyslu, tak aby byly zachovány lesní ekosystémy i se všemi svými funkcemi pro příští generace. Mimo jiné je zde konstatováno, že *lesy poskytují obnovitelnou surovinu, jejíž produkce a využívání jsou šetrné k životnímu prostředí a hrají významnou roli v hospodářském rozvoji, zaměstnanosti, prosperitě, zejména ve venkovských oblastech.*

Dlouhodobý cíl C definuje snahu o zajištění plné konkurenceschopnosti LH a navazujících odvětví mimo jiné *aktivní podporou používání dřeva jako obnovitelné suroviny za účelem rozvoje bioekonomiky*. Obecné konstatování o *nutnosti navýšení primární domácí zpracovatelské kapacity dřeva, včetně dalších navazujících oborů dává naději na vytvoření konkrétních opatření pro formální, legislativní i finanční podporu nově vznikajících provozů*.

Úplně závěrem: „napsané vypadá pěkně“, a že je toho dost. Ostatně – bylo toho dosť už i předtím. Víc než dosť (o překryvech jednoho s druhým i opakování – raději nemluvě). Co však většinou chybí – je zmíněná kritická analýza: psané versus uskutečněné. Ale v ekonomice stejně spíše platí Baťovské: „*Každý hospodářem na svém pracovišti*“.

3 Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Hlavním zaměřením *Ústavu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně* jsou odvětvové ekonomiky lesnicko-dřevařského sektoru, ale i např. ekonomika životního prostředí a tvorby krajiny. V rámci fakulty

ústav zajišťuje výuku svých předmětů u všech studijních programů pregraduálního studia; u doktorského studia garantuje studijní program „Ekonomika a management“, obor „Ekonomika a management obnovitelných přírodních zdrojů“. V rámci dřívější systemizace ekonomických věd katedra³⁹, katedra garantovala vědeckou aspirantskou přípravu⁴⁰ v oboru „Odvětvové a průřezové ekonomiky“ – úsek „Ekonomika lesního hospodářství“ (CSc.).

Na úrovni habilitačních a profesorských řízení (doc., prof.)⁴⁰ to pak byl obor *Ekonomika a řízení lesního hospodářství a dřevařského průmyslu*, a po roce 1995 akreditovaný obor *Lesnická a dřevařská ekonomika a politika*.

Vědecko-výzkumné aktivity ústavu jsou v současnosti zejména: ekonomika a management lesních a dřevařských podniků, ekonomicke aspekty trvale udržitelného obhospodařování lesů v kulturní krajině, ekonomicke průměty determinace lesnického hospodaření, ekonomicke aspekty kategorizace lesů, strukturální změny v odvětví lesnictví a zpracování dřeva atd.

Již při vzniku *Vysoké školy zemědělské v Brně*⁴¹ a jejího Lesnického oboru⁴² v roce 1919 byl jako jeden z prvních založen *Ústav lesní ekonomie*.

Byl založen a celkem po dobu třiceti let veden **prof. Ing. Dr. Rudolfem Hašou, Dr. Techn. H. c.** (*1881, †1963). V roce 1926 byl ústav přejmenován na *Ústav lesní produkce, s oddělením lesnické ekonomiky*.

Prof. Haša byl řádným profesorem pro obor *Lesní ekonomie* s pověřením výuky oceňování lesů a lesní statiky, dendrometrie, použité geodézie a hospodářského zřízení lesního. V oboru ekonomie byl zapojen i do výzkumu, a mimo jiné požádán o spolupráci a pověřen zřízením a vedením Oddělení lesnické ekonomie Státních výzkumných ústavů lesní produkce v Brně (1921–1939). Ve výzkumné činnosti prof. Haša navazoval na učení o lese neustále plně tvořivém (Dauerwald) a považoval za nejhodnější hospodářský způsob nacházející se „mezi hospodářstvím skupinovým a ryzím hospodářstvím výběrným“.

³⁹Podle vyhlášky Československé akademie věd č. 53/1977 Sb.

⁴⁰Viz rámeček na str. 42.

⁴¹Vysoká škola zemědělská v Brně (VŠZ v Brně) byla zřízena na základě usnesení Národního shromáždění Republiky Československé, zákonem ze dne 24. července 1919. Byla nejstarším vysokým zemědělským a lesnickým učením v českých zemích.

⁴²Na nově zřízené VŠZ v Brně začala výuka pouze zemědělského oboru. Lesnický byl otevřen až na opakování výzvy Ústředí jednoty československého lesnictva od školního roku 1920/1921. V roce 1950 se z lesnického oboru stává *Lesnická fakulta* a z jejích ústavů katedry.

Byl průkopníkem komplexního pojetí přírodních základů, ekonomických cílů a technických prostředků v lesním hospodářství. K hlavním Hašovým publikacím patří např. „*Cesty uskutečnění ekonomického principu a princip hospodářské nepřetržitosti v souladu s lesní tvorbou*“ (1929).

Odbornými předměty na tehdejším Ústavu lesní ekonomie, později na Oddělení lesnické ekonomiky, byly zejména: obchodní nauka, organizace lesní správy, oceňování lesů, nauka o práci a lesní politika. Ve vědní oblasti to byla: lesnická ekonomie, hospodářské lesní zřízení, oceňování lesů a lesní statika.

Vzhledem k šíři zaměření byla následně v rámci ústavu vyčleněna *Stolice lesní správy a lesní politiky*, nicméně úzké propojení lesnické ekonomiky s hospodářskou úpravou lesů zůstalo historickým faktem (a i dnes jsou tyto disciplíny pojímány jako oborově blízké).

Obr. 3.1 prof. Ing. Dr.
Rudolf Haša,
Dr. Techn. H.c.
Zdroj: ÚLDEP

Obr. 3.2 prof. Ing. Otakar
Polák
Zdroj: ÚLDEP

Obr. 3.3 prof. Ing. Jiří
Ruprich, DrSc.
Zdroj: ÚLDEP

Zaměření stolice a další požadavky v 60. letech 20. století si vyžádaly nové organizační uspořádání. Proto v roce 1962 vznikla ze stolice *Katedra ekonomiky lesního hospodářství*, jejímž vedoucím se stal **prof. Ing. Otakar Polák** (*1907, †1987). K hlavním tehdy vyučovaným předmětům patřily: ekonomika lesního hospodářství, řízení lesního hospodářství a národochospodářská evidence. Ve vědecké činnosti se prof. Polák a katedra zabývali problematikou plánování lesní výroby, efektivnosti hospodářských způsobů, klasifikace výrobních podmínek v lesním hospodářství, ekonomického hodnocení funkcí lesů.

Po jeho odchodu do důchodu byl v roce 1970 vedoucím katedry jmenován **prof. Ing. Jiří Ruprich, DrSc.** (*1929, †1989). V následujících letech se rozvíjelo zaměření katedry mj. na aplikaci matematických a statistických metod při

ekonomické optimalizaci lesní výroby, ekonomické nástroje řízení, ekonomické modelování, využití dynamického programování a operační analýzy, vztahy hospodářské úpravy lesů a řízení lesního hospodářství.

Prof. Ruprich společně s prof. Hansem Jöebstlem z BOKU⁴³ Vídeň za-
ložili v Brně dodnes aktivně působící mezinárodní skupinu v IUFRO⁴⁴
„Managerial, Social and Environmental Accounting“.

Po předčasném skonu prof. Ing. Jiřího Rupricha, DrSc. přejal vedení katedry **doc. Ing. František Kalousek, CSc.** V 70. a zejména v 80. letech 20. století se odborná činnost katedry rozšířila zejména o aplikaci matematických a statistických metod, včetně zavádění výpočetní techniky.

Jako externí učitel ekonomických předmětů zde v této době působil i **doc. Ing. Zdeněk Bludovský, DrSc.**, také v rámci běhů tehdejšího postgraduálního studia v oboru „Ekonomika a řízení lesního hospodářství“. V těchto letech také vedl Ekonomickou komisi OLH ČSAZ (společně s prof. Ing. Jiřím Bartuňkem, DrSc.). Na Lesnické fakultě VŠZ v Brně se po habilitačním řízení v roce 1992 stal docentem pro obor ekonomika a řízení lesního hospodářství a dřevařského průmyslu.

Po listopadu 1989 se zásadním způsobem promítla do práce katedry orientace ekonomiky na tržní hospodářství. V roce 1990 byl jejím vedoucím jmenován **prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc.** Podstatně se rozšířil počet vyučovaných předmětů, např.: základy podnikání, obchod se dřívím a výrobky ze dřeva, účetnictví, finanční řízení, lesnická politika, a v roce 1991 byla (v rámci celouniverzitních změn) katedra přejmenována na *Ústav ekonomiky a řízení lesního hospodářství*. Prof. Bartuněk navázal na prof. Rupricha a spolu s prof. Jöebstlem se významně podíleli na aktivitách uvedené skupiny IUFRO (společně s prof. Šišákem za pražskou fakultu).

V souvislostech s následujícím vývojem fakulty⁴⁵, počínaje otevřením studijního oboru Dřevařské inženýrství v roce 1991, oboru Krajinné inženýrství v roce 1996, s rozvojem bakalářských a magisterských studijních programů a oborů, a v kontextu vývoje spektra odborných disciplín (i v eurokontinentálním pro-

⁴³Universität für Bodenkultur Wien (University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna) byla založena v roce 1872, s obory zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství. V současnosti je vzdělávacím a výzkumným centrem pro obnovitelné zdroje. Univ.-Prof. i.R. Dipl.-Ing. Dr.nat.techn. Hans Jöbstl působí na tamní Katedře ekonomických a sociálních věd. Dlouhodobě se také zabývá lesnickým účetnictvím.

⁴⁴International Union of Forest Research Organizations – Mezinárodní unie lesnických výzkumných organizací. Nevládní organizace sdružující výzkumné subjekty v oblasti lesnictví, zaměřená na posílení mezinárodní spolupráce v lesnickém výzkumu s cílem zlepšování porozumění ekologickým, ekonomickým a sociálním aspektům lesů a lesního hospodářství.

⁴⁵V roce 1993 byla dosavadní Lesnická fakulta přejmenována na Lesnickou a dřevařskou fakultu. V roce 1995 se Vysoká škola zemědělská v Brně stala nově Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně (MZLU); v roce 2010 se upravil název univerzity na stávající: Mendelova univerzita v Brně (MENDELU, Mendel University in Brno).

středí), jež mimo jiné vyvolal potřebu komplexních politických přístupů, byl v roce 1997 ústav přejmenován na *Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky* (ÚLDEP).

Akademické tituly a vědecké hodnosti v ČR

Tituly a hodnosti se v akademickém prostředí ČR člení na: *akademické tituly* (bakalář, magistr, inženýr), *vědecké hodnosti* (kandidát věd, doktor), *vědecko-pedagogické tituly* (docent, profesor); patří sem i vědecké tituly *doktor věd* a *čestný doktor*.

BAKALÁŘ (z lat. *baccalaureus*, hist. *baccalaureatus* = „vavřínem ověnčený“) je titul absolventa bakalářského studijního programu (zkratka titulu Bc.).

MAGISTR (z lat. *magister* – mistr, učitel) je titul absolventa magisterského (navazujícího) studijního programu (zkr. Mgr.).

INŽENÝR (z franc. *ingénier*, původně z lat. *ingeniator*, složeného z *ingeniare* – vytvářet, vymýšlet a *ingenium* – chytrost) je titul absolventa v magisterském studijním programu v oblasti technických věd a technologií, ekonomie, zemědělství, lesnictví nebo vojenství.

KANDIDÁT VĚD (lat. *candidatus scientiarum*), ve zkratce CSc., byl absolvent „vědecké aspirantury“, jež byla v Československu zavedena v roce 1953, v roce 1998 byla zastavena. Po vzoru anglosaského světa byla nahrazena doktorským studiem a titulem Ph. D. (původně z lat. *philosophiædoctor*), jež obdržel absolvent příslušného doktorského studijního programu (s vazbou na určitý vědní obor). Mezi lety 1990–1998 se jednalo o tzv. *postgraduální studium* (zkr. Dr., před jménem nositele). Titul **DOKTOR** – na návrh oborové rady příslušného doktorského studijního programu uděluje děkan fakulty.

DOCENT (doc.) a **PROFESOR** (prof.) jsou vědecko-pedagogické hodnosti vysokoškolského pedagoga. Docent pochází původně z lat. *docere* – „vyučovat“, profesor z lat. *profiteri* – přibližně „veřejně vyznávat“. Titul docent na návrh vědecké rady fakulty uděluje rektor univerzity, titul profesor na návrh vědecké rady fakulty a návrh vědecké rady univerzity uděluje prezident republiky.

DOKTOR VĚD (DrSc.) je bývalá česká vědecká hodnost, kterou udělovaly jak vysoké školy, tak akademie věd (návazně na předchozí stupeň kandidáta věd – CSc.). Nejvyšší tehdejší vědeckou hodností byl titul **AKADEMIK** (zkratka akad., před jménem), udělovaný akademii věd (po dobu existence Československé akademie věd v letech 1953–1992). Titul se uváděl před jménem nositele a nahradil všechny ostatní tituly. Současný vědecký titul **DOKTOR VĚD** (ve zkratce DSc.) uděluje od roku 2003 Akademie věd České republiky. **ČESTNÝ DOKTOR** (lat. *doctor honoris causa*, – „k poctě se vztahující“, zkr. dr. h. c. uváděná za jménem) je titul, jež uděluje akademická instituce, kterou příslušná osobnost nestudovala ani na ní jinak nepůsobila (nemá spojitost s formálně dosaženým studiem, respektive vzděláním). Udělením titulu se většinou oceňují významné zásluhy určité osobnosti v určitém oboru vědy.

Dnes se udělování vysokoškolských titulů v ČR řídí zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, podle evropského vysokoškolského vzdělávání, jež sjednotil Boloňský proces⁴⁶.

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/>

⁴⁶Dohoda 47 evropských i mimoevropských států, ke zvýšení dostupnosti, přitažlivosti a kvality vysokoškolského vzdělávání. Patří zde i podpora mezinárodní mobility studentů a učitelů a srovnatelné vysokoškolské tituly, k vzájemnému uznaní dosaženého vzdělání a tím i zaměstnatelnosti absolventů. Proces zahájila Boloňská deklarace z roku 1999.

Obr. 3.4 Historický znak Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně (1995–2010) Zdroj: ÚLDEP

Obr. 3.5 Historický znak Lesnické a dřevařské fakulty v Brně (1993)

Zdroj: ÚLDEP

Obr. 3.6 Logo ÚLDEP, vytvořené v rámci ústavu v 2002

Autoři: J. Lenoch a R. Dudík

V tomtéž roce byl jeho vedoucím jmenován **doc. Ing. František Kalousek, CSc.**, který tuto funkci zastával do roku 2011. Poté se stal vedoucím ústavu **Ing. Roman Dudík, Ph. D.**, který byl v roce 2012 vystřídán **Ing. Vlastimilem Valou, CSc.**. V roce 2014 byla do čela ústavu ustanovena **Ing. Petra Hlaváčková, Ph. D.**. Po jejím odchodu na mateřskou dovolenou v roce 2017 do funkce vedoucího ústavu nastoupil **doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.**. Ten byl v roce 2019 krátce vystřídán **Ing. Daliborem Šafaříkem, Ph. D.**. Od roku 2019 je vedením ústavu pověřen **Ing. Tomáš Pospíšil**; od roku 2021 přejímá vedení zpět **Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D.**.

K historicky nezapomenutelným osobnostem, které na katedře a posléze ústavu dlouhodobě působily, patřila paní **Ing. Ludmila Kudrleová** (obr. IV.9, str. 275) a **prof. Ing. Josef Kořínek, CSc.** (obr. 6.4.1, str. 65). Prof. Kořínek byl také na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně řadu let prorektorem.

V oblasti vědy a výzkumu (VaV) získal ústav v 90. letech dva externí granty Grantové agentury ČR, po roce 2000 se pracovníci ústavu podíleli především na řešení projektů získaných jinými institucemi (zejména Fakultou lesnickou a dřevařskou ČZU v Praze).

V posledních pěti letech získal ÚLDEP v roce 2018 samostatný grantový projekt NAZV č. QK1820358 »Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví« (2018–2020, garant a odpovědný řešitel doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.). Vedle toho to byly projekty IGA (univerzitní interní grantová agentura), a vzhledem k propojení některých pracovníků ústavu s praxí, to byly četné aktivity charakteru smluvního výzkumu – např. projekty Grantové služby Lesů České republiky, s. p., projekty pro ministerstva (v roce 2018 např. »Analýza cenového vývoje tuzemského a zahraničního obchodu se surovým dřívím« pro Ministerstvo životního prostředí ČR), kraje, obce atd.

V oblasti VaV ÚLDEP spolupracuje i s dalšími ústavy fakulty (včetně podílu na řešení projektů) – zejména s Ústavem hospodářské úpravy lesů a aplikované geoinformatiky, Ústavem inženýrských staveb, tvorby a ochrany krajiny, Ústavem techniky a Ústavem zakládání a pěstění lesů. Na webové stránce posledně uvedeného ústavu ve složce VaV např. stojí:

... Výzkum umožňuje pochopení fungování a stabilizace lesních ekosystémů, umožňuje kvantifikovat a optimalizovat produkci dřevní hmoty (kvantitu i kvalitu) i plnění celospolečenských funkcí lesa. Prováděný výzkum má přímou vazbu na ekonomiku lesního hospodářství a lesnickou politiku v podobě legislativních úprav.

Externě ÚLDEP dlouhodobě a úzce spolupracuje s Katedrou lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze, a s ekonomickými katedrami v rámci Technické univerzity vo Zvolene⁴⁷ (Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva Lesníckej fakulty, Katedra ekonomiky, manažmentu a podnikania Drevárskej fakulty, Katedra marketingu, obchodu a svetového lesníctva Drevárskej fakulty – viz např. obr. II.4 a obr. II.5 v Příloze II).

Ve vztahu k zahraničí je možno jmenovat spolupráci také např. s institucemi: Národné lesnícke centrum Zvolen, Lesnícky výskumný ústav Zvolen, Uniwersytet Przyrodniczy Poznaň, Univerzita Zagreb – Šumarski Fakultet, Stefan cel Mare University of Suceava (Rumunsko). V rámci VaV ústav spolupracoval s organizacemi v Gruzii (projekt »Lesnická inventarizace a lesnické hospodaření v chráněných oblastech Tušetí«). Pracovníci ÚLDEP jsou také členy mezinárodní asociace WoodEMA, i. a.⁴⁸.

V letech 2006 a 2010 na ÚLDEP působil, jako hostující profesor⁴⁹, DAVID H. JACKSON z University of Montana (v rozhodující míře se mu tehdy věnovali Ing. Dudík a Ing. Šmídá).

Mezi významné aktivity ústavu patří organizace a garance *Kurzů oceňování lesa* pro přípravu budoucích soudních znalců, úzká spolupráce s Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i. Jíloviště-Strnady, a v neposlední řadě – ve vztahu k České akademii zemědělských věd – každoroční organizace moravských zasedání *Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV*.

⁴⁷Dříve Vysoká škola lesnická a drevárska vo Zvolene (VŠLD), s fakultami lesnickou a drevářskou, byla zřízena v roce 1952. Pro dřevařské inženýrství zde byla jediná fakulta v Československu (do zániku České a Slovenské Federativní Republiky v roce 1992).

⁴⁸Mezinárodní asociace pro ekonomiku, management, marketing, kvalitu a lidské zdroje v lesnictví a navazujícím průmyslu (*International Association for Economics, Management, Marketing, Quality and Human Resources in Forestry and Forest Based Industry*) – mezinárodní, nepolitická, nezisková a otevřená asociace. Založena v roce 2007 se sídlem v Chorvatsku.

⁴⁹Fulbrightovy stipendijní programy poskytující českým občanům příležitost studovat, provádět výzkum či vyučovat v USA; českým vzdělávacím a výzkumným institucím pak dávají možnost získat pedagoga nebo vědce z USA. Programy inicioval americký senátor James William Fulbright (1905–1995) v roce 1946.

Památník Rudolfa Haši

Prof. Haša byl v roce 1919 jmenován ředitelem nově zřízené Střední školy lesnické v Banské Štiavnici. Po zabezpečení chodu této školy v roce 1921 odchází natrvalo na tehdejší Vysokou školu zemědělskou v Brně, kde se stal jedním z prvních rektorů (1921–1922). Byl však vždy hlavním organizačním pilířem Lesnické fakulty v Brně, a iniciátorem základů Školního lesního podniku „Masarykův les“ Křtiny. Na jeho počest byl jeden z nejkrásnějších smíšených porostů buku s modřínem ve Wiehlově údolí na polesí Habrůvka pojmenován „Hašovou svatyní“. V blízkosti tohoto porostu ve svahu nad lesním paloukem byl v roce 1969 odhalen prof. Hašovi památník, jež tvoří vztyčený vápencový kvádr s nápisem:

**Ing. Dr. Techn. Dr. H.C.
Rudolf Haša
1881–1963**
**Profesor lesnické fakulty
v Brně**
**a zakladatel fakultního
lesního závodu**

Při rekonstrukci byl památník doplněn vedlejším kamenem s nápisem – výňatkem z přednášky profesora Haši:

**Les je jedním z nejvelkolepějších klenotů,
jež Stvořitel ve své moudrosti zasadil
do zahrady Přírody k rozmnožení její krásy
pro blaho a zdar jak jednotlivce, tak i Národů.**

Zdroj: TRUHLÁŘ, J.: *Památníky adamovských lesů*. 2003

Obr. 3.7 Z rezervace „Hašova svatyně“, porost 152C17, ŠLP Křtiny,

https://ldf.mendelu.cz/uzpl/pestovani_v_heslech/priklady/prikl_152c17mdabkd_hasa_slp.html

Obr. 3.8 Památník prof. Haši, jako neodmyslitelná součást *Lesnického Slavína*⁵⁰ na ŠLP
Křtiny, zdroj: Truhlář, J., 2003

⁵⁰ Areál *Lesnického Slavína* na Školním lesním podniku „Masarykův les“ Křtiny Mendelovy univerzity v Brně je velké zavazující dědictví po zakladatelích vysokého lesnického školství v Brně před 100 lety – zejména po profesorech Rudolfu Hašovi, Josefu Konšelovi a Josefu Opletalovi. *Lesnický Slavín* je soubor sedmdesáti objektů, které připomínají práci lesníků a učitelů lesnických věd, a v současnosti je evropským unikátem.

4 Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky

Aktivity Katedry lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze (dále KLDE) jsou

zaměřeny zejména na odvětvovou a podnikovou ekonomiku a řízení v podmínkách lesnicko-dřevařského komplexu.

Zvláštní pozornost je věnována problematice hodnocení rentability a efektivnosti lesního hospodářství, odvětvové organizace a struktury, cenové tvorby, pozitivních a negativních nástrojů řízení odvětví. Mezi důležité oblasti zájmů katedry patří rovněž problematika lesnické a environmentální politiky, systémů certifikace v lesním hospodářství, dále otázky oceňování lesa a přírodních zdrojů a vybrané aspekty ochrany životního prostředí. Vedle bakalářských a magisterských studijních programů je KLDE pracovištěm akreditovaného doktorského studijního programu „Ekonomika a management“, obor „Řízení a ekonomika podniku“, a nově akreditovaného doktorského programu „Ekonomika a management lesnictví a dřevařství“. KLDE je také garantem akreditovaného – habilitačního řízení a řízení ke jmenování profesorem v oboru „Ekonomika a řízení lesního hospodářství a zpracování dřeva“.

Struktura vysokoškolského lesnického studia v Praze se vytvořila v roce 1920, kdy v rámci Českého vysokého učení technického (ČVUT) byly zřízeny samostatné vysoké školy, včetně Vysoké školy zemědělského a lesního inženýrství (s odborem lesního inženýrství). Tam výuka probíhala s výjimkou válečné přestávky až do roku 1952, a náplň lesnického studia byla kombinací předmětů biologických, technických a ekonomických. Jednou z osobností zde od roku 1934 působil RTDr. Ing. Václav Weingartl⁵¹ (*1901, †1982), lesnický ekonom, lesnický a dřevařský odborník a vědec, průkopník lesnického plánování a odborného školení lesního dělnictva. V roce 1933 byl v Praze zřízen Ústav pro lesnickou politiku a správovědu, vedený V. Weingartlem. Na ČVUT byl docentem pro lesní hospodaření; byl autorem řady publikací, mj.: „Výnosovost v lesním hospodářství“ (1933), „Stavby ze dřeva“ (1936), „Stručné základy lesnické ekonomiky, zvláště správovědy“ (1946–47), a spoluautor publikace „Přehled počátků lesnické ekonomiky, její obsah a potřeby“ (1940).

V roce 1951 byla pod ČVUT zřízena samostatná Fakulta lesnická, která v roce 1959 přešla pod Vysokou školu zemědělskou v Praze⁵². Z důvodu nadbytečnosti tří lesnických fakult v tehdejším Československu (Brno, Praha, Zvolen) byla lesnická fakulta v Praze v roce 1959 zrušena – formou převodu na Vědecký lesnický

⁵¹RTDr. – doktor technických věd (z lat. *rerum technicarum doctor*) byl akademický titul, který byl od roku 1901 udělován na technických vysokých školách v tehdejším Rakousku-Uhersku.

⁵²Vysoká škola zemědělská v Praze byla založena v roce 1952. Od roku 1995 nese název Česká zemědělská univerzita v Praze (Czech University of Life Sciences Prague).

ústav (Vysoké školy zemědělské) se sídlem v Kostelci nad Černými lesy. Činnost ústavu byla zaměřena hlavně na základní a aplikovaný výzkum a na postgraduální specializační kurzy. V roce 1982 byl ústav přejmenován na Ústav aplikované ekologie a ekotechniky. V srpnu roku 1990 byla Lesnická fakulta obnovena jako součást Vysoké školy zemědělské v Praze (VŠZ).

V letech 1964 až 1990 je tedy historie KLDE spojena s činností Vědeckého lesnického ústavu, resp. Ústavu aplikované ekologie a ekotechniky. Činnost ústavu byla zaměřena na základní a aplikovaný výzkum a na postgraduální specializační kurzy. Od roku 1964 zde bylo zřízeno Oddělení teorie řízení a ekonomiky lesního hospodářství, a ke zdejším osobnostem, jejichž jména jsou spojena s lesnickou ekonomikou, patřili: *prof. Ing. Dr. Václav Korf, DrSc.*, *prof. Ing. Dr. Bedřich Rychlý, doc. Ing. Jaroslav Žďárský, CSc.*, *doc. Ing. Karel Pulkrab, CSc.* a *Ing. Luděk Šišák, CSc.* Od 70. let oddělení úzce spolupracovalo s *doc. Ing. Zdeňkem Bludovským, DrSc.* a od 80. let také s *prof. Schmithüsenem*⁵³ ze Spolkové vysoké technické školy v Curychu. Od roku 1982 Oddělení ekonomiky a řízení lesního hospodářství vedl (až do obnovení fakulty v Praze) *doc. Pulkrab*.

Prof. Ing. Dr. Václav Korf, DrSc. (*1907, †1985) byl od roku 1954 řádným profesorem hospodářské úpravy lesů a dendrometrie Lesnické fakulty ČVUT v Praze; v roce 1962 získal doktorát zemědělsko-technických věd. Před rokem 1963 byl děkanem lesnické fakulty a v letech 1966–1970 byl na Vysoké škole zemědělské v Praze–Suchdole prorektorem. V letech 1974 až 1983 působil na VŠLD ve Zvolenu na Slovensku.

Nejproslulejším počinem prof. Korfa bylo vytvoření vzorce růstové funkce, jež je matematickým vyjádřením předpokládaného růstu stromu na základě výchozích údajů o stáří a výšce.

Prof. Ing. Dr. Bedřich Rychlý (*1899, †1969) působil od roku 1954 na lesnické fakultě v Praze jako docent pro obor lesnické ekonomiky a politiky, organizace a plánování lesního hospodářství – na tehdejší Katedře hospodářské úpravy lesů a lesnické ekonomiky. V rámci Vědeckého lesnického ústavu byl od roku 1964 pověřen vedením Oddělení teorie řízení a ekonomiky lesního hospodářství. Na počátku své odborné činnosti se prof. Rychlý zabýval matematicko-statistickou analytikou lesní výroby, následně plánováním a zvyšováním ekonomické účinnosti řízení.

Doc. Ing. Jaroslav Žďárský, CSc. (*1927, †1986) se převážně zabýval otázkami řízení, racionalizace a ekonomické efektivnosti lesnických činností a technologií, a komplexní problematikou řízení tehdejších lesních závodů.

⁵³V češtině byla vydána vysokoškolská učebnice: SCHMITHÜSEN, F., SCHMIDHAUSER, A., KAISER, B. *Podnikání v lesním hospodářství a dřevařském průmyslu*. Praha, Česká zemědělská univerzita v Praze, 2009, 978-80-213-1945-5.

Doc. Ing. Zdeněk Blud'ovský, DrSc. (*1928, †2006) se celý život zaměřoval na lesnickou podnikovou a odvětvovou ekonomiku, a obchod a zpracování dříví. Po provozních zkušenostech na lesním závodě a podnikovém ředitelství státních lesů nastoupil na Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství, kde se v roce 1967 stal vedoucím odboru lesnické ekonomiky a poté ekonomickým ředitelem tehdejšího oborového ředitelství státních lesů. V letech 1971–1977 byl pak vedoucím útvaru lesnické ekonomiky na VÚLHM Jíloviště–Strnady. Ve své vědecké i pedagogické činnosti se zejména zabýval rentabilitou a prognózováním v lesním hospodářství, produkcí, tvorbou cen a obchodováním s dřívím, s četnou publikační činností (zejména v časopisech Lesnická práce a Lesnictví–Forestry). Byl koordinátorem prvního národního lesnického programu z roku 2003.

Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Franz Schmithüsen (*1940, †2015) byl v roce 1984 jmenován řádným profesorem lesnické politiky a lesnické ekonomie na švýcarské ETH, zentrum Zürich, (pozn.: absolventem zde byl v roce 1921 Albert Einstein), současně působil také na německé Univerzitě Alberta Ludwigse ve Freiburgu. Na ETH byl vedoucím Institutu pro výzkum lesů a dřeva a tamní Katedry lesního a dřevařského výzkumu. V roce 2005 mu byl udělen čestný doktorát dr. h. c. České zemědělské univerzity v Praze.

Obr. 4.1
Prof. Ing. Dr. Václav
Korf, DrSc.,
Zdroj: KLDE

Obr. 4.2 Prof. Ing. Dr.
Bedřich Rychlý,
Zdroj: KLDE

Obr. 4.3 Prof. Dr. Dr. h.c.
mult. Franz Schmithüsen,
Zdroj: KLDE

V roce 1991 byla katedra rehabilitována – v souvislosti s obnovou Lesnické fakulty⁵⁴ při VŠZ v Praze (Praha-Suchdol) – a v rámci fakulty byla organicky

⁵⁴O obnovení fakulty se významně zasloužil prof. Ing. Ivan Roček, CSc., jež byl v letech 1991–1997

Eidgenössische Technische Hochschule Zürich
Swiss Federal Institute of Technology Zurich

začleněna jako Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství (KEŘLH). O její vznik a následný rozvoj se zejména zasloužili **doc. Ing. Karel Pulkrab, CSc.** (od roku 2004 profesor v oboru Management a financování lesních podniků) a **Ing. Luděk Šišák, CSc.** (od r. 1995 docent v oboru Ekonomika lesního hospodářství, od r. 2003 profesor v oboru Podniková ekonomika a management). Od počátku do roku 2005 na KEŘLH působil, později i jako akademický pracovník *doc. Bludovský*, jež také vyučoval předměty Obchodování dřívím a Kontrolní systémy v lesním hospodářství. V letech 2010–2017 zde jako akademický pracovník působil *doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.*

V roce 2015 byl název katedry změněn na Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky (KLDE), a bylo zřízeno Oddělení lesnické a environmentální politiky. Logickým důvodem těchto úprav byla zejména garance a výuka ekonomických předmětů také u rozvíjejících se dřevařských studijních programů; zřízení oddělení souviselo s rostoucím významem lesnické politiky a s garancí a výukou předmětů, jež katedra zajišťuje pro Fakultu životního prostředí ČZU v Praze (včetně kombinovaného studia na střediscích v Březnici u Příbrami, Karlových Varech a Litvínově).

Vedoucí KEŘLH/KLDE a jí předcházejících částí dnešní Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze: **prof. Ing. Karel Pulkrab, CSc.** (1991–2010), **prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.** (2010–2014), **doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.** (2014–2016), **prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.** (2016– dosud).

Významným rysem katedry je řešení četných externích grantových projektů (nezřídka společně s kolegy z Ústavu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky v Brně). V posledních pěti letech se jednalo například o projekty NAZV: »Stabilizace lesních ekosystémů vyváženým poměrem přirozené a umělé obnovy lesa« (2012–2016, garant, odpovědný řešitel a koordinátor prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.), »Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství« (2012–2016, doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.), »Aktuální a strategické možnosti trvale udržitelného poskytování funkcí lesa a služeb polyfunkčního lesního hospodářství veřejnosti z hlediska sociálně–ekonomického, politického a právního v České republice« (2015–2018, prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.), »Rozdrobenost vlastnictví lesa a její dopady na lesnickou politiku« (2018–2020, doc. Ing. Vilém Jarský, Ph. D.), »Komunikace jako nástroj harmonizace potřeb společnosti a lesnického sektoru« (2019–2021, RNDr. Marcel Riedl, CSc.). Ve sféře výzkumu KLDE spolupracuje i s dalšími katedrami fakulty (včetně společného řešení projektů), zejména s Katedrou pěstování lesů a Katedrou lesnických technologií a staveb.

jejím děkanem. Diverzifikace a rozvoj studijních oborů a na ně navazující výzkumná činnost fakulty vedly v roce 2003 ke změně jejího názvu Lesnické fakulta na Fakulta lesnická a environmentální; v roce 2007 další procesy pak vyústily v její rozdělení na Fakultu životního prostředí a na Fakultu lesnickou a dřevařskou.

V oblasti VaV nelze opominout účasti katedry na řešení zahraničních grantů – dvou projektů v rámci 5. programu Evropské unie, jednoho projektu FAO Řím a jednoho grantu, řešeného v rámci Evropského lesnického institutu. Katedra spolupracuje s: University of Padova, Technische Universität München–Freising, University of Joensuu, UNIBOKU Wien, European Forest Institute Joensuu, Buckinghamshire Chilterns University College, Typsa Madrid, Universität Göttingen, Technická univerzita vo Zvolene. Například ve dnech 18.–20. 5. 2016 proběhlo v gesci KLDE mezinárodní sympozium IUFRO⁵⁵ „Právní aspekty udržitelného rozvoje evropských lesů“, organizované divizí 9: Lesnická politika a ekonomika (Forest Policy and Economics), skupinou 9.06.00 Lesnická a environmentální legislativa (Forest Law and Environmental Legislation).

K neposledním příkladům aktivit charakteru spolupráce patří i iniciace (respektive obnovení) a organizace mezinárodních setkávání kateder odvětvových ekonomik, zpravidla: Katedry lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze, Ústavu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně, Katedry ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, Katedry ekonomiky, manažmentu a podnikania Drevárskej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, Katedry marketingu, obchodu a svetového lesníctva Drevárskej fakulty Technickej univerzita vo Zvolene. V roce 2015 se například toto setkání, organizované KLDE, uskutečnilo v Kostelci nad Černými lesy (organizované Katedrou lesnické a dřevařské ekonomiky v Praze) – viz obr. 4.4 a obr. II.1 v Příloze II; zatím poslední setkání se uskutečnilo v roce 2019 ve Křtinách (organizace – Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky v Brně) – viz obr. II.1. Samozřejmostí setkávání jsou pozvání a účast „sekce rady starších“, tedy emeritních pracovníků těchto kateder.

Mezi neopominutelné aktivity KLDE závěrem – samozřejmě – patří každoroční organizace zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV v české regionální části ČR.

⁵⁵Viz poznámka pod čarou 44 na str. 41.

Obr. 4.4 Setkání kateder v Kostelci nad Černými lesy v roce 2015, zdroj: KLDE

5 Česká akademie zemědělských věd

Česká akademie zemědělských věd (ČAZV) se hlásí k tradici a navazuje na činnost Československé akademie zemědělské (ČAZ), zřízené výnosem Ministerstva zemědělství ČSR ze dne 29. 11. 1924 a Ministerstva vnitra ČSR ze dne 5. 12. 1924, jako ústřední vědecké zemědělské instituce, podporující badatelskou práci, osvětu a využití vědeckých poznatků v praxi. Byla tak třetí nejstarší institucí tohoto typu v Evropě, po Švédsku a Francii.

Jedním z dobových odkazů tehdejší ČAZ budiž např.: „*Smyslem Akademie je pracovati vědecky na prohloubení zemědělství a organizovati práci vědeckou v tomto oboru a v našem národě. Členství jest poctou za zásluhy o zemědělství a vědeckou práci zemědělskou.*“ (Milan Hodža, předseda ČAZ v letech 1924–1938 – obr. 2.5.2, str. 36).

K 1. lednu 1991 byla ČAZ transformována a nově byly ustaveny Česká akademie zemědělských věd a Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied (SAPV).

ČAZV byla zřízena jako příspěvková organizace Ministerstva zemědělství České republiky (MZe ČR) v roce 1993. Jedním z jejích deseti odborů byl ustaven odbor lesnický, jehož předsedou se stal Ing. V. Lochman, CSc. V tomto odboru byly čtyři komise: biologická, ochrany lesů, lesnické ekonomiky (pod vedením doc. Ing. Zdeňka Bludovského, DrSc.) a komise lesní techniky.

Současná ČAZV je odbornou a společenskou institucí působící na území ČR; reprezentuje vědeckovýzkumnou a akademickou obec navenek a to jak v ČR, tak i ve vztahu k zahraničí. Zvláště úzce spolupracuje se SAPV⁵⁶. V neposlední řadě je vědeckým poradním orgánem ministra zemědělství.

Za zemědělský výzkum jsou ve smyslu Organizačního a jednacího řádu ČAZV považovány obory přírodních, technických, ekonomických a společenských věd z oblasti zemědělské a lesnické pravovýroby, z oblasti zpracování a užití zemědělských a lesních produktů a surovin, ochrany a využívání základních přírodních zdrojů, půdy a vody, tvorby krajiny a rozvoje venkovského prostoru jako celku, vzdělávací činnosti a osvěty. Základní grantovou platformou pro výzkumné řešení projektů je Národní agentura pro zemědělský výzkum (NAZV).

Významnou aktivitou ČAZV je vydavatelská činnost. K lesnictví se zejména vztahuje odborný časopis Journal of Forestry Science (do roku 1999 pod názvem Lesnictví–Forestry), který je vydáván již od roku 1955, (Mezinárodní vědecký časopis, v letech 1969–1998 vydavatel Ústav zemědělských a potravinářských informací, Praha), a který je v současnosti zařazen do databází Scopus, CrossRef, DOAJ, GoogleScholar.

⁵⁶Vědecko-odbornou činnost SAPV vykonávají její vědecké orgány – odbory – ustanovené zpravidla podle vědních oblastí, dále komise a pracovní skupiny vytvářené pro konkrétní činnosti a úlohy. V současnosti v rámci Odboru lesnictva SAPV (56 členů) pracuje 6 sekcí, z nichž jedna je Sekcia lesníckej politiky a ekonomiky (LPE), jejímž předsedou je Ing. Miroslav Kovalčík, PhD. z Národného lesnického centra Zvolen.

Nejvyšším orgánem ČAZV je plénum. Plenární zasedání členů ČAZV jsou organizována jedenkrát ročně a nejčastěji probíhají na ČZU v Praze.

ČAZV se člení na *jedenáct odborů*, které jsou jejími základními organizačními jednotkami. Jedním z nich je i Odbor lesního hospodářství (OLH), jehož hlavními úkoly jsou:

- funkce vědeckého poradního orgánu ministra zemědělství při formování strategie, struktury a stanovení priorit lesnického výzkumu,
- funkce při přípravě podkladů, tvorbě a průběžném vyhodnocování lesnických programů, koncepcí a při přípravě legislativy,
- zodpovídá za odborné vedení a úroveň vědeckého časopisu *Journal of Forestry Science*.

Činnost OLH ČAZV organizuje sedmičlenný výbor a šest odborných komisí: biologická, *lesnické ekonomiky*, lesní techniky, ochrany lesů a myslivosti, mimoprodukčních funkcí lesa a komise genetiky, šlechtění a reprodukce lesních dřevin.

Celkový počet členů ČAZV je 668 (plénum), OLH zastupuje 40 osob. Dlouholetým i současným předsedou OLH ČAZV je prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. z Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze. Povinností člena je aktivně pracovat v odborech a vyvijet přiměřenou publikační činnost a další vědecké aktivity. Za mimořádné zásluhy o českou zemědělskou vědu a výzkum uděluje ČAZV medaile – v řadě bronzové, stříbrné a zlaté (podle Statutu a řádu pro udělování medailí ČAZV, schváleno na Radě ČAZV dne 16. 5. 2006).

Obr. 5.1 Medaile ČAZV

Zdroj: <https://www.cazv.cz/cazv-si-pripomina-95-let-sveho-pusobeni/>

Obr. 5.2 Bronzová medaile ČAZV za mimořádný přínos k rozvoji vědy a výzkumu v agrárním sektoru

5.1 Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV

Komise lesnické ekonomiky (KLE) – dále komise – (do roku 2013 Ekonomická komise – EK OLH ČAZV⁵⁷) má dlouholetou historii. Zmínky o její činnosti lze v odborném časopise Lesnická práce nalézt již od roku 1959:

rok	číslo	strana	rok	číslo	strana	rok	číslo	strana
1959	7	316	1984	4	187	1990	1	44
1975	3	133	1985	11	488	1994	6	18
1977	1	44	1987	10	476	1994	12	3
1983	1	40	1988	2	51d			

Následující text se však zabývá činností komise od roku 1995. Je to z toho důvodu, že od té doby byla její zasedání svolávána pravidelně a nepřetržitě. Několik článků o činnosti vychází v Lesnické práci i v tomto období:

rok	ročník	číslo	strana
2003	82	2	64-65
2004	83	4	2
2006	85	4	18-19
2013	92	12	34-35

Zasedání Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV jsou, možno říct že již historicky, svolávána dvakrát ročně a obvykle mívají 40–50 účastníků. Jarní zasedání je zpravidla situováno na Moravu, resp. na lesním majetku či správě v historických hranicích země Moravskoslezské, a garantováno Ústavem lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně (ÚLDEP). Podzimní zasedání jsou v Čechách a gestorem je Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze (KLDE).

Jednání jsou v zásadě dvoudenní. V prvním dni jsou projednávány stálé bodů programu – informace o činnosti ČAZV a OLH ČAZV, stav lesnického ekonomického výzkumu, současná ekonomická situace v lesním hospodářství, organizační záležitosti, atd. V rámci bodu jednání k lesnickému ekonomickému výzkumu jsou především podávány informace o řešených projektech, s akcentem na projekty NAZV, ke kterým nezřídka proběhly i samostatné semináře (workshopy). O současné ekonomické situaci v lesním hospodářství zpravidla informuje pracovník MZe ČR, který uvádí opatření ministerstva pro LH, včetně souvislosti s evropským děním, případbě s legislativou Evropské unie. Dále je projednáno předem vybrané a schválené stěžejní téma zadání (viz zmíněný přehled témat).

⁵⁷V roce 2014 byl vnitřním předpisem ČAZV pozměněn dosavadní (a historický) název *Ekonomická komise OLH ČAZV* na *Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV*.

Druhý den je věnován venkovní exkurzi na lesním majetku či správě v oblasti, kde je zasedání situováno.

Přípravu zasedání a jeho organizační zabezpečení předem zajišťují, většinou ve spolupráci, předseda s místopředsedou komise (nezřídka v součinnosti s dalším členem komise – tzv. garantem akce) a se zástupcem z předem vytypované organizace, kde bude zasedání probíhat. Na základě ustáleného adresáře členů komise jsou jim s dostatečným předstihem distribuovány pozvánky, vč. jejich doručení také pozvaným hostům. Vlastní zasedání po oba dny zpravidla vede a řídí předseda komise, exkurze jsou vedeny zástupci organizací, v jejichž oblasti působení jsou zasedání lokalizována. Z každého zasedání je pověřeným zapisovatelem pořizován zápis, jež je účastníkům distribuován na příštím zasedání. Obdobně jsou distribuovány i sborníky příspěvků.

Komise má dlouhodobě svoji, průběžně aktualizovanou, webovou stránku: <<http://www.cazv.cz/ek/>> (kterou zřídil a v letech 1998–2018 vedl Ing. Petr Polster, Ph. D.), kde je možno najít úplné informace o jednotlivých zasedáních, včetně zápisů, příspěvků, sborníků a fotogalerií. V současnosti byla z technických důvodů přerušena průběžná aktualizace webové stránky a připravuje se inovovaná samostatná webová stránka, s převzetím předchozích podkladů a informací (URL: <http://kleolh.cz/>), migraci dat provádí a webmastrem nového webu je Ing. Josef Lenoch, Ph. D.).

Členy komise a účastníky jednání jsou zástupci univerzit i středních lesnických škol, zástupci MZe ČR, Ministerstva životního prostředí ČR, Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady (VÚLHM), Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem (ÚHÚL), Lesů České republiky, s. p. (LČR), Vojenských lesů a statků, s. p. (VLS) a dalších lesních a dřevozpracujících podniků, pracovníci národních parků, státní správy a další osobnosti působící v lesnictví a lesnickém ekonomickém výzkumu. Na jednání jsou zváni partneři ze Slovenské republiky, zejména z Technickej univerzity vo Zvolene, Sekcie lesníckej politiky a ekonomiky Odboru lesníctva SAPV a Národného lesníckeho centra Zvolen. Účast vážených kolegyn a kolegů ze Slovenska je po celou dobu činnosti EK/KLE pravidelná a stálá (zejména na moravských zasedáních), a ve věci vzájemné informovanosti nezastupitelně přínosná.

Zastoupení členů komise a dalších zúčastněných osobností vychází z jedné z uvedených zásad komise, jíž je propojování výzkumu s praxí.

O obnovení činnosti komise po roce 1990 se v rozhodující míře zasloužil doc. Ing. Zdeněk Bludovský, DrSc. (Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti, Lesy města Rokycan s. r. o.). Do roku 1998 komisi vedl jako předseda spolu s místopředsedou prof. Ing. Jiří Bartuňkem, DrSc. (Lesnická a dřevařská fakulta, VŠZ v Brně⁵⁸).

⁵⁸Viz poznámka pod čarou 45 na straně 41.

V roce 1998 došlo ke generační obměně vedení komise⁵⁹. Předsedou EK OLH ČAZV byl schválen **prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.** (KLDE), místopředsedou **doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.** (ÚLDEP).

K časově dosud poslední změně ve vedení komise došlo v roce 2019⁶⁰. Nově je předsedou této komise **doc. Ing. Mgr. Roman Sloup, Ph.D.** (KLDE), místo-předsedou **Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.** (za ÚLDEP).

5.2 Přehled činnosti EK/KLE od roku 1995

Od roku 1995 se uskutečnilo 48 zasedání EK/KLE a bylo vydáno 16 sborníků. Přehled stěžejních projednaných témat a lokace zasedání – viz Příloha I.

Již jen z tohoto výčtu za období 1995–2019 je zřejmá pravidelná a nepřetržitá činnost EK/KLE (2× ročně) po dobu 25 let, tj. celého čtvrtstoletí!

Přehled činnosti komise od obnovení v roce 1990 lze různě periodizovat. Jeden způsob, dle období činnosti předsednictva komise, je uveden v předchozí kapitole. Na následujících stránkách je však, z praktických důvodů, při popisech jednání EK/KLE použita časová posloupnost, blíže členěná ještě na období po pěti letech.

Součástí doprovodné fotografické dokumentace činnosti EK/KLE v této publikaci je galerie portréů těch, kteří se dlouhodobě na zasedáních podíleli. Portréty jsou roztroušeny v textu jako součást dokumentace z jednání komise. Na závěr, v Přílohách II, IV a V, jsou soustředěny samostatné, případně skupinové, portréty. Autoři se omlouvají, pokud někdo svůj portrét nenajde, neměli jej bohužel k dispozici.

⁵⁹Schváleno na zasedání EK OLH ČAZV, které se konalo ve dnech 14. a 15. října 1997 na Šumavě.

⁶⁰Schváleno na zasedání KLE OLH ČAZV ve dnech 25.–26. dubna 2019 v Třebíči na Vysočině.

6 Zasedání EK OLH ČAZV v období 1995-2000

6.1 Rok 1995

První zasedání obnovené komise v roce 1995 se uskutečnilo v říjnu ve Valticích. Vedle ústředního tématu – »situace a vývojové tendenze dřevařského trhu v ČR« – se účastníci seznámili s problémy a výsledky hospodaření Lesního závodu Židlochovice Lesů České republiky a tehdejší Lesní společnosti Jaroměřice, a. s.

Zevrubné informace o aktuálním stavu a trendech vývoje dodávek dříví v tuzemsku i na export podal v úvodu ING. KLÍMA. Dle výhledu těžebních možností do roku 2000 zůstane stávající úroveň (okolo 12 mil. m³ ročně) zachována, lze však předpokládat snižující se kvalitu struktury sortimentů. Změna druhové skladby se v tomto časovém horizontu ještě výrazně neprojeví. Dále Ing. Klíma informoval o problematice licencí a o návazné úpravě režimu celní správy. Na závěr analyzoval stav a předpokládaný vývoj využití tuzemských dřevozpracujících kapacit.

Pracovník Českého statistického úřadu (ČSÚ) ING. STANISLAV KOPŘIVA seznámil komisi s výsledky zpracování statistických výkazů a zároveň podal informaci o cenových relacích základních sortimentů surového dříví a řeziva a nastínil jejich předpokládaný vývoj v rámci evropského trhu do roku 2000.

ING. FRANTIŠEK DEJNOŽKA popsal vznik a funkci Hradecké lesní a dřevařské společnosti, a. s. a nastínil cenovou politiku společnosti, včetně cenových relací základních sortimentů v tuzemsku i zahraničí. Analyzoval stávající kapacitu plášťského zpracování dříví (v současnosti existuje v České republice přibližně 60% nadkapacita) s počátky stagnujícího trhu s řezivem (včetně navýšováním pohledávek a hromaděním zásob), a uvedl úvahu o vstupu zahraničních investorů do tohoto sektoru.

O hospodaření Lesní společnost Jaroměřice, a. s. a vývoji ekonomických parametrů od roku 1992 informoval ředitel ING. STŘÍTECKÝ. Plocha základní výběrové jednotky, na níž společnost působí, činí 17 tis. ha, normální úroveň těžby se pohybuje okolo 90 tis. m³ ročně.

Odborná exkurze proběhla na území Lesního závodu Židlochovice. Hlavním tématem byl program revitalizace říčních systémů (na Lesní správě Horní les). Průvodcem byl ředitel lesního závodu ING. JAN VYBÍRAL. LZ obhospodařuje 25 tis. ha lesní půdy (1/3 lužních lesů v ČR) v oblasti s průměrnou lesnatostí 14,5 %. Roční etát lesního závodu se pohybuje okolo 91 tis. m³, z toho 70 tis. m³ připadá na hospodářské lesy.

6.2 Rok 1996

Jarní zasedání, pod vedením doc. Bludovského, se uskutečnilo v březnu ve Velkých Karlovicích, v rámci působnosti firmy FORESTA a. s. Tematicky bylo zaměřeno na »včerné a metodické důsledky ustanovení nového lesního zákona v oblasti ekonomiky«. K tématu vystoupil ředitel Ekonomického odboru MZe ING. MARTIN CHYTRÝ, který uvedl, že mimo jiné sem patří náhrady, vyplývající z příslušných ustanovení lesního zákona. Následně podal informace k dotačním pravidlům a podporám pro rok 1996.

Část diskuze a exkurze byla věnována činnosti a rozvoji tehdejších transformovaných „lesních akciových společností“ (LAS), včetně zpracování dříví (FORESTA WOOD a. s.) a lesnického software (FORESTA SG a. s.). S předmětem a rozsahem činnosti společnosti Foresta a. s. přítomné seznámil její generální ředitel ING. MIROSLAV ŠKRABAL. Jako jádro činnosti a realizace záměrů označil Foresbanku a. s. Zlín. Organizačním základem systémové struktury výrobních jednotek je přechod k holdingovému uspořádání. Informoval také o činnosti, výsledcích a dalších záměrech společnosti Forestinvest a. s. (fond, jež mimo jiné toho času kontroloval 40 LAS z kupónové privatizace).

Při exkurzi, kterou vedl ING. VAVŘINEC (správní ředitel FORESTA a. s.), se komise postupně seznámila s činnostmi dceřiných firem: FORESTA SG a. s., FORESTA WOOD a. s. a FORESTA HOUSE a. s., zaměřené na realizaci dřevostaveb v prostředí Valašska.

Podzimní zasedání roku 1996 proběhlo v říjnu v oblasti působení firmy Krušnohorské lesy a. s. Teplice a oblastního inspektorátu LČR v Teplicích. Hlavním tématem byl »daňový systém v podmírkách LH«. DOC. BLUĐOVSKÝ, jež zasedání řídil, uvedl daňový systém jako hlavní nástroj ovlivňující chování každého subjektu v prostředí tržní ekonomiky. Rozvedl vlivy jednotlivých daní v podmírkách LH a náměty možností řešení situace, kdy tuzemské ceny dříví jednoznačně určuje zahraniční trh. V této souvislosti upozornil na strukturu bilance zahraničního obchodu dřevařských komodit a nutnost hledání cest podpory tuzemské spotřeby dříví.

PROF. BARTUNĚK podal informaci o Mezinárodní konferenci divizí 4. a 6. IUFRO v Puškinu, zorganizované k »Plánování a rozhodování v lesním hospodářství v tržních podmírkách«.

Exkurze, pod vedením ING. JOSEFA GROSSE, CSC., ekonomického ředitele společnosti Krušnohorské lesy a. s., se uskutečnila v oblasti divizí Litvínov a Klášterec. Hlavní pozornost zaměřil na stav lesních porostů, specifické lesnické činnosti v oblasti a na dosavadní výsledky při obnově a ochraně porostů Krušných hor.

Obr. 6.2.1 Zastávka na „E55“ při exkurzi v Krušných horách, foto Vladimír Foltánek

6.3 Rok 1997

Jarní zasedání se v roce 1997 uskutečnilo v dubnu u firmy B. F. P., Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s. r. o., a bylo lokalizováno do Vsetína. Jednání zahájil a řídil doc. Bludovský. Hlavním tématem byly tehdejší »poznatky z transformace LH«.

ING. KUPČÁK k tomu uvedl některé aspekty – např.:

- potřeba analýzy základních programových kroků reformy – a srovnání se skutečností a výsledky,
- analýza výsledků privatizace majetku v hodnotě přibližně 8 mld. Kč včetně úlohy a funkce nových vlastníků,
- informace o účasti vzniklých lesních akciových společností (LAS) na kapitálovém trhu.

Bata

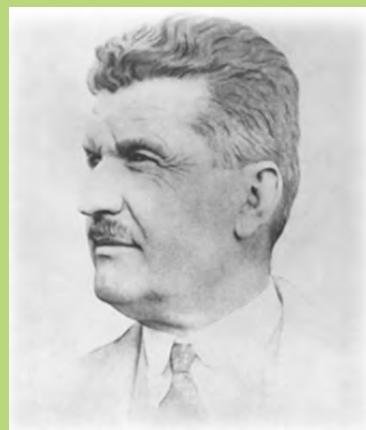
Ve stručnosti byly připomenuty základní programové kroky transformace a ekonomické reformy LH včetně některých předností a nedostatků, uváděných příznivci či odpůrci z řad lesnické veřejnosti. Ing. Kupčák doplnil vybrané ekonomické parametry LAS a jejich vývoj v letech 1992–1995.

Při exkurzi, za doprovodu ředitele společnosti ING. MIROSLAVA HOVOŘÁKA, se účastníci široce seznámili s lesním majetkem pana Bati, který je situován v PLO č. 41 – Hostýnsko–vsetínské vrchy a Javorníky. Nejvíce zastoupené lesní vegetační

stupně jsou čtvrtý bukový a pátý jedlobukový; růstové prostředí je charakterizováno převažujícími živnými stanovišti.

Baťa

- 3. 4. 1876** narození Tomáše Baťi ve Zlíně,
- 1894** sourozenci Tomáš, Anna a Antonín Baťovi zakládají obuvnickou živnost,
- 1914** začátek 1. světové války, velké objednávky na vojenskou obuv; narození syna Tomáše,
- 1923** poprvé zvolen starostou města Zlína,
- 1924** zavedení účasti zaměstnanců na zisku a ztrátě dílny; počátek největšího rozmachu firmy. „Hledal jsem způsob, který by pracoval automaticky jako východ a západ Slunce.“ (T. Baťa),
- 1925** založena Baťova škola práce,
- 1928** ČSR na 1. místě v exportu obuvi na světě,
- 12. 7. 1932** tragická smrt T. Baťi při letecké havárii; vedení podniku se ujmá J. A. Baťa⁶¹, nevlastní bratr,
- 1944** 20. listopadu – Baťovy závody vybombardovány americkým letectvem,
- 1945** byly dekretem prezidenta Beneše Baťovy závody znárodněny (v roce 1948 přejmenování Baťových závodů na Svit, roku 1949 bylo město Zlín přejmenováno na Gottwaldov),
- 1989** po 50. letech navštěvuje Tomáš Baťa jr. Zlín,
- 2000** BSO (Bata Shoe Organization): 68 zemí světa, 50 výrobních závodů, 4 743 prodejen, 49 tis. spolupracovníků.

Baťův systém lze shrnout do »Osmi S«:

Světová třída, Spolupráce, Seberízení, Spoluúčast,
Spoluvlastnictví, Samostatné řízení, Společné podnikání, Soutěživost.

Baťova škola práce:

zaměstnanci jsou partneři a spolupracovníci, schopními efektivní spolupráce, sdílení a značných individuálních a kolektivních ústupků. Všichni byli vychováváni k nejvyšším standardům dokonalosti, vnitřnímu konkurenčnímu hodnocení a vnitřním trhům v podniku, jakož i k výrazným očekáváním světově konkurenceschopnosti.

⁶¹Jan Antonín Baťa (1898–1965) – československý a brazilský podnikatel. Po smrti polovlastního bratra Tomáše v roce 1932 se stal v souladu s jeho závěti jediným majitelem akciové společnosti Baťa. Za jeho šéfování od roku 1932 do 1939 zažila firma nebývalý rozkvět.

Pro účely hospodaření s navráceným majetkem založil v roce 1992 pan TOMÁŠ J. BAŤA (1914–2008) společnost B. F. P. spol. s r. o. Funkci jednatele společnosti, od jejího založení, vykonával pan ING. MIROSLAV HOVOŘÁK. V roce 1994 byla společnost přejmenována na B. F. P., Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s r. o.

Obr. 6.3.1 Ing. Miroslav Hovořák a Tomáš Jan Baťa při zakládání společnosti v roce 1992, (zdroj: <http://www.lesybata.cz/>)

Podzimní zasedání proběhlo v říjnu 1997, v rámci NP Šumava a LZ Vimperk. Jednání zahájil a řídil doc. Bludovský, a bylo zaměřeno na »aktuální problémy lesnické politiky v zemích evropského společenství a v zemích s transformací ekonomiky«.

K tomuto tématu v úvodu vystoupil DOC. ŠIŠÁK s tím, že základní teze lesnické politiky jsou podobné, odlišné jsou prostředky k dosažení cílů. Na příkladu výsledků jednání mezinárodního fóra v roce 1997 ve Španělsku mimo jiné interpretoval rostoucí propojení obchodních vztahů a ekologických aktivit. Závěrem shrnul nejdůležitější problémy lesnické politiky: způsob vyjádření (měřitelnosti) trvale udržitelného rozvoje lesa, komunikace s veřejností, certifikace (ISO), zajištění polyfunkčnosti lesů.

S provozní problematikou NP Šumava seznámili komisi ředitel ING. ŽLÁBEK a PROF. ČECH. Podali informace o okolnostech vyhlášení NP, základních přírodních údajích, správě NP, postupech při výkonu pěstební a těžební činnosti v rámci zonace NP, financování NP apod. K nejsložitějším problémům patří škody kůrovcem, s gradací v letech 1995 a 1996, a vztahy k ekologickým iniciativám a médiím.

V závěru zasedacího dne doc. Bludovský uvedl návrh na změnu vedení ekonomicke komise. Navrhl, aby funkci předsedy převzal doc. Šišák (LF ČZU v Praze) a funkci místopředsedy Ing. Kupčák (LDF MZLU v Brně). Komise vyjádřila souhlas s touto změnou.

Členové EK poděkovali doc. Bludovskému a prof. Bartuňkovi za dosavadní vedení, úroveň a výsledky činnosti komise.

Obr. 6.3.2 Před exkurzí v NP Šumava (uprostřed ve světlém plášti prof. Bartuněk, v šedé bundě doc. Šišák), foto Vladimír Foltánek

Obr. 6.3.3 Cesta na exkurzi v NPS (v popředí Ing. Jindřiška Losmanová a Ing. Záviš Pexidr, CSc. z MZe), foto Vladimír Foltánek

Exkurze druhého dne se uskutečnila na lokalitách: Kvilda (rekonstrukce budov s budováním informačního střediska), východní část Černé hory (prameny Vltavy, 1 172 m n. m.), bezzásahové pásmo Luzná–Roklan, Modrava (informační objekt „Les na křížovatce“), Rokyta (rekonstrukce stavebních objektů plavebního kanálu).

6.4 Rok 1998

Jarní zasedání komise bylo situováno do oblasti působení tehdejší lesní akciové společnosti Jihomoravské lesy a. s., divize Velké Meziříčí. Garantem akce byl dlouholetý člen komise Ing. Vladimír Foltánek.

Se vznikem, vývojem a hospodářskými výsledky společnosti seznámil komisi její generální ředitel ING. JOSEF BUCHTA. Společnost vznikla transformací podniku Jihomoravské státní lesy, s. p. k datu 1. 1. 1992. Byla privatizována (k 1. 3. 1995) ve druhé vlně kupónové privatizace.

Stěžejním tématem zasedání byla »problematika certifikace v lesním hospodářství a její ekonomické průměty«. ING. JAROMÍR VAŠÍČEK, CSc. (ředitel odboru rozvoje lesního hospodářství MZe) uvedl genezi iniciativ k zavedení certifikace a analyzoval současný stav a předpoklady v podmírkách ČR.

Exkurze se uskutečnila v prostorech divize Velké Meziříčí. K jejím hlavním obchodním aktivitám patří kompletace a prodej mechanizačních prostředků v lesnictví (malotraktor, NA s nástavbou, štěpkovač SASMO, půdní fréza atd.) a produkce sazenic.

V další části exkurze se účastníci přesunuli do firmy HOLZINDUSTRIE SCHWEIGHOFER, s. r. o. ve Žďárci nad Doubravou, jejíž současná kapacita zpracování představuje 400 tis. m³ jehličnatého dříví ročně. Firma zaměstnává 195 dělníků a 38 technicko-hospodářských pracovníků ve třísměnném provozu.

Jednání Ekonomickej komísie Odboru lesníctva Slovenskej akadémie pôdo-hospodárskych vied Slovenskej republiky se uskutečnilo v Trenčianských Teplících v červnu 1998. Hosty jednání byli i členové Ekonomickej komise OLH ČAZV. Tehdejším předsedou Ekonomickej komísie byl ING. JÚLIUS ĎURKOVIČ, CSc. Hlavním tématem byl proces transformace LH v podmírkach Slovenska – poznatky a aktuální problémy.

Podzimní zasedání EK OLH ČAZV v říjnu 1998 bylo věnováno tématu »stav, perspektivy a koncepce lesnického ekonomického výzkumu v ČR«. Konalo se na Lesní a rybniční správě Jeroným Colloredo-Mansfeld, Zbiroh. Jednání zahájil a řídil nový předseda komise doc. Šišák.

Obr. 6.4.1 Ze zasedání Sekcie lesnickej ekonomiky a politiky v Trenčianských Tepliciach (prof. Ing. Josef Kořínek, CSc. a Ing. Vladimír Foltánek), foto Vladimír Foltánek

Obr. 6.4.2 Z exkurze na PDV Stredoslovenských štátnych lesov (zleva: Ing. Václav Kupčák, CSc., Ing. Jozef Tutka, CSc., Ing. Julius Šúrkovič, CSc., doc. Ing. Milan Voško, CSc.), foto Vladimír Foltánek

V úvodu DOC. BLUĎOVSKÝ vyjmenoval hlavní problémy současného stavu lesnického ekonomického výzkumu v ČR (potřeba ujednocené koncepce, garance financování, postavení ČAZV apod.). Zdůraznil význam výzkumu a jeho výstupů např. při prosazování určitých kroků rezortu s podporou vědeckého základu. V této souvislosti uvedl poznatek ze zemí EU, kde dochází ke zvyšování kapacity tohoto výzkumu. Vyjmenoval témata, na nichž pracují jednotlivá řešitelská pracoviště a uvedl některé náměty, jež by bylo potřebné formou výzkumu řešit (např. působení ekonomických nástrojů ve vazbě na daňový systém, předmět a funkce vnitropodnikového řízení včetně controllingu, dotace jako ekonomický nástroj, aplikace teorie organizace, ekonomické oceňování důsledků ekologických omezení hospodaření v lesích apod.).

V diskuzi k tomuto bodu DOC. ŠIŠÁK shrnul problémy ekonomického výzkumu a seznámil se stávajícími možnostmi financování výzkumu na vysokých školách. V zásadě chybí orgán, který by koncepci výzkumu zadal, se současným vyřešením financování. ING. SKOBLÍK uvedl některé zkušenosti ze zemí EU a seznámil přítomné se současným stavem ekonomického výzkumu na VÚLHM Zbraslav. De facto se nejedná o výzkum jako takový, nýbrž servisní činnost či zpracování případových studií. Vyhádřil obavu o kapacitní zajištění výzkumu vzhledem ke stávající personální struktuře. ING. KUPČÁK poznamenal, že ze strany řešitelů zřejmě iniciativa nechybí (viz např. počet a obsahová struktura podaných grantových přihlášek), problém však končí i začíná již zmíněným financováním. Závěr a doporučení ekonomické komise OLH ČAZV je ve zvýšení podílu ČAZV na rozhodovacím procesu o zaměření lesnického ekonomického výzkumu dle jednotlivých odborů.

Exkurze v rámci Lesní a rybniční správy Jeroným Colloredo-Mansfeld, proběhla na polesí Opyš (stav a struktura restituovaných lesních porostů), polesí Vlastec (přirozené zmlazení BK), na pile Švabín a v Rybničním středisku Zbiroh.

6.5 Rok 1999

Jarní zasedání v dubnu bylo situováno u firmy Lesy Krnov, a. s. ve Velkých Losinách. Hlavním tématem bylo »postavení tehdejších tzv. lesních akciových společností v procesu transformace LH – aktuální poznatky a problémy«.

O transformaci podniku Severomoravské státní lesy, s. p., dílčích transformačních krocích, reorganizaci a restrukturalizaci a o provozní problematice vzniklé společnosti Lesy Krnov, a. s., informoval úvodem generální ředitel ING. ČERNOUŠEK. K hlavnímu tématu následně vystoupil ING. DOUBRAVA a podal zevrubnou informaci o genezi a podmínkách působení společnosti EP Kapitál Group, a. s. Zlín, včetně složení skupiny lesních akciových společností (Foresta, a. s., Frenštátská lesní a. s., Hanušovická lesní a. s., LDP Vltava a. s., Lesní společnost

Jaroměřice a. s., Lesní společnost Jihomoravské lesy a. s., Lesy Frýdek-Místek a. s., Lesy Krnov a. s., Lesy Mělník a. s., Lesy Spálené Poříčí a. s., Šternberské lesy a. s., TILIA-LDS a. s., Město Albrechtice, Vítkovské lesy a. s.). Charakterizoval úlohu těchto lesních akciových společností (LAS), jak v průběhu ekonomické reformy a transformace LH, tak v současné realitě tržního prostředí. Seznámil komisi s výsledky analytických postupů z roku 1996, vedoucích k přijetí radikálních kroků nutné restrukturalizace LAS v rámci německého modelu řízení, uplatňovaných především z pozice vlastníků. ING. HNILICA podrobněji rozvedl a na konkrétních podkladech demonstroval vývoj vztahů mezi LAS a LČR od počátků transformace až po dnešek. Popsal průběh výběrových řízení a obsah smluvních vztahů v letech 1995 až 1998 a podstatné vlivy jejich koncipování.

Komise se zúčastnila exkurze v Přečerpávací vodní elektrárně Dlouhé Stráně, uvedené do provozu v roce 1996. Pro svoji funkci využívá přebytku elektrické energie v nočních hodinách k čerpání vody z dolní do horní nádrže (horní nádrž je situována na vrcholu Mravenečník v nadmořské výšce 1350 m, výškový rozdíl obou nádrží činí 550 m). Přes významný zásah do krajiny (včetně doprovodných problémů LH) je elektrárna příkladem ekologického využívání hydroenergetického potenciálu při výrobě elektřiny. Ve druhé části exkurze účastníci shlédli panoráma Jesnické oblasti z lokality Červenohorské sedlo (1010 m. n. m.) a ING. KAŇOK seznámil přítomné s místními problémy LH z pohledu LČR, zejména v souvislosti s hospodařením na území CHKO a s vlivem turistického ruchu.

Podzimní zasedání bylo věnováno tématu »ekonomika přírodě blízkých způsobů hospodaření« a bylo situováno v oblasti působení podniku Vojenské lesy a statky s. p. Praha, divize Mimoň, v Doksech.

K hlavnímu tématu mimo jiné vystoupil DOC. PULKRA俾 s prezentací: »základní aspekty výzkumného záměru ekonomiky přírodě blízkých způsobů hospodaření a související problémové okruhy«:

- ekonomické výsledky i důsledky holosečného a výběrného způsobu hospodaření,
- definice ekologizace lesního hospodářství a trvale udržitelný rozvoj LH,
- diferenciace hospodaření v lesích ČR (dle Plívy) – základní hospodářská doporučení,
- hledání ekologicko-ekonomickeho optima pro hospodaření v lesích.

DOC. BLUĐOVSKÝ připojil úvahu o nákladech a vyčíslení hodnoty dříví, které by bylo ponecháno bez ekologického a ekonomického efektu. ING. KUPČÁK upozornil na rizika existence rozporu mezi ekologi a lesníky. PROF. BARTUNĚK informoval o jednání Národního lesnického komitétu na téma „NP Šumava – mýty a realita“. Na závěr zasedání bylo schváleno usnesení EK OLH ČAZV: Doporučujeme, aby výbor OLH ČAZV veřejně zaujal jednoznačné stanovisko k situaci NP Šumava ve věci likvidace lesních ekosystémů kůrovcem.

Exkurze se uskutečnila v rámci divize Mimoň s následujícím obsahem: bučiny v národní přírodní rezervaci, borové hospodářství, škody po činnosti vojsk (likvidace ropných produktů, problémy využití prostoru Ralsko, střelnice Židlov a možnosti jejího využití pro účely myslivosti), manipulační sklad Mimoň.

6.6 Rok 2000

Jarní jednání komise v roce 2000 bylo situováno ve Křtinách, v centru Školního lesního podniku „Masarykův les“ Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně. Bylo zaměřeno na dvě téma: »Ekonomické aspekty pěstebních a těžebních technologických postupů přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích« a »Posouzení právních norem v LH ČR ve srovnání se zeměmi EU«.

Obr. 6.6.1 Lesnický Slavín – památník Karla Hynka Mácha, foto Václav Kupčák

V rámci prvního tématu se mimo jiné účastníci jednání seznámili s činností Výzkumné stanice ŠLP Křtiny (se zaměřením na stávající typy a vývoj lanovek) a využití traktorových lanových systémů (v podmírkách ŠLP 20-30 % objemu přibližování).

JUDR. DR. ING. MARTIN FLORA, k oblasti lesnického práva v rámci EU, popsal 10 oblastí (upravených formou nařízení a směrnic) – např.: lesnická opatření v zemědělství (zalesňování nelesních půd), strukturální opatření k podpoře LH (podpory k rovnováze na trhu – slad'ování výroby a kapacity, akční programy

Obr. 6.6.2 Výhled od památníku Karla Hynka Máchy do údolí řeky Svitavy, foto Václav Kupčák

zaměřené na kvalitu výstupů), reprodukční materiál lesních dřevin (tendence k volnému pohybu, ve smyslu vyšších obecných zásad EU k volnému pohybu osob, služeb, kapitálu a zboží), postavení a funkce stálého lesnického výboru (výměna informací, lesnická politika, stav lesa, poradenství).

Po obsáhlé diskusi o stavu výzkumu v oblasti lesnické politiky a ekonomiky v ČR doporučuje EK OLH ČAZV posílit státní lesnický ekonomický výzkum a zaměřit jej na úkoly v souladu s potřebami LH ČR a se stavem v lesnický vyspělých zemích EU. Na podporu takového rozhodnutí zpracovat přehled problémových oblastí, které je nutno systematicky řešit.

V této souvislosti se doporučuje vytvořit personální a finanční podmínky pro trvalou a systematickou činnost útvaru lesnické politiky VÚLHM Jíloviště–Strnady při plnění zadaných úkolů.

V závěru zasedání ředitel ŠLP ING. JAROSLAV MARTÍNEK, CSC. komplexně popsal historii a stávající provozní problematiku podniku. Zdůraznil prioritní úlohu ŠLP jako „*materiálne technické základny*“ pro Lesnickou a dřevařskou fakultu a uvedl základní úkoly do budoucna. ING. JAROSLAV HLOUŠEK, ekonomický náměstek, přiblížil komisi některé ekonomické parametry i problémy hospodaření, vyplývající z účelové činnosti podniku.

Exkurze se uskutečnila na objektech ŠLP Krtiny: polesí Bílovice (podrobní bukové hospodářství, ukázka použití a provozu lesního lanového systému Larix), lokalita Klepáčov (výběrný smíšený les), pila Olomučany. Účastníci se také seznámili s památníkem lesníků – Lesnickým Slavínem (unikátní areál památníků a upravených studánek – viz kap. 3, str. 46).

Podzimní zasedání v říjnu se uskutečnilo na soukromém majetku Ing. Jaromíra Šimonka, Lobeč u Mělníka. Tématem byly »problémy ekonomiky nestátních lesů«. Současné problémové okruhy uvedl DOC. BLUĎOVSKÝ, zejména :

Obr. 6.6.3 Doc. Šišák zahajuje zasedání komise v Lobči u Mělníka, foto Vladimír Foltánek

Obr. 6.6.4 Prezentace příspěvku Ing. Šimonka, vlevo sedící doc. Ing. Zdeněk Bluďovský, DrSc., foto Vladimír Foltánek

- vztah lesnického managementu k zastupitelům obcí (obecní lesy), úloha lesnické osvěty, způsoby a právní formy hospodaření v obecních lesích,

- systémy vnitropodnikového řízení (statutární dokumentace, vnitropodniková pravidla, ekonomické nástroje – výkonové normy), evidence výroby (LHE, operativní evidence, účetnictví, statistika),
- vliv daňové soustavy na lesní hospodářství.

Uvedené okruhy uzavřel jako námět možností ekonomického výzkumu z hlediska potřeb praxe.

ING. SVOBODA zmínil nedostatečnou informovanost vlastníků lesa o rizicích při pronájmech jiným subjektům. Zejména upozornil na riziko argumentace ziskem jako základního kritéria hodnocení hospodaření bez zohlednění stavu lesa. Poukázal na některé zkušenosti ze SRN (např. účtování o přírůstu). PROF. BARTUNĚK k tomu připojil informaci z Baden-Würtenberska o státním výzkumu na téma „Možnosti zajištění rentability selských lesů“, který vedl prof. Brandl.

Exkurze byla věnována zejména problematice obnovy lesa v podmírkách CHKO Kokořínsko na objektech: umělá obnova SM, BO a BK na pruhové seči, mýtní porost SM uznáný pro sběr osiva (nadmořská výška 280 m), umělá obnova BK a BO s využitím náletu SM. Dále se účastníci seznámili s provozem obory Podčejk (chov daňka a muflona) a bažantnice.

7 Zasedání EK OLH ČAZV v letech 2001–2005

7.1 Rok 2001

Jarní zasedání ekonomické komise proběhlo v oblasti činnosti akciové společnosti Lesy Frýdek-Místek, a. s., divize Frýdek-Místek, za účasti ředitele této divize Ing. Blahuty. Zasedání se uskutečnilo v Loveckém domě (Bažantnice Šilheřovice), zahájil ho a řídil místopředseda komise Ing. Kupčák. Bylo tentokrát zaměřeno na téma: »Informace a informační systémy pro lesní hospodářství«. Jednání se účasnili i zástupci softwarových firem a lesnických internetových serverů. Tuto část garantoval, vedl a moderoval ING. PETR POLSTER.

Obr. 7.1.1 Před zahájením zasedání v Loveckém domě v Šilheřovicích (vlevo připravující se Ing. Polster), foto Vladimír Foltánek

K tématu postupně vystoupili:

- ING. PEXIDR – MZe ČR (specifikace úlohy státní správy, popis aktivit MZe ve vývoji SW LHP a LHO, standardizace datové základny, statistiky LH ve

vazbě na EUROSTAT, WWW stránky MZe, monitoring znečišťujících látek, dopady reformy veřejné správy atd.),

- ING. VOJÁČEK – LČR (struktura IT LČR, zastoupení HW a SW infrastruktury IS, teze vývoje a stavba IS LČR, s. p.),
- ING. HANDLAR, ING. VAŠKŮ – HA-SOFT, s. r. o. (analytický náhled na oblasti LH, informace o systému ve vrstevnaté architektuře, program LES pro LČR),
- ING. ZGARBA, ING. STRNAD – FORESTA SG, a. s. (struktura a činnosti firmy, skladba nabídky SW),
- ING. BŘEZINA – Unipex CZ, s. r. o. (program KALIBR, kalkulace jednotkových nákladů, informace o internetovém serveru <lesy.jihu.cz>),
- ING. BABUKA – EP Kapitál Group, a. s. (základní struktura IS Navision Financials s moduly lesnictví, zpracování dříví, obchodní činnost, manažerská podpora, včetně popisu a demonstrace pořizování a zpracování dat, interpretace informačních toků a základních možností využití IS).

Při exkurzi byli účastníci seznámeni s provozní problematikou společnosti Lesy Frýdek-Místek a. s., divize Frýdek-Místek, s historií a současností bažantnice Šilheřovice, a shledli specifické podmínky lesnictví v rámci tehdejší Lesní správy LČR Šenov, včetně důlních a průmyslových vlivů Ostravská a Karvinská na LH a krajinu. Lesní správa Ostrava hospodaří na katastrálním výměře 95 090 ha. K datu 31. 12. 2017 v přímé správě obhospodařovala 9 463,90 ha pozemků, z toho 9 322,62 ha byl PUPFL.

Z jednání byl vydán *první sborník EK OLH ČAZV Sborník referátů ze semináře »Informace a informační systémy v lesním hospodářství ČR«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2001, 91 stran (EK OLH ČAZV, Šilheřovice, 2001), s publikačními výstupy:

PEXIDR, Z.: Informační systém odvětví lesního hospodářství a úloha MZe při jejím rozvoji

KALOUSEK, F.: Informační strategie v řízení podniku

DUDÍK R.: Příprava studentů v oblasti využívání výpočetní techniky v provozní praxi

KUPČÁK, V.: Informační systémy a použití prostředků výpočetní techniky při vedení účetnictví

MICHALČÍK, M.: Inovace informačních systémů

POLSTER, P.: Informační systém a jeho uživatel

V další části sborníku byly uvedeny příspěvky jednotlivých SW firem, vytvářejících programové vybavení pro LH s popisem jejich aplikačních programů, a lesnické internetové servery.

Podzimní zasedání v roce 2001 proběhlo v oblasti CHKO Slavkovský les, na LZ LČR Kladská u Mariánských lázní. Zahájil ho a řídil předseda komise doc. Ši-

šák a bylo zaměřeno na »problémy ekonomiky LH ve vztahu k ochraně přírody a myslivosti«. DOC. PULKRAB k tomuto popsal předmět řešení – zjednodušená druhová a prostorová skladba porostů, význam genofondu, stavy vysoké zvěře, využívání přírodních procesů. Následně seznámil s dílčími výsledky a dosavadními poznatky k vlivu změn druhové skladby, rentabilitě dřevin při poškozování zvěří, prodlužování doby obmýtí, významu hospodářského způsobu atd.

Obr. 7.1.2 O přestávce zasedání na LZ Kladská – zleva: Ing. Kaňok, prof. Bartuněk, Ing. Polster, foto Vladimír Foltánek

ING. FRANTIŠEK KAŇOK, CSC. v uvedených souvislostech upozornil na rozdílnosti středoevropského a skandinávského lesnictví. ING. HRUŠKA přítomné seznámil s historií a současnou provozní problematikou LZ Kladská (vývoj druhové skladby porostů, historie myslivosti a vývoj stavů zvěře, vlivy vojenského újezdu), popsal poslání LZ spočívající v hledání rovnováhy: les – zvěř – ochrana přírody (politika LČR, referenční funkce, ověřování metod ochrany proti zvěři, použití šetrných technologií, provoz vyhrazené honitby), a faktory ekonomiky LZ (vliv skladeb a stability porostů na strukturu těžeb, vliv imisí, škod zvěři, vliv chráněné oblasti, turistiky apod.).

V závěru jednacího dne přijala komise doporučení k aktivní podpoře:

- budování dřevostaveb v krajině na základě mezirezortních jednání,
- zalesňování zemědělských půd,
- komunikace s veřejností (public relation),
- řešení otázky možných negativních dopadů případného dvojího přístupu k finančním podporám v LH podle formy vlastnictví,
- lesnického ekonomického výzkumu v oblasti sociálně–ekonomického významu lesa pro společnost, prognóz efektivnosti LH.

Exkurze druhého dne se uskutečnila v oblasti Slavkovského lesa, polesí Prašnemy: lokalita vyvěrajících kyselek „Smraďoch“, chráněná hadcová lokalita „Tři Křížky“, přirozená obnova SM na lokalitě Mýdský rybník, problematika invazních rostlin v prostoru katastru bývalé obce Žitná (bolševník *Heracleum L.*). Účastníci se také seznámili s provozem manipulačního skladu a pily Kynžvart.

7.2 Rok 2002

Jarní jednání komise proběhlo v dubnu v oblasti činnosti LS LČR Telč, a uskutečnilo se v prostorách Střední odborné školy ekonomiky cestovního ruchu Telč. Ústředním tématem byla »Ekonomika mechanizačních prostředků a technologií v LH se zaměřením na využití harvestorů«. Z hostů k tématu vystoupili PROF. ING. RADOMÍR ULRICH, CSc. (LDF MZLU v Brně), ING. NĚMEC (Merimex, s. r. o.), ING. POLICAR (COFA, a. s.).

Šetrnější způsob těžebních zásahů a snížení negativních vlivů na lesní porosty a životní prostředí je podložen výsledky výzkumných úkolů v zahraničí i ČR. Např. míra poškození půdy a porostů po provedených probírkových zásazích dosahovala: harvestorová technologie 2–5 %, tradiční kmenová technologie (motorová pila, kůň, univerzální traktor) 7 %, nebo ve svažitých terénech (motorová pila, kůň, speciální lesnický traktor) 22 %. K dalším pozitivním vlivům např. patří:

- snížení poškození stromů, kořenových náběhů a kořenů stromů ve srovnání s pojezdem tradiční techniky a vlečením celých kmenů,
- šetření primární a sekundární cestní sítě nevlečením dřeva jako při tradiční kmenové technologii a při skládkování podél lesních cest; snížení zatížení účelových a veřejných komunikací při dopravě na manipulační sklady (v rámci Kraje Vysočina se těží okolo 1,2 mil. m³ ročně, průměrná odvozní vzdálenost na manipulační sklady činí asi 30 km, z toho vyplývá asi 36 mil. tunokilometrů přepravních výkonů),
- rychlost zpracování těžeb – omezení rozvoje hmyzích škůdců, atd.

K sociálně–ekonomickým efektům harvestorových technologií patří zejména:

- produktivita, bezpečnost a hygiena práce (včetně prevence úrazů a nemocí z povolání při srovnání s klasickými motomanuálními technologiemi),
- druhování z celé délky stromu s uplatněním PC v harvestoru a programováním optimalizace výroby sortimentů dle kvality a ceny,
- přesné elektronické měření délek, tloušťek a objemu dřeva,
- usnadnění příjmu a evidence dřeva a okamžitý přehled o těženém množství a objemu sortimentů,

Obr. 7.2.1 LS Telč: Práce harvestoru v lesním komplexu Javořice (Řásná), foto Radomír Ulrich

Obr. 7.2.2 LS Telč: Vyvážecí souprava v lesním komplexu Javořice (Řásná), foto Radomír Ulrich

- úspora dílčích operací těžební činnosti a zkrácení doby celého výrobního procesu (snížení vázanosti provozního kapitálu, obrátkovosti zásob a průměrného inkasa pohledávek),
- možnost rychlé reakce na požadavky odběratelů k změně výroby sortimentů.

K problémům harvestorových technologií patří to, že vyžadují profesionální technologickou přípravu pracovišť, znalosti a zkušenosti THP a zejména operátorů – obsluh harvestorů a vyvážecích traktorů (absence učňovského školství). Pořizovací cena v závislosti na výkonové třídě je u harvestoru 7–9 mil. Kč a u vyvážecího traktoru 6–8 mil. Kč.

Při exkurzi, za doprovodu ING. VLADIMÍRA DOLEJSKÉHO, se účastníci podrobně seznámili s provozní problematikou LS LČR Telč a praktickými ukázkami v lesním komplexu Javořice: výchovou a obnovou porostů těžebními technologiemi, sortimentní metodou s využitím harvestorů a vyvážecích traktorů v probírkách, kombinacemi motomanulální technologie při uvolňování přirozeného zmlazení a náletů pod porosty aj.

Podzimní zasedání se uskutečnilo na Semenářském závodě LČR, s. p. v Týništi nad Orlicí. Vedle problematiky »řízení a ekonomiky lesního semenářství v ČR«, se jednání zabývalo stavem prací na Národním lesnickém programu.

K tématu lesnímu semenářství v ČR a provozní problematika Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí vystoupila ředitelka závodu paní ING. HLAVOVÁ. Lesní semenářství vzniklo v souvislosti s rozvojem holosečného způsobu hospodaření a se zaváděním smrkových a borových monokultur. Dosavadní způsoby sběru a luštění byly již nedostačující, proto koncem 18. století začaly vznikat semenářské závody. Na našem území byl první semenářský závod (Pošumavská

luštírna) založen v roce 1910 v Českých Budějovicích. Snahy o zavedení znalosti původu osiva se datují k roku 1927. Vedle toho se začalo přistupovat k vyhledávání vhodnějších způsobů ošetřování osiva po sběru, hlavně jeho skladování. Začala se zjišťovat i vnitřní kvalita osiva, energie klíčení, absolutní hmotnost, klíčivost apod.

Obr. 7.2.3 Exkurze v Semenářském závodě v Týništi nad Orlicí s výkladem ředitelky Ing. Hlavové, foto Vladimír Foltánek

V další etapě lesního semenářství se začal preferovat genetický základ osiva, reprezentovaný uznanými porosty, později se přistupuje ke šlechtění dřevin. Hlavním úkolem lesního semenářství se postupně stalo zajištění dostatečného množství osiva co nejvyšší genetické hodnoty všech požadovaných druhů dřevin pro každoroční výsevy. O výstavbě centrálního Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí bylo rozhodnuto na počátku šedesátých let 20. století. Investiční záměr počítal s roční zpracovatelskou kapacitou 2 000–2 500 tun šíšek, s jednorázovou kapacitou skladu přibližně 800 tun šíšek a kapacitou klimatizovaného skladu 50–60 tun. V současné době funguje Semenářský závod jako účelový závod Lesů České republiky, s. p. poskytující služby všem majitelům lesa, na základě vyhlášky č. 82 MZe O genetické klasifikaci, obnově lesa, zalesňování a o evidenci při nakládání se semeny a sazenicemi lesních dřevin.

S aktuálním stavem prací na Národním lesnickém programu (NLP I) seznámil přítomné DOC. ŠIŠÁK: a) základní priority, b) programová opatření ke zvýšení

biodiverzity lesů, c) souhrn organizačních, legislativních a ekonomických zabezpečení.

DOC. GROSS doplnil informaci o organickém začlenění NLP v rámci EU a dalších krocích po vstupu ČR do EU. ING. KUPČÁK informoval účastníky o projektu »Studie o lesním hospodářství na území Zlínského kraje«, vypracovaném kolektivem pracovníků ÚLDEP v roce 2002.

Při exkurzi se účastníci podrobně seznámili s provozem semenářského závodu a strukturou služeb: skladování suroviny, luštění semen – luštírenské komory, zpracování dužnatých plodů listnáčů a keřů, uskladnění osiva, banka lesního osiva, předosevní příprava (stratifikace osiva, moření osiva), nákup osiva ze zahraničí pro introdukci lesních a okrasných dřevin a keřů, doplňková činnost (výroba ptačích budek).

7.3 Rok 2003

Jarní zasedání komise k »problematice lesního školkařství« (s garancí Ing. Foltánka) proběhlo v rámci Národního parku Podyjí, ve Vranově nad Dyjí. Jednání řídil místopředseda komise Ing. Kupčák. V úvodu přivítal náměstka ministra zemědělství pro lesní hospodářství Ing. Jaromíra Vašíčka, CSc.

K hlavnímu tématu úvodem vystoupil ING. KAREL HAKEN, ředitel Divize lesních školek společnosti CE WOOD, a. s. (divize obhospodařuje 155 lesních školek o celkové produkční výměře 500 ha, roční produkce okolo 25 mil. sazenic, z toho pro LČR 17 mil. kusů). Organizačně je divize členěna do 4 oblastí (Jeseníky, Beskydy, Morava, Čechy), které jsou dále členěny na střediska (např. nejbližší středisko Znojmo) a následně na jednotlivé školkařské provozy.

K problematice lesního školkařství byly vyjmenovány, popsány a kvantifikovány:

- transformační problémy (identifikace potřeb zákazníka, složitý logisticko-distribuční řetězec, likvidace sazenic, oceňování nedokončené výroby, opravné položky s dopady do hospodářského výsledku),
- technologické aspekty (technologie, použití norem – zejména ČSN 48 2115:1998 Sadební materiál lesních dřevin, procesní analýza, listy o původu a rostlinolékařské pasy, sezónnost prací a zaměstnávání zahraničních pracovníků),
- obchodní aspekty (nabídka a poptávka na trhu sazenic, obalovaná sadba, sledování ekonomiky dle projektů atd.).

Na tuto část navázal ING. FOLTÁNEK, oblastní školkař (oblast Morava), který popsal specifika školkařství a organizační strukturu oblasti. Dále charakterizoval jednotlivé školky (včetně konkurenčních). Rozvedl předpoklady a podmínky

trhu se sadebním materiélem a zevrubně analyzoval vlivy provozních aspektů na výsledky školkařské činnosti:

- druh dřeviny a kvalita osiva,
- půdní a klimatické podmínky,
- technologie pěstování sadebního materiálu,
- kvalita a profesionalita personálu,
- vybavenost školek – závlahová zařízení, stroje, skladovací možnosti apod.,
- dopravní dostupnost.

Při exkurzi se účastníci seznámili s problematikou NP Podyjí a navštívili lesní školkou v Milíčovicích.

Obr. 7.3.1 Údolí Dyje NP v Podyjí (východní expozice), foto Václav Kupčák

Nejprve byla v roce 1978 na ploše 103 km² vyhlášena Chráněná krajinná oblast Podyjí. Správa NP Podyjí se sídlem ve Znojmě byla zřízena MŽP v roce 1991. Rozloha NP představuje 63 km², ochranné pásmo 29 km²; délka toku Dyje v NP je 40 km; nejvyšší bod je 536 m. n. m., nejnižší bod 207 m. n. m.; lesnatost činí 84 % (5 270 ha, 69 lesních typů v 1.–3. vegetačním stupni), zemědělská plocha pokrývá 9 %, ostatní plochy 7 %. Správa NP (příspěvková organizace) plní tři hlavní okruhy činností:

- výkon státní správy na úsecích ochrany přírody a krajiny, ochrany zemědělského půdního fondu a rybářství;
- odborné aktivity spojené s ochranou přírody, zejména koordinaci výzkumu a monitoringu, tvorbu plánů ochranářského managementu, informační, strážní a průvodcovskou službu, ekologickou výchovu a propagaci, apod.;
- výkon práva hospodaření formou účelového hospodaření v lesích a na vybraných nelesních plochách, včetně výkonu práva myslivosti.

Lesní školka Milíčovice vznikla před třiceti lety, její celková rozloha (včetně lesních kulis) je 25 ha, z toho produkční plocha 7 ha. Roční produkce školky je 1,5–2 mil. sazenic (DB, BO).

Obr. 7.3.2 Charakteristický krajinný ráz NP Podyjí u hranice s Rakouskem, foto Václav Kupčák

Podzimní jednání EK OLH ČAZV 2003 bylo v první části společné s Komisí pro mimoprodukční funkce lesa a Komisí biologickou, a konalo se ve Svatém Janu pod Skalou. Zahájil ho a řídil Ing. Petr Zahradník, CSc., ředitel VÚLHM Jíloviště–Strnady, za přítomnosti náměstka ministra zemědělství Ing. Vašíčka a náměstka ministra životního prostředí a ředitele sekce ochrany přírody a krajiny RNDr. Mika. Předmětem společného jednání byly »základní problémy věcného

a peněžního vyjádření funkcí lesa»: pojetí, struktura a chápání funkcí lesa, účely peněžního vyjadřování funkcí lesa, metody hodnocení funkcí lesa.

ING. VAŠÍČEK prezentoval vývoj hodnocení funkcí lesa, cíle lesnické politiky a vlastnictví lesa, společenské důvody oceňování funkcí lesa, současný stav přístupů, zájmů a metod oceňování lesa. ING. VLADIMÍR KREČMER, CSc. demonstroval les v kulturní krajině, funkce uvnitř ekosystémů a veřejné statky, integrované funkce lesních ekosystémů a komplexní chápání životního prostředí. RNDr. MIKO se zabýval dřevoprodukčním pohledem a potenciály funkcí lesa – sledování funkcí ekosystémů, národními lesnickými programy lesnicky vyspělých států Evropy, NLP ČR a garance MZe a MŽP, terminologií a metodikou klasifikací a oceňování funkcí lesa (přístupy soudních znalců). ING. FRANTIŠEK ŠACH, CSC. popsal vliv pěstebních opatření na funkce lesa a kvantifikace funkcí.

Další pohled na společné téma přednesl DOC. ŠIŠÁK, který se zabýval vývojem a obsahem společenského pojetí funkcí lesa – vztah funkcí lesa k trhu, metody hodnocení funkcí lesa, ekonomický obsah produkce a její vztah k životnímu prostředí, oceňování společenské sociálně–ekonomicke významnosti funkcí lesa. PROF. ING. ILJA VYSKOT, CSC. zdůraznil obsah pojmu funkčně integrované LH a úlohu vlastníka lesa pro zachování životadárnosti lesů. Dále prezentoval metodu klasifikace lesů podle celkového reálného potenciálu funkcí a finanční vyjádření hodnoty funkcí lesů. DOC. ING. VLADIMÍR ŠVIHLA, DrSc. se zabýval dosavadními přístupy k hodnocení či oceňování funkcí lesů, chybějící koncepcí, zásadami i terminologií, včetně výskytu nejednotností až rozporností ve stávajících právních předpisech.

Obr. 7.3.3 Doc. Ing. Vladimír Švhila, DrSc. – častý kolega při zasedáních KLE (jinak dlouholetý a nyní emeritní předseda Komise pro mimoprodukční funkce lesa OLH ČAZV), foto Václav Kupčák

Situací u našich východních sousedů se zabýval ING. TUTKA, který se soustředil na komerční a veřejnopropřesné pojetí funkcí lesa a na přístupy k hodnocení a oceňování veřejnopropřesných funkcí lesa na Slovensku.

Při exkurzi se účastníci seznámili s problematikou hospodaření Velkostatku Tetín, s. r. o. v podmírkách CHKO Český kras a Národní přírodní rezervace Koda. Lesní celek o rozloze 374 ha – pěstební oblast Křivoklátsko (převážně šípkové doubravy, stepní společenstva vzniklá pastvou ve 14. stol.).

Při exkurzi vytahla problematika mezní hranice rentability lesního majetku při určitém objemu těžeb a újem z titulu péče o životní prostředí a společenských zájmů (včetně kalkulace ušlého zisku vlastníků – modelová komparace hrubého výnosu bez omezení a s omezením). Z jednání vyplynula potřeba zadání zpracování exemplárního modelového projektu »Újmy a jejich kompenzace na příkladu lesního majetku velkostatku Tetín«, použitelné i pro jiné majetky, kde výnosy z lesa neumožňují zajistit vyrovnané hospodaření.

7.4 Rok 2004

Jarní jednání v dubnu 2004 bylo zorganizováno jako zasedání třídenní (za významné spolupráce Ing. Foltánka). První den se uskutečnilo v Luhačovicích (LČR s. p. LS Luhačovice, společnost CE WOOD, a. s.), v dalších dnech se účastníci přesunuli do Vlárského průsmyku a na Slovensko do Antonstálu. Jednalo se tedy o společné jednání EK OLH ČAZV a *Ekonomickej komisií Odboru lesníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied* (EK OL SAPV), jež v ČR vedl a řídil Ing. Kupčák.

Obsahově bylo prioritně zaměřeno na »ekonomiku pěstební činnosti« a postupně zde s příspěvky vystoupili:

- ING. FOLTÁNEK (Sdružení lesních školkařů ČR): „Ekonomické aspekty přirodě blízkého hospodaření při podpoře obnovy lesních porostů přirozeným zmlazením“,
- ING. DANIEL SZÓRÁD, PH. D. (Allwood, a. s. Zlín): „Ekonomika pěstební činnosti u společnosti CE WOOD, a. s. (kontext inklinace k přirodě blízkým způsobům hospodaření v rámci LS Luhačovice)“,
- PROF. PULKRAB (LEF ČZU v Praze): „Ekonomické problémy trvale udržitelného obhospodařování lesa“,
- ING. KAŇOK (LČR, s. p.): „Ekonomika pěstební činnosti a ekonomické aspekty přirodě blízkých způsobů hospodaření v podmírkách LČR“,
- ING. MILOSLAV MICHALČÍK (LDF MZLU v Brně): „Ekonomicko-ekologické aspekty volby způsobu obnovy“.

V rámci zasedání ING. Jiří MATĚJÍČEK, CSc. (VÚLHM Jíloviště–Strnady) upozornil na připravovaný seminář »Lesy a jejich úloha v rámci regionů«, a vedle toho

Obr. 7.4.1 Z exkurze na demonstračních objektech LČR Vlára pod vedením Ing. Turka, zástupce les. správce, foto Vladimír Foltánek

odkázal na informace na <www.vulhm.cz>, složky: Výzkumné útvary – Lesnická politika – Služba lesnické praxe.

Při exkurzi druhého dne, pod vedením ING. TURKA, zástupcem lesního správce, se účastníci seznámili s bukovým hospodářstvím na demonstračních objektech LČR Vlára: Revír Sidonie, v rámci Lesní správy LČR Luhačovice (LS

působí v LO 38 – Bílé Karpaty a Vizovické Vrchy a LO 41 – Hostýnsko-vsetínské vrchy a Javorníky, obhospodařuje 3 LHC – Luhačovice, Brumov a Starý Hrozenkov; geologické podloží – magurský flyš, převažující LVS dubobukový a bukodubový). Ve vlárských bučinách se jednotlivě smíšeně pěstují unikátní sortimenty Třešně ptačí (*Prunus avium*) – s neuvěřitelným zpenězením za m^3 (před nelegálními těžbami nutno zvláště střežit!).

Při této příležitosti byla vzpomenuta osobnost Ing. Aloise Indrucha a jeho zdejšího pěstitelského odslazu, včetně publikačních aktivit (viz např. INDRUCH, A.: *Zakládání a výchova listnatých porostů*, vyd.: SNTL, 1985).

Obr. 7.4.2 Třešeň a Ing. Turek ..., foto
Vladimír Foltánek

Obr. 7.4.3 ... a třešeň ptačí v porostu, foto
Vladimír Foltánek

Obr. 7.4.4 Exkurze na LS Nemšová (v čele kráčející Ing. Michalčík), foto Vladimír
Foltánek

V odpoledních hodinách pokračovalo společné jednání na Slovensku za řízení předsedy EK OL SAPV ING. ĎURKOVIČE. V úvodu vystoupil předseda OL SAPV DOC. DR. ING. BOHDAN KONÔPKA a podal zevrubaň informace o struktuře a dosavadní činnosti odboru, včetně hlavních záměrů OL na roky 2004 až 2006. K novému lesnímu zákonu v SR vystoupil ING. MORAVČÍK, vedoucí odboru lesnické politiky, ekonomiky a HÚL Lesníckeho výskumného ústavu Zvolen. Ze závěrů jednání vyplynula potřeba formulovat postoj k vyslovené iniciativě OL SAPV a k dalšímu společnému postupu:

- v oblasti vzájemné informovanosti (horizontální, vnitřní, informovanost v rámci EU),
- v oblasti stávající národní legislativy, včetně statutární struktury (viz odvětvová struktura),
- v oblasti analýzy nástrojů (Národní lesnický program, Koncepce vědy a výzkumu),
- v oblasti analýzy vlivů EU (viz agrární sektor).

Třetí den se uskutečnila exkurze po objektech bukového hospodářství v rámci Lesní správy Nemšová (flyš Bílých Karpat, ekotyp buku a ekotyp modřínu trenčínského), jež organizačně patřila Odštepnému závodu Trenčín, podniku Lesy SR, s. p., Banská Bystrica.

Obr. 7.4.5 Kuřácká zastávka při exkurzi na LS Nemšová (zleva: prof. Pulkrab, Ing. Ďurkovič, pracovníci LS), foto Vladimír Foltánek

Podzimní zasedání komise se konalo v říjnu 2004 a bylo situováno v působišti Školního lesního podniku ČZU v Praze (ŠLP). Tematicky bylo zaměřeno na »problémy řízení a ekonomiky ŠLP«. Jednání proběhlo v sídle ředitelství ŠLP na zámku v Kostelci nad Černými lesy. Jednání řídil prof. Šišák a v úvodu představil ředitele ŠLP doc. Ing. VÁCLAVA MALÍKA, CSc..

Obr. 7.4.6 Kvalifikovaný průvodce po kosteleckém zámku – Ing. Jan Bukáček, ekonom ŠLP, foto Vladimír Foltánek

ŠLP je účelovým zařízením ČZU v Praze. V roce 1935 přidělila československá vláda část bývalého lichtenštejnského majetku (4 600 ha lesa se zámkem, rybníky a budovami) pro výuku studentů oboru lesního inženýrství na ČVUT. Z tohoto majetku se postupně zformoval školní lesní podnik, který v současné době obhospodařuje 7 146 ha lesních pozemků a 74 ha rybníků a vodních ploch. Kromě běžných činností v LH je jeho hlavním posláním praktická výuka posluchačů Fakulty lesnické a environmentální, provozní a poloprovozní pokusy, zakládání demonstračních ploch pro potřebu výuky. Pro studenty agronomické fakulty zajišťuje praxi v oboru rybničního hospodářství. Na zámku je možnost ubytování a stravování pro 100 studentů. Součástí podniku je i dvanáctihektarové arboretum založené v roce 1954. ŠLP má 181 zaměstnanců.

Obr. 7.4.7 Vstupní nádvoří zámku Školního lesního podniku ČZU v Kostelci nad Černými lesy, foto Václav Kupčák

Obr. 7.4.8 Ze „života na zámku“ Školního lesního podniku ČZU v Kostelci nad Černými lesy, foto Václav Kupčák

Vzhledem k zásadní skutečnosti roku 2004 – vstupu ČR do EU, byly na komisi aktuálně projednány některé aspekty lesnické politiky. PROF. ŠIŠÁK informoval o rozšířeném zasedání Předsednictva ČAZV k lesnické politice, konaném dne 25. 8. 2004, z něhož např. vyplynuly následující závěry:

- lesnická politika je zásadním nástrojem prosazování záměrů LH;
- potřeba účasti nezávislých odborníků – zástupců lesnických stavovských a odborných organizací, vysokých škol a výzkumu při přípravě novely lesní legislativy či nového lesního zákona;
- MZe jako zakladatel státního podniku LČR – prozkoumání zakládací listiny, zejména ve vztahu k zákonu č. 77/1997 Sb., o státním podniku, a poslání státních lesů i v kontextu k veřejným lesům v zemích EU;
- upřednostnit v dalších pracích na Národním lesnickém programu konkrétní praktické problémy lesnictví, zejména s ohledem na potřeby krajů a veřejných zájmů na lesích;
- potřeba přezkoumání dotační politiky a praxe MZe v evropském duchu – např. tak, aby z dotačních titulů a toku společenského režijního kapitálu byla více zřejmá podpora veřejných zájmů na lesích než podpora produkce dřeva na pni (včetně využití poznatků lesnického výzkumu a možností nabízených EU).

Obr. 7.4.9 Středisko dřevařské výroby Kostelec nad Černými lesy, foto Vladimír Foltánek

Obr. 7.4.10 NPR Voděradské bučiny, foto Vladimír Foltánek

V průběhu zasedání PROF. ŠIŠÁK informoval o řešení projektu NAZV »Vyjádření společenské efektivnosti existence a využívání funkcí lesa v peněžní formě v České republice« (spoluřešitelé: VÚLHM Jíloviště–Strnady, ULDEP LDF MZLU Brno).

Při exkurzi se účastníci jednání komise seznámili s objekty ŠLP: Centrální školka Louňovice (Polesí Jevany), přirozená obnova SM na kyselých stanovištích, Národní přírodní rezervace Voděradské bučiny (přírodní bukové porosty na sutťových polích), trvalé zkusné plochy – lokalita Aldašín (introdukované dřeviny, použití chemických prostředků proti buření), Kostelec n. Č. lesy: Školka okrasných dřevin, Středisko dřevařské výroby (manipulace dříví, výroba řeziva).

7.5 Rok 2005

Jarní zasedání ve dnech 5. a 6. května 2005 bylo zorganizováno v součinnosti s Vojenskými lesy a statky, s. p. a proběhlo na Ovčárně pod Pradědem. Jednání zahájil a řídil místopředseda Ing. Kupčák.

Tématicky bylo zaměřeno na »ekonomicke aspekty ochrany lesa« (OL). K této problematice postupně vystoupili:

- ING. KAŇOK (LČR) – identifikace ochrany lesa (škody zvěří), stressory a jejich kumulace, SM porosty jako nejproduktivnější a současně nejlabilnější, projevy vícenákladů na OL a ztráta na výnosech, pojištění lesních majetků, zvýšené náklady na obnovu kalamitních holin.
- ING. ZDENĚK MOCEK (VLS) – pěstební činnost v podmírkách VLS a struktura nákladových druhů (včetně přepočtu na 1 ha a m³), náklady na OL jako investice. Aspekty OL v podmírkách VLS Divize Lipník nad Bečvou rozvedl a konkretizoval ING. JAN JENIŠ.
- ING. ĎURKOVIČ (LVÚ Zvolen) informoval o větrné kalamitě v Tatrách („tatranská bóra“, 9. 11. 2004, 12 200 ha, 2,44 mil. m³) a také o tamním historickém vývoji odlesňování a nástupu lesa (celkem 6 rozsáhlých kalamit v letech 1915–2004).

Při zasedání ředitel ÚHÚL Brandýs nad Labem ING. VAŠÍČEK mj. uvedl problematiku sběru mikroekonomických dat v LH a (ne)dispozic těchto dat v porovnání se zemědělstvím a jejich systémem FADN CZ⁶². Návazně ING. VÁCLAV JANSA, z pobočky Stará Boleslav, představil návrh projektu na sběr mikroekonomických dat v LH od stálých respondentů. PROF. PULKRAB k dispozicím ekonomickejch dat v LH připojil některé související ekonomickej problemy odvětví: obmýtí, malá pozornost aspektům trvale udržitelného hospodaření (ekologické, ekonomicke, sociální), ekonomicke dopady Evropské úmluvy pro krajinu, zalesňování zemědělských půd, lesnický ekonomicke výzkum ve světe a u nás (univerzity – přechod od kvality na kvantitu a výzkum „ve volném čase“).

⁶²Zemědělská účetní datová síť FADN (Farm Accountancy Data Network – Zemědělská účetní datová síť) je jeden z hlavních informačních systémů využívaný v EU pro zjišťování hospodářských výsledků a ekonomicke situace zemědělských podniků. Tento systém je metodicky a organizačně vymezen závaznou legislativou EU s cílem získávat srovnatelné informace za zemědělské podniky všech členských států EU. V ČR je systém implementován od roku 1995.

Obr. 7.5.1 V květnu při cestě na Ovčárnou neradno na letních pneumatikách, foto
Vladimír Foltánek

Obr. 7.5.2 K problematice ochrany lesa na VLS Bruntál (vedoucí LS Ing. Krejcar), foto
Jaroslav Jánský

Exkurze proběhla na VLS, Lesní správě Bruntál, kde se účastníci EK seznámili s provozní problematikou lesní správy v podhůří Jeseníků: obnova lesa s vnášením MZD (BK), příprava pro přirozené zmlazení JD, BK, probírka s redukcí předrostlíků a obrostlíků, používání otrávených lapáků – v kombinaci 60 % „trojnožky“ (feromonový odporník + Vaztak), 30 % klasické lapáky a 10 % lapače.

Obr. 7.5.3 Ing. Mocek, ekonomický náměstek podniku VLS a Ing. Kaňok (LČR), foto Vladimír Foltánek

Ze zasedání byl vydán samostatný sborník EK OLH: *Sborník referátů ze semináře EK OLH ČAZV se zahraniční účastí »Ekonomické aspekty ochrany lesa«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2005, 97 s., ISBN 80-7157-892-4 (EK OLH ČAZV, Ovčárna, 2005), s příspěvky:

- ČERNÝ, L.: Stručná historie a ekonomika brněnských lesů
HANIBAL, J., JÁNSKÝ, J.: Charakteristika výběrového šetření a souboru podniků FADN CZ
JANSA, V., KUBIŠTA, J.: Návrh statistického zjišťování u subjektů působících v lesním hospodářství
KAŇOK, F.: Ekonomické aspekty ochrany lesa
KUPČÁK, V.: Ochrana lesa a lesní zákon
MICHALČÍK M.: Několik otazníků kolem výkonu ochrany lesa a osnovy výkonů
POLÁK, P.: Ekonomika ochrany lesa
POLSTER, P.: Historie kalamit v českých a moravských lesích
SEBERA, J.: Lesní majetek a věcná břemena
TUTKA, JOZEF.: Ekonomická stránka ochrany lesa a jeho funkcí

Obr. 7.5.4 Občerstvení neboli „lesní raut“ v průběhu exkurze na VLS Bruntál, foto Vladimír Foltánek

Podzimní zasedání v říjnu 2005 bylo situováno na lesní majetek Karla Schwarzenberga – Lesní správu Orlík nad Vltavou.

Jednání bylo zaměřeno na hlavní téma »Újma a náhrady za omezení hospodaření v lesích v důsledku požadavků společnosti«. K tématu vystoupili:

- PROF. ŠIŠÁK (FLE ČZU) – tržní konkurence v produkci dřeva ve světě. Příčiny omezení produkční funkce v ČR. Kolabuje systém náhrad za imisní škody na lesích. Kompenzace újmy z důvodů např. ztráty příjmů z prodloužení doby obmýtí, ztráty příjmů z předčasného zmýcení, z ponechání lesa spontánním procesům. Příklady výpočtu újmy.
- ING. ROMAN DUDÍK (LDF MZLU) – historický vývoj kategorizace lesů v ČR. Císařský patent č. 250 z roku 1852, inventarizace lesů v roce 1950, zákon č. 166 z roku 1960 a č. 61 z roku 1977. Současná právní úprava kategorizace lesů v ČR. Historické a současné pojetí kategorizace lesů, věcná podstata jednotlivých kategorií lesa v průběhu vývoje kategorizace.
- DOC. KUPČÁK (LDF MZLU) – kategorizace lesů jako výraz celospolečenské objednávky na funkce lesů zakotvené v lesním zákoně. Hospodaření více než na 50 % lesů v ČR je omezeno (ovlivněno). Z NLP vyplývá požadavek posouzení zpracování nové kategorizace lesů, včetně ekonomických dopadů, nicméně návrh nové kategorizace ještě není připraven.

Obr. 7.5.5 Začátek exkurze na Lesní správě Orlík nad Vltavou s úvodem Ing. Vovesného, jež nejbedlivěji sleduje Ing. František Pásek (MZe ČR), foto Vladimír Foltánek

- DOC. ING. JAROSLAV JÁNSKÝ, CSc. (PEF MZLU) – společenská podpora podniků hospodařících v marginálních oblastech. Problematika teoretického propočtu úhrady újmy; kdo ji nahradí a jaká je její korekce – skutečně vyplacená výše.
- ING. ĐURKOVIČ (LVÚ Zvolen) informoval o přijetí nového lesního zákona v SR (č. 326/2005 Sb.), s platností od 1. září 2005, v něm řešena také nová kategorizace lesů i problematika náhrad.

Na zasedání byla oznámena informace o zřízení veřejně přístupné webové stránky (díky Ing. Polsterovi) o činnosti a zasedáních EK OLH ČAZV (viz Příloha VI, str. 297).

Při exkurzi na Lesní správě Orlík nad Vltavou – viz obr. III.1, str. 264, kteřou vedl ING. VOVESNÝ, se účastníci EK seznámili s provozní problematikou (10 156 ha lesních porostů převážně kolem orlického přehradního jezera, 370 ha rybníků, 900 ha polí a luk je převážně pronajmuto; 354–570 m. n. m., vyrovnaná celková těžba na 20 let 61 tis. m³). Současné porosty jsou charakterizovány jako obnovně nepřipravené, systematický přístup směřuje k rozpracování porostů – odluky, rozluky, rozčlenění zevnitř porostů. K dalším hospodářským aspektům a opatřením patří:

Obr. 7.5.6 Domycování mateřského porostu harvestorem, LS Orlík nad Vltavou, foto Jaroslav Jánský

- rozpracování rozsáhlých monokultur smrku k obnově, přeměna ve smíšené porosty s převahou smrku – pruhové clonné seče směr S–J s podsadbami buku; pokračování kombinované umělé a přirozené obnovy smrku s příměsí douglasky, jednotlivá příměs dubu a modřínu,
- dlouhodobě rozpracované porosty s následující přirozenou obnovou cílových dřevin smrku a borovice – napomáhání mechanizovaným zraňováním půdy,
- rozpracování rozsáhlého porostu skupinovitou clonnou sečí s podsadbami jedle na vodu ovlivněných stanovištích.

Také z tohoto zasedání byl následně vydán sborník *Sborník referátů »Újmy a náhrady za omezení hospodaření v lesích a jejich možný vliv na kategorizaci lesů«*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006, 56 s., ISBN 80-213-1459-1 (EK OLH ČAZV, Zvíkovské Podhradí, 2005), s příspěvky:

DUDÍK R.: Historický vývoj kategorizace lesů v České republice

JÁNSKÝ, J.: Poskytování náhrad za omezené užívání nemovitostí v ochranných pásmech vodních zdrojů

KUPČÁK, V.: Právní a ekonomické aspekty kategorizace lesů

POLSTER, P.: Metodika posouzení ekonomiky kategorizace lesů pomocí informačních technologií

ŠIŠÁK, L.: Problematika újmy a náhrady za omezení hospodaření v lesích

VOVESNÝ, J.: Problematika řízení a ekonomiky majetku firmy Karla Schwarzenberga, Lesní správa Orlík nad Vltavou

VOVESNÝ, J.: Stav lesního hospodářství a možnosti jeho rozvoje

8 Zasedání EK OLH ČAZV v letech 2006–2010

8.1 Rok 2006

Jarní zasedání proběhlo v Židlochovicích (LČR, LZ Židlochovice) a bylo zaměřeno na »ekonomické aspekty hospodaření v lužní oblasti – v LVS 1-lužní lesy«.

U funkcí lesa v 1. LVS u lužních lesů k ekonomickým projevům hospodaření patří:

- a) stanoviště ovlivněná podzemní i záplavovou vodou,
- b) dřevinná skladba, stanovištní podmínky, hospodářský způsob a tvar,
- c) při pasečném způsobu obnovy vysoké hektarové počty sazenic (včetně nutnosti následného ošetřování kultur proti vysoké buření, agresivním krvinám a také proti škodám zvěří),
- d) ztížené podmínky lesní výroby,
- e) zpravidla vysoký podíl pozemků určených k plnění funkcí lesa (PUPFL) je zařazen v územích Natura 2000.

K ekonomickým aspektům vybraných funkcí lužních ekosystémů vystoupili Ing. Polster, doc. Kupčák, Ing. Kaňok, prof. Šišák. Jako hosté na zasedání vystoupili:

ING. RADOMÍR KLVAČ, PH. D. (LDF MZLU) k energetickému auditu dle metodiky LCA/LCI (Life cycle analysis/Life cycle inventory) – k hodnocení vlivu těžebních technologií na životní prostředí. Každý dílčí prvek technologického procesu je zkoumán samostatně ve čtyřech základních oblastech:

1. oblast výroby, kompletace a transportu,
2. energie spotřebované během provozu,
3. opravy a údržby,
4. likvidace nebo recyklace.

Jako funkční jednotka, ke které je spotřebovaná energie vztažena, je použit kubický metr s kůrou, popřípadě tuna.

DOC. ING. JOSEF FEUEREISEL, CSC. (LDF MZLU) se vyjádřil k některým ekonomickým problémům v rámci současné české myslivosti; základní problém, např. živá zvěř není majetkem – platná legislativa neumožňuje ohodnocení živé zvěře. Vyjádření hodnoty živé zvěře pomocí nákladové metody. Celkové potenciální výnosy mysliveckého hospodaření se spárkatou zvěří se v ČR odhadují na více než 1,5 mld. Kč ročně.

Na zasedání byl rovněž účasten PROF. DAVID H. JACKSON z University of Montana (USA), jež byl v ČR jako hostující profesor na MZLU v Brně. Mimo jiné informoval o cenotvorných faktorech dříví v rámci federální Lesní správy USA (U. S. Forest Service).

Obr. 8.1.1 Prof. Bartuněk sledující prezentaci příspěvku prof. Jacksona . . . , foto Václav Kupčák

Obr. 8.1.2 ... a prof. David Jackson prezentující svůj příspěvek, foto Václav Kupčák

Při exkurzi, pod vedením ING. TOMÁŠE BLAHY (ředitel závodu) a ING. MICHALA HRIBA, PH. D., se účastníci seznámili s provozní problematikou LZ Židlochovice (pěstování hybridených topolů, pěstování porostů na zaplavovaných územích, odchov bažantních kuřat a provoz bažantnictví, obora s mufloní a dančí zvěří). Lesní závod působí na katastrální výměře 173 tis. ha, obhospodařovaná plocha lesů je 23 612 ha (odborná správa na 2 718 ha). Průměrný roční etát je 115 tis. m³, průměrná zásoba na LHC Židlochovice je 216 m³/ha a na LHC Moravský Krumlov 166 m³/ha. Lesní závod má 345 zaměstnanců, z toho 265 v dělnických profesích a 80 THP.

Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů ze semináře s mezinárodní účastí »Ekonomické aspekty hospodaření v lesním vegetačním stupni 1 – lužní lesy«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2006, 84 s., ISBN 80-7157-987-4 (EK OLH ČAZV, Židlochovice, 2006), s příspěvkky:

BLAHA, T.: Lesní závod Židlochovice

FEUEREISEL J.: Ekonomika v současné české myslivosti

Obr. 8.1.3 Z exkurze na LZ Židlochovice – vlevo v živé konverzaci prof. Jackson a Ing. Šmídá, foto Václav Kupčák

Obr. 8.1.4 Z exkurze na LZ Židlochovice – porost v záplavové nivě řeky Svatky, foto Petr Polster

DUDÍK, R.: Ekonomické modelování pěstebních opatření při přestavbě lesního porostu

JACKSON DAVID H.: Timber Contracts on State and Federal Land in Montana

KAŇOK, F.: Ekonomické aspekty hospodaření v lesním vegetačním stupni 1 – lužní lesy

KLVAČ, R., SKOUPÝ, A.: Energetický audit s návazností na ekonomické hodnocení těžebních technologií

KUPČÁK, V.: Ekonomické aspekty vybraných funkcí lužních ekosystémů

POLSTER, P.: Charakteristika prvního lesního vegetačního stupně dle skupin lesních typů

ŠIŠÁK, L., STÝBLO, J.: Sociálně-ekonomická významnost funkcí lesa na území LZ Židlochovice

TUTKA, J.: Finančné zhodnotenie pestovania šľachteného topoľa

Podzimní zasedání v říjnu 2006 bylo situováno do Krušných hor – Boleboř–Lesná (LČR, LS Litvínov). Zasedání zahájil a řídil předseda prof. Šišák. V úvodu prof. Bartuněk vzpomenuł na doc. Blud'ovského, zakladajícího a dlouholetého člena a předsedu EK OLH ČAZV. Účastníci následně uctili památku na tohoto zesnulého lesníka-ekonoma, kteréžto označení (přes akademickou a nejvyšší vědeckou hodnost DrSc.) sám rád používal.

Doc. Ing. Zdeněk Blud'ovský, DrSc. (1928-2006)

Lesník-ekonom doc. Ing. Zdeněk Blud'ovský, DrSc. se narodil v roce 1928 v Rokycanech. Po maturitě na Státní vyšší lesnické škole v Trutnově v roce 1949 vystudoval v letech 1949–1954 Ekonomickou fakultu Lesotechnické akademie v Leningradě. Roku 1969 obhájil na Lesnické fakultě VŠZ v Brně kandidátskou disertační práci; hodnost doktora ekonomických věd získal v roce 1984 na Lesotechnické akademii v Leningradě. Obsahem obou jeho rigorózních prací byla lesnická odvětvová ekonomika. Docentem pro obor ekonomika a řízení lesního hospodářství a dřevařského průmyslu se stal po habilitačním řízení na LDF MZLU v Brně v roce 1992.

Po ukončení studia v roce 1954 byl krátce zaměstnán na tehdejším ministerstvu lesů a dřevařského průmyslu. V roce 1955 nastoupil na Správu lesního hospodářství Zbiroh. V období 1956–1960 byl ředitelem Lesního závodu Rožmitál pod Třemšínem. Od roku 1960 působil na podnikovém ředitelství státních lesů Plzeň jako vedoucí provozního oddělení, odtud byl přeložen na Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství, kde se v roce 1967 stal vedoucím odboru lesnické ekonomiky a poté ekonomickým ředitelem tehdejšího oborového ředitelství státních lesů. Tuto funkci zastával až do roku 1970, kdy se stal vedoucím útvaru lesnické ekonomiky na VÚLHM Jíloviště–Strnady. Po restituci městských lesů městu Rokycany v roce 1992 byl jmenován jejich ředitelem. Tuto funkci vykonával až do odchodu do důchodu v roce 1997. V práci pro VÚLHM Jíloviště–Strnady pokračoval nejen v době svého působení u městských lesů Rokycany, ale i po odchodu do důchodu. Jejím obsahem bylo zejména prognázování

vývoje lesního hospodářství v České republice a tvorba Národního lesnického programu.

Jako externí učitel působil v 70. a 80. letech na nynější LDF MZLU v Brně. Až do onemocnění v roce 2005 přednášel na FLE ČZU v Praze předměty obchodování dřívím a kontrolní systémy v lesním hospodářství.

Dne 9. července 2006 zemřel po delší nemoci ve věku nedožitých 78 let.

Podle prof. Ing. Jiřího Bartuřka, DrSc., Lesnická práce, 10, 2006, s. 34/550

Hlavním tématem zasedání byly »ekonomické aspekty rekonstrukce náhradních porostů v Krušných horách«. Předmětnou problematiku uvedl ING. FERKL (LČR, KI Teplice).

Historický pohled na les a přírodní prostředí a souvislosti v Krušných horách: První imisní těžby před II. světovou válkou jen místně; po roce 1960 již kalamitních rozměrů; gradace 1970–1985; po 1990 odsíření elektráren a útlum emisí; v roce 1994 nadšení – výsadba původních dřevin, tvorba Generelu; 1995–1997 1995–1997 zchlazení optimismu; 1997–2000 Generel neaktuální. Od té doby je situace stabilní.

Obr. 8.1.5 Předsednictvo ekonomické komise v roce 2006 – doc. Kupčák a prof. Šišák na zasedání v Krušných horách (Boleboř – Lesná), foto Vladimír Foltánek

Porosty náhradních (a přípravných) dřevin 34–40 000 ha. Od roku 1994 náhrada introdukovaných dřevin původními, ale neexistuje jednotná metodika. Proto zadán grant LČR „Lesnické hospodaření v imisní oblasti Krušných hor“ (řešení v rozmezí 2005–VIII/2007).

Očekávání od grantu: vyhodnocení současného stavu, pojmenování a pokus o předpověď vývoje rizik, variantní návrh metodiky obhospodařování porostů

přípravných dřevin, limity a jejich eliminace, ekonomické vyhodnocení variant, zpracování oprávněných požadavků na mimoprodukční funkce, to vše v uchopitelné podobě. Veřejné a jiné zájmy promítající se do LH v souvislosti se specifickými podmínkami Krušných hor (rašeliniště, odvodňování, ptačí oblasti pro tetřívka, rezervace, přírodní park, úvaha o vyhlášení CHKO, energetika – větrné elektrárny, uhelné, vodní, pokus o spalování biomasy, rekreace, myslivost, nové trasy silnic, rozvoj obcí – stavby rodinných domů – zábor lesního půdního fondu.

V současnosti ročně obnova několika set ha lesa, roční ztráta 100 mil. Kč (uhrazení z HV jiných krajů), nastavení režimu zajištění kultur v řádné době, vytvoření rezervy ze zisku v roce 2004 ve výši 292 mil. Kč. Problematika vysokých stavů zvěře. Vyvíjení tlaků na snižování emisí a následně tím imisí. Dle inventarizace lesů jsou Krušné hory výrazněji poškozeny škodami zvěří než zbytek republiky – místy až desetkrát překročeny normované stavy jelení zvěře. Od roku 2004 je snaha snížit stavy jelení zvěře, snaha o celoroční odlov zajíců, snaha o změnu vyhlášky č. 55/1999 Sb. Pro rok 2006 činí finanční příspěvky Ústeckého kraje 19 mil. Kč. KI Teplice podporuje iniciativu hejtmana Ústeckého kraje, aby velké podniky přispěly na obnovu lesa.

Obr. 8.1.6 Při exkurzích se nechodí jen po cestách. Páni doktoři Dudík a Šmíd – jakoby „Ztracení v pustině“ (exkurze na LS LČR Litvínov), foto Václav Kupčák

Obr. 8.1.7 Mýcení náhradních porostů na LS Litvínov, foto Václav Kupčák

Informace o uvedeném projektu „Lesnické hospodaření v imisní oblasti Krušných hor“ rozvedl DOC. RNDR. MARIAN SLODIČÁK, CSc. (VÚLHM), včetně součinnosti s LDF MZLU Brno, FLE ČZU Praha a ÚHÚL Brandýs nad Labem. Podle PROF. PULKRABA – vyhodnocení ekonomických dopadů projektu: při pohledu pouze na dřevoprodukční funkci je projekt ztrátový asi 54 tis. Kč/ha (37 tis. ha). PROF. ŠÍŠÁK doplnil, že součástí projektu je i hodnocení mimoprodukčních funkcí. ING. MIROSLAV SLOUP (ÚHÚL Brandýs nad Labem) upozornil na zásadní problém – vliv zvěře na lesní ekosystém Krušných hor.

Následně připomenul zásadní zásluhu doc. Blud'ovského na podobě NLP I. K aktuální situaci prací na NLP II: vznik několika pracovních skupin z širokého zájmového spektra, vytvořeno 10 cílů, návrh zahrnuje i zásady Akčního plánu EU pro lesy 2006.

PROF. PULKRAB podal informaci o řešení projektu GAČR „Systémy účetnictví a reportingu udržitelného rozvoje a jejich aplikace na mikroekonomické úrovni“.

Obr. 8.1.8 Rozpadající se náhradní porosty a nová výsadba smrku na LS Litvínov, foto
Vladimír Foltánek

Při exkurzi vedené ING. MELCREM (vedoucí LS Litvínov) a za doprovodu ING. FERKLA, ředitele KI Teplice, se účastníci seznámili s problematikou LS Litvínov – srovnej obr. III.2, str. 265:

- rekonstrukce porostů náhradních a přípravných dřevin včetně specifických technologií,
- možnosti energetického využití biomasy z těžby rekonstruovaných porostů,
- obnova porostů s novou dřevinnou skladbou (včetně postupů na základě pedologických rozborů půd deponovaných v půdních valech, specifik obnovy a ochranou porostů v mrazových kotlinách),
- ochrana mladých porostů proti škodám zvěří (s akcentem na eliminaci škod spárkatou zvěří – přezimovací obůrky).

Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů »Ekonomické aspekty rekonstrukce náhradních porostů v Krušných horách«*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2006, 72 s., ISBN: 80-213-1595-4 (EK OLH ČAZV, Boleboř–Lesná, 2006), s příspěvky:

FERKL, J.: Lesy v Krušných horách

SLODIČÁK, M.: Lesnické hospodaření v imisní oblasti Krušných hor (Informace o projektu Grantové služby LČR)

ŠIŠÁK, L.: Metodika vyjádření společenské hodnoty funkcí lesa pro kalkulace společenské sociálně-ekonomicke efektivnosti rekonstrukce náhradních porostů v Krušných horách

PULKRAB, K.: Hodnocení efektivnosti v lesním hospodářství

SLOUP, M.: Studie »Vliv zvěře na lesní ekosystém Krušných hor« a »Šetření stavu lesních porostů v Krušných horách«

KAŇOK, F.: Efektivnost pronájmu honiteb – vztah les a zvěř a obnova lesa

FERKL, J.: Ekonomická, řídící a organizační problematika Krajského inspektorátu Teplice (Abstrakt referátů a základní data)

STÝBLO, J.: Princip kalkulace společenské sociálně-ekonomicke hodnoty dřevoprodukční funkce lesa v dotčeném území Krušných hor

DUDÍK, R.: Rizika sestavení nákladového modelu pěstebních opatření při přestavbě lesního porostu

8.2 Rok 2007

Mimořádné jednání EK OLH se uskutečnilo 16. ledna 2007 na Ministerstvu zemědělství ČR v Praze. Bylo zde projednáno Stanovisko EK OLH ČAZV (20 bodů) k Národnímu lesnickému programu (NLP II), především ve věci zachování ekonomicke životaschopnosti lesního hospodářství jako základního předpokladu pro plnění všech funkcí lesa.

K zachování ekonomicke životaschopnosti lesních podniků a celého odvětví byl ve Stanovisku připomenut odkaz na vídeňskou rezoluci V2 4. ministerské konference o ochraně evropských lesů z roku 2003, kterou se Česká republika zavázala plnit v rámci panevropského procesu, s výzvou všem pracovníkům rozhodovací sféry k použití všech existujících lesopolitických nástrojů a dalších prostředků k reálnému naplnění tohoto závazku.

K Národnímu lesnickému programu II – za rozhodující sociálně ekonomicke témata na podporu rozvoje LH a za nejdůležitější EK OLH ČAZV považuje konkurenceschopnost, rozvoj venkova, vyšší tuzemské využití a spotřeba dřeva, systém národních a krajských podpor, sdružování vlastníků, energetické využití dřevní biomasy.

Stanovisko bylo adresováno všem aktérům jak na expertní úrovni prací na NLP II, tj. koordinátorovi ÚHÚL Brandýs nad Labem, tak na exekutivní úrovni, kterou představují oba předkladatelé NLP II, tj. Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí.

Jarní řádné zasedání v roce 2007 proběhlo v květnu v rámci působení organizace Lesy města Brna, a. s. na téma „Ekonomické aspekty hospodaření v lesích územních samosprávných celků.“

PROF. ŠIŠÁK informoval o nově získaném projektu NAZV: „Systém hodnocení společenské sociálně-ekonomicke významnosti funkcí lesů včetně kritérií a indikátorů polyfunkčního obhospodařování lesů“ (odpovědný řešitel prof. Šišák, řešení 2007–2010), společně řešený s ÚLDEP LDF Brno a Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady.

ING. KREJZAR (MZe ČR) informoval zasedání o současné ekonomicke situaci lesního hospodářství, o postupu prací na Národním lesnickém programu II (k této otázce se vyjádřil i Ing. Kaňok) a o Programu rozvoje venkova ČR.

K tématu jednání (viz výše) byly předneseny tyto příspěvky:

- MGR. ING. DANIEL NOVÁK, PH. D. – Statutární město Zlín: Aspekty výběru vhodné právní formy správy obecních lesních majetků. Metody výběru: systémová (přímé nebo zprostředkované obhospodařování), komparativní a subjektivní hodnocení (metoda bodového a váhového hodnocení variant). Výsledkem hodnocení jsou (z nesdružených forem hospodaření) varianty: přímé obhospodařování obcí, spol. s r. o., mandátní smlouva. Nedoporučené formy: o. p. s, a. s., tiché společenství.
- ING. JAROSLAV GABZDIL – cíle a preference funkcí lesů Ostravsko-karvinská. Lesy zastávaly a historicky plnily následující funkce: veřejný zájem (obrana), produkce dřeva (v 19. století především důlní dříví), zemědělská produkce, chov zvěře, ochrana vodních zdrojů, ochrana přírody, hygienická ochrana, rekreační funkce, ochrana půdy, zachování biodiverzity. Strategické vize krajinnářských a lesnických úprav kraje. Rozsah lesnických rekultivací v OKR v letech 1957–1985. Výsledky kategorizace lesů (1976) z hlediska možného využívání rekreační funkce lesů.
- ING. JELÍNEK – Městské lesy Znojmo: ML Znojmo jsou příspěvkovou organizací, která vyhlásila výběrové řízení na pronájem lesů. Nyní obhospodařuje 2 752 ha lesů se zásobou 581 444 m³, zastoupení dřevin: 69,65 % jehličnatých a 28,80 % listnatých. Dále ML Znojmo obhospodařuje 26 ha rybníků a dvě honitby o celkové výměře přes 2 tis. ha. Vlivem snižujícího se etátu (z 233 tis. m³ v roce 1999 na úroveň 185 tis. m³ v roce 2006) a nižších tržeb za prodej dříví (průměrné zpeněžení dříví v roce 1999 1 223 Kč/m³, v roce 2006 asi 960 Kč/m³) se snižuje i platba nájemného městu Znojmo. JD a DG. Dotace kolem 2 mil. Kč z Jm kraje, většinou za zajištěné kultury a na zalesnění MZD.

Obr. 8.2.1 Ředitel LmB Ing. Leopold Černý – rekonstrukce hájenky Deblín, foto Petra Hlaváčková

Na dotaz Ing. Michalčíka odpověděl, že realizace výkonů je prováděna jen vlastními zaměstnanci.

- ING. TOMÁŠ BADAL – Lesy města Prostějova: Po vrácení lesního majetku městu Prostějov ponecháno hospodaření (v nájmu) Jihomoravským státním lesům, LZ Prostějov do 30. 9. 1993. Poté hospodaří v lesích Městský úřad Prostějov, odbor správy městských lesů (ekonomické řízení velmi obtížné, vedeni v kategorii jako policisté a hasiči – odpověď na dotaz Ing. Foltánka). Na konci roku 1996 zřizuje město obchodní společnost Lesy města Prostějova, s. r. o. Městské lesy leží v PLO 30 – Drahanská vrchovina, území je situováno ve třech LVS – 2. (bukodubový), 3. (dubobukový) a 4. (bukový / duboječnatý); není vylišeno žádné území NATURA 2000 – odpověď na dotaz Ing. Kaňoka. Výměra 1 732 ha, decenální etát 137 769 m³, výchova do 40 let 513,26 ha. Dotace na ekologické a k přírodě šetrné technologie, celkem kolem 1 mil. Kč. Hospodářský výsledek 1 209 Kč/ha (s dotacemi, před zaplacením nájmu).
- ING. JIŘÍ SVATOŇ – Lesy a zeleň, s. r.o. obhospodařuje na základě nájemní smlouvy lesy města Nové Město na Moravě. Základní ekonomické a hospodářské ukazatele, ukazatele lesní výroby.

Obr. 8.2.2 Exkuse na Polesí Deblín – probírkový porost po harvestorovém výchovném zásahu, foto Dalibor Šafařík

- ING. DANIEL VLKANOVA – SLŠ Trutnov: na lesním majetku města Trutnova (2 090 ha) hospodaří společnost Lesy a parky města Trutnova (s. r. o.). Město nechce žádný zisk, vše chce vrátit do lesa a upřednostňuje podporu rekreačních funkcí lesa, proto zisk se započítáním dotací (2005) činil 23 Kč/ha (s každým novým zastupitelstvem jiné podmínky obhospodařování).
- ING. LEOPOLD ČERNÝ – Lesy města Brna, a. s.: uplatňuje se dlouhodobost vlastnictví (téměř 500 let), zodpovědnost vůči budoucím generacím. K 1. 11. 1992 rozhodnutím Zastupitelstva města Brna zřízena příspěvková organizace Lesy města Brna, od 1. 7. 1994 vznik spol. s r. o. (od 1. 1. 1993 hospodaří na výměře 7 298,09 ha lesní půdy). Od 1. 9. 2006 transformace na akciovou společnost, jediný akcionář: statutární město Brno. Poslání organizace – odborná správa a péče o lesní majetek města Brna. Za období trvání organizace (přes 14 let) provedeny opravy za 72 mil. Kč, rekonstrukce a investice 112 mil. Kč, stroje a zařízení 58 mil. Kč.
- ING. ŠAFARÍK – Lesy města Brna, a. s.: Vývoj a stav LmB od 1938 – vývoj pozemkové držby (v roce 2006 obhospodařovaná plocha 8 167 ha, lesní půda 8 093 ha), zastoupení dřevin v porovnání s ČR, ukazatele lesní vý-

Obr. 8.2.3 Opravy a rekonstrukce lesních cest — lesní cesta Pánov, foto Dalibor Šafařík

roby (v roce 2006 náklady pěstební činnosti 10 684 tis. Kč, těžební činnost přes 14 165 tis Kč), ukazatele přirozené obnovy, kůrovcové těžby, živelné a ostatní nahodilé těžby. Struktura obchodní činnosti a tržeb v rámci jednotlivých druhů tržeb, hospodářský výsledek před zdaněním po odvedení nájmu městu (v roce 2006 2 470 tis. Kč, roční nájem 2 mil. Kč), vývoj přidané hodnoty a rentability celkového kapitálu. Certifikáty udělené majetku (PEFC, C-o-C, QMS). Rekonstrukce rybníku v Šebrově. Ukázka rekonstrukce lesní cesty a srovnání nákladovosti rekonstrukcí lesních cest. Rekonstrukce metodou minerálně zpevněného kameniva: náklad 360 až 713 tis. Kč na 1 km (bez objektů).

- *Lesy města Brna, a. s.:* Historie lesů města Brna se datuje od 13. století, kdy tehdejší královské město Brno dostávalo majetek darem, zástavou nebo odměnou. Koupí začalo získávat lesy až v 15. století od pánů v okolí města. V první polovině 16. století koupilo město jeden z nejdůležitějších majetků – tvrz a ves Kuřim, kde zřídilo správní středisko statků města Brna. Nynější společnost Lesy města Brna, a. s. (se sídlem v Kuřimi) obhospodařuje majetek statutárního města Brna na 8 167 ha pozemků (největší obecní lesní majetek v ČR), z toho příměstské a rekreační lesy představují 1 611 ha.

Obr. 8.2.4 Pila v Bystrci – úvodní informace Ing. Šafaříka, foto Petra Hlaváčková

Exkurzi na území správy majetku města Brna, společnosti Lesy města Brna, a. s., vedli ředitel ING. ČERNÝ a ekonomický náměstek ING. ŠAFARÍK. Účastníci exkurze shlédli obůrku černé zvěře v Kohoutovicích (oblíbené výletní místo), hospodaření na Polesí Deblín (těžba harwestorem v předmýtních porostech, plantáž rychlerostoucích dřevin, opravy budov – hájenka Deblín, opravy lesních cest – ukázka lesní cesta Pánov) a navštívili provoz Pily Bystrc.

Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů ze semináře »Ekonomické aspekty integrovaného LH«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2007, 125 s., ISBN: 978-80-7375-102-9 (EK OLH ČAZV, Brno, 2007), s příspěvkem: GABZDIL, J.: Historický průzkum lesů Ostravsko karvinského regionu, jako podklad pro vypracování regionálního lesnického programu

JÁNSKÝ, J.: Obce a jejich majetek

JELÍNEK, P.: Městské lesy Znojmo

KUPČÁK, V.: Auditing v prostředí lesního hospodářství územně samosprávných celků

Obr. 8.2.5 Před vstupem do obory Kohoutovice, foto Petra Hlaváčková

KUPČÁK, V.: Koncepce hospodaření v lesích územně samosprávných celků
 LIŠKOVÁ, B.: Lesní majetky územně samosprávných celků v minulosti a dnes
 NOVÁK, D.: Legislativní a organizační aspekty výběru vhodné formy správy
 obecních lesních majetků

ŠAFARÍK, D., ČERNÝ, L.: Certifikace brněnských lesů systémem FSC (Forest Stewardship Council) z pohledu odborného lesního hospodáře společnosti Lesy města Brna, a. s.

ŠAFARÍK, D., ČERNÝ, L.: Lesy města Brna – lesní hospodářství po pěti staletích
 VLKANOVA, D.: Ekonomické aspekty hospodaření v lesích územně samosprávných celků

Podzimní řádné zasedání se uskutečnilo v říjnu 2007 v Biskoupkách (okres Rokycany) v rámci Lesní a rybniční správy (LRS) Zbiroh s hlavním tématem „Problematika financování lesního hospodářství z veřejných zdrojů“.

Postupně k tomuto tématu vystoupili:

- ING. JAROSLAV KUBIŠTA (ÚHÚL) Zákon o lesích a příspěvky na hospodaření. Ostatní zdroje: PGRLF, oblast zalesňování zemědělských půd, program péče o krajинu a další. Zdroje EU v roce 2004–2006, program Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství a Horizontální plán rozvoje venkova – úroveň čerpání prostředků. Porovnání úrovně čerpání prostředků z národních zdrojů

a EU. Zdroje EU v období 2007–2013: EAFRD (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova).

Obr. 8.2.6 Z jednání komise, referující prof. Hajdúchová, zleva: Ing. Ďurkovič, Ing. Tutka, prof. Šišák, zády prof. Bartuněk, foto Vladimír Foltánek

- PROF. ŠIŠÁK (ČZU): financování LH realizováno množstvím zdrojů a prostřednictvím velkého množství titulů. Problém upřesnění definice a významu pojmu, jako např. podpora – některé povinnosti státu ve finanční oblasti jsou vydávány za podpory. Z průměrných 967 mil. Kč vydávaných jako dotace do LH (2004–2006) je skutečnými dotacemi jen 271 mil. Kč.
- PROF. ING. IVETA HAJDÚCHOVÁ, CSC. (Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta, TU Zvolen) podala zásadní informaci o činnosti Vedeckej grantovej agentúry Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied – VEGA. Projekty VEGA řeší téma základního výzkumu ve veřejné správě a regionálním rozvoji, ale i v oblasti malých a středních podniků. Na jejich katedře byly řešeny dva projekty VEGA: „Ekonomické a sociálne podmienky trvale udržateľného hospodárenia v lesoch“ a „Ekonomicke modelovanie rizika výskytu prírodných živlov v slovenskom lesníctve“.
- ING. KREJZAR (MZe) informoval o stavu prací na NLP II. Odborná skupina se dohodla na kompromisním znění, text prošel vnitřním připomínkovým řízením na MZe, nyní probíhá připomínkové řízení i na MŽP. Do vlády se měl program dostat do konce roku. Nejkontroverznější je vztah lesa a zvěře,

dalším kontroverzním tématem je problematika MZD. Aktuální je také zákon o státním lesním podniku.

Prof. Šišák na zasedání oznámil transformaci fakulty v Praze: (rozdělení FLE na FLD a FŽP).

Obr. 8.2.7 Kuloárové setkání o přestávce zasedání (Ing. Stanislav Pavlík, Ing. Jaroslav Martínek, CSc. – ředitel ŠLP Krtiny, CSc. Ing. František Kaňok, CSc.), foto Vladimír Foltánek

Hospodaření na majetku Ing. Jerome Colloredo-Mannsfeld účastníkům přiblížil ING. MYSLIVEC, ředitel LRS Zbiroh (jež vznikla v roce 1993). Celkem hospodaří na cca 16 tis. ha (2 LHC), majetek tvoří 4 polesí, dopravní středisko a dvě rybářská střediska. Na manipulační sklad navazuje výroba palisád. Jedním ze středisek je Zámek Dobříš. Těžba ročně kolem 60 tis. m³, v tomto roce však díky kalamitě těžba asi 85 tis. m³. Dříví si prodávají sami. Myslivost: 8 honiteb, z toho 6 pronajatých a 2 režijní. Čerpají dotace z Programu rozvoje venkova (ročně asi 17 mil. Kč) jež investují do oprav cest a budov.

Při exkurzi se účastníci seznámili s provozní problematikou LRS: průměrná rozloha polesí skoro 4 tis. ha, na majetku je 8,5 ha školek (celkem 21 školek) s produkcí 600–700 tisíc sazenic ročně. Polesí Lhota: ukázka přirozené obnovy (PO); ohrožení suchem; na celém majetku se oplocuje 40–50 km ročně; zvěř zejména srnčí, černá ničí oplocenky; problémy s veřejností – houbaři (odpadky), motorky, čtyřkolky. Polesí Vlastec (4 328 ha): celé polesí leží v CHKO Křivoklátsko; ukázky obnovy a pěstování porostů. Dotace na pěstební činnost pokryjí cca 25–30 % nákladů.

Obr. 8.2.8 Z exkurze na majetku LRS Zbiroh, foto Roman Dudík

8.3 Rok 2008

Jarní zasedání proběhlo v rámci Krajského ředitelství LČR Frýdek-Místek na Lesní správě Ostravice, v Bílé, za přítomnosti Ing. Jiřího Silvestra, ředitele KŘ LČR.

Účastníci jednání v úvodu uctili minutou ticha památku Ing. Jindřišky Losmanové, zástupkyně MZe a dlouholeté členky komise.

Zasedání pokračovalo a bylo zaměřeno na téma: »Lesnictví a vyšší územní samosprávný celek (kraj)« a »Regionální lesnická politika«. Podstatná část jednání a diskuze k témtoto tématům byla spojena s výsledky řešení projektu „Regionální lesnický program pro území Moravskoslezského kraje“ (RLP), jež ÚLDEP výpracoval jako veřejnou zakázku pro Krajský úřad Moravskoslezského kraje (KÚ MSK) v roce 2007 (odpovědný řešitel doc. Kupčák). ING. DAVID MLČOCH (KÚ MSK) seznámil přítomné s důvody zadání řešení RLP, jež mělo čtyři části:

A: Analýza současného stavu,

- B: Stanovení cílů a priorit,
- C: Strategická a návrhová část,
- D: Historie lesů a lesnictví Moravskoslezského kraje.

Cílem RLP⁶³ bylo vytvoření uceleného přehledu o stavu lesních ekosystémů na území Moravskoslezského kraje, stanovení cílů a nástrojů při prosazování mezinárodní, státní a především regionální lesnické politiky až do úrovně vlastníků lesů, za předpokladu respektování jejich práv a zájmů při hospodaření v lesích.

Obr. 8.3.1 Vodní nádrž Šance na horním toku řeky Ostravice, foto Vladimír Foltánek

Dále bylo plénum informováno o řešení výzkumného projektu Ministerstva pro místní rozvoj „Řešení disparit mezi mikroregiony“⁶⁴ (odpovědný řešitel doc. Jánský, Ústav regionální a podnikové ekonomiky, Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií MZLU v Brně, řešení 2007–2010), projekt společně řešený s ÚLDEP a fakultami Provozně ekonomickou a Agronomickou MZLU v Brně.

Ze zasedání vyzněl velmi silně narůstající význam regionálních lesnických politik. Pozn.: Ve vládním usnesení č. 1221 ze dne 1. 10. 2008 k NLP II. (Program) se doporučuje hejtmanům a primátorovi hlavního města Prahy zohlednit záměry Programu při realizaci střednědobých politik krajů a zpracovat regionální programy rozvoje lesního hospodářství.

⁶³RLP byl uveřejněn na webové stránce: <http://iszp.kr-moravskoslezsky.cz/cz/lesy/souvisejici_odkazy/regionalni-lesnický-program-24/>

⁶⁴Viz monografie JÁNSKÝ, J., KUPČÁK, V., PALÁT, M., SOMERLÍKOVÁ, K., VÁLEKOVÁ, S., JUŘICA, A., LÉTALOVÁ, P. *Možnosti řešení disparit v mikroregionech České Republiky*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2012. 138 s. ISBN 978-80-7375-476-1

Exkurze, za vedení ING. JAROSLAVA ZÁTOPKA z KŘ LČR Frýdek-Místek, proběhla na LS Ostravice (CHKO Beskydy) zejména k problematice chřadnutí smrkových porostů Beskyd a návazným problémům s kůrovcem.

Obr. 8.3.2 Terénní zastavení při exkurzi na svazích Lysé hory, foto Vladimír Foltánek

Obr. 8.3.3 Exkurzní „konvoj“ při zastávce na LS Ostravice, foto Václav Kupčák

Obr. 8.3.4 Výzkumná ekosystémová stanice na Bílém Kříži, foto Vladimír Foltánek

Obr. 8.3.5 Závěr jarního jednání 2008 – vrchol Lysé hory, foto Vladimír Foltánek

Účastníci se také zastavili u Vodní nádrže Šance na horním toku řeky Ostravice (zdroj pitné vody pro Ostravu). Rozvinula se diskuze k vodoochranným a vodohospodářským funkcím lesa a jejich ekonomickým aspektům.

Součástí exkurze byla i návštěva výzkumné lokality Akademie věd ČR na Bílém Kříži, kde již před čtvrt stoletím začal Ústav systémové biologie a ekologie ČSAV zkoumat vybrané aspekty lesních ekosystémů (Pozn.: nyní objekt Ústavu výzkumu globální změny AV ČR, v. v. i. v Brně – CzechGlobe).

Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů ze semináře »Lesnictví a vyšší územně samosprávné celky«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně,

- 2008, 112 s. ISBN 978-80-7375-225-5 (EK OLH ČAZV, Bílá, 2008). Sborník obsahuje následující příspěvky:
- DUDÍK R.: Systémový přístup ke zpracování regionálního lesnického programu
DUDÍK R.: Potenciál úprav stávajících a formulace nových dotačních titulů
GABZDIL, J.: Historický průzkum lesů Moravskoslezského kraje jako podklad pro vypracování regionálního lesnického programu
GÓMEZ LEONARDO: Analýza funkčního řízení venkovské správy, podpory a místního rozvoje v kantonu San Vicente (Ekvádor)
HLAVÁČKOVÁ, P.: Hospodářská opatření v územních systémech ekologické stability
HLAVÁČKOVÁ, P.: Vliv území se zvláštním statutem ochrany na hospodaření v Moravskoslezském kraji
JANSA, V.: Ekonomický informační systém
KUPČÁK, V.: Auditing v prostředí lesního hospodářství územně samosprávných celků
LIŠKOVÁ, B.: Lesní majetky územně samosprávných celků v minulosti a dnes
MLČOCH, D.: Regionální lesnický program pro území Moravskoslezského kraje
SEBERA J.: NATURA 2000 a strategie managementu vzhledem k hospodaření na lesních majetcích
URBANOVÁ, M.: Národní lesnický program: z tropů až do regionů lesů mírného pásma

Podzimní zasedání k problematice »lesnických, zemědělských a vodních re-kultivací« v rámci působnosti firmy Sokolovská uhelná, a. s. proběhlo v říjnu 2008 v Sokolově, v sídle společnosti Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s. Zasedání zahájil a řídil prof. Šišák.

- ING. KREJZAR (MZe) na zasedání oznámil schválení NLP II s platností do roku 2013. Text je k dispozici na webu UHÚL.
- PROF. PULKRAB informoval o stavu lesnického ekonomického výzkumu na Katedře ekonomiky a řízení lesního hospodářství ČZU v Praze. Vedle výčtu a charakteristik aktuálně řešených projektů oznámil, že katedra získala akreditaci pro habilitační řízení a řízení ke jmenování profesorem.
- Technický ředitel Sokolovské uhelné ING. Jiří PÖPPERL představil akciovou společnost. Firma byla založena v roce 1994 Fondem národního majetku a o deset let později byla plně privatizována. Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s. je nejmenší těžební společnost hnědého uhlí v České republice (a zároveň druhý největší výrobce elektrické energie po ČEZ).

Společnost provádí těžbu v Sokolovské pánvi, má dva činné doly na třetihorní hnědé uhlí (lom Jiří – Vintířov – a Družba – Nové Sedlo) – roční kapacita těžby 10,5 mil. tun uhlí, jejich provoz se předpokládá do roku 2025, respektive do

roku 2035. Vytěžené uhlí, případně upravené do podoby tzv. multiprachu⁶⁵, firma prodává (necelých 50 % těžby), zbytek zpracovává v závodě Vřesová (plynárna) zplynováním na energoplyn. Ten se spaluje v paroplynové elektrárně (ročně 3 500 GWh elektrické energie) a v teplárně Tisová (přibližně 2 TJ tepla za rok). Teplárna horkovodem zásobuje teplem a teplou vodou Sokolov a okolí (Karlovy Vary, Chodov, Nová Role, Nové Sedlo, Vintířov) a parovodem město Nejdek.

Obr. 8.3.6 Výsledek rekultivací na výsypkách, foto Vladimír Foltánek

Společnost je také výrobcem kameniva pro stavební účely (žulový lom Horní Rozmyšl v majetku společnosti). Odpadní chemické produkty – tradiční chemická výroba na bázi hnědého uhlí sahá až do 18. století – ze zplynování uhlí (hnědouhelný generátorový dehet, kapalný čpavek, kyselina sírová, fenolový koncentrát) se uplatňují na trhu chemických výrobků.

Firma provádí rozsáhlé rekultivace ploch po těžbě hnědého uhlí. Zahazuje tak systematicky vlivy hornické činnosti a dlouhodobě přetváří takto obnovovaná území v hodnotné krajinné celky, jak v podobě biologicky cenných ekosystémů, tak i území a objektů pro rekreaci člověka. Rekultivace jsou zemědělské, hydrotechnické a lesní.

Území Sokolovské (a sousedící Chebské) pánve je často postihováno slabými lokálními zemětřeseními⁶⁶, které mohou být projevy doznívání sopečné činnosti v této oblasti, nebo jsou způsobeny posuny horninových bloků podél hluboce uloženého geologického zlomu.

⁶⁵Multiprach je mleté vysušené uhlí, horní hranice zrnitosti nepřesahuje 0,5 mm – výroba asi 200 tis. tun za rok

⁶⁶Jedno takové slabé zemětřesení zažili i účastníci zasedání ke konci jednání.

Obr. 8.3.7 Z arboreta na rekultivovaných výsypkách (výsypka Medard, výklad Ing. Dimitrovského v popředí vlevo), foto Vladimír Foltánek

Obr. 8.3.8 Lom Družba – přirozená sukcese v okolí trati a nad ní na odkryté ploše, foto Jaroslav Jánský

První zmínka o rekultivacích na Sokolovsku v oblasti Pochlovic a Lítova je z roku 1910. V letech 1960–2007 bylo rekultivováno 3 106 ha půdy postižené povrchovou těžbou uhlí v Sokolovské pánvi.

V roce 2007 je rozpracováno 2 668 ha rekultivací. Budoucí předpokládané rekultivace jsou uvažovány na ploše 3 520 ha. Jde tedy celkem o 9 260 ha rekultivací.

Obr. 8.3.9 Jezero Medard a tepelná elektrárna Tisová, foto Vladimír Foltánek

Zemědělské rekultivace budou provedeny na ploše celkem asi 1 500 ha. Při rekultivaci se používá ornice v síle 20–40 cm. Na rekultivovaných plochách (biologický cyklus 4–6 let) se pěstují obilniny a pícniny, případně se zde pase dobytek (od roku 1995 chov krav plemene charolais).

Hydrické rekultivace se soustředí na čištění plynárenských a důlních vod (biologická čistírna vod ve Vřesové, úpravna důlních vod ve Svatavě) a na rekultivační a revitalizační projekty, kdy jsou obnovovány vodní plochy, nahrazující ty, které zanikly v minulosti v důsledku těžby hnědého uhlí. Hydrické rekultivace jsou prováděny na celkové ploše 1 927 ha. Předpokládá se napouštění lomu Medard–Libík v letech 2010–2013 vodou z řeky Ohře (jezero bude neprůtočné, díky hloubce bude možný samočistící proces) a tím vytvoření rekreační oblasti Medard u města Habartov.

Lesnické rekultivace probíhají bez použití ornice, po 10 letech je realizována první prořezávka. Bonitní třída rekultivovaných pozemků je 2, tyto plochy jsou bohaté na hořčík a vápník, zato mají nedostatek fosforu (na kvalitu lesního porostu to ale nemá vliv). Rekultivované plochy se většinou předávají jiným vlastníkům (např. Městské lesy Loket).

Rekultivace jsou financovány z rezervy na provádění rekultivací (od roku 1993 je tvorba rezervy zákonnou povinností) – rezerva je asi 10 Kč na tunu vytěženého uhlí. Kromě toho firma odvádí státu několik poplatků (zábor zemědělské a lesní půdy, úhrady z dobývacího prostoru, úhrady z vytěženého nerostu).

Na zemědělské i lesnické rekultivace jsou náklady zhruba stejné. Nejdražší je technická část (přesuny hmot), biologická část rekultivace je méně náročná – náklady v rozmezí 800–1 200 tis. Kč/ha.

Při exkurzi, za doprovodu ING. KONSTANTINA DIMITROVSKÉHO (guru lesnických rekultivací na Sokolovsku), účastníci EK shlédli lomy „Družba“ a „Jiří“, bažantnici, rekultivační arboretum a koupaliště „Michal“. Zajímavostí jsou zdejší cyprisové jíly (patří do terciérní sedimentace; název je odvozen od hojněho výskytu vodního korýše skořepatce *Cypris angusta*), ze kterých je tvořena většina zdejších výsypek.

8.4 Rok 2009

Jarní zasedání v roce 2009 proběhlo v květnu v součinnosti s firmou LESCUS Cetkovice, s. s r. o., na Malé Hané, v Jevíčku. Hlavním tématem jednání byl vztah „Lesnictví a podnikatelské prostředí“. K tématu vystoupili se svými příspěvkы:

- ING. KAŇOK (LČR, s. p., odbor strategických analýz, rozvoje a financování): vývoj cen dříví v souvislosti s finanční krizí 2008, návrh tvorby rezerv pro tyto situace;
- ING. JAROSLAV RYGL (Lesní společnost Ledeč nad Sázavou, a. s.): postavení soukromého podnikatelského prostředí v LH ČR v krátkodobém a střednědobém horizontu;
- ING. MIROSLAV HOVOŘÁK (B. F. P., Lesy a statky Tomáše Baťi, s. s r. o.): management v době hospodářské krize – v souladu se zásadami filosofie T. Baťi;
- ING. JAROSLAV MARTÍNEK, CSC. (ŠLP Masarykův les Křtiny): problematika podnikání a ekonomická situace na ŠLP;
- ING. PETR PRAŽAN (Společenstvo dřevozpracujících podniků ČR, Dřevozávod Pražan s. s r. o. Polička): současná situace v dřevozpracujícím průmyslu, vývoj cen dřevařských sortimentů v souvislosti s finanční krizí na domácím i světovém trhu;

- ING. DALIBOR ŠAFÁŘÍK: podnikání v podmírkách firmy LESCUS Cetkovice, s. s r. o., problematika systémů certifikace lesů při obchodu s energetickou štěpkou.
- Zajímavým bodem v průběhu jednání bylo vystoupení ING. VLADIMÍRY ŠPIČKOVÉ (hlavní zástupce ČR v pracovní skupině pro lesnictví, Poradního výboru Evropské komise pro lesnictví), jež přednesla zprávu z jednání Poradního výboru pro lesnictví a korek z prosince 2008 v Bruselu k návrhu na vytvoření právně závazného dokumentu o společné lesnické politice EU (ve vztahu k závěrům Ministerské konference o ochraně lesů v Evropě – Varšava, 2007).

- PROF. ŠIŠÁK informoval o vydání publikace: PULKRAB, K., ŠIŠÁK, L., BARTUNĚK, J. *Hodnocení efektivnosti v lesním hospodářství*. Kostelec nad Černými lesy: Lesnická práce, 2008. 131 s. ISBN 978-80-87154-12-0.

Exkurze proběhla v rámci činnosti firmy LESCUS Cetkovice, s. s r. o. (lesní školkařství, poskytování služeb v pěstební činnosti, zalesňování zemědělských půd) a v lesích Drahanské vrchoviny. Zajímavé byly ukázky nově založených porostů energeticky využitelných dřevin na nelesních půdách.

- Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů ze semináře s mezinárodní účastí »Lesnictví a podnikatelské prostředí«*. Vydavatel: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2009, 80 s. ISBN 978-80-7375-329-0 (EK OLH ČAZV, Jevíčko, 2009):
- GIERTLIOVÁ, B.: Medzinárodné účtovné štandardy a ich použitie v podmienkach lesných podnikov SR a ČR
- DUDÍK, R.: Stav ekonomiky v lesním hospodářství České republiky
- HLAVÁČKOVÁ, P.: Ekonomické aspekty těžebních činností v lesích zvláště chráněných území
- LENOCH, J.: Metodika speciální finanční analýzy lesních podniků
- LIŠKOVÁ, B.: Komunální lesní majetky a veřejnost
- LOJDA, J.: Podpora LH ze státního rozpočtu
- PRAŽAN, P.: Vývoj krize pilařského průmyslu v okolních státech a její vliv na ČR
- SEBERA, J.: Ekonomické zhodnocení variant a strategii managementu zvláště chráněných území
- ŠAFARÍK, D.: Vliv a význam systémů certifikace lesů na obchod s energetickou štěpkou
- ŠAFARÍK, D.: Lesnické hospodaření soukromého subjektu v podmírkách Drahanické vrchoviny LESCUS Cetkovice, s.r.o.
- ŠPIČKOVÁ, V.: Zpráva z jednání Poradního výboru pro lesnictví a korek 11. prosince 2008 v Bruselu

Podzimní zasedání v říjnu 2009 proběhlo v areálu České lesnické akademie Trutnov, SLŠ, VOŠ, ve Svobodě nad Úpou. Hlavním tématem byla »problematika lesnického školství«.

- MGR. KORBELÁŘ, ředitel České lesnické akademie v Trutnově (ČLA), přednesl podrobný příspěvek o současné situaci učňovského, středního a vyššího odborného lesnického školství. Popsal současné zkušenosti a skutečnosti s výukou studentů na ČLA, kde sloučením třech škol vzniklo moderní lesnické vzdělávací centrum. Výuka představuje propojení klasického lesnictví a moderních technologií.
- ING. VLKANOVA seznámil přítomné s hospodařením na Školním lesním polesí České lesnické akademie.
- PROF. ŠIŠÁK zmínil možnosti a podmínky vysokoškolského lesnického studia na Fakultě lesnické a dřevařské, České zemědělské univerzity v Praze.
- DOC. KUPČÁK seznámil přítomné se současnou situací na Lesnické a dřevařské fakultě, Mendelovy zemědělské a lesnické univerzitě v Brně (diskuze k připravované změně názvu univerzity na Mendelovu univerzitu v Brně) a zvýraznil relativně vysoký a užitečný podíl absolventů středních lesnických škol, jež se hlásí ke studiu na lesnických fakultách. Současně uvedl náměty ke spolupráci mezi těmito školami a fakultami: vedle účasti akademiků v komisích pro

maturitní zkoušky – např. spolupráce kateder s příslušnými odbornými středoškolskými pedagogy (včetně jejich případného absolvování postgraduálního doktorského studijního programu odpovídajícího oboru), účast na řešených fakultních projektech, setkávání „společných“ absolventů, profilace význačných lesnických osobností apod.

- ING. JANÁSEK zavzpomíнал na svá studentská léta a přednesl osobní příspěvek o vývoji lesnického školství v průběhu 20. století.
- PROF. ŠIŠÁK informoval o novém projektu NAZV „Ekonomická a sociálně-ekonomická efektivnost a perspektivy existence a pěstování lesa nízkého v měnících se přírodních a společenských podmínkách ČR“ (řešení 2009–2012).

Exkurze proběhla na Školním lesním polesí ČLA poblíž Svobody nad Úpou, kde byla předvedena praktická výuka studentů v lese (pro zpestření s první Krakonošovou sněhovou nadílkou), prezentována práce s vyvážečkou a harvesterem při těžbě dřeva v rámci výchovy lesních porostů. Exkurze pokračovala na ústředí Školního lesního polesí. Exkurze byla zakončena okružní jízdou, kde bylo předvedeno lesnické hospodaření v místních přírodních podmínkách.

Obr. 8.4.1 Exkurze na Školním lesním polesí ČLA, foto Vladimír Foltánek

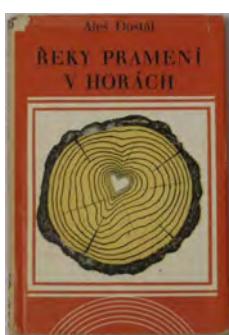
Obr. 8.4.2 Vyvážecí souprava na Školním lesním polesí ČLA, foto Vladimír Foltánek

8.5 Rok 2010

Jarní jednání v květnu bylo zorganizováno jako třídenní. Začátek byl situován na Lesní správě Město Albrechtice, LČR, Krnov. Jednání zahájil a vedl prof. Šišák. V úvodu přivítal náměstka ministryně životního prostředí doc. Ing. Miroslava Hájka, Ph. D. Přivítal také zahraniční zástupce slovenských akademických a vědeckých institucí a prof. D. Jacksona z Montany, který tehdy opět působil v ČR na MENDELU v Brně – viz obr. III.3, str. 266.

Ústředním tématem jednání byl »Lidský faktor a ekonomika práce v LH«, v jehož rámci bylo předneseno celkem 6 příspěvků.

- Nejprve tradičně ING. GABZDIL prezentoval historický nástin problematiky vztahu člověka k lesu na příkladu vývoje v Moravskoslezském kraji.
- ING. ŠPIČKOVÁ popsala problematické získávání dat pro lesnický sektor EU a negativní jev v EU, kterým je odliv lidí z venkova do měst.
- ING. HOVOŘÁK v příspěvku prezentoval myšlenky T. Bati zakladatele a jejich účinky v Baťově škole práce (myšlenka nejvyššího užitku vzdělaných a vzdělání ochotných zaměstnanců).
- ING. KAŇOK: situace u přímo řízených LZ LČR, kde pracuje 913 lesních dělníků.
- ING. FOLTÁNEK popsál problematiku lidského faktoru a personální práce v kontinuitě vývoje lesního hospodářství po roce 1989⁶⁷.
- DOC. KUPČÁK podal informaci k NLP II. – pilíři sociálnímu, a tam především ke klíčovým akcím KA 12 „Zlepšování sociální situace pracovníků LH“ a KA 13 „Zvýšit přínos lesů a lesnictví pro rozvoj venkova“.

K tématu zasedání, z pohledu literárního, připomenul jméno lesníka a pozoruhodného spisovatele (a přítele, jež byl na zasedání pozván – ale omluvil se) Ing. Aleše Dostála a jeho knihy »o lesích a lidech v nich«, vydané v nakladatelství Profil Ostrava: *Řeky pramení v horách* (1981), *Ještě jednou se nebát* (1985), *Povahou neodpovídá předpisům* (1988).

ALEŠ DOSTÁL (*1946) se narodil v Ostravě, vystudoval Lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně a pracoval na polesí Dubová (bývalý LZ Vítkov), později u Lesů České republiky – na LS Vítkov.

- DOC. KUPČÁK na závěr připojil také informaci o opakovaných ročnících zahraničních konferencí v oblasti lesnické a dřevařské ekonomiky, např. mezinárodní mezinárodní vědecké konference „Financovanie LESY-DREVO“ a „Ekonomika a manažment podnikov“ (Technická univerzita vo Zvoleni) či „Economic forum“, Laski (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu⁶⁸, Polsko).

Garantem konferencí „Financovanie LESY-DREVO“ (viz obr. II.4 a obr. II.5 v Příloze II. – str. 262) je po řadu let prof. Ing. Iveta Hajdúchová, CSc., (Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta). Garantem řady ročníků „Economic forum“ byl Wojciech Lis, dr hab. (Katedra Ekonomiki i Organizacji Drzewnictwa, Wydział Ekonomiczno-Społeczny) – viz obr. II.3 v Příloze II (str. 261). Vedle obsahu těchto akcí spočívá jejich význam ve věci nenahraditelných osobních setkání a navazování kontaktů. Obdobný charakter a význam mají ostatně i zasedání EK OLH ČAZV.

⁶⁷Pozn.: pozoruhodnou a svým způsobem ojedinělou publikací je FOLTÁNEK, V.: *Růst a zánik podniku Jihomoravské státní lesy Brno aneb ohlédnutí se za velkým podnikem*. Soukromé vydání. Druhé přepracované a doplněné vydání. 2014. Náklad 200 ks.

⁶⁸dříve Akademia Rolnicza im. Augusta Cieszkowskiego w Poznaniu

- ING. PAVEL ČACKÝ (LČR) podal některé informace k aktuální situaci výběrových řízení u LČR. Celková výměra SÚJ je 1 246 tis. ha, předpokládaná celková hodnota zakázky 15 830 mil. Kč, celková výše těžby 40 413 tis. m³; průměrná doba trvání zakázky 5 a 1/2 roku.

Obr. 8.5.1 Účastníci exkurze v Polsku v rámci správy Nadleśnictwo Prudnik před klášterem františkánů (zcela vpravo prof. Jackson), foto Dalibor Šafařík

V dalším jednacím dni proběhla exkurze ve Státních lesích v Polsku (Państwowe Gospodarstwo Leśne, Lasy państwowe, Nadleśnictwo Prudnik), kde účastníky provázel MGR. INŽ. STANISŁAW JURECKI (nadlesniczy).

Obr. 8.5.2 Lesní školka Nadleśnictwa Prudnik, foto Dalibor Šafařík

Obr. 8.5.3 Nadleśnictwo Prudnik – zalesnění nelesních půd, foto Vladimír Foltánek

Obr. 8.5.4 „Svačinka“ v lesní školce péče správy Nadleśnictwa Prudnik, foto Dalibor Šafařík

Obr. 8.5.5 Nadleśnictwo Prudnik – exkurzi vedou mgr. inž. Jurecki a Ing. Závodný, foto Dalibor Šafařík

Témata, kterým se při exkurzi věnoval: polské lesní školkařství, zalesňování nevyužívaných nelesních (zemědělských) půd – včetně přirozené sukcese, následná realizace výchovných zásahů, spolupráce s církevními lesy apod.

Vzhledem k výrazné polské religiozitě byla součástí exkurze v Polsku i návštěva lesního kláštera františkánů v Prudníku (z roku 1852) s kostelem sv. Josefa. Mniši účastníkům exkurze popsali historii kláštera, pohostili je a ukázali celu, v níž byl internován komunisty na počátku padesátých let polský primas Stefan kardinál Wyszyński – viz obr. V.7, str. 287.

Obr. 8.5.6 Závěr exkurze v Polsku – připívá pan nadleśniczy Jurecki, foto Václav Kupčák

Obr. 8.5.7 Výchova druhově a výškově strukturovaných porostů na revíru Cvilín (po kůrovcové calamité), foto Václav Kupčák

Třetí den proběhla exkurze na LS LČR Město Albrechtice – Revír Cvilín, kde se účastníci seznámili s provozními postupy tamního hospodaření (průvodci ING. VÍTEZSLAV ZÁVODNÝ – vedoucí LS a ING. RADOMÍR ŠMÍDA – revírník). Akcentována byla především problematika výchovy druhově a výškově strukturovaných porostů a obnova porostů s odumírajícím smrkem. Pozn.: Plán exkurze uveden na obr. VI.3, str. 303.

Následně byl z tohoto pozoruhodného zasedání vydán *Sborník referátů ze semináře s mezinárodní účastí »Lidský faktor a ekonomika práce v lesním hospodářství«*. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2010, 141 s. ISBN 978-80-7375-434-1 (EK OLH ČAZV, Krnov, 2010), s příspěvkы:

- DUDÍK, R.: Lidské zdroje a obhospodařování lesů s bohatou strukturou
FOLTÁNEK, V.: Lidský faktor a lesnictví
GABZDIL, J.: Role lidského faktoru v lesním hospodářství – historický nástin problematiky v období nástupu liberalismu v 19. století
HAJDÚCHOVÁ, I., STADTHERR, I.: Historický vývoj sociálnej politiky a sociálneho zabezpečenia v SR
HLAVÁČKOVÁ, P.: Analýza správy velkoplošných zvláště chránených území
KAŇOK, F.: Ekonomické prostředí lesních podniků

Obr. 8.5.8 Exkurze na revíru Civilín: pro lesníka neexistuje špatné počasí – vždy galantní Ing. Foltánek s prof. Ivetou Hajdúchovou . . . , foto Václav Kupčák

Obr. 8.5.9 . . . a revírník Ing. Šmíd, foto Václav Kupčák

KAŇOK, F.: Lidský faktor v LH

KLEIN, P.: Administrace čerpání dotací v lesním hospodářství

KOŠULIČ, M.: Chřadnutí smrčin – příležitost ke změně

KUPČÁK, V.: Sociální funkce LH ČR

LIŠKOVÁ, B.: Genderová problematika v lesnictví

SEBERA, J.: Pracovní proces těžby a dopravy dříví a jeho ekonomické dopady
v návaznosti na oceňování lesa

ŠAFARÍK, D.: Aspekty zaměstnávání a zkušenosti s využitím zahraničních pracovníků v pěstební činnosti

ŠPIČKOVÁ, V.: Lidské zdroje v lesnickém sektoru EU

Podzimní zasedání v říjnu 2010 se uskutečnilo v oblasti působení LČR na Lesní správě Křivoklát, v chatě „Emilovna“. Jednání zahájil a vedl prof. Šišák, a v úvodu představil zástupce vedoucího LS Křivoklát Ing. Povolného.

Hlavním tématem byla »Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého«, k němuž zazněly příslušné referáty a byla bohatá diskuse.

PROF. ŠIŠÁK na začátku připomenul, že les nízký je velmi starou formou obhospodařování lesa. Již staří Etruskové zařizovali a pravidelně obnovovali les nízký, především pro účely produkce dříví pro výrobu dřevěného uhlí.

ING. DUŠAN UTINEK, PH. D. (MŽP ČR) rozvedl historii nízkého a středního lesa a důvody jeho pěstování na území ČR i způsoby obhospodařování (výměry nízkých lesů v roce 1950 přibližně 79 tis. ha, v roce 1960 81 tis. ha, většina v Jihomoravském kraji; obmýtí ve 14. stol. 7 let, v 19. stol. 25 let; vyhláška připouští ve 2 LVS obmýtí v tvrdé pařezině 80 let a v měkké 40 let, v Bavorsku 28 let). Důvody: jednoduché hospodaření, stabilní tvar lesa, nízké pěstební náklady, jediný zásah – těžební.

Obr. 8.5.10 Ostroh nad řekou Berounkou, foto Petr Polster

Obr. 8.5.11 Nepravé kmenoviny – pozůstatek nízkého lesa, foto Petr Polster

ING. PECHA seznámil přítomné s historií, stavem a perspektivou nízkého lesa na Křivoklátsku. Součástí LP Křivoklátsko jsou nepravé kmenoviny v ochraných lesích Berounky, někteří jedinci výmladkového původu stáří 160 let mají výčetní tloušťku 30-40 cm. Ponechává se asi 75 ks/ha k vypěstování silnějších sortimentů.

DOC. ŠVIHLA se zaměřil na environmentální přínosy nízkého a středního lesa v Českém krasu – nejcennější lesní společenstva jsou šípkové doubravy.

PROF. ŠIŠÁK k ekonomické efektivnosti lesa nízkého konstatoval, že neexistuje metodika ani kalkulace efektivnosti pěstování lesa nízkého ve srovnání s lesem vysokým. Pěstování lesa nízkého je procesem s časovým horizontem 30-40 let, metody hodnocení přicházející v úvahu: ČSH, VVP a Index výnosovosti, dalším (srovnávacím) kriteriem může být čistý důchod podle školy čistého výnosu z lesa.

Obr. 8.5.12 Ranní šírání na „Emilovně“
(před exkurzí), foto Petr Polster

Obr. 8.5.13 a ranní šírání v porostě (při exkurzi – vývraty po vichřici), foto Dalibor Šafařík

Specifika Lesní správy Křivoklát popsal ING. POVOLNÝ. Celé území LS je součástí CHKO Křivoklátsko, lesnatost 50 %, podíl jehličnatých a listnatých dřevin 50:50, 1.–4. LVS, 260–610 m n. m., oblast velmi suchá (dlouhodobý srážkový průměr 550 mm). Geologické poměry: algonkické břidlice, fyllity, porfyry a porfyrity. Živná stanoviště, silné zabuřenění. Výměra LS v současnosti 14 tis. ha, 9 revírů po 1 500 ha, roční těžba 53–60 tis. m³.

Z těžebních technologií převažuje motomanuální (UKT, potah). Přirozená obnova 20 %. Kategorie lesa: 60 % lesy hospodářské, 10 % lesy ochranné (svahy nad Berounkou), 30 % lesy zvláštního určení (1. zóny CHKO, genové základny modřínu). Ochrana přírody: 2 NPR a 10 PR, 2/3 ptačí oblast NATURA a 10 evropsky významných lokalit. Investice do služeb veřejnosti – lesní pedagogika, PROGRAM 2000.

Exkurze v rámci LS byla logicky zaměřena na Lesnický park Křivoklátsko – první lesnický park na území ČR –, který byl vyhlášen 13. května 2010, a v tomto pojetí zřejmě i první v Evropě. Lesnický park vznikl v duchu hesla: *území pro přírodu i pro lidi*.

Při exkurzi účastníci navštívili Informační a vzdělávací středisko LČR Křivoklát s expozicí »Les kolem nás«. V expozici se mimo jiné nachází přehledová mapa, která umožňuje základní orientaci, jsou na ní zakreslena chráněná území a rozčlenění křivoklátských lesů.

Jednou ze specifik LS Křivoklát je vazba na *historii myslivosti*, kdy území bylo určeno zejména pro lov a později myslivost (Křivoklát byl původně královským hradem). V minulosti zde lovili ti nejvýznamnější panovníci v českých dějinách. Lovil zde již v letech 1004–1012 kníže Jaromír, po něm Břetislav II., král Přemysl Otakar I., ale i císař Karel IV. či král Václav IV. V současnosti LS vykonává právo myslivosti v režijní honitbě Kouřimec.

Obr. 8.5.14 Paleta vjemů z estetiky lesa a krajiny – při výhledu z chaty „Emilovna“, foto Václav Kupčák

Obr. 8.5.15 I takto se může podařit pohled na hrad Křivoklát, foto Václav Kupčák

Ze zasedání byl vydán *Sborník referátů ze semináře s mezinárodní účastí »Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého«*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2010, 40 s. ISBN 978-80-213-2144-1 (Seminář Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství ČAZV ve spolupráci s Komisí pro mimoprodukční funkce lesa, Křivoklát, 2010), s příspěvky:

ŠIŠÁK, L., SLOUP, R.: Přístup ke kalkulaci ekonomickej efektívnosti lesa nízkého
UTINEK, D.: Historie nízkého a středního lesa a důvody jeho pěstování na území
ČR

PECHA, M.: Křivoklátské pařeziny a lesy sdružené

ŠVIHLA, V., MOTTL, J.: Environmentální přínos nízkého a středního lesa v Českém krasu

ŠIŠÁK, L., SLOUP, R.: Problematika zjišťování ekonomickej a sociálne-ekonomickej efektívnosti lesa nízkého v podmínkach ČR

KUPČÁK, V.: Hospodárska opatrenia a niektoré ekonomickej aspekty u lesa nízkého
TUTKA, J., KAMENSKÝ, M.: Ekonomicke zhodnotenie pestovania agátových porastov

SLOUP, R., ŠIŠÁK, L.: Komparace vývoje cen paliva a ostatních sortimentů dřeva

9 Zasedání Ekonomické komise/Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV v letech 2011-2015

9.1 Rok 2011

Jarní zasedání v květnu 2011 se uskutečnilo v oblasti působení společnosti Lesy města Olomouce, a. s., v Horce nad Moravou. Ústředním tématem byly »Sociální a kulturní funkce obecních a městských lesů v kontextu Mezinárodního roku lesů 2011«.

Jednání zahájil a zpočátku vedl doc. Kupčák. Z hostů se zasedání zúčastnili: předseda SVOL Ing. František Kučera, Ing. Petr Jelínek, ekonomický poradce SVOL, Ing. Grancer z Krajského úřadu Olomouckého kraje a Ing. Servus ze Správy CHKO Litovelské Pomoraví.

Obr. 9.1.1 Prof. Pulkrab při diskuzi k zasedání v Lovecké chatě Horka nad Moravou . . . , foto Václav Kupčák

Obr. 9.1.2 . . . a na exkurzi, foto Václav Kupčák

Jednání k tématu zahájil svým vystoupením ING. ROMAN ŠIMEK, ředitel Lesů města Olomouce, a. s. Vedle základních informací o poslání společnosti, seznámil přítomné s plánovanými akcemi pro veřejnost k Mezinárodnímu roku lesů 2011.

ING. FRANTIŠEK KUČERA (SVOL) podal informaci o X. konferenci SVOL (19. dubna 2011) a k Mezinárodnímu roku lesů 2011. SVOL již pracuje 19 let, v současné

Obr. 9.1.3 Památný strom »Král dub« (stáří 500 let) –
PR „Les Království u Grygova“, foto Dalibor Šafařík

Obr. 9.1.4 »Král dub«, foto
Petr Polster

Obr. 9.1.5 Ing. Foltánek – „a vůkol samý
Allium ursinum L.“, foto Václav Kupčák

Obr. 9.1.6 Les Království; výsadba jilmů,
foto Dalibor Šafařík

době sdružuje více než 1 000 vlastníků lesů, reprezentujících 360 tis. ha (tj. 14 % rozlohy lesů státu).

K aktivitám SVOL v oblasti ekonomiky LH: hlavní snahou je navrácení vyplácerí prostředků na podporu hospodaření v lesích z centrálního místa, tedy MZe. SVOL od doby vzniku podporuje navrácení lesního majetku zpět církvi. Závěrem uvedl ekonomické šetření SVOL, které vzniklo pro potřeby správců obecních a městských lesů při jednání se starosty a členy zastupitelstev.

ING. PETR JELÍNEK (SVOL), rozvedl ekonomické šetření v podmínkách SVOL, včetně připomínky, že systém ekonomického průzkumu započal doc. Bludovský. Počet účastníků šetření – 2007: 72, 2008: 73, 2009: 87; výměra lesů, ze kterých jsou údaje: 155 870 ha (43 % výměry SVOL). V závěru Ing. Jelínek připojil informace o jednání akční skupiny KA 13 »Přínos lesů a lesnictví pro rozvoj venkova NLP II«.

DOC. KUPČÁK připomněl preambuli NLP II. z roku 2008, kterou vláda ukládá příslušným ministrům a doporučuje hejtmanům krajů zohlednit zásadní úkoly NLP II. do strategických dokumentů.

Obr. 9.1.7 Bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce, foto Petr Polster

PROF. ŠIŠÁK prezentoval společenskou sociálně-ekonomickou hodnotu lesů na příkladu aplikace lesů v majetku statutárního města Olomouce, jež byla vypracována v rámci studie z roku 2008⁶⁹. Tržní funkce byly oceněny podle objemu výnosů procházejících trhem. Ne tržní funkce byly oceněny na bázi stínových výnosů. Hydrické a půdoochranné funkce byly oceněny podle nákladů prevence nebo kompenzace. Vzduchoochranné funkce podle výnosů

⁶⁹KUPČÁK, V., ŠIŠÁK, L., DUDÍK, R., ŠMÍDA, Z.: *Studie o ověření stavu lesa a ekonomická analýza hospodaření na lesním majetku města Olomouc*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita Brno, Lesnická a dřevařská fakulta, 2008, 142 s.

Obr. 9.1.8 Nevšední zážitek z prohlídky interiéru kláštera u baziliky Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce (kam se běžní návštěvníci nedostanou), foto Vladimír Foltánek

obchodovatelných CO₂. Zdravotně-hygienické funkce a kulturně-naučné funkce expertním odhadem s vnitřní diferenciací podle návštěvnosti. Příklon k využití lesní úrokové míry ve výši 1 %.

ING. MICHAL SERVUS, správa CHKO Litovelské Pomoraví – referát na téma Společenský význam ZCHÚ a správa CHKO Litovelské Pomoraví. Využití plochy CHKO: 56 % lesnictví, 26 % zemědělství, další těžba štěrkopísků, sportovní rybářství a rybníkářství, energetické – malé vodní elektrárny, zdroj pitné vody, turistika, cykloturistika, vodáctví.

ING. KREJZAR (MZe) hovořil o přípravě nových zásad státní lesnické politiky, a blížící se přípravě nového programovacího období 2014–2020.

PROF. PULKRAB v diskuzi mj. připomenul, že Ekonomická komise se schází již bezmála 50 let a navrhl proto popsat historii jednání.

Exkurze, pod vedením ING. ŠIMKA, proběhla v oblasti působení společnosti Lesy města Olomouce, a. s., počínaje lokalitou Horka. Následně účastníci navštívili Sluňákov (centrum ekologických aktivit města Olomouce, o. p. s., po bytové středisko) a přesunuli se na lokalitu „Les Království“ u Grygova (přírodní rezervace, součást evropsky významné lokality „Království“, kód lokality CZ07100161) – viz obr. III.4, str. 267. V závěru exkurze se účastníci přesunuli na Svatý Kopeček a byli provedeni neveřejnými prostorami tamní Basiliky Minor Navštívení Panny Marie a přilehlého kláštera.

Obr. 9.1.9 Výhled na Olomouc ze Svatého Kopečku u Olomouce, foto Václav Kupčák

Podzimní zasedání komise v říjnu 2011 bylo situováno v oblasti správy Národního parku Šumava (dále NPŠ) a proběhlo v Českých Žlebech (osada České Žleby je součástí obce Stožec v okrese Prachatice). Tématem jednání byl „Vývoj stavu lesa a plnění funkcí lesa Národního parku Šumava“.

ING. LELEKOVÁ ze správy NPŠ uvedla informace o parku: Celkový rozpočet Odboru vztahu s veřejností, ochrany přírody a výzkumu – 43,2 mil. Kč, Odbor péče o lesní ekosystémy – 445,6 mil. Kč (rozpočet je společný pro NP a CHKO), Odbor vnitřní správy – 79,4 mil. Kč, Odbor správy NP a správy CHKO – 23,5 mil. Kč. Celkový výsledek hospodaření NPŠ 3 mil. Kč (příspěvek od zřizovatele: 2008 – 498,8 mil. Kč, 2009 – 593,2 mil. Kč, 2010 – 633,1 mil. Kč, 2011 – 600,2 mil. Kč, 2012 – 535,5 mil. Kč). Celkový počet zaměstnanců 300, plán reorganizace: snižování počtu zaměstnanců 30 % v průběhu tří let. Vytěžená dřevní hmota se ponechává v lesích k zetletní (5–100 %).

ING. SLOUP (účastník předávání lesů ve správě LČR do správy NPŠ): Původní návrh na zřízení NPŠ 12 500 ha, po změně záměru NPBW byl záměr zvýšen na 24 tis. ha. Následně pojednal o východiscích a důvodech vyhlášení NPŠ, iniciačních jednáních s německou stranou. Snahou aktivit „Divoké srdce Evropy“ je dosáhnout 75 % plochy bezzálohovosti. Ředitel Ivan Žlábek intenzivně pracoval s původním šumavským smrkem, práce s genofondem. Od roku 2007 platí přísný zákaz zasahování i v oblastech s genofondem smrku.

Obr. 9.1.10 Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPŠ, foto Václav Kupčák

ING. ŠUBRT (starosta obce Modrava): U NPŠ nejsou dána pravidla pro respektování principů udržitelného hospodaření. Ze strany bio-vědců je popíráno fakt, že Šumava je kulturní krajina. Z 9. stol. n. l. je dokladována první zlatá hut' pro rýžování zlata, kulturně historický vývoj je datován od druhé poloviny 14. století. Dominantním odvětvím Šumavy byl sklářský průmysl – Filipova hut' je nejvíce položenou dokladovanou sklářskou hutí. Kulturně historický vývoj Šumavy přerušila 2. světová válka. Po válce bylo dominantním lesní hospodářství a v podhůří Šumavy dřevozpracující průmysl. Dnes již většina dřevozpracujících provozů nefunguje.

Klíčovým dokumentem k pochopení situace je usnesení vlády ČSFR č. 163/1991 a její důvodová zpráva. Ekonomický efekt Šumavy dnes odchází k velkým firmám jako je LESS&FOREST, WOOTAN apod., k obcím 100% se nacházejících na území NPŠ přichází minimum. Do rozpočtů obcí tak přichází pouze poplatky z rekreačního a lázeňského pobytu a ubytování. V loňském roce navštívilo NPŠ 183 tis. návštěvníků, NPBW navštívilo 2,5 mil. návštěvníků. Další (jediné) zdroje jsou z prodeje nemovitostí a pozemků, což Šumavu devaluje. Jednoznačně byl tedy potlačen ekonomický a následně sociální pilíř. Naopak environmentální pilíř, který jednoznačně převládá je podporován z finančních veřejných prostředků. Demografická křivka Šumavy klesá.

Obr. 9.1.11 Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPS, foto Dalibor Šafařík

ING. JIŘÍ MATĚJÍČEK, CSc. (VÚLHM) informoval o zpracování podkladů pro aktualizaci Vyhlášky Ministerstva zemědělství o způsobu výpočtu výše újmy nebo škody způsobené na lesích č. 55/1999 Sb. Do konce roku budou zpracovány podklady s novými oceňovacími modely a vstupy.

Předmětem exkurze druhého dne byl logicky stav a vývoj lesních porostů v NPS.

Z příspěvků z obou zasedání v roce 2011 a dalších publikačních aktivit byl sestaven *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí »Stav lesa a plnění funkcí lesa v Národním parku Šumava« a »Lesní hospodářství v podmírkách územních samosprávných celků«*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2011, 95 s., ISBN 978-80-213-2241-7 (EK OLH ČAZV Horka nad Moravou, České Žleby 2011), s příspěvky:

KREČMER, V.: Otázka rizik velkoplošných disturbancí lesů v Národním parku Šumava

ŠIŠÁK, L., SLOUP, R.: Sociálně-ekonomicke dopady vzniku NPS a vývoje stavu lesů na jeho území

SLOUP, R., KUPČÁK, V.: Ekologie jako byznys na Šumavě

HLAVÁČKOVÁ, P.: Vybrané aspekty hospodaření správ zvláště chráněných území

SLOUP, R., ŠIŠÁK, L.: Natura 2000 a její rozšiřování

Obr. 9.1.12 Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPS, foto Václav Kupčák

POLSTER, P.: Doprava dříví na Šumavě

BŘEZINA, D.: Hospodaření Správy Národního parku Podyjí

JELÍNEK, P.: Ekonomický průzkum SVOL a výsledky hospodaření nestátních vlastníků lesů

ŠIMEK, R.: Lesy města Olomouce

ŠAFÁŘÍK, D.: Ochrana životního prostředí v makroekonomických a filozofických souvislostech

KOTAS, M., VLKANOVA, D.: Sociální a kulturní funkce sdružených lesních majetků do školního polesí

BADAL, T.: Nová možnost přidružené lesní výroby lesů měst a obcí – regionální využívání dendromasy pro výrobu tepla

KUPČÁK, V., SLOUP, R.: Nájem lesa územních samosprávných celků

KUPČÁK, V., SLOUP, R.: Několik poznámek k právním formám hospodaření na lesním majetku územních samosprávných celků

HALAJ, D.: Marketingové nástroje podporujúce využitie dreva ako obnoviteľného zdroja energie u Mestských lesov Kremnica, s. r. o.

HOLÉCY, J.: Princípy a metódy odhadu hodnoty mestských a obecných lesných podnikov v podmienkach Slovenska

LIŠKOVÁ, B.: Lesy územně samosprávných celků v jihovýchodní Evropě se zaměřením na Rumunsko a Bulharsko

9.2 Rok 2012

Jarní zasedání bylo ve dnech 2. a 3. května 2012 svoláno do Lednice na Moravě, v oblasti Biosférické rezervace Dolní Morava, o. p. s. Tématicky bylo zaměřeno na »specifika hospodaření v kulturní krajině, Program Člověk a biosféra, a role samosprávy v krajině Lednicko-valtického areálu«. Jednání zahájil a vedl doc. Kupčák.

V úvodu účastníci zasedání uctili památku zesnulého Ing. Stanislava Pavlíka.

Vzpomínka na Ing. Stanislava Pavlíka

Koncem března před svými sedmdesátinami po krátké nemoci odešel z našeho kruhu člen ekonomické komise OLH ČAZV Ing. Stanislav Pavlík.

Pocházel z Kroměřížska, poslední bydliště měl v Krnově. Od roku 1957 studoval na Střední lesnické technické školy v Hranicích. Pak pokračoval na Lesnické fakultě VŠZ v Brně a po jejím ukončení nastoupil do lesnického provozu.

Nejprve začal na polesí Stará Ves, pak byl polesným ve Valšovském dole na LZ Janovice, odkud byl přeložen na ústředí LZ, kde se postupně vypracoval až na hlavního inženýra. Poté byl ředitelem lesního závodu Karlovice ve Slezsku. Odtud byl jmenován v roce 1982 do funkce hlavního inženýra národního podniku Severomoravské státní lesy v Krnově. Před koncem osmdesátých let byl jmenován jeho ředitelem.

Po revolučních událostech pracoval jako ekonom na LZ Město Albrechtice a následně po transformaci u společnosti Tilia, a. s. Poté přešel na odbor inspekce životního prostředí v Krnově, odkud odešel do důchodu.

Řadu let se zúčastňoval se svým synem, také lesníkem, jednání ekonomické komise OLH ČAZV.

K jeho největším zásluhám z období vrcholu jeho odborné lesnické kariéry patřilo:

- pragmatické i ekonomicky únosné zvládnutí probíhající destrukce lesních porostů poškozených průmyslovými imisemi v oblasti Beskyd i Jeseníků v osmdesátých letech,
- důsledným lesnickým přístupem a opatřeními ochrany lesa výraznou měrou přispěl k tomu, že imisemi oslabené porosty nepřerostly v kůrovcovou kalamitu,
- v kvalitních lesních dělnících a zaměstnancích lesních závodů a v péči o ně a spolupráci s nimi, jejich stabilizaci, viděl rozhodující sílu a základ pro úspěšné fungování lesního provozu a hospodaření i pěstování lesa,

Byl oceňován jako vynikající profesní odborník v řízení lesního hospodářství. A především to byl dobrý a slušný člověk.

Čest jeho památce.

podle nekrologu Ing. Kaňoka 10.5.2012

K ochraně přírody a lesnímu hospodářství v oblasti rezervace Dolní Morava, o. p. s. a Lednicko–valtického areálu (LVA) vystoupil ředitel ING. JAN VYBÍRAL. Biosférická rezervace vznikla 15. 9. 2003, celková plocha činí 354 km². Zahrnuje Pálavu, Lednicko–valtický areál a Podluží.

Jižní Morava vždy byla a je určena především k zemědělství. Navzdory velmi dlouhodobé a znalostní kontinuitě odvětví zemědělství, lesnictví a rybníkářství však ochrana přírody, na základě zákona č. 114/1992 Sb., tyto činnosti intenzivně a mediálně atakuje – bez institutu ekonomické odpovědnosti. Hlavním cílem mezinárodního Programu UNESCO *Člověk a biosféra (Man and the Biosphere – MaB)*, jehož vznik spadá na začátek 70. let minulého století, je zlepšení vztahu člověka k životnímu prostředí, pomocí účinného a udržitelného hospodaření s přírodními zdroji za využití, jak vědeckých poznatků, tak tradičních zkušeností.

PAN KABÁT (starosta obce Lednice na Moravě): Lednice v polovině 13. století přešla do majetku rodu Lichtenštejnů a patřila jim až do roku 1945. Aktuálně má 2 300 obyvatel. Většina záležitostí je vyřizována v Břeclavi (obec s rozšířenou působností a pověřená obec). Chráněná památková zóna Lednicko–valtického areálu (LVA), národní kulturní památka zahrnuje Lednický zámek a park. Od prosince roku 1996 je LVA zapsán na seznam Světového kulturního dědictví UNESCO (území asi 200 km²). Preferuje se rozvoj cestovního ruchu a lázeňství, potenciální průmysl je cíleně vytlačován.

Obr. 9.2.1 LVA – Hraniční zámeček, foto Petr Polster

Ročně přijíždí přibližně 340 tis. návštěvníků zámku, obec nemá z návštěvnosti zámku žádný příjem (v rámci resortu Ministerstva kultury přechází ziskové prostředky ze zámku do jiných památek) a ani se nijak zámek nepodílí na financování zajištění parkování, úklidu města a údržbě infrastruktury.

ING. MATĚJÍČEK na zasedání oznámil, že VÚLHM již nemá od 1. 1. 2012 útvar lesnického ekonomického výzkumu a výzkumu lesnické politiky. Důvod: ekonomická ztrátovost útvaru, činnost útvaru byla zařazena do vedlejších aktivit ústavu.

DOC. KUPČÁK poznamenal k zemědělskému ekonomickému výzkumu: pod MZe spadá 6 výzkumných ústavů včetně samostatného Ústavu zemědělské eko-

Obr. 9.2.2 Obnova aleje Valtice – Rendez-vous, výklad Ing. Vybíral (první zleva), foto Petr Polster

Obr. 9.2.3 Dianin chrám v NPP Rendez-vous, foto Petr Polster

nomiky a informací – ÚZEI (Pozn.: Z rozhodnutí MZe došlo s platností od 1. 7. 2008 ke sloučení bývalého Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky (VÚZE) a Ústavu zemědělských a potravinářských informací (ÚZPI) do Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI).), kde má lesnický ekonomický výzkum svoji institucionální platformu?

Obr. 9.2.4 Soutok – soliterní duby a jejich obnova
(Ing. Vybjíral uprostřed), foto Petr Polster

Obr. 9.2.5 Soutok – cesta na
náspu bývalé Lichtenštejnské
lesní železnice, foto Petr Polster

Exkurze, pod vedením ING. VYBÍRALA, byla situována do LVA (management kulturní krajiny), zastávka Hraniční zámeček, obnova alejí mezi Valticemi a NPP Rendez-vous, Soutok – lokalita Pohansko, specifika a problémy lesnického hospodaření v oblasti NATURA 2000 a mezinárodně významných mokřadů – RAMSAR SITE. Pozn.: Plán exkurze uveden na obr. VI.3, str. 304.

Podzimní zasedání v říjnu 2012 bylo uskutečněno v oblasti působení společnosti Kinský dal Borgo a. s., Chlumec nad Cidlinou. Hlavním tématem zasedání byly »Aspekty hospodaření na soukromých lesních majetcích«. K tématu zasedání postupně vystoupili:

Kinský dal Borgo

- ING. GABZDIL k historickému vývoji vlastnictví lesů do roku 1938 uvedl: 'Lesy byly na počátku historické doby předmětem společného užívání, postupným vývojem a růstem šlechtických rodů, vznikem královských měst a klášterů začalo přivtělování určitých lesních obvodů pod moc a právo šlechty, měst nebo církve. V XI. století byly lesy přímým vlastnictvím panujícího rodu, stejně jako korunní a komorní statky královské. Korunní statky, ale také lesy ve vlastnictví měst, obcí, církve, šlechtických rodů a soukromníků, prodělály v průběhu doby mnoho přesunů a změn – byly prodávány, kupovány a vyměňovány. V roce 1920 bylo v ČSR dominantní soukromé vlastnictví lesů

(lesní držba soukromá v ČSR 2 648 tis. ha), v roce 1938, kdy byla dokončena 1. pozemková reforma, státní lesy zaujímají 21 % výměry, obecní lesy 11 %, společenstevní lesy (urbární, singulární) 11 %, církevní lesy 5 %, lesy drobné soukromé 11 %, lesy velkostatkářské 41 %.‘

Obr. 9.2.6 Zahájení exkurze pod vedením ředitele Ing. Žabky, foto Petr Polster

Obr. 9.2.7 Oborní „úlovek beze zbraní“, foto Dalibor Šafařík

- ING. JELÍNEK (SVOL) informoval o činnosti Komory soukromých lesů SVOL, ekonomických datech členů Komory a systému zjišťování dat v rámci ekonomických průzkumů mezi členy SVOL od roku 2007.

Obr. 9.2.8 Podzimní ráno – údolí Cidliny s Žehuňským rybníkem . . . , foto Petr Polster

Obr. 9.2.9 . . . pohledem exkurze v oboře Kněžičky, foto Petr Polster

- ING. STANISLAV NOVOTNÝ informoval o činnost a zkušenostech Lesní společnost Prylovi s. r. o., jež obhospodařuje restituovaný lesní majetek o rozloze 1 080 ha (PLO 16, 5. a 6. lvs, 2 LHC, okres Pelhřimov a část v okrese Benešov) –

dřevinná skladba 98 % jehličnanů. V přirozené obnově, v důsledku vysokého počtu jedinců, prováděny schematické zásahy. Investice do retenčních nádrží.

Obr. 9.2.10 Exkurze v oboře – výchova dubového porostu, foto Petr Polster

Obr. 9.2.11 Areál manipulačního skladu a pily Kinský dal Borgo, foto Petr Polster

- DOC. KUPČÁK k tématu poznamenal, že v LH působí cca 17 000 OSVČ, 900 právnických osob typu s. r. o. a asi 90 akciových společností, v zemědělství je celkem asi 26 000 subjektů.
- ING. VAŠÍČEK (ÚHÚL) vystoupil v průběhu zasedání také k problémům dotazníkového resortního šetření, s cílem zvýšení vypovídací hodnoty výsledků šetření hospodářské úpravy lesů o ekonomické aspekty a začlenění regionálních aspektů (řešení – pobočka Mladá Boleslav). Pilotní projekt je k dispozici, metodika je zpracována. Realizace kvůli přístupu ČSÚ pozastavena. Připomenul, že ÚHUL je koordinátorem NLP II.
- ING. PETR PRAŽAN, PH. D., předseda Svazu dřevozpracujících podniků v ČR⁷⁰ a viceprezident Konfederace lesnických a dřevozpracujících svazů⁷¹ informoval o současné ekonomické situaci dřevozpracujících podniků.

Mimo jiné se zmínil se o dlouhodobě funkčním informačním systému SDP INFO (pro členy Společenstva dřevozpracujících podniků) – prostřednictvím e-mailového spojení. Dále informoval o vývoji cen pilařské kulatiny smrků 2009–2012 (zdroj: Holzkurier).

Hlavním problémem středoevropského dřevařského trhu je růst cen suroviny a pokles odbytových možností řeziva. Hlavní příčinou je velký konkurenční boj mezi pilařskými kapacitami o surovinu, v ČR ještě podpořen

⁷⁰Společenstvo dřevozpracujících podniků v ČR, z. s. (SDP) je sdružením více než devadesáti především malých a středních dřevozpracujících firem a ostatních subjektů, jejichž činnost souvisí se zpracováním dřeva. SDP dvakrát ročně pořádá odborná setkání členských firem, která jsou vždy spojena s exkurzí do některého dřevařského provozu.

⁷¹Konfederace lesnických a dřevozpracujících svazů ČR (KLDS ČR) byla založena v lednu roku 2007 jako občanské sdružení, které svojí činností hájí a prosazuje zájmy podnikatelských subjektů sdružených v jednotlivých svazech. Byla to odpověď na stále se stupňující problémy v celém lesnicko-dřevařském a nábytkářském komplexu a sjednocení síly vůči státním orgánům.

Obr. 9.2.12 Interiér zámku Karlova koruna – Štvanice, foto Dalibor Šafařík

Obr. 9.2.13 Prohlídka zámku Karlova koruna, foto Dalibor Šafařík

lesopolitickou situací, a politikou reprezentovanou LČR, s. p. Dalším faktorem jsou velké pily v ČR (5–6), s úhrnem pořezu 40–50 % hmoty na trhu. Malé a střední podniky mají problém s nedostatkem suroviny, řeší jej pořezem jiných dřevin (BO, MD) a útěkem do nižších jakostí.

Obr. 9.2.14 Loučení se zámkem Karlova koruna, foto Dalibor Šafařík

- DOC. KUPČÁK informoval o projektu NAZV: »Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství« (odpovědný řešitel doc. Kupčák), který byl KLDE získán v roce 2012 (s dobou řešení 2012–2016).

Informace k lesnímu hospodářství Kinský dal Borgo, a. s. podali a druhý den exkurzi po restituovaném majetku vedli – ING. JIŘÍ ŽABKA, ředitel a ING. JIŘÍ ORNST, ekonomický ředitel. Společnost obhospodařuje les (7 300 ha), 500 ha zemědělských pozemků, provozuje manipulační sklad (linka Baljer & Zembrod) a pilu (kmenová pásová pila Artiglio), oboru Kněžičky (680 ha, dančí a mufloní zvěř), zámek Karlova koruna a hrad Kost. Exkurze byla zahájena v oboře Kněžičky, pak pokračovala na manipulačním skladu a pile, ukončena byla prohlídkou zámku Karlova koruna (interérová expozice dějin rodu Kinských v portrétech a chov koní Kinských – „chlumeckých plaváků“).

9.3 Rok 2013

Jarní zasedání proběhlo v dubnu 2013 v Protivanově v rámci působnosti Vojenských lesů a statků, s. p., Divize Plumlov. Tematicky bylo zaměřeno na »ekonomické aspekty diferencovaného hospodaření v lesích«. Tato problematika se vztahuje k uvedenému projektu NAZV: „Diferenciace intenzit a postupů hospodaření ve vztahu k zajištění biodiverzity lesa a ekonomické životaschopnosti lesního hospodářství“, který je řešen v součinnosti s VLS.

K tématu postupně vystoupili:

ING. GABZDIL – „Funkce lesů při obraně země z hlediska historie lesů a lesnictví“.

Obr. 9.3.1 Vjezd do vojenského prostoru
Březina, foto Petr Polster

Obr. 9.3.2 Kolona aut EK – průjezd
vojenským prostorem, foto Petr Polster

ING. KAŇOK – „Ekonomické aspekty diferencovaného hospodaření v lesích“ (rozdíly podmínek hospodaření by měla charakterizovat diferenciální renta). Závěrem referátu vyzval ekonomickou akademickou obec k úvaze, zda ne-nastala doba pro tvorbu *Školy nejvyšší trvale udržitelné hodnoty z lesa*.

ING. POLSTER – „Vztah EK a Českého Webarchivu“ (archivace webových stránek – včetně webu EK – v rámci projektu Národní knihovny).

Obr. 9.3.3 LS Rychtářov (vlevo Ing. Jaroslav Melichar, ředitel divize Plumlov, vpravo Ing. Miroslav Kovalčík, Ph. D., náměstek Národního lesnického centra Zvolen), foto Václav Kupčák

ING. ŠAFARÍK – „Konkurenceschopnost a ekonomická životaschopnost dřevařského průmyslu v České republice“ a „Finanční podpory hospodaření v leších ve vybraných spolkových zemích Německa a Rakouska“. Možnosti řešení konkurenceschopnosti:

- shromáždění dostatečného množství argumentačního a podkladového materiálu pro jednání o změně politiky,
- analýza inovačního potenciálu odvětví a celého LDS,
- argumentace na bázi reprodukce a spotřeby fixního kapitálu a tvorby přidané hodnoty.

ING. MOCEK, ekonomický náměstek VLS, uvedl k charakteristikám podniku: V letošním roce oslaví podnik 85. výročí. Hospodaření a správa aktiv se plně řídí zákonem č. 77/1997 Sb., o státním podniku. Šest divizí, Divize Mimoň je již bez vojenského újezdu (pyrotechnická očista). Těžba 800–900 tis. m³, obnova 1 350 ha. Hlavní dřevina SM 49 %, BO 20 %, BK 8 %.

Obr. 9.3.4 Vojenský prostor Březina, cvičná střelnice, foto Petr Polster

Divize Plumlov obhospodařuje celkem 17 359 ha lesních pozemků.

Exkurze se uskutečnila v prostoru Vojenského újezdu Březina (byl vytvořen vládou ČSR dne 17. dubna 1951). Lesy spadají do přírodní lesní oblasti Drahanské vrchoviny. Významnou charakteristikou hlavního spravovaného území je značně členitá konfigurace terénu s poměrně velkým rozsahem nadmořských výšek (od 260 do 660 m n. m.). Jedná se o území rozbrázděné četnými údolími s hluboce zaříznutými žleby.

Kromě lesních porostů zde však jsou i odlesněné cílové a cvičné plochy vojenského újezdu.

Při exkurzi účastníci projeli vojenský výcvikový prostor Březina hlubokými kaňony od severu k jihu. Při průjezdu se zastavili u „Geometrického středu ČSSR“ – viz obr. na předchozí straně – z roku 1985 a u zámku Ferdinandsko.

Ferdinandsko (něm. *Ferdinandsruhe*)

Lovecký zámeček nechal postavit na vyskovském panství olomoucký biskup Ferdinand Julius Troyer z Troyersteinu (*1698, †1758; rakouský kníže–biskup, kardinál) v roce 1757 (po němž byl také zámek pojmenován). V 18. a 19. století sloužil jako lovecké sídlo biskupů, později arcibiskupů. V roce 1935 byl spolu s veškerým lesním majetkem vykoupen a převeden pod Ministerstvo obrany. Od té doby sloužil jako sídlo správy vojenského prostoru. Zámek je od roku 2000 v havarijním stavu (napadení krovu dřevokaznou houbou) a více méně nevyužíván.

V budově probíhalo několik natáčení televizního seriálu Četnické humoresky a Příběhy železené opony.

Zdroj: <https://cs.wikipedia.org/wiki/>

Obr. 9.3.5 Lovecký zámeček Ferdinandsko, foto Václav Kupčák

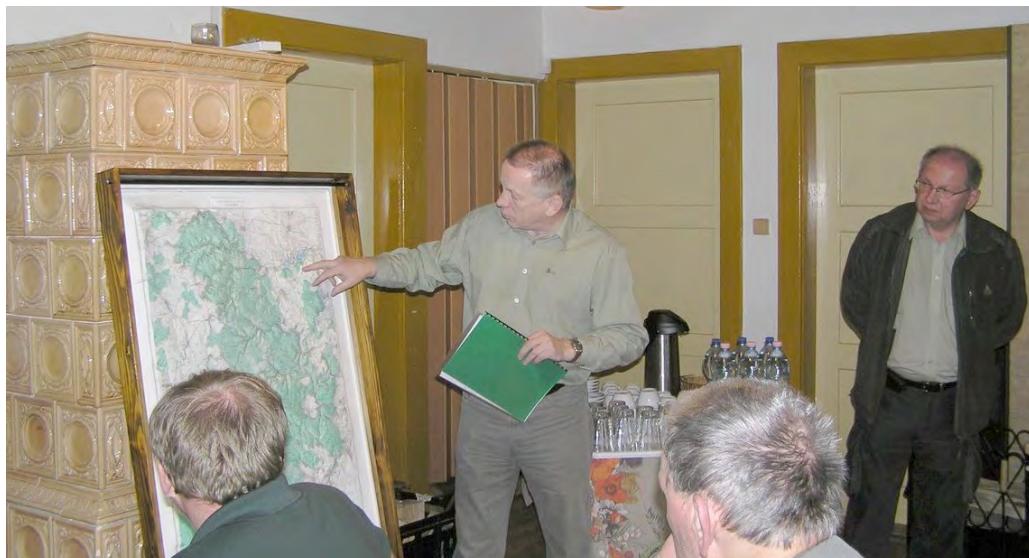

Obr. 9.3.6 Správce střelnice ukazuje hrdě své „panství“, foto Václav Kupčák

Obr. 9.3.7 Novákova lovecká chata, VVP Březina, foto Václav Kupčák

Závěrem exkurze byla návštěva střelnice využívané Vojenskou akademíí ve Vyškově, ale také (vysoce frekventovaně) vojsky členských zemí NATO, dále Policií ČR, hasiči apod. Na Novákově lovecké chatě (uprostřed vojenského prostoru) ředitel divize Plumlov ING. MELICHAR účastníky exkurze podrobně seznámil s přírodními, růstovými, pěstebními a ekonomickými podmínkami a postupy v rámci divize (včetně malého „rozlučkového“ rautu). Při výjezdu z vojenského prostoru účastníci projeli areálem Vojenské akademie, jež je resortním vzdělávacím a výcvikovým zařízením Ministerstva obrany ČR. Pozn.: Plán exkurze uveden na obr. VI.3, str. 305.

Obr. 9.3.8 Ředitel divize, Ing. Melichar, seznamuje účastníky exkurze s poměry lesního majetku (Novákova lovecká chata), foto Petr Polster

Podzimní zasedání komise proběhlo v říjnu 2013 v oblasti Krkonošského národního parku (KRNAP), v horské chatě Hříběcí bouda, nedaleko obce Strážné, se zaměřením na »ekonomické, ekologické a sociální aspekty hospodaření v KRNAP«. Jednání zahájil a vedl prof. Šíšák. Se zásadním příspěvkem o problematice a správě KRNAP vystoupil, a druhý den vedl i exkurzi, ING. VÁCLAV JANSA, náměstek ředitele, vedoucí odboru péče o NP.

PROF. ŠÍŠÁK na počátku jednání (v rámci informací o činnosti ČAZV) uvedl, že se předsedou ČAZV stal prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. (poprvé je předsedou akademie lesník), a v rámci Odboru lesního hospodářství byla

Ekonomická komise přejmenována na Komisi lesnické ekonomiky.

Z dopisu předsedy OLH prof. Podrázkého zazněl apel na zvýšení popularizační činnosti lesnického a ekonomického výzkumu. V týdeníku Zemědělec by měly vycházet informace o úspěšných výsledcích výzkumných úkolů, činností a praxe (FLD ČZU, LDF MENDELU, ÚHÚL, VÚLHM a další institucí).

V dalším průběhu jednání se rozvinula široká diskuse o aktuálním ekonomickém stavu lesního hospodářství a navazujícího dřevozpracovatelského odvětví:

Obr. 9.3.9 O KRNAP přednáší Ing. Václav Jansa, foto Václav Kupčák

Obr. 9.3.10 Jednání pozorně sledují (kromě jiných) i kolegové ze Slovenska, foto Petr Polster

PROF. ŠIŠÁK: Zahraniční zpracovatelé nakupují dřevní suroviny za vyšší ceny než tuzemští zejména z důvodu jejich podpory z veřejných zdrojů.

ING. KAŇOK: V § 1 Lesního zákona je deklarováno, že lesy jsou národní bohatství. Bylo by dobré, aby v dobách hojnosti byla část zisku plynoucího z LH odkládána na budoucí tvorbu lesů druhově pestrých s bezpečnou, trvalou a vyrovnanou produkcí.

PROF. ŠIŠÁK: Měla by být rovněž inovována infrastruktura – lesní dopravní síť. Finanční rezervy jsou vesměs směřovány do podpory melioračních a zpevňujících dřevin a přirozené obnovy. Jako argumentační instrument je vhodné využít závěry NLP II. a zakotvit tyto výstupy v konkrétních opatřeních.

DOC. KUPČÁK: Problém odsávání finančních prostředků z lesních podniků se netýká pouze LČR, ale již i VLS a otázkou je, zda jsou schopni lesníci dostatečně odborně argumentovat.

PROF. BARTUNĚK: Může EK OLH v rámci svých omezených kompetencí apelovat na zlepšení stavu?

PROF. ŠIŠÁK: Je vhodné učinit tak formou společného prohlášení.

ING. VLKANOVA: LČR mají na kapitálových fondu deponováno 51,46 mld. Kč. Zisk by měl být generován ve výši cca 4 mld. Kč/rok, z toho asi 50 % by mělo být pravidelně přesunuto do fondu zakladatele. Z úst ministra zemědělství zazněla též informace o změně obsazení dozorčí rady (DR). Nové složení DR: 3 pracovníci MZze, 3 zaměstnanci, 3 odborníci. V roce

2013 bylo, resp. ještě bude alokováno 540 mil. Kč do drobných vodních toků a asi 1 mld. Kč do investic LDS. K 1. 10. 2013 byl založen lesní závod Krušné hory, organizačně podřízen výrobnímu řediteli. Úřad práce Ústí nad Labem eviduje 14 000 nezaměstnaných a pouze 70 osob je ochotno pracovat v lesnictví.

Hříběcí bouda

Vlasta Burian po druhé světové válce byl obviněn ze spolupráce s nacisty. Nakonec byl na základě fakticky nepotvrzených obvinění odsouzen na několik měsíců k těžkému žaláři a k pokutě půl milionu korun. Na přelomu let 1948 a 1949 přišel zdrcený z pracovního nasazení v dolech a ven chodil jen v černých brýlích. Tehdy prý správce krkonošské Hříběcí boudy Josef Mrázek nabídl rodině jeho ženy, že Buriana vezme na hory a dá ho tam do pořádku.

Komik zde strávil rok, na stráničích pásl krávy, jezdil rekreatům ROH pro kufry nebo škrábal v kuchyni brambory. Posedával na židli, pil oblíbenou žitnou s malinovkou a postupně bavil hosty i personál. Později se díky přímluvám Jana Wericha vrátil na milovaná divadelní prkna a částečně i k filmu, společně v roce 1955 hráli v pohádce Byl jednou jeden král.

Zdroj: https://www.idnes.cz/bydleni/na-navsteve/voskovec-werich-burian-vinklar-bydleni-slavnych-sazava.A171024_125328_stavba_web

ING. JELÍNEK: Byly několikrát zmíněny městské a obecní lesy. Odčerpávání zisku je zde považováno za legitimní. Přibližný výnos je 3 500 Kč/ha, z toho přibližně 2 500 Kč/ha odčerpává vlastník.

PROF. ŠIŠÁK: Shrnutí: Poděkoval za velmi věcnou a konstruktivní debatu s řadou podnětů a návrhů z různých úhlů pohledu a různých stran. EK OLH je komise se strategickým posláním, nikoliv pracovní. Může se pokusit

Obr. 9.3.11 Evropský projekt: „Stabilizace lesních ekosystémů ...“, foto Dalibor Šafařík

Obr. 9.3.12 Stabilizace lesních ekosystémů úpravou druhové skladby při obnovách, foto Petr Polster

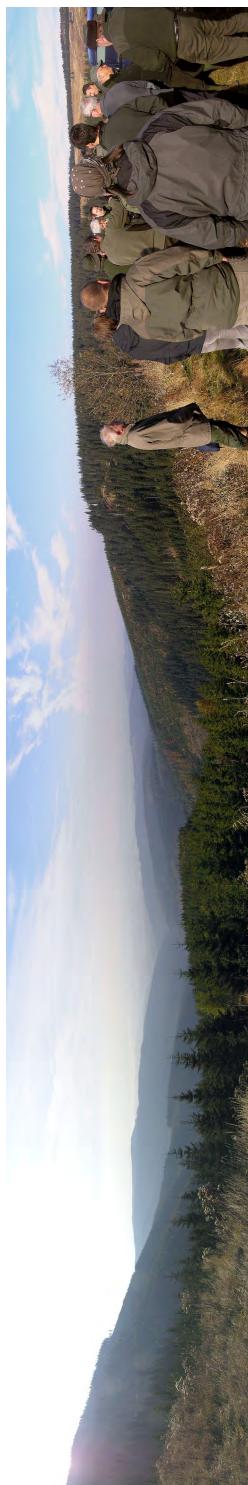
sestavit společné vyjádření. Určité prohlášení či apel na řídící instituce by bylo vhodné dát zakladatelům MZe, případně MO. Všechny příspěvky se týkaly způsobu přerozdělování VH, zejména LČR. Jak využít VH pro podporu obecních a soukromých lesů by patrně byl neprůchodný politický problém. Zásadní faktor současné úrovně tvorby zisku jsou tržby, ale i úroveň nákladů.

ING. JUREK: souhlasí s názory, ovšem během uplynulých let docházelo k systémovým změnám. Můžeme tímto dát prostor zastupitelům k podobnému přístupu jako u LČR. Pro memorandum je mimořádně vhodná doba.

ING. ŠIMEK: memorandum by mělo být zasláno přímo zakladateli.

O hlavním tématu zasedání, »Ekonomické, ekologické a sociální aspekty hospodaření KRNAP«, velmi obsáhle referoval ING. JANSA:

- *Biosférická rezervace UNESCO*. Celková výměra je 55 000 ha.
- Důvodem vytvoření KRNAPu je jeho charakter „ostrova tundry“. LHC Harrachov, Vrchlabí, Maršov, Šimková a spol., platnost LHP 2003–2012, prodlouženo do 2014. Celkový etát 1 450 000 m³, ročně realizováno asi 75 %.
- **VEGETAČNÍ STUPNĚ**: submontánní, montánní, subalpínský, alpínský. ENDEMITY: jeřáb sudetský, zvonek český, glaciální relikt.
- **LIMITY PROSTŘEDÍ**:
 - Omezení prostorové: zonace, stanoviště ZCHD, sídelní útvary.
 - Omezení časové: klimatické – sezona maximálně 6 měsíců, stanoviště ZCHD, využití území. Např. zákaz hlučných činností do 15. 7. → tetřívek, čáp černý do 500 m od místa hnízdění zákaz veškeré činnosti.
 - Hospodaření v lesích: Od roku 1994 přešlo právo hospodaření s lesy na Správu NP. Platí striktní zákaz holosečí. Umělá obnova představuje marginální část a zásadním cílem je změna druhové skladby. První změna druhové skladby je datována před 13 lety.

Obr. 9.3.13 Panorama Kotle pod Zadními Renerovkami, foto Petr Polster

- Podpora přirozené obnovy, umělá pouze na kalamitních holinách nebo chybějících druhů, v minulosti akcent na individuální ochranu zejména jedle.
- Těžby jsou limitovány plánem péče. Těží se především SM, porostech se zastoupením listnáčů méně než 20 % se listnáče netěží. V ČR je mrtvého dřeva 5–6 m³/ha. Na území KRNAPu je to 20 m³/ha.
- Vysoká zvěř 10–12 ks/ha, systém osmnácti přezimovacích obůrek. Roční odlov 350–450 ks výhradně ve vlastní režii. Platí zákaz poplatkových lovů.
- Přibližování vrtulníkem 1,9–2,0 tis. Kč/m³. Striktní zákaz pálení klestu, pouze se snáší.
- Plnění závazného ukazatele LHP – výchovné zásahy do 40 let: 3 020,7 ha, ponechaná hmota v porostu ročně 11–13 tis. m³.
- Zastoupení SM v roce 1899 přibližně 98 %, cílový stav kolem 55 %, zvýšit podíl BK na 24 %, JD 15 %, JV 4 %, MD se cílově nevysazuje, v porostech se však ponechává. Vývoj umělé obnovy 1992: 800 ha, 2011: 50 ha.
- Zásadní otázka: jak řešit požadavky standardu FSC o zaměstnávání regionálních firem versus zákon o veřejných zakázkách. Nesoutěží se komplexní zakázky, soutěží se otevřené řízení, nadlimitní zakázky a jednotlivé činnosti rozpracované na dílčí plnění. Vítězné firmy těžební činnosti nesmí plnit zakázku s použitím JMP subdodávkou.
- Problémy Krkonoš: sjezdové lyžování, adrenalinové sporty.
- Správa KRNAP: Po reorganizaci celkem 246 zaměstnanců, z toho pouze patnáct v dělnických profesích (většina dělnických činností je najímania). Organizační členění parku – odbory: odbor vnějších vztahů (64 zaměstnanců), odbor vnitřních vztahů (46 zaměstnanců), odbor péče o národní park (113 zaměstnanců), odbor státní správy (13 zaměstnanců). Průměrná měsíční mzda 24 500 Kč.

Obr. 9.3.14 Obnova u horní hranice lesa (nad Kotlem), foto Petr Polster

- Průměrná rozloha jednoho lesnického úseku kolem 750 ha. Veškerý personál je stráží ochrany přírody a lesní stráží (z důvodů postihů vjezdu mimo značené trasy).
- Kladný VH se převádí do rezervního fondu (RF – spolufinancování projektů EU, udržitelnost projektů).

Obr. 9.3.15 „Nástup k přepravě na exkurzi“ – nezřídka je žádoucí zredukovat počet aut účastníků (i kvůli sjízdnosti), foto Václav Kupčák

- Struktura výnosů: 1/3 příspěvky zřizovatele, prostředky z Plánu péče o krajinu (péče o louky, podpora zemědělců), programové financování, mimoroz-

počtové zdroje. Největší část výnosů tvoří tržby za vlastní výrobky (dříví, nájmy, vstupné z muzeí, výnosy z časopisu apod.). Příspěvek 2012: 130 mil. Kč. ING. GABZDLIL: historie národních parků; Dr. Moritz Heinrich Willkomm život, dílo, cesta na Sněžku – 1837, 1874 – univerzita v Praze – cesta po Šumavě, budoucnost Šumavy – jak viděl kůrovcovou kalamitu a budoucnost Šumavy v roce 1874, jaké bude mít kalamita následky na šumavský lesní region, závěr – i přes rozsáhlé poškození zůstane Šumava významnou lesních oblastí Střední Evropy, která má nejproduktivnější lesní porosty, nejvyšší dřevní zásobu a maximum stromů silných dimenzí, škody způsobené obyvatelstvu jsou velké a je potřeba vytvořit nové zdroje příjmů.

Obr. 9.3.16 Exkurzi velmi obětavě vedl Ing. Jansa, náměstek ředitele, foto Petr Polster

Obr. 9.3.17 Lesní bouda, zalesnění na zamokřené lokalitě, foto Petr Polster

Účastníci zasedání v závěru sestavili *Memorandum EK OLH ČAZV ze dne 8. 10. 2013*: apelují na zakladatele státních lesních podniků, jakožto rozhodujících subjektů výrobní základny polyfunkčního lesnického sektoru, aby zvážili vytvoření racionálního stabilizovaného systému rozdělování finančních prostředků vytvářených státními lesními podniky pro potřeby:

- státu,
- inovačního rozvoje lesnického sektoru,
- dlouhodobého polyfunkčního hospodaření státních lesních podniků, s ohledem na trvale udržitelné lesní hospodářství v měnících se přírodních, technologických a společenských podmínkách.

Účastníci zasedání navrhují vytvořit pro tento účel odborný pracovní orgán, který by účinně a urychleně uvedený problém řešil.

Odbornou exkurzi po KRNAP obětavě a s plným nasazením vedl ING. JANSA, náměstek ředitele.

Z příspěvků z obou zasedání komise v roce 2013 byl vydán *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí »Hospodaření v podmírkách VLS Praha, s. p.« a »Ekonomické, ekologické a sociální aspekty hospodaření Krkonošského národního parku«*. Vydavatel:

Obr. 9.3.18 Na závěr exkurzí je obvyklé shrnutí celé akce předsedou komise a kolektivní poděkování hostitelům – uprostřed doc. Sloup (červená bunda) a Ing. Šimek, foto Petr Polster

Česká zemědělská univerzita v Praze, 2014, 88 s. ISBN 978-80-213-2450-3 (KLE OLH ČAZV Plumlov, Strážné, 2013), s publikačními výstupy:

KAŇOK, F.: Ekonomické aspekty diferencovaného hospodaření v lesích

ŠAFARÍK, D.: Konkurenceschopnost a ekonomická životaschopnost dřevozpracujícího průmyslu v České republice

GABZDIL, J.: Funkce lesů při obraně země – historický nástin

POLSTER, P.: Soubory lesních typů v kategoriích lesů

KORHON, J.: Stručná charakteristika hospodaření divize Plumlov

GABZDIL, J.: WILLKOMM MORITZ – budoucnost Šumavy

KUPČÁK, V.: Přístupy k řešení problematiky ekonomické životaschopnosti trvale udržitelného lesního hospodářství

JANSA, V.: Ekonomická, ekologická a sociální specifika péče o národní park

9.4 Rok 2014

Jarní zasedání v dubnu 2014 bylo situováno v rámci Městských lesů Rožnov, spol. s r. o., v Rožnově pod Radhoštěm. Vedle problematiky »hospodaření městských lesů« bylo metodicky zaměřeno na »komplexní lesnický a ekonomický audit a ověřovací analytické studie v lesním hospodářství«.

Jednání zahájil a vedl prof. Šišák. Přivítal přítomné a zvláště přivítal starostku města Rožnov pod Radhoštěm Bc. Markétu Blinkovou, předsedu dozorčí rady společnosti Městské lesy Rožnov, s. r. o. Ing. Jaroslava Jurka a jejího ředitele Rostislava Poláška.

ING. LOJDA (MZe) informoval o změnách v dotačním rámci pro poskytování příspěvků na hospodaření v lesích 2014–2020.

K uvedeným tématům zasedání zazněly tyto příspěvky:

Obr. 9.4.1 Před zahájením jednání komise v rámci Městských lesů Rožnov – zleva: předsednictvo (prof. Šišák, doc. Kupčák), starostka města Bc. Markéta Blinková s odborným garantem rožnovského zasedání Ing. Jaroslavem Jurkem, foto Dalibor Šafařík

- ING. JIŘÍ HOLICKÝ: Potřeba ověřovacích analytických studií v LH – komplexní lesnický a ekonomický audit je příkladem.
- ING. HLAVÁČKOVÁ: Ekonomická část analytických studií s využitím auditor-ských přístupů.

Obr. 9.4.2 Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm (Ing. Ondruš, ředitel Valašského muzea v přírodě v bílé bundě uprostřed), foto Václav Kupčák

Obr. 9.4.3 Dřevěné Městečko ve skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm, foto Dalibor Šafařík

- ING. ŠAFÁŘÍK: Ověřovací auditorské zakázky a audit v lesním hospodářství poslání, cíle, specifika.
- ING. LENOCH: Metodika speciální finanční analýzy lesních podniků – použití a výsledky.
- ING. GABZDIL: Nástin historie lesů rožnovského regionu (vlastnické poměry lesů na Valašsku v roce 1938), pozemková reforma na Rožnovsku. Popperovci – historie uherských dřevobaronů.
- R. POLÁŠEK: Městské lesy Rožnov – Historie a současnost společnosti 1994–2014:
 - Od podzimu 1991 do konce 1993 správa lesů spadá do působnosti MěÚ Rožnov, hospodářský odbor, následně odbor správy městských lesů.
 - Vznik společnosti: 6. ledna 1994
 - 1991 – 1993: 4 zaměstnanci (1 vedoucí, 3 hajní)
 - 1994 – 1996: 6 zaměstnanců (ředitel, technik, 3 hajní, účetní)
 - 1996 – 2013: 6 zaměstnanců (ředitel, 3 hajní, účetní, vedoucí prodejny STIHL)
 - 2013 – dosud: 5 zaměstnanců (jednatel, 2 hajní, účetní, strojník–manipulant)
 - Těžební a pěstební práce provádíme pomocí OSVČ a pracovníků na dohody o provedení práce.
 - PUPFL: 974,87 ha, porostní zásoba: 292 346 m³, maximální celková výše těžeb: 75 000 m³, z toho mýtní: 54 437 m³, zalesnění 130,08 ha.
 - Poloha majetku: 2.–6. lesní vegetační stupeň (4. lvs – 33,6 % ; 5. lvs – 58,8 %), od 380 m n. m. do 1 120 m n. m.
 - PLO 40 – Moravskoslezské Beskydy, PLO 41 – Hostýnsko Vsetínské vrchy a Javorníky.

- ZCHÚ: 946,14 ha, 1. zóna CHKO: 137,96 ha, 2. zóna CHKO: 464,14 ha, 3. zóna CHKO: 344,04 ha, II. stupeň vodní zdr.: 58,75 ha, Natura 2000 EVL: 946,14 ha, Natura 2000 ptačí oblast: 525,94 ha; Výskyt chráněných druhů živočichů: (rys, vlk, medvěd; ptáci, obojživelníci, ...).
- Hospodářský záměr vlastníka: využití podrostního hospodaření, maximální využití přirozeného zmlazení, vytváření podmínek pro vznik přirozené obnovy, podpora obnovy MZD jedle a buku, soustavná údržba a budování lesní dopravní sítě, budování zařízení pro rekreaci, turistiku a lesní pedagogiku.

Obr. 9.4.4 Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm – Jurkovičova rozhledna (novostavba rozhledny), foto Dalibor Šafařík

Obr. 9.4.5 Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm – Jurkovičova rozhledna (po vichřici čtrnáct dní poté), foto Rožnovské lesy

Na zasedání byly demonstrovány vybrané aspekty ze *Závěrečné zprávy o provedení lesnického a ekonomického auditu na lesních majetcích města Rožnov pod Radhoštěm a společnosti Městské lesy Rožnov, s. r. o.*, jež provedl v roce 2012 v kategorii smluvního výzkumu ÚLDEP.

Následující den byl věnován terénní pochůzce se zaměřením na společenské funkce komunálního lesního majetku města Rožnov pod Radhoštěm (viz obr. III.5, str. 268). Exkurzi vedl p. ROSTISLAV POLÁŠEK, jednatel společnosti Městské lesy Rožnov, s. r. o.; účastníci navštívili i Dřevěné Městečko ve skanzenu

v Rožnově pod Radhoštěm za vysoko odborného doprovodu ING. JINDŘICHA ONDRUŠE, ředitele Valašského muzea v přírodě.

Obr. 9.4.6 Z exkurze v rámci Městských lesů Rožnov – zastávka na svahu Radhoště (uprostřed výklad p. ředitel Polášek), foto Petr Polster

Obr. 9.4.7 Zastávka na svahu Radhoště (rekreační vybavení), foto Petr Polster

Podzimní zasedání KLE se uskutečnilo v říjnu 2014 v oblasti působení firmy PROGLES, s. r. o. v Lázních Bělohrad. Jednání komise zahájil a vedl doc. Kupčák.

Ke stálému bodu programu zasedání – informace o činnosti ČAZV a OLH ČAZV uvedl, že nejvyšším orgánem ČAZV je plenum členů Akademie, jejichž setkání a jednání jsou zpravidla organizována 1× ročně (jak již bylo uvedeno v kapitole 5). Plenární zasedání ČAZV v roce 2014 proběhlo 4. 3. 2014 v aule České zemědělské univerzity v Praze.

Téhož dne v odpoledních hodinách se sešlo k výročnímu jednání v zasedací místnosti FLD ČZU v Praze i plenum OLH. Předseda prof. Ing. Vítěm Podrázký, CSc. zde seznámil přítomné s výroční zprávou OLH a poděkoval za roční práci všem členům a zejména aktivním komisím. V dalším jednání představil doc. RNDr. Marian Slodičák, CSc. stav a vývoj ohledně časopisu, který OLH garantuje, tedy *Journal of Forest Science*. Úroveň časopisu roste, stále jsou však problémy: málo kvalitních článků, malá aktivita autorů. Nicméně je reální brzké podání přihlášky ke sledování pro přiznání IF. (Pozn.: Faksimile ukázky z tiskových zpráv o ČAZV je na straně 294 – obr.: V.24 – v Příloze II).

PROF. ŠIŠÁK referoval o své návštěvě kongresu IUFRO (The World's Network of Forest Science) v USA (Salt Lake City). IUFRO je jedna z nejstarších lesnických organizací, která vznikla v Německu. Členy mezinárodní organizace je více než 650 vědeckovýzkumných organizací z více než 120 států.

Obr. 9.4.8 Jednání KLE v Lázních Bělohrad, foto Vladimír Stnádal

Výzkumné instituce reprezentují více než 15 tis. účastníků. IUFRO má 9 divizí a 4 speciální programy. Divize se dělí na 59 výzkumných a 169 pracovních skupin. Za ČR jsou členy obě lesnické fakulty i výzkumný ústav.

Jednání kongresu se soustředilo na základní otázky, na které by se měl lesnický výzkum zaměřit v dalších pěti letech. Další část jednání byla věnována oslavě 125. výročí založení IUFRO, které se bude konat v roce 2017 ve Freiburgu im Breisgau. Příští kongres IUFRO je plánován za pět let v Brazílii. Hlavní problémy lesnictví: klimatická změna (přizpůsobení lesů), funkce lesa, úvahy o tom, jak budou lesy vypadat v budoucnu.

ING. PRAŽAN – podniky dřevozpracujícího průmyslu v ČR zpracovávají přes 4,5 mil. m³, zaměstnávají skoro 30 tis. pracovníků. Zásobování surovinou v letošním roce – na začátku pozitivní vývoj, dostatek suroviny. Odbyt klesal v únoru, březnu, duben – červenec profitově velmi dobrý.

Ceny řeziva stoupaly na začátku roku, poté pokles. Na trhu se objevilo velké množství vlákniny, nízko kvalitního dřeva (kalamity, havárie), z toho plyne okamžitý výrazný cenový pokles především v dřevařské štěpce. V současnosti situace v řezivu je možné rozdělit na dvě části – středové řezivo lehce nižší cena, boční řezivo – ve střední Evropě výrazně nižší stavební využití vedlo ke snížení cen.

Na podzim nepřišlo zlepšení ve stavebním průmyslu, situace není nijak dobrá ani v současné době. Budoucí vývoj – výsledky rakouského výzkumu, který je vesměs pesimistický. Zpracovatelé z ČR nemohou očekávat dramatický pokles exportu. Cena by neměla dramaticky klesat.

Obr. 9.4.9 Exkurze po oboře Tuř (s nádechem „retro“), foto Václav Kupčák

Obr. 9.4.10 Vystoupení trubačů v oboře, foto Václav Kupčák

K hlavnímu tématu zasedání »Problematika chovu zvěře a myslivosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky« zazněly tyto příspěvky:

- ING. LENOCH – *Analýza myslivecké statistiky*. Seznámil s historickým vývojem honiteb dle velikosti honiteb, vlastnických vztahů, využívání, počtu myslivců, honební plochy na myslivce, stavů a odsířel zvěře, osevní plochy v zemědělství apod.
- ING. GABZDIL – téma: *Myslivost a politika, historický nástin problematiky myslivosti*. Na obrázcích demonstroval ukázky historických honů, dobových bažantnic a myslivost v dobové literatuře.
- ING. ŽIŽKA podal aktuální informace o myslivosti z pohledu MZe. Jeho příspěvek se věnoval přístupu MZe jako ústředního orgánu státní správy myslivosti ve vztahu k péči o zvěř a k vlastníkům lesa.
- ING. KOSTEČKA (Českomoravská myslivecká jednota, z. s.) vystoupil s příspěvkem na téma *Příčiny vzniku škod způsobené velkými býložravci*. Poukázal mimo jiné na neexistenci koncepce využívání volných populací živočichů jako nedílné součásti trvale udržitelných zdrojů.
- DOC. FEUEREISEL vystoupil s příspěvkem na téma *Ekonomikou proti ilegálnímu lovu, návrh stanovení hodnoty upytlačené zvěře*. Cílem představené metodiky je najít způsob ocenění upytlačené zvěře. V ČR zatím nic takového neexistuje. Uvedl také praktickou ukázku využití této metodiky na příkladu výpočtu u škody jelení zvěří.

Hospodaření na lesních majetcích firmy PROGLES, s r. o., se zaměřením na chov zvěře a myslivost, představil společník a jednatel firmy p. TOMÁŠ BALIHAR.

Exkurze byla situována do obory Tuř, kde se účastníci seznámili s komplexní infrastrukturou (včetně zorganizovaných soutěžních střeleb, s vítězstvím Ing. Davida Březiny z ÚLDEP).

Obr. 9.4.11 Vyhľásenie výsledkov střeleb, foto Vladimír Strnad

K tématům a příspěvkům z obou zasedání komise v roce 2014 byl vydán *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí »Komplexní lesnický a ekonomický audit, ověřovací analytické studie v lesním hospodářství«, »Problematika chovu zvěře a myslivosti«*.

vosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky«. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2014, 78 s. ISBN 978-80-213-2556-2 (KLE OLH ČAZV Rožnov 2014, Bělohrad, 2014), s publikačními výstupy:

- GABZDIL, J.: Nástin historie lesů a lesního hospodaření na Rožnovském velkostatku do roku 1912
- LENOCH, J.: Metodika speciální finanční analýzy lesních majetků – možnosti použití a dosavadní zkušenosti s takto získanými výsledky analýz
- OLIVA, J.: Kontrolní audit externalizace obchodu se dřevem na příkladu Lesů ČR (LČR) a Hradecké lesní a dřevařské společnosti
- ŠAFARÍK, D.: Komplexní lesnický a ekonomický audit, ověřovací analytické studie v lesním hospodářství
- GABZDIL, J.: Myslivost a „vysoká politika“ od Vídeňského kongresu (1814) po Mnichovskou dohodu (1938)
- LENOCH, J.: Parametry myslivosti z pohledu statistiky historického vývoje myslivosti a lesního hospodářství
- LOTOCKÝ, M.: Vliv zvěře na les a legislativa mysliveckého plánování
- PULKRAB, K., SLOUP, R., SLOUP, M.: Kalkulace nákladů na potenciální vlastní náklady na ochranu lesních kultur proti zvěři v České republice

9.5 Rok 2015

Jarní zasedání v roce 2015 proběhlo na Střední lesnické škole v Hranicích a v rámci podniku Vojenské lesy a statky, s. p. – Divize Lipník nad Bečvou. Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák.

DOC. KUPČÁK – jednání pléna ČAZV proběhlo 3. března 2015. Téhož dne proběhlo jednání OLH. To se mj. zabývalo hodnocením jednotlivých komisí. KLE byla již tradičně vyhodnocena velmi pozitivně – nejlépe ze všech.

Rok 2015 je dvacátým rokem obnovené činnosti KLE OLH ČAZV.

Hlavním tématem jednání byl »Sociální pilíř v lesním hospodářství«. K tomuto tématu zazněly např. příspěvky:

ING. MIROSLAV KUTÝ, ředitel SLŠ, v úvodu zhodnotil roli středního lesnického školství pro rozvoj LH a seznámil přítomné s historií, vývojem a současností SLŠ Hranice i historií lesnického školství na Moravě⁷² – srovnej kap. 12.3 (str. 221). K současné výuce informoval, že v letech 2010–2012 byl učiteli

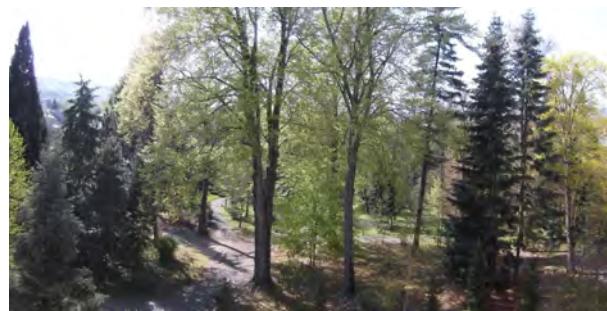
⁷²V návaznosti na úspěšný třídenní zájezd na Šumavu (2004, včetně rakouské a bavorské části) zorganizovala Pobočka České lesnické společnosti při Lesnické fakultě v Brně zájezd „Po stopách lesnického školství na Moravě“ (Zámek Úsov, Hrad Sovinec, SLŠ v Hranicích). Akce se nakonec pro malý zájem neuskutečnila.

zpracován grantový projekt⁷³ „Učení nás bude více bavit aneb moderní výuka oboru lesnictví prostřednictvím ICT“. V rámci inovací výuky se jako na jediné škole vyučuje předmět Administrace projektů strukturálních fondů EU. Problémem (nejen SLŠ v Hranicích, o lesnickém učňovském školství nemluvě) je však bohužel pokles zájmu o studium lesnictví. K tomu přistupuje v poslední době pozoruhodně výrazný pokles uchazečů o studium – a následně studentů – z tradičních lesnických rodin, rok 1997 – 73 %, rok 2012 – 2 %.

Poté následovala exkurze v rámci školy a unikátního arboreta.

Obr. 9.5.1 Přivítání před budovou
SLŠ Hranice ..., foto Václav

Obr. 9.5.2 ... a její arboretum, foto Václav Kupčák

Obr. 9.5.3 Z exkurze ve vojenském prostoru Libavá, výklad k problematice kůrovců –
Ing. Jeniš, foto Václav Kupčák

⁷³V rámci grantu CZ.1.07/1.1.04 „Zvyšování kvality vzdělávání v Olomouckém kraji“ Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, spolufinancovaného ze státního rozpočtu ČR a Evropského sociálního fondu.

ING. GABZDIL: Historický nástin zavádění systematických přístupů v lesním hospodářství na bázi vědeckých poznatků. Historie moravsko-slezského lesnictví (vývoj lesnické politiky, lesnický a školský spolek na Moravě a ve Slezsku), Christof Liebich (1783–1874), první docent lesnictví na pražské technice Jindřich Caesar Weber (1811–1891), zakladatel Moravskoslezské lesnické sekce Josef Wessely (1814–1898), ředitel Moravskoslezské lesnické školy Úsov, 1867 – ředitel Lesnické akademie v Mariabrunn.

PHDR. ALEXANDR FANTA (externí spolupracovník FLD ČZU): Komparativní analýza úrazovosti v lesním hospodářství.

PROF. HAJDÚCHOVÁ (TU Zvolen): Problematika lesnického vzdělávání na Slovensku. Na Slovensku jsou tři střední lesnické školy, a tři univerzity s akreditovanými studijními programy zahrnujícími lesnictví, myslivost, ekosystémové služby, arboristiku a komunální lesnictví.

DOC. PETRÁŠOVÁ (Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre): podpora zaměstnanosti ze strukturálních fondů EU. Aktuální míra nezaměstnanosti na Slovensku 12 %. Synergie účinků hospodaření na půdě a podpory z ESF – multiplikační efekty vznikající při obhospodařování půdy.

ING. HILLERMANN: Hospodaření LČR na školním polesí Trutnov ČLA Trutnov.

Obr. 9.5.4 Obnova buku na Libavé, foto
Václav Kupčák

Obr. 9.5.5 Feromonové lapače na
třínožkách, foto Václav Kupčák

ING. BOHUMIL DVOŘÁK, CSc.: Práce s mládeží, kroužek mladých myslivců a ochránců přírody v Hranicích. Kroužek mladých myslivců a ochránců přírody slaví 30 let výročí práce s mládeží.

ING. CHYTRÝ (VLS): Sociální pilíř v lesním hospodářství; „Osobnost lesníka“.

DOC. KUPČÁK: „Sociální pilíř v lesním hospodářství“ ve vztahu k NLP II, cíl III »Zlepšení kvality života« – pilíř sociální. Na závěr své prezentace učinil vyznání, že na lesnické škole v Hranicích 4 roky studoval (1970–1974) a 4 roky učil (1989–1993).

Exkurze k lesnickému hospodaření a myslivosti byla lokalizována do VVP Libavá, pod vedením Ing. Jeniše. Jedním z hlavních problémů Divize Lipník nad Bečvou byl nárůst kůrovcových těžeb, ale i četný výskyt souší smrků bez napadení kůrovcem – zejména v 5. vegetačním stupni (sterilní souše). Divize se mimo jiné zabývá sběrem semene ze smrkových jedinců, jež těmto vlivům odolávají. V závěru exkurze účastníci navštívili pozoruhodný historický areál „Stará střelnice“⁷⁴ mezi lázněmi Teplice nad Bečvou a městem Hranice.

Obr. 9.5.6 Účastníci exkurze s průvodcem a majitelem Staré střelnice p. Václavem Vlasákem, foto Václav Kupčák

Obr. 9.5.7 Mramorová socha Františka Josefa I., foto Václav Kupčák

Vzhledem k potřebě ocenění spolupráce při zasedáních KLE je obvyklé poděkování osobám či organizacím, v jejichž oblasti působení se zasedání (včetně exkurze) uskutečnilo. Příkladem je děkovný dopis – viz obr. V.25 na straně 295.

⁷⁴František Josef I. (1830–1916), rakouský císař a český král, dne 10. června 1880 navštívil Hranice, kde se mimo jiné „odebral se i na městskou střelnici, kde i několik ran vypálil, začež na památku sboru střeleckému věnoval skvostný stříbrný pohár“. V areálu Staré střelnice je od 70. let 20. století umístěna císařova socha z dílny Emanuela Pendla, zhotovená v roce 1898, v České republice ojedinělá.

Obr. 9.5.8 Na Školním polesí SLŠ v Hranicích lze narazit i na takovéto pozoruhodnosti (z přivrácené expozice k řece Bečvě), foto Václav Kupčák

Podzimní zasedání roku 2015 bylo situováno do oblasti působení Správy veřejného statku města Plzně, Oddělení městských lesů. Zasedání bylo zaměřeno na »energetické využití dendromasy a související rozvoj plantáží rychle rostoucích dřevin v ČR«.

V rámci programu byla podána informace o zahájení řešení výzkumného projektu NAZV „Aktuální a strategické možnosti trvale udržitelného poskytování funkcí lesa a služeb polyfunkčního lesního hospodářství veřejnosti z hlediska sociálně-ekonomického, politického a právního v České republice“ na KLDE (odpovědný řešitel prof. Šišák) s participací ÚLDEP.

Na tomto zasedání bylo také vzpomenuto (a proběhla prezentace, DOC. KUPČÁK) dvacetileté činnosti obnovené EK/KLE – za účasti předsedy ČAZV prof. Podrážského.

Obr. 9.5.9 Účastníci exkurze u Velkého Boleveckého rybníka, foto Petr Polster

Při exkurzi, pod vedením ING. STANISLAVA JANSKÉHO (Úsek lesů zeleně a vodního hospodářství – oddělení městských lesů), se účastníci seznámili zejména s objekty, jež Správa veřejného statku obhospodařuje.

Velmi zajímavé bylo zastavení u Boleveckých rybníků – údržba vodní plochy a čistoty vody v rybníce, mechanické odstraňování narostlé vodní biomasy, parková úprava lesů obklopujících rybník včetně hračích ploch s nářadím pro rozhýbání a poslování, úprava a zabezpečení zpevněné i nezpevněné cestní sítě, malé vodní nádrže atd.

Dalším zastavením exkurze byla prohlídka arboreta Sofronka v Bolevci s největší sbírkou borovic (rod *Pinus*) v České republice. Exkurzi provázel vedoucí pracoviště ING. KAŇÁK, který prohlídku doplnil zasvěceným a zajímavým výkladem. Součástí arboreta je i Lesní školka „Větvička“, kde děti hravou formou učí poznávat lesní dřeviny, lesní i vodní živočichy a rostliny a vnikají (na své úrovni) do zákonitostí lesních ekosystémů.

Arboretum Sofronka

Arboretum na severním okraji Bolevce v Plzni vzniklo v roce 1956 jako detašované pracoviště Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, sídlícího v Praze-Zbraslavě (Strnady), poté, co byl Československou akademii zemědělských věd vypsán výzkumný úkol »Šlechtění borovice«. Vzniklé pracoviště převzalo název nedaleké lesovny, pojmenované podle prvního plzeňského lesníka Václava Sofrona. Na podzim roku 2009 bylo Výzkumným ústavem toto pracoviště zrušeno a předáno Správě veřejného statku města Plzně (úseku lesů, městské zeleně a vodního hospodářství) jako oddělení pro vzdělávání, věřejnost, vědu a výzkum. Od roku 1956 do současné doby bylo na ploše arboreta vysázeno 61 druhů borovic z celého světa a tato unikátní sbírka se stala jednou z největších na euroasijském kontinentu.

Na závěr prohlídky arboreta uspořádali pořadatelé u drobné vodní nádrže malý lesní „raut“ (opekání špekáčků). Byla to zároveň vhodná doba pro nefornální schůzky a diskuze členů KLE, jejich hostů a pořadatelů exkurze.

Obr. 9.5.10 Bolevecké rybníky – „kombajn na sklizeň“ vodních rostlin z rybníka, foto Petr Polster

Obr. 9.5.11 Plány rozvoje zeleně Plzně prezentuje Ing. Janský, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. 9.5.12 Lesní „tělocvična“ u Boleveckých rybníků, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. 9.5.13 Parková úprava lesa nezpevněnými cestami, foto Jaroslav Gabzdil

Posledním zastavením odborné exkurze byla lokalita na pokraji Plzně. Umístění lokality pod dálničním mostem je velmi vhodné, lokalita je dopravně dobře dostupná a využívá jinak nevyužitelnou plochu pro plantáž rychle rostoucích dřevin. ING. JANSKÝ se na tomto místě zabýval především ekonomikou plantáží rychle rostoucích dřevin, popsal postupy při pěstování RRD, problémy při zařazení plantáže i při „výchovných zásazích“ a při ochraně porostů na plantáži a

nakonec postupy a problémy „sklizně“ a následného štěpkování pro energetické využití.

Obr. 9.5.14 Leporelo Sofronka

Zdroj: <http://www.sofronka.cz/>

Obr. 9.5.15 Borové

arboretum Sofronka, foto Petr Polster

Obr. 9.5.16 Arboretum Sofronka – výklad

v lesní školce „Větvička“, foto Jaroslav

Gabzdil

Obr. 9.5.17 Arboretum Sofronka – rybník

s vyhlídkou, foto Petr Polster

K tématům a příspěvkům z obou zasedání komise v roce 2015 byl vydán *Sborník vědeckých prací »Sociální pilíř v lesním hospodářství« Význam a rozvoj plantází rychle rostoucích dřevin v ČR*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2015, 84 s. ISBN 978-80-213-2671-2 (KLE OLH ČAZV Střední lesnická škola v Hranicích 2015, Správa veřejného statku města Plzně, Oddělení městských lesů, Plzeň, 2015) s publikačními výstupy:

LENOCH, J.: Analýza aktuálnosti způsobů vyjadřování ekonomického potenciálu lesních porostů

Obr. 9.5.18 Lesní raut, foto Petr Polster

Obr. 9.5.19 Ing. Janský v živé diskuzi s účastníky exkurze, foto Jaroslav Gabzdil

CHYTRÝ, M.: Sociální pilíř – lesní hospodářství

OLIVA, J.: Kontrolní audit externalizace obchodu se dřevem na příkladu Lesů ČR (LČR) a Hradecké lesní a dřevařské společnosti

GABZDIL, J.: Nástin historie pěstování rychle rostoucích dřevin (RRD) v historických zemích

GABZDIL, J.: Kryštof Liebich, Jindřich Caesar Weber a Josef Wessely – tři významní lesníci 19. století

WEGER, J., VÁROVÁ, K.: Pěstování výmladkových plantáží rychle rostoucích dřevin na zemědělských půdách v ČR

VESELÁ, M.: Dotace z národních zdrojů v lesním hospodářství a souvisejících oborech

JÁNSKÝ, S.: Aktuální zkušenosti s pěstováním RRD v praxi
KUPČÁK, V.: Ekonomická komise resp. Komise lesnické ekonomiky – 20 let.

Obr. 9.5.20 Plantáž RRD Oddělení městských lesů Plzeň, foto Petr Polster

Obr. 9.5.21 Plantáž RRD pod dálnicí, foto Jaroslav Gabzdil

10 Zasedání KLE OLH ČAZV v letech 2016–2019

10.1 Rok 2016

Jarní zasedání KLE proběhlo v květnu 2016 v oblasti působení Lesů České republiky, s. p., Krajského ředitelství Brno, Lesní správy Znojmo. Jednání komise se uskutečnilo v Novém Šaldorfu k tématu: »Les a krajina«, se zaměřením na úlohu vysoké zeleně v krajině, včetně aktuální problematiky stavu větrolamů.

Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák. Při té příležitosti přivítal předsedu ČAZV prof. Podrázského. K 31. 12. 2015 měla ČAZV 693 členů (106 členů je čestných), 11 komisí odborů. OLH má 50 členů. KLE je nejaktivnější a má nejvyšší počet členů.

Technická příprava, aby zasedání měla patřičnou úroveň, není vždy jednoduchá – a nebýt „hochů od počítačů“ ... V tomto případě pomáhají páni doktoři (Ph. D.):

Obr. 10.1.1 Ing. Polster . . . , foto Vladimír Foltánek

Obr. 10.1.2 . . . a Ing. Lenoch, foto Vladimír Foltánek

V souvislosti s informací o dosaženém hospodářském výsledku u LČR za rok 2015 ING. KAŇOK upozornil na potřebu tvorby zdrojů u LČR (na úkor neadresného odvodu zisku do státního rozpočtu), zejména pro případy budoucích nahodilých situací (kalamity).

ING. LOJDA (MZe) – vedoucí oddělení ekonomických nástrojů v LH: Přednáška na konferenci SVOL »Lesnictví a strategie přizpůsobení klimatické změně – adaptační opatření«. Vytvořen soubor map porostů ohrožených suchem (listopad 2015). Obnova LHS, spolupráce s Hasičským záchranným sborem. Úkol F/5 »Připravit návrh změny doporučených pěstebních opatření pro zadržení a obnovu oběhu vody v krajině« pověřen (ÚHÚL).

Obr. 10.1.3 Přestávka a představenstvo KLE s Ing. Foltánkem, autorem tradičně výsostných fotografií z EK/KLE, a také skvělé skupinové fotografie z tohoto zasedání (viz fotografická Příloha III), foto Vladimír Foltánek

Vláda schválila Strategii přizpůsobení se změně klimatu v podmírkách ČR – Strategie MŽP: návrhy konkrétních adaptačních opatření, legislativní analýza, částečná ekonomická analýza. ÚHÚL, MZe, LČR, SVOL přizváni k jednání. Výsledkem změna druhové a prostorové skladby. Zpřesnění dosavadních odhadů dopadů klimatické změny v sektorech vodního hospodářství, zemědělství a lesnictví a návrhy adaptačních opatření.

V 2016 dochází k přípravě další fáze OPRL. Nástroj oblastně diferencovaného uplatňování státní lesnické politiky. Strategie MZe s výhledem do roku 2020 »Zvýšení konkurenčeschopnosti a životaschopnosti celého hodnotového řetězce založeného na lesnictví«.

K hlavnímu tématu zasedání »Les a krajina« byly předeneseny tyto referáty:

- ŠACH F., ČERNOHOUS V., ŠIŠÁK L.: *Socioekonomicke hodnocení protierozní funkce lesa*. Metodika nákladů kompenzace vzniklé škody. Náklady na obnovu porostů 250 tis. Kč/ha.
- LENOCH J.: *Marketingový průzkum veřejného mínění o využívání krajiny*.
- ŠAFÁŘÍK D.: *Peněžní vyjádření půdoochranné funkce lesa na příkladu obnovy větro-lamů*.

Exkurze (společné foto viz obr. III.6, str. 269) byla věnována komplexní problematice lesnického hospodaření v rámci správy LS Znojmo. LS vznikla v roce 1992 transformací bývalého lesního závodu Znojmo (z původní výměry závodu dále vznikl NP Podyjí a lesy města Znojma).

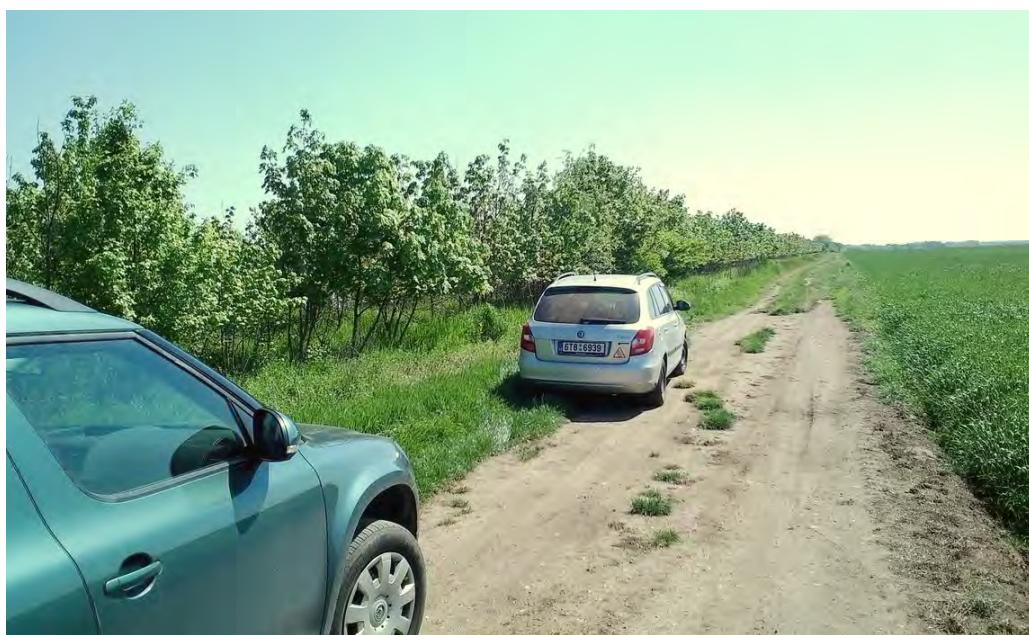
Na území LS byl vytvořen LHC Znojmo – výměra spravované půdy činí 16 458 ha (z toho porostní plocha 15 967 ha). Vedle vysokého podílu akátu v dřevinné skladbě LS je jistým specifikem největší zastoupení podílu větrolamů v krajině v rámci ČR – celkem jich LS obhospodařuje 322 ha.

V českých zemích došlo k největšímu rozmachu větrolamů v 50. letech minulého století, kdy impulsem k jejich zakládání bylo jednak velké sucho v roce 1947 a jednak rozorání mezí, a tím vytvoření velkých ploch se všemi negativními dopady na půdu. Nejhustší síť větrolamů v současné ČR je v Jihomoravském kraji, kde jejich celková výměra činní přibližně 1 200 ha.

Velkým problémem na LS Znojmo, vzhledem i k vysokému zastoupení jasanu, je nekróza způsobená houbou *Chalara fraxinea* (Kowalski 2006), se symptomy chřadnutí: prosychání korun, odumírání jednoletních letorostů a rozvoj podkorních nekróz. Ochrana i obrana v porostech je limitovaná, respektive prakticky nemožná.

Obr. 10.1.4 Umělá obnova listnatí na LS Znojmo, revír Lechovice, foto Petr Polster

Obr. 10.1.5 Zastávka k obnově větrolamů při exkurzi na LS Znojmo, foto Zbyněk Šmídá

Podzimní zasedání proběhlo v říjnu 2016 v oblasti působení Lesní společnosti Prylovi, s. r. o., Lukavec, Týmova Ves (se srazem v hotelu Zámek Čechtice v Čechticích). Hlavním tématem jednání byla »Ekonomika obnovy lesa ve smrkových porostech«. Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák. Poděkoval ING. STANISLAVU NOVOTNÉMU (Lesní společnost Prylovi) za organizaci komise a ING. JOSEFU VOTÁPKOVÍ z Dřevozpracujícího družstva Lukavec. Vřele také přivítal PROF. PODRÁZSKÉHO, (předseda ČAZV), který následně krátce seznámil auditorium s činností ČAZV a poděkoval Komisi lesního hospodářství za aktivitu.

K hlavnímu tématu jednání komise zazněly tyto příspěvky:

- ING. GABZDIL: *Historie lesů na Vysočině*. Pěstování smrkových porostů v oblasti Vysočiny – vzpomínka na významného lesníka Arnošta Kreutzer. Přehled vybraných Kreutzerových prací.
- PROF. PODRÁZSKÝ: *Potenciál zmírnění poklesu nabídky smrkového dříví s využitím lesopěstebních opatření*. Předpoklady vývoje „nabídky dřeva“, trendy v druhové skladbě, nastínění řešení – substituce smrku douglaskou, produkční hnojení porostů smrku, využití potenciálu obnovovaných smrkových porostů; další možnosti – zlepšení zpracování dříví (omezení vývozu), větší důraz na pěstování jehličnanů.
- PROF. PULKRAB: *Ekologicko-ekonomické efektivnosti pěstování smrkových porostů*. Zkoumání hospodářských způsobů, hospodářských tvarů, efektivnosti probírkových zásahů, nákladů na přirozenou a umělou obnovu, jed-

notlivých dřevin, nákladů na zalesňování kalamitních holin; vstupy pro hodnocení efektivnosti, návrh hospodářských opatření a kalkulace pěstební činnosti. Informace o programu, který umožní vypočítat všechny ekonomické parametry. V současné době ve fázi ověření.

- ING. KAŇOK: *Využití jedle v obnově ve smrkových porostech. Příklady z Polska.*

Obr. 10.1.6 Ing. Novotný vede exkurzi v porostech Lesní společnost Prylovi, s. r. o., foto Zbyněk Šmídá

Obr. 10.1.7 Zpracování nahodilé těžby s využitím speciálu UKT, foto Zbyněk Šmídá

- DOC. ING. VILÉM JARSKÝ, PH. D.: *Vlastnictví lesů v České republice.* Všechny fyzické osoby, které vlastní les – přes 400 tis. Přes 12 tis. právnických osob. Přibližně 450 tis. subjektů v ČR vlastní les.

Obr. 10.1.8 Šetrná těžba v podrostním hospodářství s využitím harvestorových technologií, foto Zbyněk Šmídá

Obr. 10.1.9 Podrostní hospodářství – Lesní společnost Prylovi, s. r. o., foto Zbyněk Šmídá

- ING. STANISLAV NOVOTNÝ: *Ekonomika obnovy lesa ve smrkových porostech Lesní společnost Prylovi, s. r. o.* Představení hospodaření v zájmovém území – 94 % jehličnanů (smrk s příměsí modřínu). Přirozená obnova asi 50 %. HS 531, přidává se 551. Srážky 650–700 mm. Ukázky hospodaření ve smrkových porostech, využití harvestorových technologií, náklady na obnovu lesa, škody zvěří.

Exkurze byla za doprovodu ING. NOVOTNÉHO zaměřena na lesnické hospodaření na majetku Lesní společnosti Prylovi, s. r. o. s důrazem na ukázky podrobného hospodářství s využitím harvestorových technologií. Účastníci vysoko ocenili náročnou přípravu exkurze s četnými ukázkami – zejména soustředění různých typů harvestorů a možností jejich využití. V druhé části exkurze následovala návštěva Dřevozpracujícího družstva Lukavec s obětavým doprovodem a širokým výkladem ING. JOSEFA VOTÁPKY.

Obr. 10.1.10 Úvod návštěvy Dřevozpracujícího družstva Lukavec, foto Zbyněk Šmídá

Dřevozpracující družstvo Lukavec

V roce 1953 družstvo začínalo ve dvou dřevěných kúlnách výrobou řeziva. Roční kapacita pily byla 5 000 m³. K řezivu postupně přibývaly další produkty. Zásadní přelom ve vývoji družstva přinesl rok 1972, kdy byla uvedena do provozu moderní dřevotřísková linka s kapacitou 34 500 m³ za rok. V roce 1989 byla dokončena rekonstrukce pilnice instalací automatické omítací pily a nové rámové pily. V téže době byla uzavřena smlouva na koupi linky na výrobu středně tvrdých vláknitých desek, tzv. MDF desek. Dnes jsou těžištěm výroby nábytkové dílce. Družstvo exportuje více než 50 procent produkce do dvou desítek evropských států a zaměstnává 580 lidí. Dalších 250 zaměstnanců pracuje v dceřiné firmě DH Dekor. Přes bouřlivý rozvoj netradičních metod řízení s nezbytným využitím informačních technologií (např. systém IFS Application) jsou pro úspěchy družstva nejdůležitější schopní a motivovaní lidé. Proto je jim věnována maximální pozornost. Od financování průběžného vzdělávání, např. výuky jazyků, po rozsáhlý sociální program.

Pozn.: U výrobní firmy se jedná o ojedinělou právní formu – družstvo.

Zdroj: <http://www.dd1.cz/>

10.2 Rok 2017

Jarní zasedání v květnu 2017 bylo situováno do oblasti působení podniku Lesy České republiky, s. p., Krajského ředitelství Zlín, Lesní správy Strážnice, v Bzenci. Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák.

PROF. PODRÁZSKÝ, předseda ČAZV, seznámil účastníky jednání s informace o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV v předchozím období.

Obr. 10.2.1 Vedoucí LS Ing. Ondráček zahajuje odbornou exkurzi, foto Petr Polster

Hlavní téma zasedání: »Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnícími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny«. Tohoto tématu se týkaly následující příspěvky:

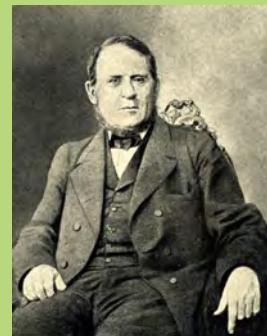
- ING. GABZDIL: *Jan Bedřich Bechtel, K historii lesnického školství, Nástin historie panství Bzenec*
 - se suchem se lesníci potýkají již staletí; J. B. Bechtel (z Hessenska) se zasloužil o zalesnění devastovaného území „Moravské Sahary“ mezi Bzencem, Ratiškovicemi a Rohatcem (jeho památku uctili moravskoslezští lesníci zbudováním pomníku v roce 1906);
 - nástin historie Hessenska a Bzenecka;
 - Lesnické školství v Hesensku a na Moravě⁷⁵.

⁷⁵Viz Historie SLŠ v Hranicích (str. 221)

Jan Bedřich Bechtel (1800 – 1868)

Váté písky u Bzence jsou jedinečným biotopem; větrné bouře uvádely do pohybu obnažené písky, které postupně pokrývaly okolní zemědělské pozemky tzv. „Moravské Sahary“. Po řadě neúspěšných pokusů dosáhl při znovuobnovení lesních porostů výsledky až německý lesmistr Jan Bedřich Bechtel (něm. Johann Friedrich Bechtel), který byl v roce 1825 jmenován nadlesním ve Bzenci a působil zde až do roku 1865 – pomník na obr. V.15, str. 291.

J. B. Bechtel se zasloužil o rozvoj spolkové lesnické činnosti v Rakousku, Čechách a na Moravě, aktivně působil v moravském, českém a říšském lesnickém spolku. Mimořádně se zasloužil o rozvoj moravského lesnického školství. Na zasedání lesnické sekce c. k. moravsko-slezské lesnické společnosti, při jejímž ustavení stál v roce 1849, předložil v roce 1850 návrh na založení školního lesního spolku pro vybudování a udržování lesnické školy na Moravě (na zámku v Úsově⁷⁵). Vypracoval stanovy této lesnické školy a stal se jednatelem předsednictva školního spolku. Za zásluhy o založení moravské lesnické školy získal v roce 1856 zlatou medaili.

Podle GABZDIL, J.: *Bedřich Bechtel – přemožitel „vátých písků“ Moravské Sahary*

- PROF. ŠIŠÁK A KOL.: *Experimentální vyjádření dopadů klimatické změny na ekonomiku LH ve vybraných povodích Jihomoravského kraje*
 - cíl: vyjádřit dopad klimatické změny na ekonomiku LH v rámci případové studie na pěti vybraných povodích, silně ohrožených klimatickou změnou (např. posuny vegetačních stupňů);
 - základem pro ekonomickou analýzu návrh vývoje přírodně-porostních podmínek, zpracovaného pro časové scénáře – 3 období;
 - ekonomické kritérium – hrubý zisk lesní výroby (HZLVR); základní jednotka SLT; dále využito informací z typologie, legislativy, zastoupení dřevin, MZD, cílové hospodářství, doba obmýtí;
 - náklady kalkulovány jako přímé a vlastní náklady; kalkulace potenciálních výnosů – na základě růstových tabulek; HZLVR = výnosy - vlastní náklady; výsledky ukázaly propad HZLVR v budoucnu;

Diskuze: PROF. HOLÉCY – specifika pěstování smrků na vátých píscích, riziko bude v budoucnu stoupat, pozitivní informace – pokud se smrk pěstuje ve smíšených lesích, bude riziko nižší.

Obr. 10.2.2 Borové porosty na vátých píscích – výsledek práce J. B. Bechtela, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. 10.2.3 Ukázka praktické výuky na lesnickém učilišti, foto Petr Polster

Obr. 10.2.4 Pochůzka po ploše s výsadbou borovice postiženou žírem ponrav chrousta, foto Petr Polster

- PROF. PULKRAB: *Komparace ekologicko-ekonomické uhlíkové a energetické efektivnosti obhospodařování lesních porostů ČR*
- ING. ŠAFARIK: *Záměr vyhlášení lesnického parku Podkomorské lesy*
K problematice lesoparků mj. poznamenal: dynamicky se mění společenská poptávka – společnost očekává od lesů využívání, aniž by za to návštěvníci platili a aby lesníci byli co nejméně vidět; tlak na komerční využívání lesů (zájem v lesích vytvořit všechny možné typy možností kulturně-sportovního využití).
- ING. MAŘÁKOVÁ: *Kvantifikace újemu LH Moravská Sahara, Škody působené chroustem maďalovým na území LS Strážnice*
Seznámení se škodami, které působí chroust na území vátých písků; vedle výsadeb a kultur problém i na starších stromech; nejfektivnější se jeví letecký zásah, z důvodu ptačí oblasti je zakázán; 126 ha je přibližná roční holina = zalesnění ročně navíc; náhrada újmy za poškození lesních porostů ponravou – výpočet dle vyhlášky č. 55/1999 Sb.; problematické uplatnění, nezohlednění několika hledisek – významná ekonomická ztráta.

Diskuze:

- PROF. HOLÉCY – zkušenosti s lýkožroutem na Slovensku, trvat na chemickém zásahu argumentem trvale udržitelného hospodaření – les na tomto území AOPK nechce;

Obr. 10.2.5 Detail poškození borové výsadby žírem ponrav chroustá, foto Petr Polster

Obr. 10.2.6 Poškození kultur žírem ponrav chroustá, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. 10.2.7 Plocha u Bzence po požáru lesa v roce 2012, foto LS Strážnice

Obr. 10.2.8 Poškození porostů požárem, foto Jaroslav Gabzdil

- ING. ŠAFARÍK – problém měníčho se společenského zájmu – existují skupiny, které si les v této oblasti nepřejí, velká šíře výkladu legislativních předpisů, neexistují nástroje ve formě judikátu, jediná možnost je letecký zásah, je třeba masivní mediální masáž;
- ING. LENOCH: *Průzkum veřejného mínění na způsob a intenzitu využívání krajiny v ČR*
 - víceletý projekt, ve spolupráci ČZÚ – metodika výzkumu veřejného mínění,
 - standardizované dotazníkové šetření, 35 otázek,
 - aktuálně dokončeno šetření ve 3 krajích ČR.

Doc. Kupčák představil zástupce LS Strážnice. Vedoucí LS ING. Karel ONDRÁČEK, Ph. D. přenesl krátký přehled lesní správy a jejích specifik vůči zbytku území České republiky (např. váté písky u Bzence jsou jedinečným biotopem).

Území LS Strážnice spadá do přírodních lesních oblastí: PLO 35 – Jihomoravské údaly, PLO 38 – Bílé Karpaty a Vizovické vrchy a PLO 36 – Středomoravské Karpaty. Nachází se v 1. až 5. lesním vegetačním stupni.

V roce 2012 zde došlo k největšímu lesnímu požáru v ČR v novodobé historii. Ohněm bylo zasaženo téměř 165 ha lesa.

Celkem muselo být na požářišti vytěženo 24 tis. m³ dříví; způsobená škoda byla vyčíslena na 27 mil. Kč.

Problémem oblasti Hodonínské a Bzenecké Doubravy (o výměře přibližně 6,5 tis. ha) jsou škody způsobené ponravami chrousta maďalového (*Melolontha hippocastani* Fabr.) na kulturách. V posledním vývojovém cyklu 2011–2014 byla zaevidována plocha 126 ha zničených porostů, s vyčíslením škod na 15 mil. Kč (zahrnuje pouze náklady na zalesnění vzniklých holin).

Druhý den jednání vedl vedoucí LS ING. ONDRÁČEK odbornou exkurzi, jejíž začátek byl u pomníku J. B. Bechtela (viz obr. V.15, str. 291). Dále se exkurze věnovala lesnickému hospodaření v oblasti Moravské Sahary (vzrostlé borové porosty, založené Bechtelem; ukázka poškození zalesnění a kultur žírem ponrav i dospělců chrousta).

Součástí exkurze byla i návštěva lesnického učiliště (součást Střední školy gastronomie, hotelnictví a lesnictví – viz kap 12.4) v Bzenci-Přívoze s ukázkami praktické výuky a maturitními pracemi oboru řezbář (viz obr V.16, str. 292).

Exkurze byla ukončena na výše zmíněním obrovském požářišti. Byly prezentovány postup a výsledky jeho zalesňování (včetně přirozené sukcese na neuklizeném požářišti – pokusná plocha ochranářů s nulovými výsledky).

Podzimní zasedání komise v říjnu 2017 bylo situováno v oblasti působení organizace Městské lesy Liberec, p. o. Hlavní téma zasedání: »Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby«. Jednání komise zahájil a vedl prof. Šišák.

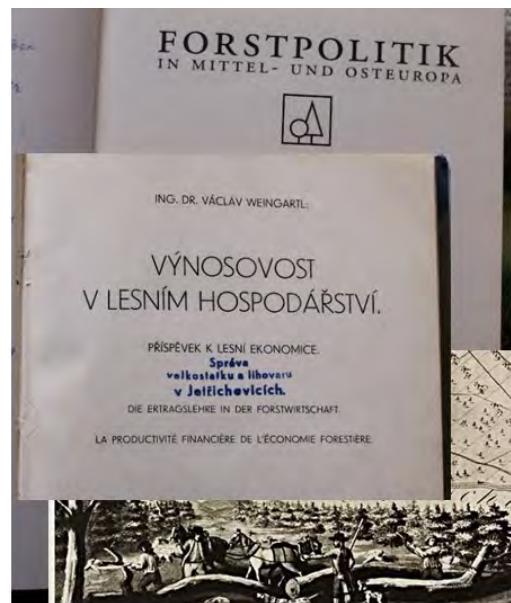
K informacím o činnosti ČAZV a Odboru lesního hospodářství ČAZV uvedl, že letos byl novým předsedou ČAZV zvolen RNDR. JAN NEDĚLNÍK, PH. D. (z Odboru veterinárního lékařství), PROF. PODRÁZSKÝ byl zvolen místopředsedou. Ve volbách v odborech: předsedou OLH byl opět zvolen prof. Podrázský. Dále připojil informaci, že ČAZV připravuje k vydání publikaci: „Osobnosti zemědělského výzkumu 20. století“, včetně lesnického výzkumu.

K současné ekonomickej situaci LH vystoupil tradičně ING. LOJDA (vedoucí Odělení ekonomických nástrojů lesního hospodářství MZe ČR) a mimo jiné zmínil snahu o řešení problému velkého exportu surové dřevní hmoty a kulatiny – prostřednictvím „Marketingového fondu“, k jednotné marketingové komunikaci pro podporu lesnictví a výrobků ze dřeva.

PROF. ŠIŠÁK uvedl hlavní téma zasedání: Existuje fenomén zájmu o rekreační funkce, je třeba to umět využít v náš lesnický prospěch. Švýcarsko – dříve jejich lesníci ve ztrátě (většinou obecní lesy), pak začali komunikovat s městy a vysvětlovat, proč potřebují příspěvky na hospodaření. Vysvětlovali, proč jsou lesy důležité, proč je potřeba je mít. Mimo jiné také formou příspěvků do místních časopisů (včetně rozdělení – kolik, kdo a co napiše). Pozitivním přístupem je takto navedli, kde by je v tom lese chtěli mít.

Obr. 10.2.10 Polyhistor i polyglot, ale hlavně neodmyslitelná osobnost při zasedáních komise – k lesnické a lesopolitické „dějepravě“ – Ing. Jaroslav Gabzdil, foto Vladimír Foltánek

Obr. 10.2.11 Neuvěřitelná je také jeho práce s archiváliemi, foto Jaroslav Gabzdil

PROF. PULKRAK vystoupil s odkazem k Evropské úmluvě o krajině – s příkladem možnosti variantního vyhodnocení vlivů LH včetně vlivu na globální oteplení. Cílem by bylo zpracování návrhu scénářů rozvoje území, založených na dvou přístupech – intenzita využívání a intenzita ochrany.

ING. GABZDIL, v rámci tradičních příspěvků k historii lesnictví Čech, Moravy a Slezska, k tématu zasedání rozvedl využívání lesů pro rekreační a sportovní aktivity v letech 1976–2016 na Ostravsku.

ING. RADEK JÚZA, z Městských lesů Hradec Králové a. s., účastníky široce informoval o aktivitách a zkušenostech společnosti, včetně nákladů na zajištění rekreačních funkcí lesa. Při sledování návštěvnosti (v detailu dle typů návštěvníků a měsíce) – roční návštěvnost se pohybuje okolo 900 tis. lidí (a okolo 69 tis. psů). V předmětných souvislostech zdůraznil úlohu mediální propagace (včetně uvedení četných příkladů).

ING. MATĚJÍČEK k tématu rozvedl poznatky z tržního uplatnění funkcí v zahradnictví; zvýraznil, že se stále více přechází od pojmu funkce k pojmu služba. Tomu už trh rozumí: služby jsou produkty, ne funkce; je třeba začít používat ekosystémové služby. V ČR však chybí právní rámec, návrhy způsobů finanční platby/úhrady nejsou zpracované. Vytvoření reálné nabídky, jako

odpovědi na poptávku, je v kompetenci vlastníka lesa. Návazně k této problematice uvedl příklady tržního uplatnění rekreačních služeb a zkušenosti v zahraničí: Německo, Švýcarsko, Rakousko, Finsko (podrobněji viz webové stránky [Lesní znalec](#)).

Obr. 10.2.12 Liberec (a jeho lesy) z vrcholu Ještědu, foto Jaroslav Gabzdil

V diskuzi PROF. ŠIŠÁK zmínil nízkou ochotu za funkce lesa platit, což potvrdila řada studií. Zvýraznil také problém kolize návštěvníků s lesní výrobou, kdy lesní cesty – jsou veřejné cesty. Uzavřel výčtem víceprací a vícenákladů na rekreační funkce.

ING. CHYTRÝ upozornil, že vstup do lesa se zpoplatnit nedá; ubytování, filmování a jiné nadstandardní rekreační služby ano.

ING. MGR. MICHAL HŘIB, PH. D. v závěru vyzval: „nebát se a zkusit to, veřejnost i soudci to musí začít řešit a akceptovat“.

BC. JIŘÍ BLIML, ředitel Městských lesů Liberec, p. o. (MLL), popsal historii a současnost správy městského lesního majetku. Připojil také informace o lese a LH – druhovém složení, struktuře těžeb, sortimentní struktuře a realizačních cenách sortimentů, nákladech a výnosech. V současné době mají MLL dva zaměstnance: vedoucího pracovníka (Bc. Bliml), který zastřešuje celkové řízení organizace a zároveň je stanoven jako odborný lesní hospodář pro lesní majetek a lesníka, který koordinuje lesnický provoz.

Veškeré práce (těžba a přiblížování dřeva, prořezávky, zalesňování, úklid klestu, opravy lesních cest, propustí apod.) jsou zajišťovány dodavatelsky –

místními živnostníky, malými firmami, brigádníky i vězni ve výkonu trestu. Obchod s dřívím je prováděn v režimu OM, nekvalitní nebo kalamitní dříví v malém množství je zpracováváno formou samovýrob, jako možnosti získání topiva pro občany Liberecka. (MLL mají své webové stránky: <http://www.mestske-lesy-liberec.cz/>.)

Vysílač a hotel na Ještědu

Vysílač a hotel na Ještědu částečně vznikl ze sbírky místních občanů. Stal se dominantou, symbolem a orientačním bodem kraje. Z estetického hlediska se jedná o unikátní stavbu, která ve světě nemá obdobu.

Po vzpouře dělníků v libereckých textilkách kolem roku 1844 byl ve městě dlouho přítomný pluk vojáků, jenž hlídal zdejší pořádek. Vojáci ve volných chvílích šlapali na Ještěd a tím inspirovali manželský pár Haslerových k tomu, aby zde vojákům prodávali občerstvení z improvizovaného stánku. Místní lesník Hebel ocenil podnikatelskou snahu manželů a v roce 1847 jim zde postavil srub. Ten po několika letech shořel, ale podnikání manželům dovolilo na jeho místě postavit v roce 1850 nový kamenný přístřešek, kde se dalo také přespat.

Na přelomu 19. a 20. století se zde turistický ruch rozrostl natolik, že musel vzniknout nový, mnohem větší objekt. V letech 1905 a 1906 začal majetný Německý horský spolek budovat nový objekt pojmenovaný „Nový ještědský dům“ podle návrhu Ernsta Schäfera. Ten sloužil svému účelu až do roku 1963, kdy kompletně shořel. Podnik Restaurace Liberec a Správa radiokomunikací rozhodly vybudovat nový komplex, jehož součástí bude také hotel a celá stavba pomůže lepšímu vysílacímu signálu. Z architektonické soutěže byl vybrán Doc. Ing. arch. Karel Hubáček, Dr. h. c. (jako jediný z architektů v České republice získal za svůj nejznámější návrh – televizní vysílač a hotel na Ještědu nad Libercem – od Mezinárodní unie architektů v roce 1969 Perretovu cenu). Základní kámen byl položen v roce 1966, v roce 1971 začal vysílač přenášet televizní signál a dva roky nato byl dokončen interiér hotelu a restaurace.

Obr. 10.2.13 Televizní vysílač
a hotel na Ještědu
foto Jaroslav Gabzdil

Podle <https://www.ctidoma.cz/>

Exkurze následujícího dne byla zaměřena na stěžejní části a objekty v rámci MLL. Organizace obhospodařuje 576 ha lesních pozemků; největšími lesními komplexy jsou: lokalita Lidové sady a lokalita Ještěd.

S rekreační problematikou ve vztahu k MLL, spojenou převážně se sportovními aktivitami, se účastníci exkurze seznámili hlavně na lokalitě Ještěd. Vedle návštěvy sportovišť absolvovali i unikátní prohlídku vysílače a hotelu na Ještědu.

K tématům a příspěvkům z obou zasedání komise v roce 2017 byl vydán *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí »Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnícími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny« a »Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby«*. Vydavatel: Česká zemědělská univerzita v Praze, 2017, 98 s. ISBN 978-80-213-2826-6 (KLE OLH ČAZV Bzenec 2017, Liberec 2017), s publikačními výstupy:

- GABZDIL, J.: Bedřich Bechtel – přemožitel „vátých písků“ Moravské Sahary
PULKRAB, K., SLOUP, R., BUKÁČEK, J., PLCH, R.: Komparace potenciální ekonomické efektivnosti a uhlíkové efektivnosti obhospodařování lesních porostů České republiky
PULKRAB, K., SLOUP, R., WEBER, M., SKALOŠ, J.: Ekonomická analýza implementace Evropské úmluvy o krajině (případová studie)
GABZDIL, J.: Příspěvek k historii rekreačního využívání lesů v ostravské průmyslové aglomeraci
MAŘÁKOVÁ, M.: Problematika uplatnění náhrady újmy za zničení lesních porostů chroustem madálovým na LS Strážnice
MATĚJÍČEK, J.: Poznatky z tržního uplatnění lesnických rekreačních služeb v záhraničí
ŠAFARÍK, D.: Parametrizace smluvního vztahu podpory a využívání rekreačních účinků lesa a stanovení hodnoty
VALA, V., BŘEZINA, D., SADÍLEK, A.: Problematika určování obvyklé ceny a tržní hodnoty lesa
BLIML, J.: Vliv rekrece a sportu na hospodaření v lesích v majetku města Liberce
ONDRAČEK, K.: Představení Lesní správy Strážnice, Lesy České republiky, s. p.

10.3 Rok 2018

Jarní zasedání v květnu se komise, v součinnosti s firmou HA-SOFT, s. r. o. Brno, věnovalo informacím a podnikovým informačním systémům v LH. Jednání komise zahájil prof. Šišák v prostorách hotelu Myslivna v Brně.

Před zahájením zasedání účastníci uctili minutou ticha památku zesnulého kolegy a dlouholetého člena komise Ing. Františka Kaňoka, CSc.

Ing. František Kaňok, CSc. (1943-2018)

František Kaňok se narodil se 4. prosince 1943 na Visalajích poblíž obce Morávka v Moravskoslezských Beskydech.

V roce 1957 začal studovat na Lesnické technické škole v Hranicích. Po maturitě v roce 1961 nastoupil na Lesní závod Bruntál, kde se vypracoval na ekonomického náměstka.

V letech 1976-1981 studoval Lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně. Následně na ní získal i titul kandidáta věd.

Díky své vysoké odbornosti a spolehlivosti působil na pozici ekonomického ředitele podniku Severomoravské státní lesy v Krnově. Po jeho vzniku pracoval na různých pozicích u státního podniku Lesy České republiky. Od roku 1992 byl zástupcem oblastního inspektora OI Krnov. Později se stal poradcem tehdejšího generálního ředitele LČR, s. p. a významně se zasloužil o zlepšení ekonomiky v přímo řízených lesních závodech. Uvedl v život metodu tzv. diferenciální renty a byl jejím propagátorem.

Během své lesnické praxe intenzivně působil na FLD ČZU v Praze, kde byl mnoha let předsedou zkušební komise pro státní závěrečné zkoušky; často byl pověřován MZe oponenturou vědeckých projektů.

Byl členem Ekonomické komise OLH ČAZV a na zasedáních apeloval zejména na to, že „lesnictví je služba pro vlastníka lesa a je to poslání, které v přírodě plníme a se kterým si nejlépe poradíme, když budeme obdařeni darem odezírat od přírody“.

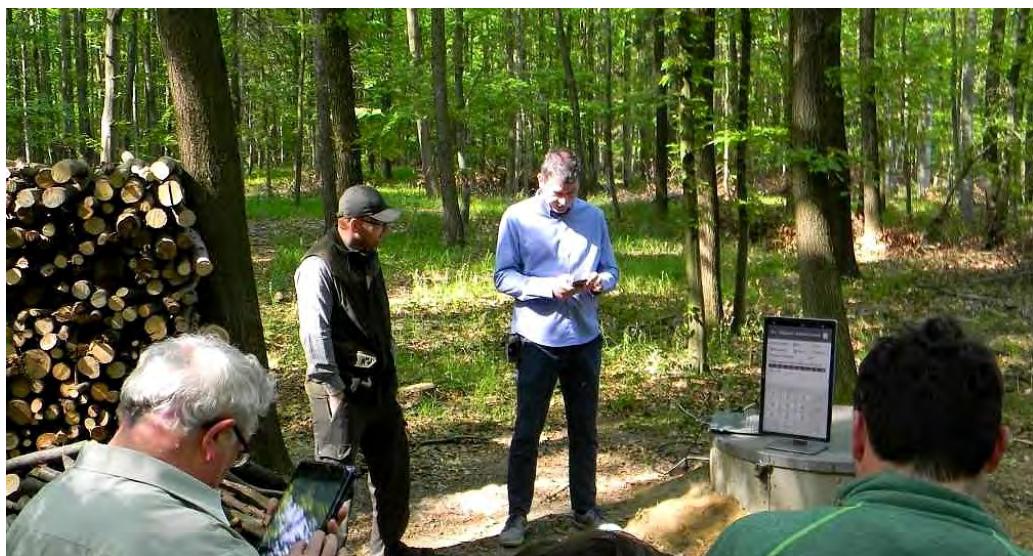
Ke sklonku svého života svými zkušenostmi, radami a náměty pomohl vytvářet Lesní správu Arcibiskupství pražského.

Ing. František Kaňok, CSc., emeritní lesník, lesnický ekonom, soudní znalec a myslivec zemřel 25. března 2018 ve věku nedožitých 75 let.

Dovolíme si poděkovat za vše, co vykonal pro české lesnictví.

Hlavní téma zasedání »Informace a podnikové informační systémy v LH« garantoval Ing. Josef Lenoch, Ph. D. K tématu zasedání byly předneseny následující příspěvky:

- ING. GABZDIL seznámil přítomné s *historií zemských desek*, s jejich jednotlivými typy a obecně pak s vývojem evidence vlastnictví půdy a jiných nemovitostí; dále přednesl *příspěvek k historii Moravy a Slezska – Zlatá kniha moravských šlechtických rodů Žerotínů a Pražmů z Bílkova*; třetí část příspěvku: *Brno – lesnické informační centrum v regionu Moravy a Slezska 1850–1921*, základní účetní terminologie – od lesa = „vrub“
- ING. VAŠÍČEK: (UHÚL) prezentoval široké spektrum informací o lesích a lesním hospodářství, které poskytuje ÚHÚL (s odkazem na jejich webové stránky), např.:
 - OPRL – otevřená data na požádání za manipulační poplatek,
 - ÚHÚL – web – datové sklady informací,
 - LHP – ÚHÚL data přebírá, následně jdou do datového skladu, zjišťují se odchylky od reálné situace,
 - NIL – připravuje se vydání 2. publikace,
 - Činnost pověřené osoby podle 149/2003 Sb. — pro školkaře – databáze ERMA (evidence reprodukčního materiálu),
 - CESNAP – systém, kde by měly být informace z LHE a ORP,
 - LMS – dálkový průzkum země/lesa – holiny vyznačeny žlutě,
 - SENTINEL – satelit s multispektrálním zobrazením lesů – vyhodnocení zdravotního stavu lesů,
 - Na webu až na úroveň ORP taxáční veličiny,
 - SIL – „katalog datových informací“ a „katalog mapových informací“, Komentář: DOC. KUPČÁK: z webové stránky ÚHÚL se dá řada datových informací a příruček stáhnout.
- ING. ČACKÝ: (zástupce ředitele ŠLP ML Křtiny):
 - ŠLP Křtiny – charakteristika,
 - moduly informačního systému SEIWIN 5 (HA-SOFT, s. r. o.), který podnik používá (společné číselníky, data online).
- ING. HUDEČEK: (manažer kontroly a řízení procesů správy lesů Biskupství ostravsko-opavského):
 - výrobní a ekonomický software z pohledu správy Biskupských lesů – jednotlivé logické kroky a aspekty, které provází výběr pořízení podnikového informačního systému, včetně uvedení výhod a nevýhod u správy majetku,
 - Biskupství ostravsko-opavské – představení Biskupských lesů a informace o implementaci SW od roku 2015.
- ING. NÝDRLE: (ÚHÚL) se zabýval návazností statistických hlášení a výkazů na podnikový informační systém (LES 1-01 Roční výkaz o hospodaření v lesích, LES 1-04 Čtvrtletní výkaz o prodejných cenách surového dříví, LES MZe 2-01

Obr. 10.3.1 Ukázky terénního používání mobilního softwaru v lesnickém provozu, foto Josef Lenoch

Roční výkaz o nákladech a výnosech v lesním hospodářství – částečně interaktivní výkaz , LES 8-01 Roční výkaz odvětvových ukazatelů v lesnictví atd.).

- ING. LENOCH: (ÚLDEP) v úvodu připomenul, že komise se tématem informací a informačních systémů pro lesní hospodářství zabývala naposledy v roce 2001,
 - Informace o historii výuky výpočetní techniky a informačních systémů na SLŠ a fakultách VŠ – viz sborník Ekonomické komise z roku 2001, na LDF MENDELU předmět Hospodářská informatika, studenti pracují s moduly LHP a evidence, lesní výroba a mzdy,
 - SEIWIN 5 – verze pro PC/notebooky/tablety+telefony.
- ING. LASOTA: (obchodní ředitel HA-SOFT, s. r. o.) se zabýval komplexním řešením podnikového informačního systému, výhodou používání cloudu (hostingu) a výhodami zálohování a zabezpečení dat na profesionálně spravovaném firemním cloudu,
- HA-SOFT, s. r. o. (na trhu od roku 1992) – informace o společnosti; produkt SEIWIN 5 – výrobní i ekonomická část řízení LH, 15 modulů.
- PROF. ŠIŠÁK: Správa webu ČAZV bude nyní na Ing. Lenochovi, poděkování Ing. Polsterovi, který byl předešlým správcem webu EK/KLE OLH ČAZV.

Při zasedání byl představen na ÚLDEP nově řešený projekt NAZV: „Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví“ (řešení 2018–2020, odpovědný řešitel doc. Kupčák).

Obr. 10.3.2 Terénní používání mobilního softwaru – Bc. Miroslav Lotocký z ÚHÚL, foto Jaroslav Gabzdil

Exkurze k tématu proběhla v rámci Školního lesního podniku „Masarykův les“ Křtiny s ukázkami terénního používání mobilního výrobního a ekonomického softwaru; a to jak mobilních aplikací softwaru SEIWIN 5 firmy HA-SOFT určených pro lesní majetky a lesnické firmy, tak mobilní aplikace MOBILES SSL, vyvinuté ÚHÚL pro státní správu lesů.

Podzimní zasedání komise v října 2018 se uskutečnilo v Karlových Varech v oblasti působení organizace Lázeňské lesy Karlovy Vary, p. o. k tématu »Problematika polyfunkčního lesního hospodaření – řešení projektů«.

Jednání zahájil v prostorách hotelu Green Paradise prof. Šišák a představil ING. Evžena Krejčího, ředitele Lázeňských lesů Karlovy Vary, p. o.

- Jednání bylo vyjimečné tím, že po velmi dlouhé době se jej zúčastnili pracovníci ČSÚ, zabývající se lesnickou statistikou. ING. JIŘÍ HRBEK (ČSÚ) – Statistika

lesnictví a myslivosti v členských státech EU, v časové řadě i v mezinárodním srovnání, JFSQ – roční výkaz o produkci a ochodu se dřevem a výrobky ze dřeva, European Forest Accounts – roční výkaz o ekonomických ukazatelích a dalších údajích v lesnictví; ING. M. VESELÁ (ČSÚ) – 25 let ČSÚ (výstava od pondělí 22. 10. 2018 do 30. 11.).

Obr. 10.3.3 Jednání KLE v K. Varech: přednáší zástupce ČSÚ, Ing. Jiří Hrbek, foto Petr Polster

- ING. KREJČÍ (Lázeňské lesy Karlovy Vary)
 - představení majetku – s historií již od roku 1325 (Jan Lucemburský),
 - 1969 vznik příspěvkové organizace lázeňské lesy, ve správě 2 LHC; celková výměra 2 184 ha (lázeňské lesy 1 836 ha), majetek města je spravován pomocí příspěvkových organizací (Správa lázeňských parků, Správa lázeňských vřídel a kolonád, Lázeňské lesy Karlovy Vary) vedle a. s. a s. r. o. zřízených městem,
 - lesní provoz – 4 úseky (3 hajní), manipulační a expediční sklad (výroba a prodej palivového dřeva přibližně 1 000 m³ ročně), provoz Březová, provoz Sv. Linhart (včetně lanového centra), hospodaření založené na neziskovosti.
- PROF. ŠIŠÁK uvedl Seminář – Workshop: *Problematika polyfunkčního lesního hospodářství – Projekt NAZV QJ1530032 „Aktuální a strategické možnosti trvale udržitelného poskytování funkcí lesa a služeb polyfunkčního lesního hospodářství veřejnosti z hlediska sociálně-ekonomického, politického a právního v České republice“*. Návazně ve svém příspěvku projekt představil, včetně účelu a cíle, struktury a zásadních výsledků v závěrečném roce řešení projektu:

- Analýza potenciálního a aktuálního efektu ekosystémových služeb lesa ve vybraných Přírodních lesních oblastech: PLO 03 Karlovarská vrchovina, PLO 08 Křivoklátsko a Český kras, PLO 20 Orlické hory; výpočet hodnot na základě aktualizovaného software „Sefos“. Varianty 1 a 2 – potenciál (optimální druhová skladba dřevin), hodnocení diferencované druhové skladby.

Obr. 10.3.4 Zahájení odborné exkurze v Lázeňských lesích Karlovy Vary na Sv. Linhartu, foto Petr Polster

Obr. 10.3.5 Obora Sv. Linhart, foto Petr Polster

- Uvedené a srovnávané výsledky diferencované podle jednotlivých tržních, zprostředkovaně tržních a netržních služeb lesa vychází z druhové skladby a dalších vstupních charakteristik a dat uvedených v jednotlivých OPRL k době jejich vzniku.

Obr. 10.3.6 Kaple na Sv. Linhartu s výsadbou tisů, foto Petr Polster

Obr. 10.3.7 Altán „U obrazu“, foto Petr Polster

- PROF. PULKRA: Analýza potenciálního a aktuálního efektu lesních porostů Karlovarská vrchovina PL 03:
 - výpočet variant, varianty 1 a 2 – potenciál (optimální druhová skladba dřevin), hodnocení diferencované druhové skladby, varianty vycházejí ze současné vyhlášky a typologie; splňuje ekologické požadavky, dodržení podílu MZD a zbytek je cílová dřevina; optimální varianta, 1B přípustný ale minimální ekonomický efekt.

- Kalkulace pro tržní dřevoprodukční funkci vychází z předpokladů, v nichž základní prostorovou jednotkou je SLT.
- Tvorba softwaru, ekonomický efekt vlastníka lesa – pro LHC je možné vykalkulovat ekonomické parametry za dobu platnosti LHP.
- Komparace uhlíkové efektivnosti, problematika řízení krajiny.

Obr. 10.3.8 Pohled na Karlovy Vary z rozhledny Diana, foto Petr Polster

- RNDR. MARCEL RIEDL, CSc.: (FLD ČZU v Praze) Internalizace externalit zejména v oblasti funkcí (služeb) nedřevoprodukčních a zdravotně-hygienických, přičemž podstatné je vyjádření:
 - Účelů návštěv lesa.
 - Dostatek a kvalita informací – veřejnost postrádá informace o legislativě, ochraně lesů a dalších aspektech návštěvnosti lesa (naučné stezky, značení, informační prostředky).
 - Přínosy lesů kromě zdravotně-hygienických – přírodoochranné funkce (útočiště zvěře, a dalších organismů, ochrana klimatu, zásobárna vody a další vodohospodářské funkce).
 - Silné a slabé stránky hlavních zdrojů informací pro veřejnost.
- ING. ROBERT BABUKA, MBA (ÚLDEP) uvedl seminář – workshop „Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví (NAZV č. QK1820358)“ zaměřený na metodiku a výstupy projektu:
 - Cílem projektu je zejména poskytnout informační a metodickou podporu v lesnicko-dřevařském sektoru, komplexní pojetí materiálové základny, SWOT, analýza současného toku dříví včetně Metodiky, analýzy zpracovatelský kapacit a metodik.
 - V rámci prezentace a projednání byl představen projekt jako celek a aktuální výstupy v oblasti zpracování dat zahraničního obchodu. Byla prezentována databáze zahraničního obchodu a možnosti analytických výstupů včetně aktuálního vývoje exportu a importu surového dříví a postupu identifikace a eliminace odchylek dat respondentů. Projekt jako celek

i jeho aktuální část zaujal přítomné jeho aktuálnosti ve vazbě na situaci v lesnictví a v následné diskusi se projednávala související téma a zejména nezbytnost velkého množství vstupních dat pro statistické vyhodnocení vlivů v rámci navrženého modelu.

– *Komentář PROF. HOLÉCY:* poprvé po dřevě je neelastická, problém dopadu nahodilých těžeb, konkurence výstupů dřevních surovin.

Obr. 10.3.9 „Lesní domky“ na Sv. Linhartu . . . a opět páni doktoři Dudík a Šmíd (a „vykukující“ doktor Lenoch), foto Petra Palátová

Odborná exkurze s náplní polyfunkčního lesního hospodářství a polyfunkční společenské sociálně–ekonomicke významnosti městských lesů Karlovy Vary začala na ústředí Lázeňských lesů Karlovy Vary, na Svatém Linhartu, a vedl ji ředitel ING. KREJČÍ. Součástí exkurze byly zastávky v porostech i prezentace výletních a rekreačních míst. Ta jsou v Lázeňských lesích nově budována, ale i v minulosti vzniklá pečlivě rekonstruována a udržována, čili je velmi podstatně podporována rekreační a lázeňská funkce lesů (což u světoznámé lázeňské lokality nepřekvapuje). Tento přístup umožňuje politika městského zastupitelstva, které dotuje provoz lesů a snahy o rekonstrukci, údržbu i budování nových objektů v lesích v okolí lázní Karlovy Vary. Tím se městské zastupitelstvo Karlových Varů liší od velmi častého opačného přístupu jiných obcí, které se snaží z obecních lesů pouze čerpat finanční prostředky.

Exkuse byla vedena k místům: bývalý kostel Sv. Linharta (viz obr. III.7, str. 270), naučné panely s popisy porostů a hospodaření v nich, kaple Ecce Homo, pomník „675 let Městských lesů Karlovarských“, altán a sloupový mramorový oltář s obrazem Panny Marie „U obrazu“, pro návštěvníky volně přístupná

Obr. 10.3.10 Závěr zasedání a exkurze a poděkování organizátorům, foto Petr Polster

obora Sv. Linharta (zhruba 43 ha) se samostatnými obůrkami pro jelena sika Dybowského, daňky a černou zvěř, rozhledna Diana (na horní stanici pozemní lanovky) s „motýlím domem“ – expozicí cizokrajných motýlů v budově Lesní restaurace u rozhledny.

Závěr exkurze byl opět na Svatém Linhartu, kde byly názorně předvedeny (a členy KLE osobně vyzkoušeny) „lesní domky“, lanové centrum, siluety a dřevěné sochy zvěře, naučná dendrologická stezka a kavárna Sv. Linhart. Pracovníci Lázeňských lesů Karlovy Vary se s účastníky zasedání rozloučili malým rautem.

K tématům a příspěvkům z obou zasedání komise v roce 2018 byl vydán *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí »Informace a podnikové informační systémy v LH« a »Problematika polyfunkčního lesního hospodaření – řešení projektů«*. Vydavatel: Tribun EU, s. r. o. Brno, 2019, s. 63–74, ISBN 978-80-263-1467-7 (KLE OLH ČAZV Brno, Karlovy Vary, 2018), s publikačními výstupy:

GABZDIL, J.: Brno – lesnické informační centrum v regionu Moravy a Slezska v období 1850–1921

HLAVÁČKOVÁ, P., KUPČÁK, V.: Účetní informace a ekonomika v lesním hospodářství

PULKRAB, K.: Software jako certifikované výstupy grantových projektů

MATĚJÍČEK, J., PRČINA, A., NÝDRLE, P., LIBERDOVÁ, M.: Výstupy z podnikových informačních systémů jako podklady pro statistická zjišťování v LH

LENOCH, J.: Výuka podnikových informačních systémů na středních lesnických školách a lesnických fakultách

KUPČÁK, V., LENOCH, J., ZVĚŘINA, L.: Historické informace o lesnictví – jako poučení a nástroj managementu pro současnost a budoucnost

BABUKA, R.: Cenový vývoj sortimentů surového dříví z dat zahraničního obchodu.

10.4 Rok 2019

Jarní zasedání KLE v roce 2019 bylo situováno do oblasti působení LČR, s. p. – Lesní správy Třebíč – a smluvního partnera UNILES, a. s. Jednání zahájil v prostorách hotelu Atom v Třebíči prof. Šišák. Garanty tohoto zasedání byli Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D. a Ing. Václav Šebek.

Obsahově bylo zaměřeno k velmi aktuální a zásadní problematice »Lesopolitických, provozních a ekonomických aspektů kůrovcových kalamit«.

Zasedání prvního dne se zúčastnil i doc. Ing. Petr Zahradník, CSc. z Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště–Strnady, v. v. i. (náměstek ředitele pro výzkum). Celého jednání komise se účastnil předseda OLH ČAZV prof. Podrázský.

Obr. 10.4.1 Sucho a kůrovec – „zkáza lesa“ na Vysočině (LS Třebíč, revír Horní Vilémovice), foto Jaroslav Gabzdil

K hlavnímu tématu zasedání vystoupili:

- ING. GABZDL: historický vývoj kůrovcových kalamit v českých zemích.
- PROF. PULKRA: Dopad kůrovcové kalamity na ekonomický potenciál LH ČR (kalkulace ekonomického potenciálu – pro 2012, 2016, 2018 – potenciální CPPh (mld./ha/rok) a změny podílu MZD ve vyhláškách, pro SLT dle plochy, korigováno dle podílu MZD – komparace výsledků hospodaření.

Obr. 10.4.2 Problém – i u mlazin! (LS Třebíč, revír Horní Vilémovice), foto Jaroslav Gabzdil

- DOC. ZAHRADNÍK: Kůrovcové kalamity v ČR – historie, současnost, možnosti řešení; monitoring kůrovce od roku 1964, kalamity v polovině 80. let, polovině 90.let a od 2003; problém asanace kůrovcového dříví (mokré skládky, sítě). Závěrem informoval o www.kurovcoveinfo.cz.
- ING. ŠMÍDA: (UHÚL) Generel obnovy porostů po kalamitě, 3 etapy (3. – do konce ledna 2020), na webu ÚHÚLu, rajonizace – od 3 platí opatření obecné povahy; území s krizovou úrovní, kůrovcová mapa.
- ING. ŠEBEK (UNILES, a. s.) Problematika zpracování nahodilých těžeb a následné obnovy lesa z pohledu smluvních partnerů LČR.
- DOC. ING. VILÉM JARSKÝ, PH.D.: (KLDE) Situační analýza vlastnictví v okrese Třebíč, stav k 1. 1. 2018 – přibližně 8 tis. vlastníků (kategorie FO, PO, BSM), dělba dle velikosti majetku, podle pohlaví.
- PROF. ING. MILAN PALÁT, CSC.: (ÚLDEP) Vliv vývoje regionálního klimatu na ekosystém lužního lesa v letech 1951–2012.
- PROF. HOLÉCY: (TUZVO, SK) Důvody odumírání porostů na Slovensku – dříve se předpokládalo, že se jedná o důsledek imisí, defoliace, hliník, ozon. Problémy po kalamitě v roce 2014; rozšíření kůrovce – Tatranský národní park, v případě ponechání stromů v lese, ty mají teplotu vyšší až o 4 stupně, tj. více generací rojení (Vysoké Tatry).

Obr. 10.4.3 „Uskladněná“ kulatina v lesní školce Budišov (přibližně 40 000 m³), foto Jaroslav Gabzdil

V rámci bodu Organizační záležitosti byl schválen návrh na *změnu vedení KLE OLH ČAZV* – nově budou: *předsedou komise doc. Mgr. Ing. Roman Sloup, Ph. D.* (KLDE FLD ČZU), *místopředsedou Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D.* (ÚLDEP LDF MENDELU).

Při exkurzi, kterou vedl vedoucí LS Třebíč ING. ALEŠ RUSEK, se účastníci seznámili s možnostmi uskladnění a ochrany vytěžených sortimentů (plynování, feromonové lapáky atd.) dříví (lesní školka Budišov – školka Wotan Forest, a. s.).

Účastníci exkurze také shledali rozsáhlé plochy postižení lesa suchem a kůrovcem na LS Třebíč, revír Horní Vilémovice – viz obr. III.8, str. 271.

Po ukončení exkurze zájemci navštívili vědecko-technický objekt *Alternátor – ekotechnické centrum Třebíč*, s expozicemi k obnovitelným zdrojům energie. Unikátem je také dvoumetrová koule *Science On a Sphere* zobrazující Zemi (i další planety), s online datasety (aktuální stav oblačnosti kdekoli na zeměkouli, aktuální zemětřesení, záznam leteckého provozu na planetě apod.).

Podzimní zasedání komise v říjnu 2019 se uskutečnilo v Milíně nedaleko Příbrami, v oblasti působení Vojenských lesů a statků, s. p., divize Hořovice, Lesní správa Obecnice.

Jednání zahájil v prostorách hotelu a motorestu U Milína prof. Šišák a následně předal slovo novému vedení, které na tomto zasedání převzalo štafetu řízení KLE OLH ČAZV.

Obr. 10.4.4 Z »Projekce na kouli« v ekotechnickém centru Alternátor v Třebíči, foto Jaroslav Gabzdil

Tématem tohoto podzimního zasedání byla »Komunikace jako nedílné součásti lesnické politiky«. Součástí jednání byl rovněž workshop s názvem „Krizová komunikace nebo komunikace krize“.

PROF. PODRÁZSKÝ informoval o změně v organizační struktuře a financování ČAZV a přijetí časopisu *Journal of Forest Science*, který je publikován pod záštitou OLH ČAZV, do prestižní databáze: *Emerging Sources Citation Index* (WoS). Zároveň apeloval o co největší publikační aktivitu v tomto časopise.

Na zasedání byla prezentována mapa zobrazující jednání EK/KLE OLH za posledních 25 let činnosti (viz Příloha VII).

Blok jednání zaměřený na komunikaci uvedl RNDR. MARCEL RIEDL, CSC. a představil jednotlivé prezentace zařazené v rámci „Aktivní komunikace v LH“. Přítomné seznámil s aktuálními problémy komunikace v sektoru, problémovým stromem komunikace českého lesnictví (*problem tree*). Následně k tomuto tématu vystoupili zejména:

- ING. ANDREA PONDĚLÍČKOVÁ (Lesnicko-dřevařská komora ČR): Možnosti kollektivní komunikace a lobování v LH (nutnost ucelené a dlouhodobé strategie, problematika efektivního dopadu komunikace na veřejnost, příklady – např. Martin Patřičný a „Doba dřevěná“).
- ING. JAN PŘÍHODA (Lesnická práce) se vyjádřil k tématu zasedání a zdůraznil potřebu vnitrosektorové komunikace.
- ING. PETRA PALÁTOVÁ, Ph. D. Bioekonomika jako trend v lesním hospodářství.
- ING. VAŠÍČEK (UHÚL): koncepce státní lesnické politiky včetně historického nástinu předešlých aktivit (návrh ze 30. 9.). Struktura návrhu: úvod – preambule – vize – obecná východiska – výčet prioritních problémů – dlouhodobé cíle koncepce – přílohy.

Obr. 10.4.5 Zasedání komise řízené novým předsednictvem – druhý zprava sleduje jednání prof. Podrázský, foto Petr Polster

Obr. 10.4.6 Zastavení na místě poslední bitvy II. světové války u Slivice, foto Petr Polster

- ING. GABZDIL vystoupil s příspěvkem *Vojenské lesy a statky v období první republiky*.
- ING. CHYTRÝ (ekonom Divize Hořovice, VLS, s. p.) představil Vojenské lesy a statky, jejich organizační strukturu (Divize Hořovice – 160 zaměstnanců). Vojenský újezd Brdy zrušen (od 1. ledna 2016) a přeměna jeho území na CHKO

Obr. 10.4.7 Vedoucí exkurze Ing. Martin Chytrý, Ph. D. (třetí zleva), foto Petr Polster

Obr. 10.4.8 Manipulačně-expediční sklad VLS, Příbram, foto Petr Polster

(345 km²). Kromě několika odloučených porostních celků celá plocha divize a lesy, které spravuje a hospodaří na nich, leží na území bývalého vojenského újezdu. Z toho vznikají některé třecí plochy mezi VLS jako odpovědným hospodářem v lese a správou CHKO.

Na divizi se zvyšuje, v souvislosti s kůrovcovou kalamitou, podíl nahodilých těžeb (letos se blíží 100 %, přibližně 140 tis. m³ za 2019). Kromě toho postihuje hospodaření prudký pokles cen dříví a jeho nadbytku na trhu.

Seznámení s projektem „Optimalizace využití harvestorových uzlů v probírkách“ – poskytování komplexních služeb LS (výkup, těžbu a vyvážení, prodej a potřebná úprava), ekonomická analýza činnosti harvestorového uzlu; výhody (plánování, zainteresovanost pracovníků) a nevýhody provozování vlastního harvestorového uzlu.

Obr. 10.4.9 Manipulačně-expediční sklad v Příbrami, foto Petra Palátová

Odbornou exkursi v oblasti působnosti VLS, Divize Hořovice, vedl ING. CHYTRÝ. Jednotlivá zastavení exkurze: nedaleko od místa jednání KLE u osady Slivice⁷⁶, kde se odehrála poslední bitva 2. světové války; manipulačně–expediční sklad VLS, Divize Hořovice v Příbrami – ten je v současném období kúrovcové calamity výborným místem pro shromažďování, manipulaci, asanaci a expedici vytěženého, zvláště calamitního, dříví.

Další část exkurze vedl ING. VÁCLAV PERNEGR, vedoucí Lesní správy Obecnice. Další zastavení exkurze: úprava parkoviště Orlov pro turisty⁷⁷ – Brdy jsou po zrušení vojenského prostoru a vyhlášení CHKO lákavým turistickým cílem, hlavně pro obyvatele Prahy; přirozená i umělá obnova porostů na pokraji bývalého vojenského výcvikového prostoru Jince – příklady na Lesní správě Obecnice; skalní útvar Kazatelna⁷⁸ (viz obr. III.9, str. 272) a vrch Velká Třemošná – 779 m n. m.; obůrka jelení zvěře; budova Lesní správy s informačním střediskem pro turisty a návštěvníky brdských lesů.

Obr. 10.4.10 Parkoviště v Orlově; socha strážce brdských lesů, rytíře Fabiána, foto Petr Polster

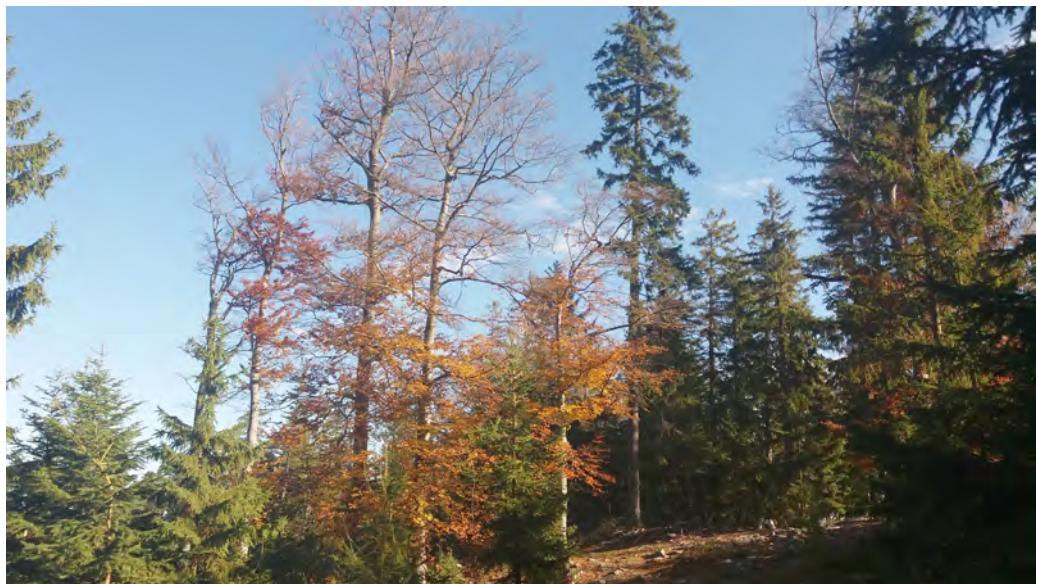
⁷⁶Část obce Milín, jihovýchodně od Příbrami; poslední větší bitva svedená na našem území či vůbec v Evropě 11. a v noci na 12. května 1945 mezi zbytky německých vojsk ustupujících do americké zóny, místními partyzány a útvary tří ukrajinských frontů pod vedením generála K. A. Sviridona; do zajetí padlo 6000 Němců; v okolí je několik pomníků.

⁷⁷Včetně dřevěné sochy rytíře Fabiána, ochránce lesů – brdská obdoba „Rýbrcoula“.

⁷⁸Slepencový skalní útvar nad Orlovem – mezi Velkou a Malou Třemošnou – poskytuje výhled z jednoho z nejvýraznějších vrcholů Brd na Příbramsko.

Obr. 10.4.11 Obnova lesa (v blízkosti obce Orlov), foto Petr Polster

Obr. 10.4.12 Podzimní les – z cesty na Třemošnou, foto Petr Polster

Obr. 10.4.13 Na vrcholu Třemošné – fotografuje polyhistor Ing. Gabzdil, foto Petr Polster

Obr. 10.4.14 Obůrka jelení zvěře, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. 10.4.15 Pohled z Kazatelny – inverze nad Příbramskem, foto Petr Polster

K významným aktivitám KLE OLH ČAZV lze zařadit i participaci na organizaci mezinárodních vědeckých konferencí. Například v roce 2019 to byla konference „Ekonomická životoschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách“, v následujícím roce pak konference „Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu“ – viz následující kapitola.

11 Participace KLE OLH ČAZV na mezinárodních konferencích

Jak bylo v předchozí kapitole uvedeno KLE OLH ČAZV se také významně spolupodílí na organizacích mezinárodních vědeckých konferencí.

V roce 2019 se uskutečnila konference „*Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách*“, ve dnech 27.–29. června 2019, ve Společenském a vzdělávacím centru Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny – zámek Křtiny. Konferenci inicioval Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty v Brně, ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p., krajským ředitelstvím Brno a KLE OLH ČAZV.

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky / Department of Forest and Wood Products Economics and Policy
Lesnická a dřevařská fakulta / Faculty of Forestry and Wood Technology
Mendelova univerzita v Brně / Mendel University in Brno
ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p. krajské ředitelství Brno/
State enterprise Forests of the Czech Republic Regional head office in Brno a
Komisi lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie
zemědělských věd / Department of Forestry Czech Academy of Agricultural
Sciences

vás srdečně zvou na mezinárodní vědeckou konferenci

„Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách“

která se koná 27. – 29. června 2019
ve Společenském a vzdělávacím centru zámek Křtiny

dilé těžby vč. hmyzích kalimat měly v LH vždy jisté ekonomické průměty (mj. viz stochastický charakter LH); vzhledem k současnemu rozsahu a dynamice však v řadě případů přesahují možnosti současných a zejména budoucích kapitálových zdrojů, zejména u vlastníků lesů. A to je zřejmě teprve počátek příběhu o možném historickém „přelomu“ lesnicko-dřevařského sektoru jako odvětví, vč. lesopolitických i národochospodářských aspektů.

Cílem konference byla prezentace a diskuze nejnovějších vědeckých i praktických poznatků, týkajících se hospodářské a finanční situace podniků a organizací – v rámci lesnicko-dřevařského sektoru v eurokontinentálním prostoru. Konference měla přispět k řešení problémů tržního prostředí, jak z hlediska měnících se podmínek trhu a konkurenceschopnosti, tak vývoje lesnictví a navazujícího

V Preambuli k této konferenci v pozvánce stálo:

Ekonomická životaschopnost obhospodařování lesů (EŽOL) je ve strategických lesopolitických dokumentech zmiňována již od roku 2003. Cituje se zde např. že EŽOL je klíčovým pilířem trvale udržitelného obhospodařování lesů a má rozhodující význam pro udržení lesů a jejich mnohostranný užitek pro společnost. EŽOL však v podstatě odvisí od dřevoprodukční funkce lesního hospodářství (LH) a tudíž je v principu generována „na účet“ vlastníků lesů a zpracovatelů dříví – v rámci lesnicko-dřevařského sektoru. Naho-

zpracovatelského průmyslu, i revizi strategie Lesnictví 2018–2020 Evropské unie. K zásadním měnícím se podmínkám v současnosti přistupuje vývoj nahodilých těžeb v širokém spektru ekonomických průmětů v rámci postulovaného trvale udržitelného obhospodařování lesů. V neposlední řadě měla konference inspirovat účastníky k další tvůrčí činnosti v uvedených oblastech, včetně mezinárodní spolupráce.

Obsahově byla konference koncipována a organizována také v souvislosti s aktuálně řešeným projektem NAZV č. QK1820358 »Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví«.

Vědecký a programový výbor konference byl mezinárodní, ve složení:

- DOC. ING. VÁCLAV KUPČÁK, CSC., Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta, Mendelova univerzita v Brně,
- PROF. ING. LUDĚK ŠIŠÁK, CSC., vedoucí Katedry lesnické a dřevařské ekonomiky, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze,
- PROF. DR. ING. JAROSLAV ŠÁLKA, vedoucí Katedry ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene,
- DOC. ING. JOSEF DRÁBEK, CSC., Katedra ekonomiky, manažmentu a podnikania, Drevárska fakulta, Technická univerzita vo Zvolene,
- DR. H. C. PROF. ING. MIKULÁŠ ŠUPÍN, CSC., vedoucí Katedry marketingu, obchodu a svetového lesníctva, Drevárska fakulta, Technická univerzita vo Zvolene.

Z této konference byl následně vydán stejnojmenný sborník *Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách*. 1. vyd. 2019, s. 73-103. ISBN 978-80-7509-691-3, s publikačními výstupy:

BABUKA, R., SUJOVÁ, A.: Porovnání účinnosti zpracování zdrojů dříví v ČR

BÁLIKOVÁ, K., DOBŠINSKÁ, Z., ŠÁLKA, J.: Implementačná a evaluačná analýza náhrad za obmedzenie vlastníckych práv

ČERVENÁ, T., ČERVENÝ, L., HUŠBAUER, J., JARSKÝ, V.: Environmentální benefity větrolanů

DZIAN, M., ŠUPÍN, M.: Model a prognóza dodávok energetického dreva na Slovensku

KORENÁ HILLAYOVÁ, M., HOLÉCY, J., DRÁBEK, J.: Meranie vplyvu rizika výskytu lesných požiarov pri pestovaní Buka lesného (*Fagus sylvatica* L.) na kapitálovú hodnotu lesnej pôdy

HUŠBAUER, J., ČERVENÁ, T., ČERVENÝ, L.: Dlouhodobé smluvní vztahy dodavatelů a odběratelů dříví v současné kůrovcové kalamitě

KAŠUBOVÁ, M., ŠULEK, R.: Komparácia právnych podmienok vstupu do lesa a krajiny v ČR a SR

KOVALČÍK, M., MORAVČÍK, M., PALUŠ, H., PAROBEK, J., MURGAŠ, V.: Súčasný stav lesnícko-drevárskeho komplexu na Slovensku a možnosti jeho vývoja do roku 2035

- KUPČÁK, V., ŠIŠÁK, L., ŠAFARÍK, D., SLOUP, R., PALÁTOVÁ, P.: Česká akademie zemědělských věd a Komise lesnické ekonomiky
- MAJDÁKOVÁ, A., GIERTLIOVÁ, B., HAJDÚCHOVÁ, I.: Prehľad metód finančnej analýzy ex ante v lesnom hospodárstve
- MEŇHÁZOVÁ, J.: Úloha vědců a vědeckých institucí v rozhodovacím procesu
- MIKLER, CH., HAJDÚCHOVÁ, I.: Hodnotenie konkurencieschopnosti produktovej inovácie
- MORAVČÍK, M., KOVALČÍK, M., MURGAŠ, V., PALUŠ, H., PAROBEK, J.: Modelovanie využitia dreva v kontexte zelenej ekonomiky
- NAVRÁTILOVÁ, L., GIERTLIOVÁ, B., VÝBOŠTOK, J., ŠÁLKA, J.: Vnímanie a akceptácia konceptu bioekonomiky a ekosystémových služieb lesa na Slovensku
- SLOUP, R., ŠODKOVÁ, M., SLOUP, J., HUŠBAUER, J., ČERVENÝ, L.: Ozelenení střech s biologickým čištěním odpadních vod
- SLOUP, R., ČERVENÝ, L., HUŠBAUER, J., ŠIŠÁK, L., ŠODKOVÁ, M., ŠPLÍCHALOVÁ, M.: Ozelenení střech s větším sklonem
- ŠÁLKA, J., BALÁŽOVÁ, E., DOBŠINSKÁ, Z., ŠTĚRBOVÁ, M., BÁLIKOVÁ, K., NAVRÁTILOVÁ, L.: Nová koncepcia učebnice z ekonómie životného prostredia
- ŠKULTÉTYOVÁ, M. Výhody a nevýhody drevostavieb z pohľadu potenciálnych zákazníkov

Z Preambule k tomuto sborníku:

Sborník z mezinárodní vědecké konference „Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách“, která se konala ve dnech 27.–29. června 2019 ve Společenském a vzdělávacím centru zámku ve Křtinách, přibližuje její obsah – především prostřednictvím příspěvků tuzemských a zahraničních účastníků. Konference volně navazovala na mezinárodní vědeckou konferenci „Ekonomická životaschopnost v rámci lesnicko-dřevařského sektoru“, uskutečněnou ve dnech 25.–26. června 2015 v Kostelci nad Černými lesy, jež byla tehdy organizována Katedrou ekonomiky a řízení lesního hospodářství Fakulty lesnické a dřevařské České zemědělské univerzity v Praze.

Konference ve Křtinách byla iniciována a zorganizována Ústavem lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně (dále ÚLDEP) – ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p. Krajským ředitelstvím Brno a Komisí lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd.

Název a zaměření konference vychází ze skutečnosti, že ekonomická životaschopnost obhospodařování lesů je ve strategických lesopolitických dokumentech zmiňována již od roku 2003. V jedné z rezolucí ministerských konferencí o ochraně lesů v Evropě (Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe – MCPFE) se např. cituje že je – klíčovým pilířem trvale udržitelného obhospodařování lesů a má rozhodující význam pro udržení lesů a jejich mnohostranný

užitek pro společnost (MCPFE, Vídeň 2003). Pravdivostní hodnota této premisy ekonomické životaschopnosti však odvízí od realizace dřevoprodukční funkce lesů a lesního hospodářství, kdy tato funkce je „ve prospěch“ společnosti – v principu generována „na účet“ vlastníků lesů a zpracovatelů dřeva. Les je tak příkladem radikálního veřejného statku. V těchto souvislostech byla konference také platformou – v kontextu s projektem NAZV č. QK1820358 »Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví«, aktuálně řešeným na ÚLDEP.

Cílem konference byla prezentace a diskuze nejnovejších vědeckých i praktických poznatků, týkajících se hospodářské a finanční situace podniků a organizací – v rámci lesnicko-dřevařského sektoru v eurokontinentálním prostoru. Konference byla zaměřena na řešení problémů tržního prostředí, jak z hlediska měnících se podmínek trhu a konkurenceschopnosti, tak vývoje lesnictví a navazujícího zpracovatelského průmyslu. K měnícím se podmínkám v poslední době zásadně přistupuje mimořádný vývoj nahodilých těžeb v širokém spektru ekonomických průmětů – v rámci postulovaného trvale udržitelného obhospodařování lesů.

V roce 2020 se uskutečnila mezinárodní vědecká konference „Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu“. Konferenci opět inicioval Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty, Mendelovy univerzity v Brně, ve spolupráci s Komisí lesnické ekonomiky OLH ČAZV.

V Preambuli k této konferenci v pozvánce tentokrát stálo:

Konference volně navazuje na akce „Ekonomická životaschopnost v rámci lesnicko-dřevařského sektoru“, jež se uskutečnila 25.–26. června 2015 v Kostelci nad Černými lesy, a „Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmírkách“, proběhnuvší ve dnech 27.–29. června 2019 ve Křtinách (viz také stejnojmenný sborník ISBN 978-80-7509-691-3).

Hlavním předmětem konference „Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu“ je optimalizace tuzemského zpracování dříví resp. konzistence vzá-

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky / Department of Forest and Wood Products Economics and Policy
Lesnická a dřevařská fakulta / Faculty of Forestry and Wood Technology
Mendelova univerzita v Brně / Mendel University in Brno
ve spolupráci s Komisi lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství
České akademie zemědělských věd / Department of Forestry Czech Academy of Agricultural Sciences

vás srdečně zve na mezinárodní online vědeckou konferenci

„Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu“

terá se uskuteční

23. října 2020 v 10:00

prostřednictvím online aplikace MS Teams

jemných vazeb mezi tokem dříví a jeho zdroji ve vazbě na ukazatele tvorby hodnoty v kvantitativním pojetí (celkový objem zpracování) a kvalitativními změnami (struktura zdrojů a zpracování) – v rámci ekonomické životaschopnosti obhospodařování lesů a udržitelné produkce a zpracování dříví.

I tato konference byla koncipována a organizována v souvislosti s řešeným projektem NAZV č. QK1820358 »Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví«.

Vědecký a programový výbor konference byl tentokrát ve složení:

- DOC. ING. VÁCLAV KUPČÁK, CSc., ING. ROBERT BABUKA, MBA, ING. DALIBOR ŠAFARÍK, Ph. D., Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta, Mendelova univerzita v Brně,
- PROF. ING. LUDĚK ŠIŠÁK, CSc., DOC. ING. MGR. ROMAN SLOUP, Ph. D., Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze,
- PROF. DR. ING. JAROSLAV ŠÁLKA, PROF. ING. IVETA HAJDÚCHOVÁ, Ph. D., Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene,
- DOC. ING. JOSEF DRÁBEK, CSc., Katedra ekonomiky, manažmentu a podnikania, Drevárska fakulta, Technická univerzita vo Zvolene,
- DR. H. C. PROF. ING. MIKULÁŠ ŠUPÍN, CSc., Katedra marketingu, obchodu a svetového lesníctva, Drevárska fakulta, Technická univerzita vo Zvolene,
- ING. MIROSLAV KOVALČÍK, Ph. D., Národné lesnícke centrum Zvolen.

Rámcový program vyžádaných plenárních příspěvků:

- ◊ DOC. ING. VÁCLAV KUPČÁK, CSc., ING. DAVID BŘEZINA, Ph. D.: „*Potenciál strukturálních změn udržitelného lesnictví a zpracování dříví*“, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta, MENDELU v Brně
- ◊ ING. ROBERT BABUKA, MBA: „*Model strukturálních změn lesnicko-dřevařského průmyslu*“, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta, MENDELU v Brně
- ◊ PROF. ING. IVETA HAJDÚCHOVÁ, Ph. D.: „*Analýza spoločensky zodpovedného podnikania v lesných podnikoch SR*“, Katedra ekonomiky a riadenia lesného hospodárstva, Lesnícka fakulta, Technická univerzita vo Zvolene
- ◊ MGR. EVA ABRAMUSZKINOVÁ PAVLÍKOVÁ, MA, Ph. D.: „*Specifika a význam lidského faktoru v lesnictví*“, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, Lesnická a dřevařská fakulta, MENDELU v Brně
- ◊ ING. PETRA PALÁTOVÁ, Ph. D.: „*Lidské zdroje v dřevozpracujícím průmyslu*“, Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky, Fakulta lesnická a dřevařská, Česká zemědělská univerzita v Praze

- ◊ ING. JAROMÍR VAŠÍČEK, CSC.: „*Odhad budoucího vývoje lesů na základě modelu EFDM*“, Ústav pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs nad Labem
- ◊ ING. PETR PRAŽAN, PH. D.: „*Stav a perspektivy zpracování dříví v ČR v novodobých podmínkách*“, Společenstvo dřevozpracujících podniků v ČR
- ◊ ING. MARTIN MORAVČÍK, CSC., ING. MIROSLAV KOVALČÍK, PH. D.: „*Trh so surovým drevom na Slovensku v kontexte podkôrnikovej kalamity*“, Národné lesnícke centrum Zvolen

V souvislosti s epidemiologickou situací COVID-19 v České republice a soudních zemích se konference bohužel uskutečnila dne 23. října 2020 online prostřednictvím externího přístupu do aplikace MS Teams⁷⁹ (namísto původního avízovaného konání v Beskydech v návaznosti na podzimní zasedání KLE).

Pozn.: Kolegové ze Slovenska připravovali *stretnutie katedier lesníckej a drevárskej ekonomiky*, které se mělo uskutečnit ve dnech 20. až 22. května 2020 v zařízení EKOMA, nedaleko Zvolena (včetně exkurze na Vysokoškolskom lesníckom podniku TU Zvolen). Obdobně ÚLDEP připravoval *jarní zasedání KLE* v oblasti působení Biskupských lesů – Diecéze ostravsko-opavské, jež mělo být situováno na pomezí ČR/SR v Beskydech v Horském hotelu Súkenická (a jež bylo přesunuto na podzimní termín 22.–23. října 2020). Všechny akce musely být odvolány a odloženy.

⁷⁹Na druhé straně „výhodou tohoto způsobu konference“ je možnost shlédnutí jejího záznamu přes link: <https://web.microsoftstream.com/video/cb3bf55c-cce3-4851-8537-225a7833746e> – bohužel, jenom pro účastníky konference v Teams.

12 Velmi stručná historie lesnického školství středního

12.1 Počátky lesnického školství

Vzdělávání lesnického personálu v Českých zemích dal impuls Patent lesů a dříví, vydaný pro markrabství moravské císařovnou Marií Terezií v roce 1754. Byla to reakce na tehdejší stav lesů v 18. století, kdy situace se stávala neúnosnou a kdy osvícení úředníci na panstvích i ve státních službách varovali před další devastací – a požadovali jejich ochranu a obnovu. Tu mohli zajistit jen dobře vyškolení, vzdělaní lesníci, kterých se však nedostávalo. Vedle mysliveckého vzdělání se v patentu zakotvovalo i vysvědčení o zkoušce z lesnictví.

V poměrech střední Evropy vznikly, a určitou dobu společně existovaly, čtyři typy odborných lesnických škol:

- hájenské školy — k přípravě nejnižšího (pouze výkonného) personálu,
- nižší školy — k přípravě personálu pro službu v revírech,
- vyšší školy, přesněji tzv. vyšší ústavy⁸⁰ — k přípravě výkonných i správních úředníků menších majetků (absolventi mohli být připuštěni ke zkoušce pro samostatného lesního hospodáře),
- akademie, tj. školy vysoké — k přípravě administrativních a technických úředníků (absolventi mohli být připuštěni ke zkoušce pro samostatného lesního hospodáře, ale i ke zkoušce pro vyšší správní službu).

Jako poslední součást systému lesnického školství v 50. letech vznikly školy připravující kvalifikované lesní dělníky. Nejprve tzv. střediska pracujícího dorostu (SPD), později lesnické učňovské školy (LUŠ), přejmenované v roce 1963 na lesnická odborná učiliště (LOU), která byla roku 1976 přeměněna na střední odborná učiliště (SOU) lesnická.

Pozn.: V následujícím textu se stručně zmíníme jen o školách, kam při svých jednání zavítala EK/KLE OLH ČAZV. Kapitoly vysokoškolských pracovišť (z nichž pochází velká část členů komise) jsou uvedeny na počátku publikace (kap. 3, str. 39 a kap. 4, str. 47).

⁸⁰Pozn.: ZAHRADNÍK (2001) v publikaci „Lesnický výzkum v České republice – minulost a současnost“ např. uvádí: ... Kromě zmíněných ústavů byla vytvořena síť stanic (pokusné lesnické stanice), které byly umístěny v lesnických středních školách, které byly výkonnými odbornými orgány výzkumných ústavů a prováděly pro ně různá sledování a měření. V roce 1925 byly zřízeny v Písku a Hranicích, v roce 1926 v Zákupech, Jemnici a Liptovském Hrádku a v roce 1927 v Užhorodě (z této stanice měl být zřízen samostatný výzkumný ústav pro Podkarpatskou Rus, ale nikdy k tomu již nedošlo).

12.2 Historie České lesnické akademie Trutnov

Na základě výnosu Ministerstva zemědělství a hornictví z roku 1850, byla v roce 1855 zahájena dvouletá výuka Lesnického ústavu (Forst Anstalt). Prostory poskytl předseda České lesnické jednoty, hrabě Christian Waldstein, který pro tyto účely uvolnil svůj zámek v Bělé pod Bezdězem. Jednou z podmínek pro přijetí byl předchozí dvouletý praktický výcvik u lesního úředníka (učebního pána). V roce 1895 byla dvouletá škola přeměněna na tříletý Vyšší lesnický ústav (Höhere Forstlehranstalt).

Obr. 12.1 Zámek v Bělé pod Bezdězem – sídlo Vyššího lesnického ústavu (1855–1904),
zdroj www.clatrutnov.cz

Z důvodu zlepšení podmínek výuky i ubytování Ústav v roce 1904 po čtyřiceti devíti letech v Bělé pod Bezdězem skončil a byl přesunut do Zákup. Prostory bývalé manufaktury a pozdějšího cukrovaru byly dány Českému lesnickému spolku do bezplatného užívání na dobu 60 let (s výměrou 7,15 ha pozemků). Nadále byl ponechán vyučovací jazyk německý, ale do výuky se povinně zavedl nově jazyk český jako jazyk státní.

Obr. 12.2 Budova Vyšší lesnické školy v Zákupech (1904–1945), zdroj www.clatrutnov.cz

V roce 1922 byla škola reorganizována na čtyřletou Vyšší lesnickou školu (Höhere Forstschule), s oficiálním názvem Státní německá vyšší lesnická škola (od

roku 1925). V sousedství bylo vybudováno arboretum, lesní školka a botanická zahrada. V roce 1940 se na škole, z důvodu politické situace, přestalo vyučovat a z podnětu československé vlády a Ministerstva školství a osvěty byla v roce 1945 přeložena do Trutnova.

Město Trutnov nabídlo pro zřízení školy budovu bývalé německé chlapecké školy u městského parku, vnitřní zařízení školy, pozemky proti budově, internátní ubytování a stravování žáků, přidělení přiměřených bytů zaměstnancům školy, dopravu žactva autobusem na cvičení a praxi v lese. V roce 1958 škola získala svoje školní polesí. V období normalizace byla provedena generální oprava školní budovy, postaven nový domov mládeže, došlo k výrazné modernizaci školy a ke spolupráci se zahraničními školami.

Obr. 12.3 Hlavní budova České lesnické akademie Trutnov (od roku 1945 do současnosti), zdroj www.clatrutnov.cz

Po roce 1990, v roce 1996, zde započala výuka na Vyšší odborné škole. V roce 2008 dochází ke sloučení SLŠ a VOŠ v Trutnově se Střední školou lesnickou a zemědělskou ve Svobodě nad Úpou a současně se mění název školy⁸¹ na: Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola. V září 2011 bylo v areálu školního polesí otevřeno Centrum odborného vzdělávání v lesnictví; v letech 2006–2013, bylo na škole i konzultační středisko bakalářského studia České zemědělské univerzity v Praze. Akademie (ČLA Trutnov) se dnes řadí mezi největší lesnická vzdělávací zařízení v ČR, vyjma stávajících univerzit.

⁸¹V roce 1952 byly vyšší lesnické školy přejmenovány na technické a rozděleny na školy lesního hospodářství (pěstební) v Písku a Trutnově a na školu lesního průmyslu (těžební) v Hranicích. V dalším období byly tyto školy přejmenovány individuálně (většinou v souvislosti s vývojem typů a doby studia, podmínek jeho ukončení, případně vlivem zřizovatele). U nynější ČLA Trutnov – střední škola a vyšší odborná škola: Státní vyšší lesnická škola (1945–1949), Vyšší lesnická škola (1949–1952), Střední lesnická technická škola (1953–1955), Lesnická technická škola (1956–1961), Střední lesnická technická škola (1962–1984), Střední lesnická škola (1985–1996), Střední lesnická škola a vyšší odborná škola lesnická (1996–2007). V současnosti jsou zřizovatelem těchto škol příslušné kraje.

12.3 Historie SLŠ v Hranicích

Historické kořeny této školy sahají do roku 1852, kdy na zámku Úsově (dnes je zde umístěno lovecko–lesnické muzeum⁸²) byla založena první veřejná Spolková lesnická škola v historických zemích Rakouska–Uherska (první lesnická škola na Moravě). Autorem návrhu, aby se majitelé moravsko–slezských lesů podíleli na provozování praktické lesnické školy, byl *Jan Bedřich Bechtel* (1800–1868) – viz rámeček na str. 182.

Obr. 12.1 Zámek Úsov

Obr. 12.2 Vstupní expozice
lovecko–lesnického muzea v zámku Úsov

Zdroj: <https://www.usov.cz/zamek/gs-3713/pl=13820>

Kníže *Liechtenstein* následně nabídl pro potřeby školy jednu z budov svého zámku na Úsově a pro praktickou výuku úsovské polesí. Prvním ředitelem úsovské lesnické školy, v letech 1852–1855, byl *Josef Wessely* (1814–1898). Vyučovacím jazykem byla němčina, v roce 1862 bylo zavedeno vyučování v češtině. V roce 1867 bylo rozhodnuto o přeložení školy do hradu Sovince, kde bylo zajištěno i ubytování žáků, a škola zde působila téměř 30 let (v bývalých konírnách jsou dnes instalovány expozice lesnické školy). Starobylý hrad však přestal vyhovovat potřebám školy, a tak se v roce 1894 začalo jednat o jejím přeložení.

Z uvažovaných alternativ získalo přednost město Hranice na Moravě. Rozhodla o tom poloha na hlavní železniční trati, blízkost okolních lesů, a zejména nejlepší podmínky, které poskytli hraničtí radní pro ubytování učitelů i žáků. Město navíc nabídlo 3 ha pozemků k založení školního arboreta.

⁸²Lovecko–lesnické muzeum na zámku Úsov je ojedinělým historickým muzeem tohoto druhu ve střední Evropě. Sbírka vznikla díky lovecké vášni Lichtensteinů, kteří na přelomu 19. a 20. století uspořádali více než 50 loveckých výprav do Polska, Itálie, Indie a zejména do Afriky (některé vystavené exponáty jsou staré více než 100 let). Lichtenštejnove vlastnili zámek do roku 1945, poté ho spravoval stát, od roku 1995 je hrad a zámek majetkem města Úsova.

Obr. 12.3 Hrad Sovinec

Obr. 12.4 Sovinec – jedna z expozic bývalé lesnické školy

Zdroj: <https://www.hrad-sovinec.cz/>, <https://www.hrad-sovinec.cz/foto/>

V říjnu 1896 se mohlo začít vyučovat v nové školní budově ve dvou formách studia, a to na Vyšším lesnickém ústavu a na Nižší lesnické škole.

Obr. 12.5 Pamětní deska ve vstupním vestibulu SLŠ Hranice, foto Václav Kupčák

Pozdější Střední lesnická technická škola v Hranicích na Moravě se vyvinula v dnešní Střední lesnickou školu Hranice – viz obr. 9.5.1 a 9.5.2 na straně 166

(jako taková – jediná na Moravě). Školní polesí SLŠ ve Valšovicích bylo založeno v roce 1921 vyčleněním z majetku hraběnky Althanové z Lipníka nad Bečvou a zakoupením státem – jako výsledek pozemkové reformy a úsilí Františka Matějky, zakladatele školního polesí a tehdejšího ředitele školy.

Obr. 12.6 SLŠ Hranice a arboretum z ptačí perspektivy

Zdroj: <http://www.seznamskol.eu/skola/1594-stredni-lesnicka-skola-hranice-jurikova-588/>

12.4 Hájenská škola v Bzenci a její osud

Škola byla založena v roce 1951 jako Středisko pracujícího dorostu v lesnictví ve Strážnici na Moravě (Bzenec–Přívoz). V roce 1953 bylo středisko přeměněno na Základní učňovskou školu lesnickou a v roce 1955 jako první reorganizováno na dvouletou Lesnickou mistrovskou školu (první v republice), připravující lesníky pro lesnické úseky.

Od roku 1971 byla škola, působící ve stejných objektech, přejmenována na Lesnickou školu Bzenec (do té doby Lesnická škola Strážnice). V roce 1975 byla zrušena a místo ní zřízeno Střední odborné učiliště lesnické (připravující kvalifikované lesní dělníky), a až do roku 2005 se zaměřovala pouze na lesnické učňovské obory.

V roce 2005 byla škola přejmenována na Střední odborné učiliště lesnické a rybářské, s pozdějším zřízením dvou maturitních oborů, a následně Střední škola lesnická a rybářská.

V současnosti je škola, přes bývalý věhlas moravských hájenských škol (i její víc než šedesátnicí historii), integrována v rámci Střední školy gastronomie, hotelnictví a lesnictví Bzenec, na tzv. „Odloučeném pracovišti Bzenec–Přívoz“ – viz obr. 10.2.3 na str. 183.

13 Doslov a poděkování

Od obnovené činnosti komise v roce 1995 se uskutečnilo v nepřetržitém sledu celkem 48 zasedání, z toho 43 zasedání od roku 1998. Výčet stěžejních témat a lokalizace jednání – viz Příloha I.

Především na základě příspěvků k témtoto tématům, ale i námětů ze zasedání, bylo vydáno šestnáct sborníků (celkem 158 příspěvků), většinou v kategorii: *Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí (s ISBN)*; jednalo se o tyto sborníky:

- „*Informace a informační systémy v lesním hospodářství ČR*“ (vyd. 2001),
- „*Ekonomické aspekty ochrany lesa*“ (2005, ISBN 80-7157-892-4),
- „*Újmy a náhrady za omezení hospodaření v lesích a jejich možný vliv na kategorizaci lesů*“ (2006, ISBN 80-213-1459-1),
- „*Ekonomické aspekty hospodaření v lesním vegetačním stupni 1 – lužní lesy*“ (2006, ISBN 80-7157-987-4),
- „*Ekonomické aspekty rekonstrukce náhradních porostů v Krušných horách*“ (2006, ISBN 80-213-1595-4),
- „*Ekonomické aspekty integrovaného LH*“ (2007, ISBN 978-80-7375-102-9),
- „*Lesnictví a vyšší územně samosprávné celky*“ (2008, ISBN 978-80-7375-225-5),
- „*Lesnictví a podnikatelské prostředí*“ (2009, ISBN 978-80-7375-329-0),
- „*Lidský faktor a ekonomika práce v lesním hospodářství*“ (2010, ISBN 978-80-7375-434-1),
- „*Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého*“ (2010, ISBN 978-80-213-2144-1),
- „*Stav lesa a plnění funkcí lesa v národním parku Šumava a Lesní hospodářství v podmínkách územních samosprávných celků*“ (2011, ISBN 978-80-213-2241-7),
- „*Hospodaření v podmínkách VLS Praha, s. p. a Ekonomické, ekologické a sociální aspekty hospodaření Krkonošského národního parku*“ (2014, ISBN 978-80-213-2450-3),
- „*Komplexní lesnický a ekonomický audit, ověřovací analytické studie v lesním hospodářství, Problematika chovu zvěře a myslivosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky*“ (2014, ISBN 978-80-213-2556-2),
- „*Sociální pilíř v lesním hospodářství a Význam a rozvoj plantáží rychle rostoucích dřevin v ČR*“ (2015, ISBN 978-80-213-2671-2),
- „*Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnícími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny a Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby*“ (2017, ISBN 978-80-213-2826-6),
- „*Informace a podnikové informační systémy v LH, Problematika polyfunkčního lesního hospodaření – řešení projektů*“ (2019, ISBN 978-80-263-1467-7).

K vlastní činnosti komise je k závěru vhodné vyzvednout jmenovitě osobnosti, jež se zasedání dlouhodobě a pravidelně zúčastňovaly a jednání svou přítomností a aktivitou jednoznačně obohacovaly. Zejména se jedná o následující odborníky: prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc., doc. Ing. Zdeněk Bludovský, DrSc., Ing. Július Ďurkovič, CSc., Ing. Vladimír Foltánek, prof. Ing. Iveta Hajdúchová, Ph. D., prof. Ing. Ján Holécy, CSc., Ing. Martin Chytrý, Ph. D., Ing. František Kaňok, CSc., Ing. Ludmila Kudrleová, Ing. Jan Lojda, Ph. D., Ing. Jiří Matějíček, CSc., Ing. Jiří Ornšt, prof. Ing. Karel Pulkrab, CSc., Ing. Jozef Tutka, CSc., doc. Ing. Milan Voško, Ph. D. a další. Určitě k takovým osobnostem patří rovněž Ing. Jaroslav Gabzdil se svými nezapomenutelnými tematickými příspěvky z lesnické historie našich zemí, přednášenými při jednotlivých jednáních (i otištěnými v následujících sbornících).

Při této příležitosti je zde na místě také poděkování za zápisu ze zasedání (také přístupny na WWW stránce komise), jež nejčastěji vypracovávali: Ing. Roman Dudík, Ph. D., doc. Kupčák, Ing. Lenoch, Ing. Šafařík, Ing. Petra Palátová, Ph. D., a za rozsáhlou fotodokumentaci, na níž se zejména podíleli: Ing. Dudík, Ing. Foltánek, Ing. Gabzdil, Ing. Petra Hlaváčková, Ph. D., doc. Ing. Jaroslav Jánský, CSc., doc. Kupčák, Ing. Polster, Dr. Ing. Vladimír Strnad a Ing. Šafařík. Poděkování patří paní Bc. Martině Paduchové za distribuci pozvánek a administraci ubytování účastníků. Taktéž zde patří poděkování Ing. Dudíkovi a doc. Sloupovi za editační zpracování většiny sborníků, jakož i poděkování všem autorům příspěvků. Samostatné poděkování patří autorovi, editorovi a správci WWW stránek komise Ing. Petru Polsterovi, Ph. D.

V OLH ČAZV členy KLE v současnosti zastupují: doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph. D., Mgr. Ing. Michal Hrib, Ph. D., Ing. Martin Chytrý, Ph. D., doc. Ing. Vilem Janský, Ph. D., doc. Ing. Václav Kupčák, CSc., prof. Ing. Karel Pulkrab, CSc., doc. Mgr. Ing. Roman Sloup, Ph. D., prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.; čestným členem OLH ČAZV je prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc.

V rámci každoročního hodnocení činnosti odborů a následně komisí ČAZV, byla a je KLE z komisí OLH dlouhodobě vyhodnocována jako nejaktivnější. Vedle toho – na základě návrhů OLH ČAZV, schválených Předsednictvem ČAZV, byly uděleny: prof. Ing. Karlu Pulkrabovi, CSc. – Bronzová medaile ČAZV (2010), Stříbrná medaile ČAZV (2015), doc. Ing. Václavu Kupčákovi, CSc. – Bronzová medaile ČAZV (2014), prof. Ing. Luděku Šišákovi, CSc. – Bronzová medaile ČAZV (2017). Čestným uznáním ČAZV za přínos k rozvoji vědy a výzkumu a za dosažené výsledky využitelné v agrárním sektoru byl v roce 2019 oceněn Ing. Martin Chytrý, Ph. D.

Zvláštní poděkování patří závěrem všem osobám a institucím, jež se spolupodílely na organizaci a zejména umožnily činnost komise v oblastech jejich působení.

Summary

The publication "Czech Academy of Agricultural Sciences and the quarter century of the Commission of Forestry Economics" captures and summarizes the content of the activities of this commission since 1995 up to the present day.

The introductory chapter defines the main subject of the commission activity — forestry and timber economics and policy. Due to the long-term duration of processes and production in forestry, relevant historical aspects are emphasized here.

The following chapters provide brief information on the Department of Forest and Wood Products Economics and Policy (DFWPEP) of the Faculty of Forestry and Wood Technology at Mendel University in Brno and the Department of Forestry and Wood Economics at the Faculty of Forestry and Wood Sciences of the Czech University of Life Sciences Prague, both organizing the meetings. The following is information on the history and the present of the Czech Academy of Agricultural Sciences (CAAS) and the Department of Forestry (DF), in which the Commission of Forestry Economics (hereinafter also CFE) is organizationally integrated. The representation of CFE members, as well as the activities of the commission itself, is based on the basic principles of CAAS, which are the popularization of scientific knowledge and the connection of research with practice.

The decisive part of the publication is devoted to the individual meetings of the CFE. These were traditionally convened twice a year (usually 40-50 participants in one meeting); the spring session was situated in Moravia, the autumn session in Bohemia. The meetings were basically planned as two days sessions: on the first day, in addition to the stable items of the program (information on the activities of CAAS and CFE of CAAS, the state of forestry economic research, current economic situation in forestry, organizational issues), a pre-selected and approved topic was discussed. Within the frame of forestry economic research, mostly information about current project activities were provided — with an emphasis on projects of the National Agency for Agricultural Research (grant agency of the Ministry of Agriculture of the Czech Republic), for which separate seminars (workshops) of ten took place. The second day was devoted to an outdoor excursion in the area where the meeting was located.

CFE members are representatives of universities, the Ministry of Agriculture of the Czech Republic, the Ministry of the Environment of the Czech Republic, Forestry and Game Management Research Institute Jíloviště–Strnady, Forest Management Institute Brandýs nad Labem, state enterprises Forests of the Czech Republic, Military Forests and other forest and wood processing companies, employees of national parks, state administration and other personalities active in forestry and forestry economic research. Partners from the Slovak Republic are

invited to the meetings and regularly participate, especially from the Technical University in Zvolen, the Section of Forestry Policy and Economics of the Department of Forestry of the Slovak academy of Agricultural Sciences and the National Forest Center in Zvolen.

The basic source of information for this publication was the documentation, which is kept within the commission — especially the minutes of individual meetings and photo documentation. Other information (and sources of information exchange) include proceedings, which are also important outputs of the commission's activities. The main centralized source of data is the website of the commission within the CAAS portal, available at: <<http://www.cazv.cz/ek/>>. From the general methodological point of view, a retrospective documentary search approach was used to select and subsequently comprehensively process the information in question.

Since 1995, a total of 48 meetings of the CFE DF CAAS have taken place and 16 proceedings with ISBN (158 papers) have been published. An overview of the main topics discussed and venues of these meetings is given in a separate appendix. In recent years, CFE has also participated in the organization of two international scientific conferences. In 2019, it was the conference "Economic viability of the forestry and timber sector in the contemporary conditions" in Křtiny; in 2020, the online conference "Model of structural changes in the forestry and timber industry" in Brno.

The regular and continuous activity of CFE DF CAAS — for more than 25 years — is evident from the above mentioned!

Použitá literatura

- Anonymus. *Konferencie ministrov o ochrane lesov v Európe*. Edit.: NOVOTNÝ, J., ĎURSKÝ, J., MINĎAŠ, J. Výskumný ústav lesnícky. Zvolen. 2003, 199 s., ISBN 80-968427-4-9.
- BARTUNĚK, J. *Ekonomika lesního hospodářství*. Vysoká škola zemědělská v Brně. 1994. ISBN 80-7157-130-X.
- BLUĎOVSKÝ, Z. Poznámka k současnemu využívání zdrojů dřeva v České republice. *Silva bohemica*, roč. 13, č. 3/2003, s. 16.
- BLUĎOVSKÝ, Z. Obhospodařování malých lesních majetků – III. *Lesnická práce*, č. 11/2000.
- HAJDÚCHOVÁ, I., MIKLER, CH., MAJDÁKOVÁ, A. *Analýza spoločensky zodpovědného podnikania lesných podnikov na Slovensku*. 2020.
- CHYTRÝ, M. Ekonomické, právní a sociální aspekty začlenění lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČR do EU. In: *Sborník referátů z konference „Ekonomické a právní poměry lesního hospodářství a dřevozpracujícího průmyslu ČR“*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno. 2001, s. 9–13, ISBN 80-7157-572-0.
- KOLENKA, I. *Vybrané metódy prognózovania v lesnickej ekonomike*. Ústav pre výchovu a vzdelávanie pracovníkov LVH SR, Zvolen. 1995, ISBN80-88677-33-5.
- KOŘÍNEK, J. *Řízení lesního hospodářství II*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno. 1995, ISBN 80-7157-155-5.
- KREČMER, V. Trvale udržitelný rozvoj a lesní hospodářství v České republice I–III. *Lesnictví–Forestry*. 39, 1993, s. 513–520, 40, 1994, s. 48–54.
- KUPČÁK, V.: *Ekonomická komise OLH ČAZV v roce 2002*. Lesnická práce, 2003, roč. 82, č. 2, str. 64–65, alt.:
[<www.silvarium.cz/lesprace/03/02/clanek3_ekonomika.html>](http://www.silvarium.cz/lesprace/03/02/clanek3_ekonomika.html)
- KUPČÁK, V., PULKRAB, K., PRAŽAN, P., ČINKA, M., KOPŘIVA, S. Návrh státního programu *Surovinová politika v oblasti obnovitelných zdrojů zabývajícího se dřívím (d6)*. *Národní lesnický program*. Vyd. Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti Jíloviště-Strnady. 2003, 66 s.
- KUPČÁK, V.: *Ekonomická komise OLH ČAZV v roce 2003*. Lesnická práce, 2004, roč. 83, č. 4, s. 2, alt.:
[<www.silvarium.cz/lesnicka-prace-c-4-04/ek-ohl-cazv-v-roce-2003>](http://www.silvarium.cz/lesnicka-prace-c-4-04/ek-ohl-cazv-v-roce-2003)
- KUPČÁK, V.: *Ekonomická komise OLH ČAZV v roce 2005*. Lesnická práce. 2006. ročník 85, č. 4, s. 18–19. ISSN 0322-9254. alt.:
[<www.silvarium.cz/lesnicka-prace-c-04-06/ekonomicka-komise-ohl-cazv-v-roce-2005>](http://www.silvarium.cz/lesnicka-prace-c-04-06/ekonomicka-komise-ohl-cazv-v-roce-2005)

- KUPČÁK, V. *Ekonomika lesního hospodářství*. 2. vyd. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, Ediční středisko, 2006, 257 s., ISBN 80-7157-998-X.
- KUPČÁK, V.: *Komise lesnické ekonomiky – 20 let*. Lesnická práce 5/2016, s. 56
- KUPČÁK, V.: *Ekonomická komise resp. Komise lesnické ekonomiky – 20 let*. Sborník EK OLH ČAZV, s. 17–30, ISBN 978-80-213-2671-2
- KUPČÁK, V., LENOCH, J., ZVĚŘINA, L. Historické informace o lesnictví – jako poučení a nástroj managementu pro současnost a budoucnost. In LENOCH, J. *Informace a podnikové informační systémy v LH. Problematika polyfunkčního lesního hospodářství – řešení projektu*. Sborník referátů ze seminářů s mezinárodní účastí. Tribun EU, s. r. o. Brno, 2019. s. 63–74, ISBN 978-80-263-1467-7.
- KUPČÁK, V., ŠIŠÁK, L., ŠAFARÍK, D., SLOUP, R., PALÁTOVÁ, P. Česká akademie zemědělských věd a Komise lesnické ekonomiky. In *Ekonomická životaschopnost lesnicko-dřevařského sektoru v novodobých podmínkách*. 1. vyd. 2019, s. 73–103. ISBN 978-80-7509-691-3.
- LENOCH, J.: *Informace a podnikové informační systémy v LH*. Lesnická práce 10/2018, s. 98–99
- PODRÁZKÝ, V. *Hans Carl von Carlowitz – 300 let trvale udržitelného lesnictví*. Lesnická práce č. 6/2013
- PULKRAB, K. A KOL. *Ekonomika a řízení lesního hospodářství*. Vysoká škola zemědělská v Praze a Matici lesnická Písek, 1993.
- ROČEK, I., FENCL, P. *Svědectví map – mapy lesa*. ČZU-FL Praha, ÚHÚL Brandýs n. L., 2005.
- SAMUELSON, P. A., NORDHAUS, W. D. *Ekonomie*. Svoboda, Praha. 1991. 1011 s., ISBN 80-205-0192-4.
- SCHINDLER, K. *Veškeré nauky lesnické ve prospěch našeho lesnictví*. 1865.
- SYNEK, M. A KOL. *Podniková ekonomika*. C. H. Beck, Praha. 2000. ISBN 80-7179-388-4.
- ŠAFARÍK, D.: *Komise lesnické ekonomiky České akademie zemědělských věd – poslání a činnost*. Lesnická práce. 2013. sv. 92, č. 12, s. 34–35. ISSN 0322-9254.
- ŠIŠÁK, L. – ŠVIHLA, V. – ŠACH, F. *Ocenování společenské sociálně-ekonomicke významnosti základních funkcí lesa*. Ministerstvo zemědělství, odbor lesního hospodářství, Praha. 2003, ISBN 80-7084-234-2.
- ŠIŠÁK, L., SLOUP, M., KŘEPELA, M. *Zpracování návrhu na úpravu postupů sledujících vynětí dalších lesů z kategorie lesů hospodářských do kategorií, kde je produkční funkce omezována*. Studie. Fakulta lesnická a environmentální ČZU v Praze, 2005, 31 s.
- TRUHLÁŘ, JIŘÍ. *Památníky adamovských lesů*. Praha: Primus, 2003. s. 110–112. ISBN 80-86207-24-2.
- ZAHRADNÍK, P. Lesnický výzkum v České republice – minulost a současnost. In: *50 let pěstebního výzkumu v Opočně. Sborník přednášek*. Opočno, 12.–13. září 2001. Sest. A. Jurásek et al. Jíloviště-Strnady, VÚLHM 2001, s. 7–18. ISBN 80-86461-11-4.

Akademický slovník cizích slov. Academia, Praha 2001, ISBN 80-200-0607-9.

Český a slovenský terminologický slovník. LESNICTVÍ – výběr základních termínů.

Československá akademie zemědělská, Praha. 1986.

Lesnický naučný slovník. 1., 2. díl. Ministerstvo zemědělství, Agrospoj, Praha. 1994,

ISBN 80-7084-111-7.

Internetové zdroje (kromě v textu uvedených):

Česká akademie zemědělských věd: <www.cazv.cz>

Česká akademie zemědělských věd:

<<https://www.cazv.cz/odbor-lesniho-hospodarstvi/>>

Česká akademie zemědělských věd:

<www.cazv.cz/komise-lesnicke-ekonomiky/>

Komise lesnické ekonomiky: <www.cazv.cz/ek/>

Slovenská akadémia pôdohospodárskych vied: <olsapv.nlcsk.sk/>

Elektronická encyklopédia Wikipedie <<https://cs.m.wikipedia.org/wiki/>>

Školní lesní podnik „Masarykův les“, Křtiny

<<http://www.slpkrtiny.cz/slp-krtiny/napsali-o-nas/rudolf-hasa-a1499566>>

Doplňující zdroje:

Zápis ze zasedání komise odboru lesního hospodářství ČAZV, které se konalo ve dnech 25.–26. října 1995 ve Valticích; zapsal: Kupčák

Zápis ze zasedání ekonomicke komise odboru lesního hospodářství ČAZV, které se konalo ve dnech 27.–28. března 1996 ve Velkých Karlovicích; zapsal: Kupčák

Zápis ze zasedání ekonomicke komise Odboru lesního hospodářství ČAZV, které se konalo ve dnech 31. 10. a 1. 11. 1996 v oblasti působení fy Krušnohorské lesy a. s. Teplice a oblastního inspektorátu LČR v Teplicích; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomicke komise odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 29. a 30. 4. 1997 v oblasti působení fy B. F. P. Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s r. o.; zapsal: Kupčák

Zápis ze zasedání ekonomicke komise odboru lesního hospodářství ČAZV, které se konalo ve dnech 14. a 15. října 1997 v oblasti NP Šumava a LZ Vimperk; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomicke komise odboru lesního hospodářství České akademie zemědělské, konaného ve dnech 21. a 22. 4. 1998 v oblasti působení fy Lesní společnost Jihomoravské lesy a. s.; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomicke komise odboru lesního hospodářství České akademie zemědělské, konaného ve dnech 20. a 21. 10. 1998 v oblasti Lesní a rybniční správy Jeroným Colloredo-Mansfeld, Zbiroh; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomické komise odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 13. a 14. 4. 1999 v oblasti činnosti akciové společnosti Lesy Krnov, a. s.; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 2. a 3. 11. 1999 v oblasti divize Mimoň, Vojenské lesy a statky s. p. Praha; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 18. a 19. 4. 2000 v oblasti působení Školního lesního podniku „Masarykův les“ ve Křtinách Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity Brno; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 17. a 18. 10. 2000 na soukromém majetku pana Ing. Jaromíra Šimonka, Lobeč u Mělníka; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 24. a 25. 4. 2001 v oblasti činnosti akciové společnosti Lesy Frýdek-Místek, a. s., divize Frýdek-Místek; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 23. a 24. 10. 2001 v oblasti CHKO Slavkovský les, na LČR, LZ Kladská u Mariánských lázní; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 24. a 25. dubna 2002 v oblasti činnosti LČR, LS Telč; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 14. a 15. 10. 2002 na Semenářském závodě LČR, s. p. v Týništi n. O.; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 15. a 16. 4. 2003 ve Vranově nad Dyjí; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 21. a 22. 10. 2003 ve Svatém Janu pod Skalou; zapsal: Kupčák

Zápis ze společného jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd a Ekonomické komise Odboru lesníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, konaného ve dnech 20.–22. 4. 2004; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 19. a 20. října 2004 v Kostelci nad Černými lesy; zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 5. a 6. května 2005 (Ovčárna pod Pradědem, Bruntál); zapsal: Kupčák

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 10.–11. října 2005, lesní majetek K. Schwarzenberga – Lesní správa Orlík n. Vltavou; zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 11.–12. května 2006, LČR s. p., LZ Židlochovice; zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 17.–18. října 2006, LČR, s. p., LS Litvínov (Boleboř – Lesná); zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 9.–10. května 2007, Brno – Lesy města Brna, a. s.; zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 22.–23. října 2007, Biskoupky (okr. Rokycany) – Lesní a rybniční správa Zbiroh; zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 12.–13. května 2008, Bílá (okr. Frýdek-Místek) – Lesy ČR, s. p., KŘ Frýdek-Místek; zapsal: Dudík

Zápis z jednání Ekonomická komise Odboru lesního hospodářství ČAZV 14.–15. října 2008, Sokolov – Sokolovská uhelná, a. s.; zapsal: Dudík

Zápis ze zasedání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 13.–14. května 2009 v Jevíčku; zapsal: Lenoch

Zápis ze zasedání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd, konaného ve dnech 13.–14. října 2009 ve Svobodě nad Úpou; zapsal: Lenoch

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 4.–6. května 2010 v oblasti působení LČR – Lesní správa Město Albrechtice; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 12.–13. října 2010 v oblasti působení LČR – Lesní správa Křivoklát, „Emilovna“; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 4. a 5. května 2011 v oblasti působení Lesů města Olomouce, a. s.; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 18. a 19. října 2011 v oblasti správy Národního parku Šumava (NPŠ); zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 2. a 3. května 2012 v oblasti Biosférické rezervace Dolní Morava, o. p. s; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 16. a 17. října 2012 v oblasti působení společnosti Kinský dal Borgo a. s., Chlumec nad Cidlinou; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Ekonomické komise Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 16. a 17. duben 2013 v oblasti působení podniku Vojenské lesy a statky Praha, s. p., divize Plumlov; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 23. a 24. dubna 2015 v oblasti působení Střední lesnické školy v Hranicích na Moravě a podniku Vojenské lesy a statky, s. p. Divize Lipník nad Bečvou; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 5. a 6. května 2016 v oblasti působení lesní správy Znojmo, Lesy České republiky, s. p.; zapsal: Šafařík

ZÁPIS z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 20. a 21. října 2016 v oblasti působení Lesní společnosti Prylovi, s. r. o.; zapsala: Hlaváčková

ZÁPIS z jednání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd 11. a 12. května 2017 v oblasti působení podniku Lesy České republiky, s. p., Krajského ředitelství Zlín, Lesní správy Strážnice; zapsala: Hlaváčková

ZÁPIS ze zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd v oblasti působení firmy HA-SOFT, s. r. o., 3.–4. 5. 2018; zapsala: Palátová

Zápis ze zasedání Ekonomické komise OLH ČAZV, Karlovy Vary, 11.-12. 10. 2018; zapsala: Palátová

Zápis ze zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV konaného ve dnech 25. 4.-26. 4. 2019 v Třebíči; zapsala: Palátová

Zápis ze zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV v oblasti působnosti VLS – divize Hořovice, Milín, 17.-18. 10. 2019; za-psala: Palátová

Seznam obrázků

2.1.1	Platón a Aristoteles (výřez z fresky Raffaela Santi: „Athénská škola“)	15
2.1.2	Luca Bartolomeo de Pacioli	15
2.1.3	Adam Smith	15
2.1.4	Platónova „Ústava“	17
2.1.5	A. Smith: „Pojednání o podstatě a původu bohatství národů“, Samuelson, Nordhaus: „Ekonomie“	17
2.2.1	Busta von Carlowitze ve Freibergu a spis „Sylvicultria oeconomica“	22
2.2.2	Deska na bustě von Carlowitze ve Freibergu a její překlad	22
2.2.3	Karel Schindler (1834–1905)	23
2.2.4	Jan Evangelista Chadt–Ševětínský (1860–1925)	23
2.2.5	PhDr. Josef Nožička, CSc. (1906–1972)	23
2.2.6	Prof. Josef Opletal	24
2.3.1	W. G. Moser a jeho kniha „Grundsaeze der Forst=Oeconomie“	29
2.3.2	G. L. Hartig	29
2.3.3	M. R. Preßler	29
2.3.4	CRAIGE, B. J. <i>Eugene Odum: Ecosystem Ecologist and Environmentalist</i>	30
2.5.1	Zeměpisná mapa Československa v letech 1920–1938	36
2.5.2	Milan Hodža (1878–1944) – slovenský politik	36
3.1	Prof. Ing. Dr. Rudolf Haša, Dr. Techn. H.c.	40
3.2	Prof. Ing. Otakar Polák	40
3.3	Prof. Ing. Jiří Ruprich, DrSc.	40
3.4	Historický znak Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně (1995–2010)	43
3.5	Historický znak Lesnické a dřevařské fakulty v Brně (1993)	43
3.6	Logo ÚLDEP, vytvořené v rámci ústavu v 2002	43
3.7	Z rezervace „Hašova svatyně“, porost 152C17, ŠLP Křtiny	45
3.8	Památník prof. Haši, jako neodmyslitelná součást „Lesnického Slavína“ na ŠLP Křtiny	46
4.1	Prof. Ing. Dr. Václav Korf, DrSc.	49
4.2	Prof. Ing. Dr. Bedřich Rychlý	49
4.3	Prof. Dr. Dr. h.c. mult. Franz Schmithüsen	49
4.4	Setkání kateder v Kostelci nad Černými lesy v roce 2015	52
5.1	Medaile ČAZV	54
5.2	Bronzová medaile ČAZV za mimořádný přínos k rozvoji vědy a výzkumu v agrárním sektoru	54
6.2.1	Zastávka na „E55“ při exkurzi v Krušných horách	60
6.3.1	Ing. Miroslav Hovořák a Tomáš Jan Baťa při zakládání společnosti v r. 1992	62

6.3.2	Před exkurzí v NP Šumava (uprostřed ve světlém plášti prof. Bartuněk, v šedé bundě doc. Šišák)	63
6.3.3	Cesta na exkurzi v NPŠ (v popředí Ing. Jindřiska Losmanová a Ing. Záviš Pexidr, CSc. z MZe)	63
6.4.1	Ze zasedání Sekcie lesnickej ekonomiky a politiky v Trenčianských Tepliciach (prof. Ing. Josef Kořínek, CSc. a Ing. Vladimír Foltánek)	65
6.4.2	Z exkurze na PDV Stredoslovenských štátnych lesov (zleva: Ing. Václav Kupčák, CSc., Ing. Jozef Tutka, CSc., Ing. Julius Ďurkovič, CSc., doc. Ing. Milan Voško, CSc.)	65
6.6.1	Lesnický Slavín – památník Karla Hynka Máchy	68
6.6.2	Výhled od památníku Karla Hynka Máhy do údolí řeky Svitavy	69
6.6.3	Doc. Šišák zahajuje zasedání komise v Lobči u Mělníka	70
6.6.4	Prezentace příspěvku Ing. Šimonka, vlevo sedící doc. Ing. Zdeněk Bludovský, DrSc.	70
7.1.1	Před zahájením zasedání v Loveckém domě v Šilheřovicích (vlevo připravující se Ing. Polster)	72
7.1.2	O přestávce zasedání na LZ Kladská – zleva: Ing. Kaňok, prof. Bartuněk, Ing. Polster	74
7.2.1	LS Telč: Práce harvestoru v lesním komplexu Javořice (Řásná) .	76
7.2.2	LS Telč: Vyhávěcí souprava v lesním komplexu Javořice (Řásná)	76
7.2.3	Exkurze v Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí s výkladem ředitelky Ing. Hlavové	77
7.3.1	Údolí Dyje NP v Podyjí (východní expozice)	79
7.3.2	Charakteristický krajinný ráz NP Podyjí u hranice s Rakouskem	80
7.3.3	Doc. Ing. Vladimír Švihla, DrSc. – častý kolega při zasedáních KLE (jinak dlouholetý a nyní emeritní předseda Komise pro mimoprodukční funkce lesa OLH ČAZV)	81
7.4.1	Z exkurze na demonstračních objektech LČR Vlára pod vedením Ing. Turka, zástupce les. správce	83
7.4.2	Třešeň a Ing. Turek	84
7.4.3	... a třešeň ptačí v porostu	84
7.4.4	Exkurze na LS Nemšová (v čele kráčející Ing. Michalčík)	84
7.4.5	Kuřácká zastávka při exkurzi na LS Nemšová (zleva: prof. Pulkrab, Ing. Ďurkovič, pracovníci LS)	85
7.4.6	Kvalifikovaný průvodce po kosteleckém zámku – Ing. Jan Bukáček, ekonom ŠLP	86
7.4.7	Vstupní nádvíří zámku Školního lesního podniku ČZU v Kostelci nad Černými lesy	87
7.4.8	Ze „života na zámku“ Školního lesního podniku ČZU v Kostelci nad Černými lesy	87
7.4.9	Středisko dřevařské výroby Kostelec nad Černými lesy	88

7.4.10	NPR Voděradské bučiny	88
7.5.1	V květnu při cestě na Ovčárnou neradno na letních pneumatikách	90
7.5.2	K problematice ochrany lesa na VLS Bruntál (vedoucí LS Ing. Krejcar)	90
7.5.3	Ing. Mocek, ekonomický náměstek podniku VLS a Ing. Kaňok (LČR)	91
7.5.4	Občerstvení neboť „lesní raut“ v průběhu exkurze na VLS Bruntál	92
7.5.5	Začátek exkurze na Lesní správě Orlík nad Vltavou s úvodem Ing. Vovesného, jež nejbedlivěji sleduje Ing. František Pásek (MZe ČR)	93
7.5.6	Domycování mateřského porostu harvestorem, LS Orlík nad Vltavou	94
8.1.1	Prof. Bartuněk sledující prezentaci příspěvku prof. Jacksona	97
8.1.2	... a prof. David Jackson prezentující svůj příspěvek	97
8.1.3	Z exkurze na LZ Židlochovice – vlevo v živé konverzaci prof. Jackson a Ing. Šmídka	98
8.1.4	Z exkurze na LZ Židlochovice – porost v záplavové nivě řeky Svatky	98
8.1.5	Předsednictvo ekonomické komise v roce 2006 – doc. Kupčák a prof. Šišák na zasedání v Krušných horách (Boleboř – Lesná)	100
8.1.6	Při exkurzích se nechodí jen po cestách. Páni doktoři Dudík a Šmídka – jakoby „Ztracení v pustině“ (exkurze na LS LČR Litvínov)	101
8.1.7	Mýcení náhradních porostů na LS Litvínov	101
8.1.8	Rozpadající se náhradní porosty a nová výsadba smrků na LS Litvínov	102
8.2.1	Ředitel LmB Ing. Leopold Černý – rekonstrukce hájenky Deblín	105
8.2.2	Exkurze na Polesí Deblín – probírkový porost po harvestorovém výchovném zásahu	106
8.2.3	Opravy a rekonstrukce lesních cest — lesní cesta Pánov	107
8.2.4	Pila v Bystrci – úvodní informace Ing. Šafaříka	108
8.2.5	Před vstupem do obory Kohoutovice	109
8.2.6	Z jednání komise, referující prof. Hajdúchová, zleva: Ing. Ďurkovič, Ing. Tutka, prof. Šišák, zády prof. Bartuněk	110
8.2.7	Kuloárové setkání o přestávce zasedání (Ing. Stanislav Pavlík, Ing. Jaroslav Martínek, CSc. – ředitel ŠLP Křtiny, CSc. Ing. František Kaňok, CSc.)	111
8.2.8	Z exkurze na majetku LRS Zbiroh	112
8.3.1	Vodní nádrž Šance na horním toku řeky Ostravice	113
8.3.2	Terénní zastavení při exkurzi na svazích Lysé hory	114
8.3.3	Exkurzní „konvoj“ při zastávce na LS Ostravice	114
8.3.4	Výzkumná ekosystémová stanice na Bílém Kříži	114
8.3.5	Závěr jarního jednání 2008 – vrchol Lysé hory	114

8.3.6	Výsledek rekultivací na výsypkách	116
8.3.7	Z arboreta na rekultivovaných výsypkách (výsypka Medard, výklad Ing. Dimitrovského v popředí vlevo)	117
8.3.8	Lom Družba – přirozená sukcese v okolí trati a nad ní na odkryté ploše	117
8.3.9	Jezero Medard a tepelná elektrárna Tisová	118
8.4.1	Exkurze na Školním lesním polesí ČLA	122
8.4.2	Vyvážecí souprava na Školním lesním polesí ČLA	122
8.5.1	Účastníci exkurze v Polsku v rámci správy Nadleśnictvo Prudnik před klášterem františkánů (zcela vpravo prof. Jackson)	124
8.5.2	Lesní školka Nadleśnictwa Prudnik	124
8.5.3	Nadleśnictwo Prudnik – zalesnění nelesních půd	124
8.5.4	„Svačinka“ v lesní školce péčí správy Nadleśnictwa Prudnik	125
8.5.5	Nadleśnictwo Prudnik – exkurzi vedou mgr. inž. Jurecki a Ing. Závodný	125
8.5.6	Závěr exkurze v Polsku – připíjí pan nadleśniczy Jurecki	125
8.5.7	Výchova druhově a výškově strukturovaných porostů na revíru Cvilín (po kůrovcové calamité)	126
8.5.8	Exkurze na revíru Cvilín: pro lesníka neexistuje špatné počasí – vždy galantní Ing. Foltánek s prof. Ivetou Hajdúchovou	127
8.5.9	... a revírník Ing. Šmíd	127
8.5.10	Ostroh nad řekou Berounkou	128
8.5.11	Nepravé kmenoviny – pozůstatek nízkého lesa	128
8.5.12	Ranní šírání na „Emilovně“ (před exkurzí)	129
8.5.13	a ranní šírání v porostě (při exkurzi – vývraty po vichřici)	129
8.5.14	Paleta vjemů z estetiky lesa a krajiny – při výhledu z chaty „Emilovna“	130
8.5.15	I takto se může podařit pohled na hrad Křivoklát	130
9.1.1	Prof. Pulkrab při diskuzi k zasedání v Lovecké chatě Horka nad Moravou	131
9.1.2	... a na exkurzi	131
9.1.3	Památný strom »Král dub« (stáří 500 let) – PR „Les Království u Grygova“	132
9.1.4	»Král dub«	132
9.1.5	Ing. Foltánek – „a vůkol samý <i>Allium ursinum L.</i> “	132
9.1.6	Les Království; výsadba jilmů	132
9.1.7	Bazilika Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce	133
9.1.8	Nevšední zážitek z prohlídky interiéru kláštera u baziliky Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku u Olomouce (kam se běžní návštěvníci nedostanou)	134
9.1.9	Výhled na Olomouc ze Svatého Kopečku u Olomouce	135
9.1.10	Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPS . .	136

9.1.11	Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPŠ	137
9.1.12	Exkurze k problematice stavu a vývoje lesních porostů v NPŠ	138
9.2.1	LVA – Hraniční zámeček	141
9.2.2	Obnova aleje Valtice – Rendez–vous, výklad Ing. Vybíral (první zleva)	141
9.2.3	Dianin chrám v NPP Rendez–vous	141
9.2.4	Soutok – soliterní duby a jejich obnova (Ing. Vybíral uprostřed)	142
9.2.5	Soutok – cesta na náspu bývalé Lichtenštejnské lesní železnice	142
9.2.6	Zahájení exkurze pod vedením ředitele Ing. Žabky	143
9.2.7	Oborní „úlovek beze zbraní“	143
9.2.8	Podzimní ráno – údolí Cidliny s Žehuňským rybníkem	143
9.2.9	... pohledem exkurze v oboře Kněžičky	143
9.2.10	Exkurze v oboře – výchova dubového porostu	144
9.2.11	Areál manipulačního skladu a pily Kinský dal Borgo	144
9.2.12	Interiér zámku Karlova koruna – Štvanice	145
9.2.13	Prohlídka zámku Karlova koruna	145
9.2.14	Loučení se zámkem Karlova koruna	145
9.3.1	Vjezd do vojenského prostoru Březina	146
9.3.2	Kolona aut EK – průjezd vojenským prostorem	146
9.3.3	LS Rychtářov (vlevo Ing. Jaroslav Melichar, ředitel divize Plumlov, vpravo Ing. Miroslav Kovalčík, Ph. D., náměstek Národného lesníckeho centra Zvolen)	147
9.3.4	Vojenský prostor Březina, cvičná střelnice	148
9.3.5	Lovecký zámeček Ferdinandsko	149
9.3.6	Správce střelnice ukazuje hrdě své „panství“	149
9.3.7	Novákova lovecká chata, VVP Březina	149
9.3.8	Ředitel divize, Ing. Melichar, seznamuje účastníky exkurze s poměry lesního majetku (Novákova lovecká chata)	150
9.3.9	O KRNAP přednáší Ing. Václav Jansa	151
9.3.10	Jednání pozorně sledují (kromě jiných) i kolegové ze Slovenska	151
9.3.11	Evropský projekt: „Stabilizace lesních ekosystémů ...“	153
9.3.12	Stabilizace lesních ekosystémů úpravou druhové skladby při obnovách	153
9.3.13	Panorama Kotle pod Zadními Renerovkami	154
9.3.14	Obnova u horní hranice lesa (nad Kotlem)	155
9.3.15	„Nástup k přepravě na exkurzi“ – nezřídka je žádoucí zredukovat počet aut účastníků (i kvůli sjízdnosti)	155
9.3.16	Exkurzi velmi obětavě vedl Ing. Jansa, náměstek ředitele	156
9.3.17	Lesní bouda, zalesnění na zamokřené lokalitě	156
9.3.18	Na závěr exkurzí je obvyklé shrnutí celé akce předsedou komise a kolektivní poděkování hostitelům – uprostřed doc. Sloup (červená bunda) a Ing. Šimek	157

9.4.1	Před zahájením jednání komise v rámci Městských lesů Rožnov – zleva: předsednictvo (prof. Šišák, doc. Kupčák), starostka města Bc. Markéta Blinková s odborným garantem rožnovského zasedání Ing. Jaroslavem Jurkem	158
9.4.2	Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm (Ing. Ondruš, ředitel Valašského muzea v přírodě v bílé bundě uprostřed)	159
9.4.3	Dřevěné Městečko ve skanzenu v Rožnově pod Radhoštěm	159
9.4.4	Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm – Jurkovičova rozhledna (novostavba rozhledny)	160
9.4.5	Skanzen v Rožnově pod Radhoštěm – Jurkovičova rozhledna (po vichřici čtrnáct dní poté)	160
9.4.6	Z exkurze v rámci Městských lesů Rožnov – zastávka na svahu Radhoště (uprostřed výklad p. ředitel Polášek)	161
9.4.7	Zastávka na svahu Radhoště (rekreační vybavení)	161
9.4.8	Jednání KLE v Lázních Bělohrad	161
9.4.9	Exkurze po oboře Tuř (s nádechem „retro“)	163
9.4.10	Vystoupení trubačů v oboře	163
9.4.11	Vyhlášení výsledků střeleb	164
9.5.1	Přivítání před budovou SLŠ Hranice	166
9.5.2	... a její arboretum	166
9.5.3	Z exkurze ve vojenském prostoru Libavá, výklad k problematice kůrovců – Ing. Jeniš	166
9.5.4	Obnova buku na Libavé	167
9.5.5	Feromonové lapače na třínožkách	167
9.5.6	Účastníci exkurze s průvodcem a majitelem Staré střelnice p. Václavem Vlasákem	168
9.5.7	Mramorová socha Františka Josefa I.	168
9.5.8	Na Školním polesí SLŠ v Hranicích lze narazit i na takovéto pozoruhodnosti (z přivrácené expozice k řece Bečvě)	169
9.5.9	Účastníci exkurze u Velkého Boleveckého rybníka	170
9.5.10	Bolevecké rybníky – „kombajn na sklizeň“ vodních rostlin z rybníka	171
9.5.11	Plány rozvoje zeleně Plzně prezentuje Ing. Janský	171
9.5.12	Lesní „tělocvična“ u Boleveckých rybníků	171
9.5.13	Parková úprava lesa nezpevněnými cestami	171
9.5.14	Leporelo Sofronka	172
9.5.15	Borové arboretum Sofronka	172
9.5.16	Arboretum Sofronka – výklad v lesní školce „Větvička“	172
9.5.17	Arboretum Sofronka – rybník s vyhlídkou	172
9.5.18	Lesní raut	173
9.5.19	Ing. Janský v živé diskuzi s účastníky exkurze	173
9.5.20	Plantáž RRD Oddělení městských lesů Plzeň	174

9.5.21	Plantáž RRD pod dálnicí	174
10.1.1	Ing. Polster	175
10.1.2	... a Ing. Lenoch	175
10.1.3	Přestávka a představenstvo KLE s Ing. Foltánkem, autorem tradičně výsostných fotografií z EK/KLE, a také skvělé skupinové fotografie z tohoto zasedání (viz fotografická Příloha III)	176
10.1.4	Umělá obnova listnáči na LS Znojmo, revír Lechovice	177
10.1.5	Zastávka k obnově větrolamů při exkurzi na LS Znojmo	178
10.1.6	Ing. Novotný vede exkurzi v porostech Lesní společnost Prylovi, s. r. o.	179
10.1.7	Zpracování nahodilé těžby s využitím speciálu UKT	179
10.1.8	Šetrná těžba v podrostním hospodářství s využitím harvestorových technologií	179
10.1.9	Podrostní hospodářství – Lesní společnost Prylovi, s. r. o.	179
10.1.10	Úvod návštěvy Dřevozpracujícího družstva Lukavec	180
10.2.1	Vedoucí LS Ing. Ondráček zahajuje odbornou exkurzi	181
10.2.2	Borové porosty na vátých píscích – výsledek práce J. B. Bechtela	183
10.2.3	Ukázka praktické výuky na lesnickém učilišti	183
10.2.4	Pochůzka po ploše s výsadbou borovice postiženou žírem ponrav chrousta	184
10.2.5	Detail poškození borové výsadby žírem ponrav chrousta	185
10.2.6	Poškození kultur žírem ponrav chrousta	185
10.2.7	Plocha u Bzence po požáru lesa v roce 2012	186
10.2.8	Poškození porostů požárem	186
10.2.9	Zalesňování plochy zničené požárem v roce 2012	187
10.2.10	Polyhistor i polyglot, ale hlavně neodmyslitelná osobnost při zasedáních komise – k lesnické a lesopolitické „dějepravě“ – Ing. Jaroslav Gabzdil	189
10.2.11	Neuvěřitelná je také jeho práce s archiváliemi	189
10.2.12	Liberec (a jeho lesy) z vrcholu Ještědu	190
10.2.13	Televizní vysílač a hotel na Ještědu	191
10.3.1	Ukázky terénního používání mobilního softwaru v lesnickém provozu	195
10.3.2	Terénní používání mobilního softwaru – Bc. Miroslav Lotocký z ÚHÚL	196
10.3.3	Jednání KLE v K. Varech: přednáší zástupce ČSÚ, Ing. Jiří Hrbek	197
10.3.4	Zahájení odborné exkurze v Lázeňských lesích Karlovy Vary na Sv. Linhartu	198
10.3.5	Obora Sv. Linhart	198
10.3.6	Kaple na Sv. Linhartu s výsadbou tisů	198
10.3.7	Altán „U obrazu“	198
10.3.8	Pohled na Karlovy Vary z rozhledny Diana	199

10.3.9	„Lesní domky“ na Sv. Linhartu ... a opět páni doktoři Dudík a Šmídá (a „vykukující“ doktor Lenoch)	200
10.3.10	Závěr zasedání a exkurze a poděkování organizátorům	201
10.4.1	Sucho a kůrovec – „zkáza lesa“ na Vysočině (LS Třebíč, revír Horní Vilémovice)	202
10.4.2	Problém – i u mlazin! (LS Třebíč, revír Horní Vilémovice)	203
10.4.3	„Uskladněná“ kulatina v lesní školce Budišov (přibližně 40 000 m ³)	204
10.4.4	Z »Projekce na kouli« v ekotechnickém centru Alternátor v Třebíči	205
10.4.5	Zasedání komise řízené novým předsednictvem – druhý zpráva sleduje jednání prof. Podrázský	206
10.4.6	Zastavení na místě poslední bitvy II. světové války u Slivice	206
10.4.7	Vedoucí exkurze Ing. Martin Chytrý, Ph. D. (třetí zleva)	207
10.4.8	Manipulačně-expediční sklad VLS, Příbram	207
10.4.9	Manipulačně-expediční sklad v Příbrami	207
10.4.10	Parkoviště v Orlově; socha strážce brdských lesů, rytíře Fabiána	208
10.4.11	Obnova lesa (v blízkosti obce Orlov)	209
10.4.12	Podzimní les – z cesty na Třemošnou	209
10.4.13	Na vrcholu Třemošné – fotografující polyhistor Ing. Gabzdil	210
10.4.14	Obůrka jelení zvěře	210
10.4.15	Pohled z Kazatelny – inverze nad Příbramskem	211
12.1	Zámek v Bělé pod Bezdězem – sídlo Vyššího lesnického ústavu (1855–1904)	219
12.2	Budova Vyšší lesnické školy v Zákupech (1904–1945)	219
12.3	Hlavní budova České lesnické akademie Trutnov (od roku 1945 do současnosti)	220
12.1	Zámek Úsov	221
12.2	Vstupní expozice lovecko-lesnického muzea v interiéru zámku Úsov	221
12.3	Hrad Sovinec	222
12.4	Sovinec – jedna z expozic bývalé lesnické školy	222
12.5	Pamětní deska ve vstupním vestibulu SLŠ Hranice	222
12.6	SLŠ Hranice a arboretum z ptačí perspektivy	223
II.1	Setkání kateder v Kostelci nad Černými lesy v roce 2015	260
II.2	Úvod k prezentaci příspěvků při setkání kateder v roce 2019	261
II.3	Společné foto zahraničního setkání účastníků „Fora ekonomicznego“ v Polsku (v Laskach, nedaleko Kępna)	261
II.4	Mezinárodní vědecká konference LESY-DREVO – Technická univerzita Zvolen, Slovensko (2018, 24. ročník!)	262
II.5	Plénum o přestávce Mezinárodní vědecké konference LESY-DREVO (2018)	262
III.1	Účastníci exkurze v říjnu 2005 na LS Orlík nad Vltavou	264
III.2	Účastníci exkurze 2006 na LS LČR Litvínov	265

III.3	Účastníci zasedání 2010 v penzionu Šelenburk u Krnova	266
III.4	Účastníci exkurze v Grygově u Olomouce (2010)	267
III.5	Z exkurze – zastávka na „Hlaváčkové louce“ nad Rožnovem p. R. (2014)	268
III.6	Společné foto účastníků zasedání – Znojmo, Nový Šaldorf (květen 2016)	269
III.7	Účastníci zasedání v Karlových Varech – bývalý kostel Sv. Linharta (2018)	270
III.8	K problému kůrovce – exkurze na revíru Horní Vilémovice (jaro 2019)	271
III.9	Společné foto členů KLE na Kazatelně pod vrchem Třemošná (podzim 2019)	272
IV.1	Předseda Ekonomické komise (1995–1997) doc. Ing. Zdeněk Blud'ovský, DrSc.	274
IV.2	Místopředseda Ekonomické komise (1995–1997) prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc.	274
IV.3	Předseda Ekonomické komise (1997–2019) doc. Ing. Luděk Šíšák, CSc. (KLDE)	274
IV.4	Místopředseda Ekonomické komise (1997–2019) doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. (ÚLDEP)	274
IV.5	Předseda Ekonomické komise (2019–) doc. Mgr. Ing. Roman Sloup, Ph. D. (KLDE)	275
IV.6	Místopředseda Ekonomické komise (2019–) Ing. Dalibor Šafářík, Ph. D. (ÚLDEP)	275
IV.7	Ing. Bohumil Dvořák, CSc. (SLŠ Hranice)	275
IV.8	RNDr. Miloň Pohořelý, CSc. (člen představenstva Agrární komory ČR)	275
IV.9	Ing. Ludmila Kudrleová (ÚLDEP)	275
IV.10	Ing. Jiří Matějíček, CSc. (VÚLHM)	276
IV.11	Ing. Jiří Ornst (Lesy Kinsky dal Borgo)	276
IV.12	Ing. Jan Bukáček (ŠLP Kostelec n. Č. l.)	276
IV.13	Ing. et Ing. Milan Janásek, CSc.	276
IV.14	Ing. Stanislav Pavlík st.	276
IV.15	Ing. Miroslav Hovořák (Lesy a statky Tomáše Bati)	276
IV.16	Ing. Tomáš Krejzar Ph. D. (MZe)	277
IV.17	Ing. Roman Dudík, Ph. D. (KLDE)	277
IV.18	Ing. Stanislav Kopřiva (ČSÚ)	277
IV.19	Ing. Petr Polster, Ph. D. (FŽP UJEP)	277
IV.20	doc. Ing. Jaroslav Jánský, CSc. (FRRMS MZLU)	277
IV.21	doc. Ing. Miroslav Hájek, Ph. D. (MŽP)	277
IV.22	Ing. Jaroslav Gabzdil, lesnický dějepravec	278

IV.23	prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc. (ÚLDEP) – trochu starší proti obr.IV.2, str. 274	278
IV.24	prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., předseda OLH ČAZV	278
IV.25	Ing. Martin Chytrý, Ph. D. (VLS)	278
IV.26	Ing. Vladimíra Špičková, Ph. D. (VLS)	278
IV.27	Ing. Petra Hlaváčková, Ph. D. (ÚLDEP)	278
IV.28	Ing. Miloslav Michalčík, Ph. D. (ÚLDEP)	279
IV.29	Ing. František Pásek (MZe)	279
IV.30	Ing. Václav Jansa (KRNAP)	279
IV.31	Ing. Stanislav Pavlík, Ph. D. ml.	279
IV.32	Ing. Josef Lenoch, Ph. D. (ÚLDEP)	279
IV.33	Dr. Ing. Vladimír Strnad	279
IV.34	Ing. Pavel Čacký (ŠLP Krtiny)	280
IV.35	Ing. Vlastimil Vala, CSc. (ÚLDEP)	280
IV.36	Ing. Roman Šimek (ÚHÚL)	280
IV.37	Ing. Zbyněk Šmídá, Ph. D. (ÚHÚL)	280
IV.38	Ing. David Mlčoch	280
IV.39	prof. Ing. Karel Pulkrab, CSc. (KLDE)	280
IV.40	Ing. Jan Lojda, Ph. D. (MZe)	281
IV.41	Ing. Petr Jelínek (SVOL)	281
IV.42	Ing. František Kučera (SVOL)	281
IV.43	prof. Ing. Iveta Hajdúchová, Ph. D. (TU Zvolen – SK)	281
IV.44	Ing. Jozef Tutka, Ph. D. (NLC Zvolen – SK)	281
IV.45	prof. Ing. Ján Holécy, CSc. (TU Zvolen – SK)	281
IV.46	Ing. Július Ďurkovič, CSc. (emeritní předseda Ekonomickej komisie Odboru lesníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Slovenskej republiky)	282
IV.47	doc. Ing. Viera Petrášová, CSc. (Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre – SK)	282
IV.48	prof. David Jackson (University of Montana – USA)	282
V.1	Přirozená obnova smrku, LRS Zbiroh, 2007	284
V.2	Pokusná kupole na stanici Bílý Kříž v Beskydech, květen 2008 .	284
V.3	Sokolov 2008 – o přestávce jednání; zleva: Ing. Ďurkovič (NLC Zvolen), Ing. Tutka (NLC Zvolen), prof. Holécy (TU Zvolen), doc. Kupčák (ÚLDEP), prof. Hajdúchová (TU Zvolen), Ing. Kaňok (LČR)	285
V.4	Ke stálému bodu programu komise – Současná ekonomická situace v lesním hospodářství – za MZe nejčastěji vystupuje ministerinský rada Ing. Jan Lojda, Ph. D. z Odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství, Sokolov 2008	285
V.5	Důlní výsypky na Sokolovsku – lesnické rekultivace (2008)	286
V.6	Ing. Michalčík a Ing. Dudík na exkurzi, Sokolov 2008	286

V.7	Cela v klášteře františkánů, v níž byl internován kardinál Wyszyński (Prudnik – PL, 2010)	287
V.8	Důležitou a zodpovědnou aktivitou je pořizování zápisů ze zasedání – Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D. (při zasedání komise v „Emilovně“, 2010)	287
V.9	I v takovém počasí chodí EK/KLE na exkursi, Křivoklátsko, říjen 2010	288
V.10	Momentka z jednání v Protivanově (2013) – zleva: Ing. Janásek, Ing. Blaták, Ing. Chytrý	288
V.11	Okolí Jurkovičovy rozhledny v Rožnově pod Radhoštěm po vichřici, 2014	289
V.12	Podzim na hrázi Boleveckého rybníka, Plzeň, 2015	290
V.13	Slunce prosvětluje břeh rybníka v arboretu Sofronka, Plzeň, 2015	290
V.14	Podzimní les se odráží na hladině, Plzeň, 2015	291
V.15	Pomník J. B. BECHTELA, Bzenec-Přívoz (2017)	291
V.16	Lesnické učiliště, Bzenec-Přívoz; sál s maturitními pracemi žáků oboru řezbář (2017)	292
V.17	Ing. Hlaváčková a Ing. Špičková – v dobrém rozmaru z vydařené akce	292
V.18	Ing. Ludmila Kudrleová, za ní stojí Ing. Jurek (Rožnovské lesy) – před odjezdem na exkursi	292
V.19	Ing. Leopold Černý (Lesy m. Brna) a Ing. Michalčík	292
V.20	Zamyšlený prof. Pulkrab v roce 2003	293
V.21	... a zamýšlený prof. Pulkrab v roce 2013	293
V.22	Schwarzenberský les po ránu, 2005	293
V.23	Král dub v Grygově, 2011	293
V.24	Ukázka z tiskových zpráv o ČAZV – v tomto případě o plenárním zasedání členů ČAZV v roce 2014 na ČZU v Praze	294
V.25	Děkovný dopis za spolupráci při zasedání KLE v roce 2015 na Střední lesnické škole v Hranicích a v rámci podniku Vojenské lesy a statky, s. p. – Divize Lipník nad Bečvou	295
V.26	Lesní estetika na závěr – podzim 2019 na Brdech	296
VI.1	Úvodní stránka webové presentace EK/KLE OLH ČAZV	298
VI.2	Webová stránka s jednotlivými zasedáními EK/KLE OLH ČAZV	299
VI.3	Příklad fotogalerie zasedáními EK/KLE	300
VI.3	Detail fotografie z fotogalerie (VLS, 2005)	301
VI.4	Detail – orientační plán zasedání (Lesy m. Brna, 2007)	302
VI.5	Detail – orientační plán zasedání (Krnov, Prudnik – PL, 2010)	303
VI.6	Detail – orientační plán zasedání (Dolní Morava, 2012)	304
VI.7	Detail – orientační plán exkurze (Vojenský výcvikový prostor Březina, 2013)	305
VI.8	Nová verze webu KLE	306

O autorech

Doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. Narodil se v roce 1954 ve vesnici na okraji Ostravy – v Ostravě-Heřmanicích. V roce 1969, po absolvování přijímací zkoušky na Střední lesnickou technickou školu v Hranicích, absolvoval roční předškolní praxi u Účelového lesního závodu Šenov. Po maturitě na hranické lesnické škole byl v roce 1974 přijat na Lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Brně (LF VŠZ v Brně). Po jejím absolutoriu v roce 1979 nastoupil jako technický asistent k Ústavu pro hospodářskou úpravu lesů Brandýs n. L., na pobočku Frýdek-Místek. Následně, v letech 1980–1989, působil v různých provozních funkcích na Účelovém lesním závodě Šenov (Severomoravské státní lesy Krnov) – až po pozici ekonomického náměstka a statutárního zástupce ředitele závodu. V letech 1981–1983 absolvoval postgraduální studium na LF VŠZ v Brně – obor Ekonomika a řízení lesního hospodářství. Začátkem školního roku 1989/1990 přešel na Střední lesnickou školu v Hranicích jako učitel odborných předmětů, v roce 1992/1993 působil souběžně jako externí asistent na LF VŠZ v Brně. Na fakultě v roce 1992 ukončil externí vědeckou aspiranturu v oboru Odvětvové a průřezové ekonomiky – Ekonomika lesního hospodářství (CSc.), a v září 1993 zde plně nastoupil jako odborný asistent na Ústav ekonomiky a řízení lesního hospodářství. V letech 1993–1994 absolvoval Inženýrskou pedagogiku na Provozně ekonomické fakultě VŠZ v Brně. Na již Lesnické a dřevařské fakultě MZLU v Brně se v roce 2005 habilitoval v oboru Lesnická a dřevařská ekonomika a politika (doc.). V roce 2010 přešel na Fakultu lesnickou a dřevařskou ČZU v Praze na Katedru ekonomiky a řízení lesního hospodářství. V roce 2017 se vrátil a dodnes působí jako docent na Ústavu lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty MENDELU v Brně.

Od roku 1995 je u Krajského soudu v Ostravě soudním znalcem v oboru ekonomika a oceňování lesa. V letech 1997–2017 byl auditorem, členem Komory auditorů ČR (OSVČ); od roku 2018 je předsedou výboru pro audit u podniku Vojenské lesy a statky ČR, s. p. V letech 2013–2020 byl místopředsedou dozorčí rady Výzkumného ústavu lesního hospodářství a myslivosti, v. v. i., Strnady. Od roku 1995 je členem České lesnické společnosti, pobočky při Lesnické a dřevařské fakultě MENDELU v Brně (v letech 1995–2008 místopředseda). Od roku 2005 je člen pléna České akademie zemědělských věd a od roku 2010 člen Odboru lesního hospodářství. V roce 2014 mu byla udělena Bronzová medaile ČAZV za mimořádný přínos k rozvoji vědy a výzkumu v agrárním sektoru.

Ing. Petr Polster, Ph. D. Narodil se roku 1954 v Brně. V letech 1969–1973 studoval gymnázium v Brně (s experimentální výukou matematiky). Po jeho absolvování nastoupil ke studiu na LF VŠZ v Brně. Studium ukončil v roce 1978 (Ing.) a nastoupil na Závod výpočetní techniky, odštěpný závod Brno, Podnik technického rozvoje státních lesů, Olomouc, jako programátor (1978–1984). Při zaměstnání absolvoval v letech 1978–1983 odborné kurzy: Kancelářské stroje Praha, n. p. – školení pro počítače řady JSEP (Základy programování; Programovací jazyk COBOL OS; PL/I Full). Mezi roky 1984 až 1990 pracoval ve Strojní a traktorové stanici, n. p., Brno–Dolní Heršpice, jako samostatný matematik–analytik. V rámci zaměstnání absolvoval další odborné kurzy: Kancelářské stroje Praha, n. p. – školení pro počítače řady SMEP (Projektování ASŘ; Strukturované programování I a II; Programovací jazyk COBOL SMEP). Od roku 1988 studoval na Vysoké škole ekonomické v Praze postgraduální studium ekonomiky a řízení podniku, které ukončil v roce 1990. Na jaře 1990 nastoupil jako odborný asistent na Ústav ekonomiky a řízení lesního hospodářství a dřevařského průmyslu (později Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky) VŠZ/MZLU v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta. Na ÚLDEP působil do roku 2003. V roce 1990 zde zahájil doktorandské studium, obor Ekonomika a řízení podniku, které ukončil roku 1999 (Ph. D.).

Od roku 1994 je členem České lesnické společnosti, pobočky při Lesnické a dřevařské fakultě MENDELU v Brně (v letech 1995–2000 předseda). V roce 2004 rok vyučoval na Vysokém učení technickém v Brně, Podnikatelská fakulta, Ústav ekonomiky, jako odborný asistent. V letech 2005–2006 působil na MZLU v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Ústav ekologie lesa, jako technik pro výzkum. V období 2007–2015 jako odborný asistent vyučoval na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, na Fakultě životního prostředí, Katedra informatiky a geoinformatiky. V roce 2005 absolvoval na MZLU Institut celoživotního vzdělávání, kurs CV Profesní vzdělávání vlastníků lesů. V letech 2012–2016 působil na ČZU v Praze, Fakulta lesnická a dřevařská, Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství, jako další osoba podílející se na řešení projektu; v období 2018–2020 na MENDELU v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta, Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky, jako další osoba podílející se na řešení projektu.

Prof. Ing. Luděk Šišák, CSc. Narozen v roce 1952 v Kyjově, dětství prožil v Kořičanech. Po absolvování gymnázia nastoupil v roce 1970 na LF VŠZ v Brně. Po jejím absolutoriu v roce 1975 (Ing.) nastoupil jako technik na Lesní závod Luhačovice (Jihomoravské státní lesy Brno, s. p.); v roce 1977 byl přijat a do roku 1990 působil na Vědeckém lesnickém ústavu (resp. Ústavu aplikované ekologie a ekotechniky) v Kostelci nad Černými lesy. V období 1979–1984 absolvoval externí vědeckou aspiranturu v oboru Osvětová a průřezová ekonomika na Provozně ekonomické fakultě VŠZ v Brně (CSc.). Po obnově Lesnické fakulty při VŠZ v Praze v roce 1991 – působí dosud na Katedře ekonomiky a řízení lesního hospodářství (od roku 2015 Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky) Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze. Od r. 1995 je docentem v oboru Ekonomika lesního hospodářství; od r. 2003 profesorem v oboru Podniková ekonomika a management. Proděkan pro vědecko-výzkumnou činnost a zahraniční styky v letech 1997–2000 a 2000–2015. Člen řady českých i zahraničních vědeckých rad, komisí a odborných společností; ze zahraničních institucí např.: Člen – Central & Eastern European Environmental Expert Data Base, International Society for Environmental Protection, Wien (1992–dosud); Představitel – expert České republiky ve FAO Advisory Committee on Forestry Education, Rome (1994–1998); Member of the IUFRO Research Group Managerial, Social and Environmental Accounting (1996–dosud); Representative of the Czech Republic in the IUFRO International Council (2001–dosud); Member of the Forest Europe Expert Group on Valuation of and Payments for Forest Ecosystem Services (2016–dosud). Ze zvláštních uznání: je držitelem Diplomu Národní akademie věd lesnických (La Academia Nacional de Ciencias Forestales) na Instituto Nacional de Investigaciones Forestales, México D.F. (1986); držitel Zvláštního uznání „Certificate“ Ministerstva školství a vědy Republiky Kazachstan, a Kazašské národní zemědělské univerzity za aktivní účast na mezinárodním semináři Dynamic Integration into International Scientific and Educational Community, Almaty (2011).

Od roku 1992 je soudním znalcem v oboru ekonomika – ceny a odhady lesa, lesní půdy a lesních porostů. V letech 2001–2008 a 2013–2014 byl členem dozorčí rady státního podniku Lesy České republiky, s. p., jmenovaným ministrem zemědělství. Od roku 1994 je člen pléna České akademie zemědělských věd a člen Odboru lesního hospodářství; od roku 2013 je členem redakční rady časopisu Journal of Forest Science. V roce 2017 mu byla udělena Bronzová medaile ČAZV za mimořádný přínos k rozvoji vědy a výzkumu v agrárním sektoru.

Bc. Ing. Petra Palátová, Ph.D. Narodila se v roce 1990 v Brně, v roce 2009 odmatovala na gymnáziu. Studovala na Provozně ekonomické fakultě Mendelovy univerzity v Brně, kde v roce 2012 absolvovala bakalářský obor Finance (Bc.); inženýrský titul pak v roce 2014 získala v navazujícím magisterském studiu oboru Finance a investiční management (Ing.). V současnosti působí na Katedře lesnické a dřevařské ekonomiky Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze, kde se věnuje pedagogické i vědecko-výzkumné činnosti. Na téže katedře v roce 2019 ukončila studium doktorského studijního programu Ekonomika a management – v oboru Řízení a ekonomika podniku (Ph.D.). (Disertační práce: „Regionální a socioekonomické aspekty v dřevařském průmyslu“). Pedagogické kompetence si rozšířila studiem v bakalářském studijním programu Učitelství odborných předmětů na Institutu celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity v Brně (2018). Na této univerzitě také od roku 2018 externě spolupracuje s Ústavem lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky Lesnické a dřevařské fakulty (další osoba podílející se na řešení projektu).

V roce 2017 absolvovala studijní stáž v rámci programu CEEPUS na Universität für Bodenkultur ve Vídni, v roce 2019 pak stáž Erasmus+ na University of Eastern Finland v Joensuu. Od roku 2018 je členkou mezinárodní asociace WoodEMA; od roku 2018 je také členkou a pravidelně se účastní zasedání Komise lesnické ekonomiky Odboru lesního hospodářství ČAZV.

Autoři fotografií

- Ing. Roman Dudík, Ph. D.** strana: 112.
- Ing. Vladimír Foltánek** strany: 60; 63; 63; 65; 65; 70; 70; 72; 74; 77; 83; 84; 84; 84; 85; 86; 88; 88; 90; 91; 92; 93; 100; 102; 110; 111; 113; 114; 114; 114; 116; 117; 118; 122; 122; 124; 134; 175; 175; 176; 189; 264; 265; 266; 267; 269; 274; 274; 274; 275; 275; 275; 276; 276; 276; 276; 277; 277; 277; 277; 278; 278; 278; 279; 279; 279; 279; 280; 280; 280; 280; 281; 282; 282; 284; 285; 285; 286; 292; 292; 293; 293.
- Ing. Jaroslav Gabzdil** strany: 171; 171; 171; 172; 173; 174; 183; 185; 186; 189; 190; 191; 196; 202; 203; 204; 205; 210; 280; 290; 290; 291.
- Ing. Petra Hlaváčková, Ph. D.** strany: 105; 108; 109.
- doc. Ing. Jaroslav Jánský, CSc.** strany: 90; 94; 117; 286.
- doc. Ing. Václav Kupčák, CSc.** strany: 68; 69; 79; 80; 81; 87; 87; 97; 97; 98; 101; 101; 114; 125; 126; 127; 127; 130; 130; 131; 131; 132; 135; 136; 138; 147; 149; 149; 149; 151; 155; 159; 163; 163; 166; 166; 166; 167; 167; 168; 168; 169; 222; 275; 275; 277; 278; 278; 278; 279; 281; 281; 281; 287; 287; 288; 293; 293.
- Ing. Josef Lenoch, Ph. D.** strana: 195.
- Ing. Petra Palátová, Ph. D.** strany: 200; 207; 271.
- Ing. Petr Polster, Ph. D.** strany: 98; 128; 128; 129; 132; 133; 141; 141; 141; 142; 142; 143; 143; 143; 144; 144; 146; 146; 148; 150; 151; 153; 154; 155; 156; 156; 157; 161; 161; 170; 171; 172; 172; 173; 174; 177; 181; 183; 184; 185; 187; 197; 198; 198; 198; 198; 199; 201; 206; 206; 207; 207; 208; 209; 209; 210; 211; 268; 270; 272; 280; 291; 292; 292; 296.
- Dr. Ing. Vladimír Strnad** strany: 161; 164; 284.
- Ing. Zbyněk Šmídá, Ph. D.** strany: 178; 179; 179; 179; 179; 180.
- prof. Ing. Radomír Ulrich, CSc.** strana: 76; 76.

Použité zkratky

AV ČR	Akademie věd České republiky
C-o-C	certifikace spotřebitelského řetězce
ČAZV	Česká akademie zemědělských věd
ČLA	Česká lesnická akademie v Trutnově
ČSÚ	Český statistický úřad
ČZU	Česká zemědělská univerzita v Praze
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK	Ekonomická komise OLH ČAZV
EU	Evropská unie
FLD	Fakulta lesnická a dřevařská MENDELU
FLDE	Fakulta lesnická a dřevařská ČZU
FLE	Fakulta lesnická a environmentální ČZU
FRRMS	Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií MZLU
FŽP	Fakulta životního prostředí
FSC	Forest Stewardship Council – systém certifikace lesů
HV	hospodářský výsledek
CHKO	chráněná krajinná oblast
IF	impact faktor časopisu
IUFRO	International Union of Forest Research Organizations (Mezinárodní unie lesnických výzkumných organizací)
JMP	jednomužná motorová pila
KI/KŘ	Krajský inspektorát/Krajské ředitelství LČR
KLDE	Katedra lesnické a dřevařské ekonomiky FLDE ČZU v Praze
KLDS	Konfederace lesnických a dřevozpracujících svazů
KLE	Komise lesnické ekonomiky OLH ČAZV
KRNAP	Krkonošský národní park
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
LČR	Lesy České republiky, státní podnik
LH	lesní hospodářství
LHE	lesní hospodářská evidence
LHC	lesní hospodářský celek
LHP	lesní hospodářský plán (decenální)
LmB	Lesy města Brna, a. s.
LO	lesní oblast – viz PLO
LRS	Lesní a rybniční správa Colloredo-Mansfeld, Zbiroh
LS	Lesní správa
LVS	lesní vegetační stupeň
LVÚ	Lesnícky výskumný ústav (Zvolen, SK)

MCPFE	Ministerial Conference on the Protection of Forests in Europe
MENDELU	Mendelova univerzita v Brně
MES	manipulačně-expediční sklad
MLL	Městské lesy Liberec, příspěvková organizace
MZD	meliorační a zpevňující dřeviny
MZe ČR	Ministerstvo zemědělství České republiky
MZLU	Mendelova a zemědělská univerzita v Brně
MŽP ČR	Ministerstvo životního prostředí ČR
NLC	Národné lesnícke centrum, Zvolen, Slovensko
NLP	Národní lesnický program
NP	národní park
NPP	národní přírodní památka
NPS	Národní park Šumava
OLH	Odbor lesního hospodářství ČAZV
OM	lokalita „odvozní místo“
OPRL	oblastní plány rozvoje lesa
P	lokalita „pařez“
PEFC	systém certifikace lesů (Programme for the Endorsement of Forest Certification)
PLO (PO)	pěstební (lesní) oblast
PR	přírodní rezervace
PUPFL	pozemky určené k plnění funkcí lesa
QMS	systém řízení jakosti (Quality Management System)
RLP	Regionální lesnický program
RRD	rychle roustoucí dřeviny
SDP	Společenstvo dřevozpracujících podniků v ČR, z. s.
SLT	soubor lesních typů
SLŠ	střední lesnická škola
SNTL	Státní nakladatelství technické literatury
SVOL	Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR
TU	Technická univerzita vo Zvoleně, Slovenská republika
ÚHÚL	Ústav hospodářské úpravy lesa
UJEP	Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
UKT	univerzální kolový traktor
ÚLDEP	Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky MENDELU
UNESCO	organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu (angl. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization)
VaV	věda a výzkum
VEGA	Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a Slovenskej akadémie vied
VLS	Vojenské lesy a statky, státní podnik

VVP	vojenský výcvikový prostor (vojenský újezd)
VŠZ	Vysoká škola zemědělská
VÚLHM	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
ZCHD	zvláště chráněné dřeviny

Příloha I Zasedání Ekonomické komise a Komise lesnické ekonomiky – přehled stěžejních témat a situace jednání

1995

Situace a vývojové tendenze dřevařského trhu v ČR, Lesní závod Židlochovice, Lesní společnost Jaroměřice, a. s., Valtice

1996

Věcné a metodické důsledky ustanovení nového lesního zákona v oblasti ekonomiky, FORESTA a. s., Velké Karlovice

Daňový systém v podmínkách lesního hospodářství, Krušnohorské lesy a. s. Teplice, Oblastní inspektorát LČR v Teplicích

1997

Poznatky z transformace lesního hospodářství, B. F. P, Lesy a statky Tomáše Bati, spol. s r. o., Vsetín

Aktuální problémy lesnické politiky v zemích evropského společenství a v zemích s transformací ekonomiky, NP Šumava, LZ Vimperk, Vimperk

1998

Certifikace v lesním hospodářství a související problémy, fa Jihomoravské lesy a. s., divize Velké Meziříčí, Měřín

Stav, perspektivy a koncepce lesnického ekonomického výzkumu v ČR, Lesní a rybniční správa Jeroným Colloredo-Mansfeld, Zbiroh

1999

Postavení lesních akciových společností v procesu transformace LH – současné poznatky a problémy, Lesy Krnov, a. s., Velké Losiny

Ekonomika přírodě blízkých způsobů hospodaření, Vojenské lesy a statky s. p. Praha, divize Mimoň, Doksy

2000

Ekonomické aspekty pěstebních a těžebních technologických postupů přírodě blízkých způsobů hospodaření v lesích; Posouzení právních norem v LH ČR ve srovnání se zeměmi EU, ŠLP „Masarykův les“ MZLU v Brně, Křtiny

Problémy ekonomiky nestátních lesů, soukromý majetek Ing. Jaromíra Šimonka, Lobeč u Mělníka

2001

Informace a informační systémy pro lesní hospodářství, Lesy Frýdek-Místek, a. s., divize Frýdek-Místek, Šilheřovice (sborník)

Problémy ekonomiky LH ve vztahu k ochraně přírody a myslivosti, LČR, s. p., LZ Kladská u Mariánských lázní, Kladská

2002

Ekonomika mechanizačních prostředků a technologií v LH se zaměřením na využití harvestorů, LČR, s. p., LS Telč, Telč, Javořice

Stav prací na Národním lesnickém programu; Problémy řízení a ekonomiky lesního semenářství v ČR, Semenářský závod LČR, Týniště nad Orlicí

2003

Ekonomika a aktuální problémy lesního školkařství, NP Podyjí, Vranov nad Dyjí

Základní problémy věcného a peněžního vyjádření funkcí lesa, Velkostatek Tetín, s. r. o. (CHKO Český kras) a NPR Koda, Svatý Jan pod Skalou

2004

Ekonomika pěstební činnosti a ekonomické aspekty přirodě blízkých způsobů hospodaření v lesích, LČR, s. p., LS Luhačovice, CE WOOD, a. s., Luhačovice, Vlárský průsmyk, Lesy SR, s. p., LS Nemšová, Antonstál

Problémy řízení a ekonomiky ŠLP Kostelec nad Černými lesy, Školní lesního podnik ČZU v Praze, Kostelec nad Černými lesy

2005

Ekonomické aspekty ochrany lesa, Vojenské lesy a statky, s. p., Ovčárna, (sborník)

Újma a náhrady za omezení hospodaření v lesích v důsledku požadavků společnosti, Karel Schwarzenberg, LS Orlík nad Vltavou, Zvíkovské Podhradí, (sborník)

2006

Ekonomické aspekty hospodaření v lesním vegetačním stupni 1 – lužní lesy, LČR, s. p., LZ Židlochovice, Židlochovice, (sborník)

Ekonomické aspekty rekonstrukce náhradních porostů v Krušných horách, LČR, s. p., Krajský inspektorát Teplice, Lesná, (sborník)

2007

Ekonomické aspekty hospodaření v lesích územních samosprávných celků, Lesy města Brna, a. s., Brno (sborník)

Problematika financování lesního hospodářství z veřejních zdrojů, JCM Lesní a rybniční správa Zbiroh, Biskoupky

2008

Lesnictví a vyšší územní samosprávný celek (kraj), Regionální lesnická politika, LČR, s. p., LS Ostravice, Bílá, (sborník)

Rekulтивace pozemků po těžbě uhlí – lesnické, zemědělské a vodní rekultivace, Sokolovská uhelná, právní nástupce, a. s., Sokolov

2009

Lesnictví a podnikatelské prostředí, LESCUS Cetkovice, s. r. o., Jevíčko, (sborník)

Problematika lesnického školství, Česká lesnická akademie Trutnov, SLŠ, VOŠ, Svoboda nad Úpou

2010

Lidský faktor a ekonomika práce v LH, LČR, s. p., LS Město Albrechtice, Krnov; Lasy Państwowe, Nadleśnictwo Prudnik, Polsko, (sborník)

Efektivnost lesního hospodářství se zřetelem k tvaru lesa nízkého, LČR, s. p., LS Křivoklát, Emilovna, (sborník)

2011

Sociální a kulturní funkce obecních lesů v kontextu Mezinárodního roku lesů 2011, Lesy města Olomouce, a. s., Horka nad Moravou

Vývoj stavu lesa a plnění funkcí lesa Národního parku Šumava, NP Šumava, České Žleby (sborník)

2012

Specifika hospodaření v kulturní krajině, Program „Člověk a biosféra“, Biosférická rezervace Dolní Morava, o. p. s., Lednice

Aspekty hospodaření na soukromých lesních majetcích, Kinský dal Borgo a. s., Chlumec nad Cidlinou

2013

Ekonomické aspekty diferencovaného hospodaření v lesích, Vojenské lesy a statky, s. p., Divize Plumlov, Protivanov

Ekonomické, ekologické a sociální aspekty hospodaření KRNAP, Krkonošský národní park, Strážné, Hříběcí bouda, (sborník)

2014

Komplexní lesnický a ekonomický audit, ověřovací analytické studie v lesním hospodářství, Městské lesy Rožnov, s. s r. o., Rožnov pod Radhoštěm

Problematika chovu zvěře a myslivosti v ČR z hlediska správy, organizace a ekonomiky, PROGLES, s. r. o., Lázně Bělohrad

2015

Sociální pilíř v lesním hospodářství, Střední lesnická škola v Hranicích, Hranice, Vojenské lesy a statky, s. p., Divize Lipník n. B.

Ekonomika energetického využití rychlerostoucích dřevin, Správa veřejného statku města Plzně, Oddělení městských lesů, Plzeň

2016

Les a krajina, LČR, s. p., Krajské ředitelství Brno, Lesní správa Znojmo

Ekonomika obnovy lesa ve smrkových porostech, Lesní společnosti Prylovi, s. r. o., Čechtice

2017

Specifika a problémy lesního hospodaření v souvislosti s měnícími se společenskými a přírodními poměry včetně předpokládané klimatické změny, LČR, s. p., Krajské ředitelství Brno, Lesní správa Strážnice, Bzenec

Problematika polyfunkčního lesního hospodářství s důrazem na rekreační služby, Městské lesy Liberec, p. o. Liberec

2018

Informace a podnikové informační systémy v LH, HA-SOFT, s. r. o., Brno, Školní lesní podnik „Masarykův les“, Krtiny

Problematika polyfunkčního lesního hospodářství – řešení projektu, Lázeňské lesy Karlovy Vary, p. o., Karlovy Vary, (sborník)

2019

Lesopolitické, provozní a ekonomické aspekty kůrovcových kalamit, LČR, s. p., Krajské ředitelství Brno, Lesní správa Třebíč, UNILES, a. s., Třebíč

Komunikace jako nedílné součásti lesnické politiky a workshop Krizová komunikace nebo komunikace krize., VLS, s. p., Divize Hořovice, LS Obecnice, Milín u Příbrami

2020

Jarní zasedání KLE 2020 bylo připraveno do oblasti působení Biskupských lesů – Diecéze ostravsko-opavská, Ostrava, a mělo být situováno do Beskyd (garant Ing. Šafařík). Vzhledem k situaci s pandemií Covid-19 se nemohlo uskutečnit – viz str. 217.

Příloha II Setkání kateder a mezinárodní spolupráce

Obr. II.1 Setkání kateder v Kostelci nad Černými lesy v roce 2015, zdroj: KLDE, viz kap. 4, str. 51

Obr. II.2 Úvod k prezentaci příspěvků při setkání kateder v roce 2019 (Společenské a vzdělávacím centrum – zámek Křtiny)
viz kap. 4, str. 51

Obr. II.3 Společné foto zahraničního setkání účastníků „Fora ekonomicznego“ v Polsku (v Laskach, nedaleko Kępna; prof. Wojciech Lis v první řadě druhý zleva),
viz kap. 8.5, str. 123

Obr. II.4 Mezinárodní vědecká konference LESY–DREVO – Technická univerzita
Zvolen, Slovensko (2018, 24. ročník!)

Obr. II.5 Plénum o přestávce Mezinárodní vědecké konference LESY–DREVO (2018)
Zdroj: <https://kerlh.tuzvo.sk/sk/konferencia-financovanie-2018-lesy-drevo>

Příloha III Vývoj EK/KLE OLH ČAZV v čase (společné fotografie účastníků zasedání)

Obr. III.1 Účastníci exkurze v říjnu 2005 na LŠ Orlík nad Vltavou, foto Vladimír Foltánek, viz kap. 7.5, str. 93

Obr. III.2 Účastníci exkurze 2006 na LS LČR Litvínov, foto Vladimír Foltánek, viz kap. 8.1, str. 102

Obr. III.3 Účastníci zasedání 2010 v penzionu Šelenburk u Krnova, foto Vladimír Foltánek, viz kap. 8.5, str. 122

Obr. III.4 Účastníci exkurze v Grygově u Olomouce (2010), foto Vladimír Foltánek, viz kap. 9.1, str. 134

Obr. III.5 Z exkurze – zastávka na „Hlaváčkové louce“ nad Rožnovem p. R. (2014), foto Petr Polster, viz kap. 9.4, str. 160

Obr. III.6 Společné foto účastníků zasedání – Znojmo, Nový Šaldorf (květen 2016), foto Vladimír Foltánek, viz kap. 10.1, str. 177

Obr. III.7 Účastníci zasedání v Karlových Varech – bývalý kostel Sv. Linharta (2018), foto Petr Polster, viz kap. 10.3, str. 200

Obr. III.8 K problému kůrovce – exkurze na revíru Horní Vlémovice (jaro 2019), foto Petra Paláťová, viz kap. 10.4, str. 204

Obr. III.9 Společné foto členů KLE na Kazatelně pod vrchem Třemošná (podzim 2019), foto Petr Polster, viz kap. 10.4, str. 208

**Příloha IV Galerie členů, účastníků a hostů zasedání
EK/KLE**

Obr. IV.1 Předseda Ekonomické komise (1995–1997) doc. Ing. Zdeněk Bludušovský, CSc., foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.2 Místopředseda Ekonomické komise (1995–1997) prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc., foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.3 Předseda Ekonomické komise (1997–2019) doc. Ing. Luděk Šišák, CSc. (KLDE), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.4 Místopředseda Ekonomické komise (1997–2019) doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. (ÚLDEP), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.5 Předseda Ekonomické komise (2019–) doc. Mgr. Ing. Roman Sloup, Ph. D. (KLDE), foto Václav Kupčák

Obr. IV.6 Místopředseda Ekonomické komise (2019–) Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D. (ÚLDEP), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.7 Ing. Bohumil Dvořák, CSc. (SLŠ Hranice), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.8 RNDr. Miloš Pohořelý, CSc. (člen představenstva Agrární komory ČR), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.9 Ing. Ludmila Kudrleová (ÚLDEP), foto Václav Kupčák

Obr. IV.10 Ing. Jiří Matějíček, CSc. (VÚLHM), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.11 Ing. Jiří Ornst (Lesy Kinsky dal Borgo), foto Dalibor Šafařík

Obr. IV.12 Ing. Jan Bukáček (ŠLP Kostelec n. Č. l.), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.13 Ing. et Ing. Milan Janásek, CSc., foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.14 Ing. Stanislav Pavlík st., foto Vladimír Foltánek

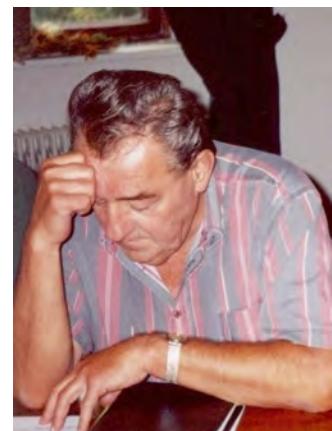
Obr. IV.15 Ing. Miroslav Hovořák (Lesy a statky Tomáše Batí), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.16 Ing. Tomáš
Krejzar Ph. D. (MZe), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.17 Ing. Roman
Dudík, Ph. D. (KLDE), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.18 Ing. Stanislav
Kopřiva (ČSÚ), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.19 Ing. Petr Polster,
Ph. D. (FŽP UJEP), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.20 doc. Ing.
Jaroslav Janský, CSc.
(FRRMS MZLU), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.21 doc. Ing.
Miroslav Hájek, Ph. D.
(MŽP), foto Václav
Kupčák

Obr. IV.22 Ing. Jaroslav Gabzdil, lesnický dějepravec, foto Václav Kupčák

Obr. IV.23 prof. Ing. Jiří Bartuněk, DrSc. (ÚLDEP) – trochu starší proti obr.IV.2, str. 274, foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.24 prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc., předseda OLH ČAZV, foto Václav Kupčák

Obr. IV.25 Ing. Martin Chytrý, Ph. D. (VLS), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.26 Ing. Vladimíra Špičková, Ph. D. (VLS), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.27 Ing. Petra Hlaváčková, Ph. D. (ÚLDEP), foto Václav Kupčák

Obr. IV.28 Ing. Miloslav Michalčík, Ph. D. (ÚLDEP), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.29 Ing. František Pásek (MZe), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.30 Ing. Václav Jansa (KRNAP), foto Václav Kupčák

Obr. IV.31 Ing. Stanislav Pavlík, Ph. D. ml., foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.32 Ing. Josef Lenoch, Ph. D. (ÚLDEP), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.33 Dr. Ing. Vladimír Strnad, foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.34 Ing. Pavel Čacký
(ŠLP Křtiny), foto Vladimír
Foltánek

Obr. IV.35 Ing. Vlastimil
Vala, CSc. (ÚLDEP), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.36 Ing. Roman
Šimek (ÚHÚL), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.37 Ing. Zbyněk
Šmídá, Ph. D. (ÚHÚL),
foto Petr Polster

Obr. IV.38 Ing. David
Mlčoch, foto Jaroslav
Gabzdil

Obr. IV.39 prof. Ing. Karel
Pulkrab, CSc. (KLDE), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.40 Ing. Jan Lojda,
Ph. D. (MZe), foto Václav
Kupčák

Obr. IV.41 Ing. Petr Jelínek
(SVOL), foto Václav
Kupčák

Obr. IV.42 Ing. František
Kučera (SVOL), foto
Vladimír Foltánek

Obr. IV.43 prof. Ing. Iveta
Hajdúchová, Ph. D. (TU
Zvolen – SK), foto Dalibor
Šafařík

Obr. IV.44 Ing. Jozef Tutka,
Ph. D. (NLC Zvolen – SK),
foto Václav Kupčák

Obr. IV.45 prof. Ing. Ján
Holécy, CSc. (TU Zvolen –
SK), foto Václav Kupčák

Obr. IV.46 Ing. Július Ďurkovič, CSc. (emeritní předseda Ekonomickej komísie Odboru lesníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied Slovenskej republiky), foto Vladimír Foltánek

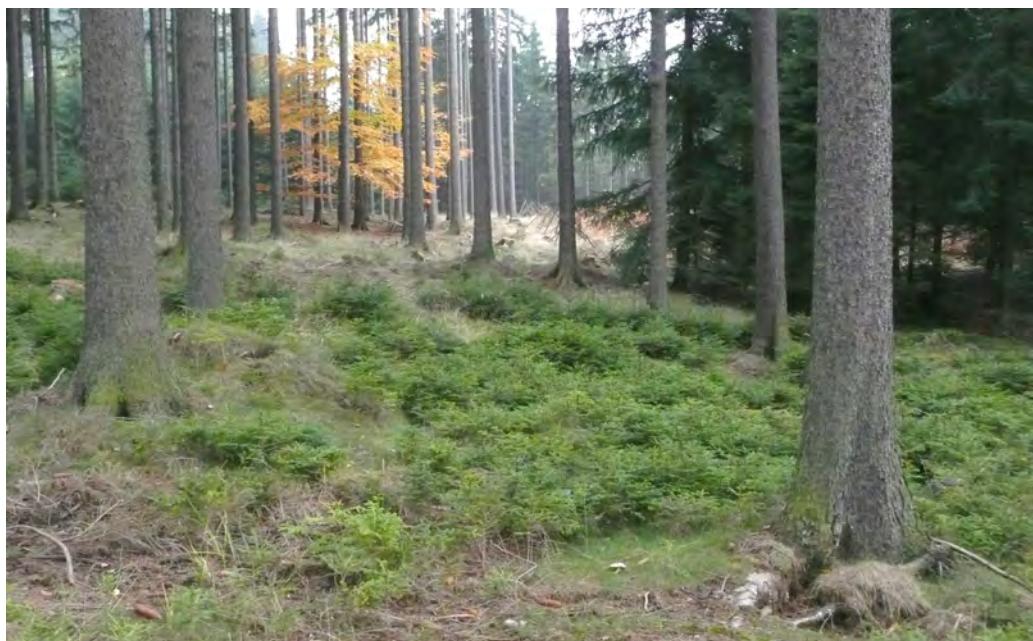
Obr. IV.47 doc. Ing. Viera Petrášová, CSc. (Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre – SK), foto Vladimír Foltánek

Obr. IV.48 prof. David Jackson (University of Montana – USA), foto Vladimír Foltánek

Příloha V Rozšiřující fotografická dokumentace

Obrazová dokumentace, která se už nevešla do textu.

Obr. V.1 Přirozená obnova smrku, LRS Zbiroh, 2007, foto Vladimír Strnad

Obr. V.2 Pokusná kupole na stanici Bílý Kříž v Beskydech, květen 2008, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.3 Sokolov 2008 – o přestávce jednání; zleva: Ing. Ďurkovič (NLC Zvolen), Ing. Tutka (NLC Zvolen), prof. Holécy (TU Zvolen), doc. Kupčák (ÚLDEP), prof. Hajdúchová (TU Zvolen), Ing. Kaňok (LČR), foto Vladimír Foltánek

Obr. V.4 Ke stálemu bodu programu – Současná ekonomická situace v lesním hospodářství – za MZe nejčastěji vystupuje ministerský rada Ing. Jan Lojda, Ph. D. z Odboru koncepcí a ekonomiky lesního hospodářství, Sokolov 2008, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.5 Důlní výsypy na Sokolovsku – lesnické rekultivace (2008), foto Jaroslav Jánský

Obr. V.6 Ing. Michalčík a Ing. Dudík na exkurzi, Sokolov 2008, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.7 Cela v klášteře františkánů, v níž byl internován kardinál Wyszyński
(Prudnik – PL, 2010), foto Václav Kupčák

Obr. V.8 Důležitou a zodpovědnou aktivitou je pořizování zápisů ze zasedání –
Ing. Dalibor Šafařík, Ph. D. (při zasedání komise v „Emilovně“, 2010), foto Václav
Kupčák

Obr. V.9 I v takovém počasí chodí EK/KLE na exkursi, Křivoklátsko, říjen 2010, srovnej obr. 8.5.12 a obr. 8.5.13 na str. 129, foto Dalibor Šafařík

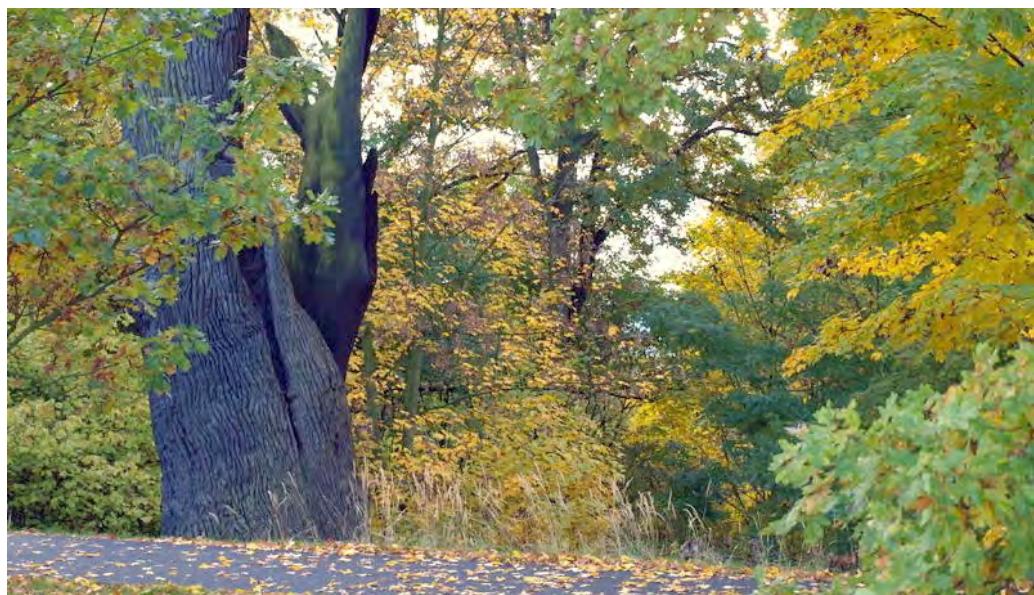

Obr. V.10 Momentka z jednání v Protivanově (2013) – zleva: Ing. Janásek, Ing. Blaťák, Ing. Chytrý, foto Václav Kupčák

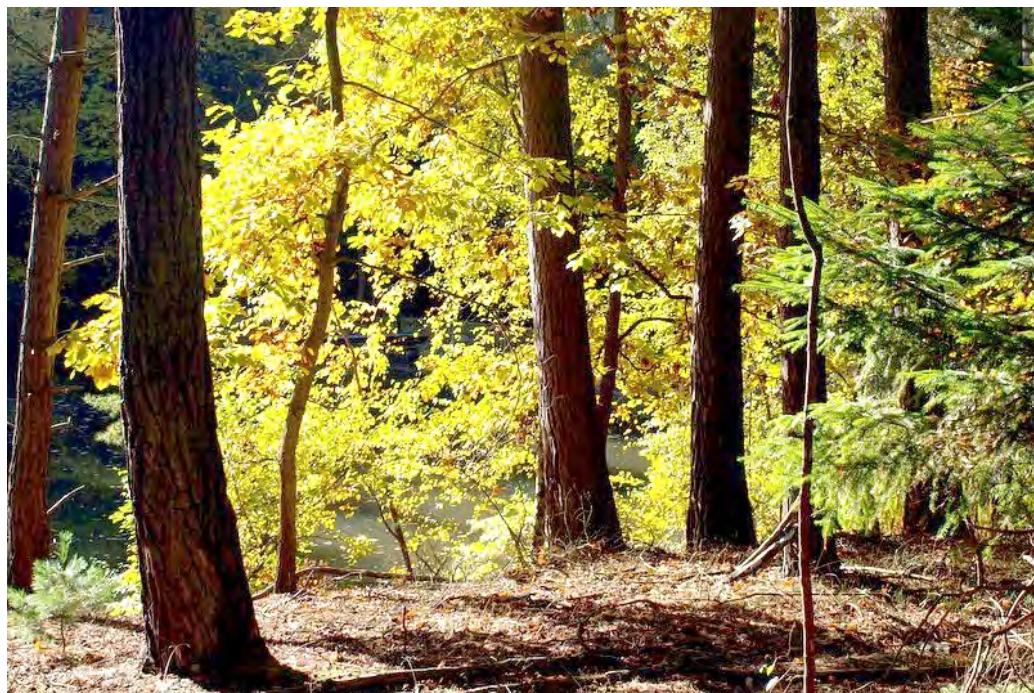

Obr. V.11 Okolí Jurkovičovy rozhledny v Rožnově pod Radhoštěm po vichřici, 17. 5. 2014, foto Lesy města Rožnova – srovnej obr. 9.4.4 a obr. 9.4.5 na str. 160

Obr. V.12 Podzim na hrázi Boleveckého rybníka, Plzeň, 2015, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. V.13 Slunce prosvětuje břeh rybníka v arboretu Sofronka, Plzeň, 2015, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. V.14 Podzimní les se odráží na hladině, Plzeň, 2015, foto Petr Polster

Obr. V.15 Pomník J. B. BECHTELA, Bzenec-Přívoz (2017) – viz rámeček na str. 182, foto Jaroslav Gabzdil

Obr. V.16 Lesnické učiliště, Bzenec-Přívoz; sál s maturitními pracemi žáků oboru řezbář (2017) – viz text v kap.10.2, str. 188, a kap.12.4, str. 224, foto Petr Polster

Obr. V.17 Ing. Hlaváčková a Ing. Špičková – v dobrém rozmaru z vydařené akce, foto Vladimír Foltánek

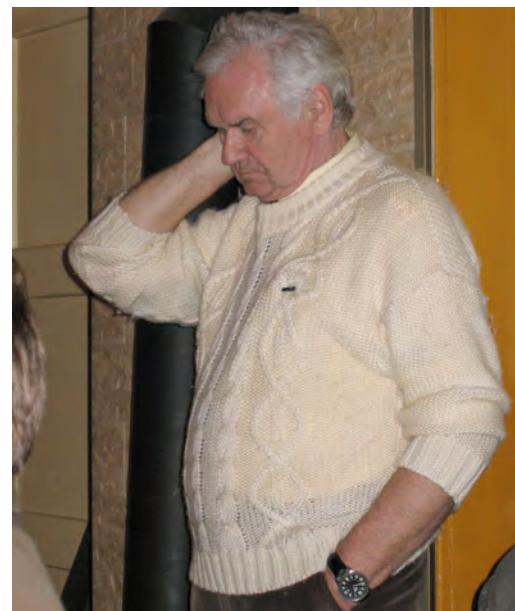
Obr. V.18 Ing. Ludmila Kudrleová, za ní stojí Ing. Jurek (Rožnovské lesy) – před odjezdem na exkursi, foto Petr Polster

Obr. V.19 Ing. Leopold Černý (Lesy m. Brna) a Ing. Michalčík, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.20 Zamyšlený prof. Pulkrab v roce 2003 ..., foto Václav Kupčák

Obr. V.21 ... a zamyšlený prof. Pulkrab v roce 2013, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.22 Schwarzenberský les po ránu, 2005, foto Vladimír Foltánek

Obr. V.23 Král dub v Grygově, 2011, foto Václav Kupčák

O spolupráci s praxí

Stále existuje trvalé vakuum mezi výzkumem a zemědělskou praxí. Proto je důležité aplikovat výsledky zemědělského výzkumu do praxe, jde ale jen o ty výsledky, které mají nějakou užitnou hodnotu a mohou posunout naše zemědělství vpřed. Uvedla to ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství ministerstva zemědělství Olga Chmelíková na plenárním zasedání České akademie zemědělských věd, které se minulý týden konalo v Praze.

Zuzana Fialová

Podle ní se nesmí zkoumat již vyzkoumané. „Musíme se zaměřit na to, co naše zemědělství opravdu potřebuje,“ zdůraz-

nila. „Na jedné straně máme totiž řešitele. Na druhé straně jde o to, aby výzkum byl motivován praxí a zemědělci, veterináři nebo vodohospodáři jasné definovali to, co je trápi a z jakého po-

hledu je to třeba řešit,“ vysvětlila. Ministerstvo zemědělství podle ní chce prosazovat politiku komplexního výzkumu, to znamená, že bude podporovat jak základní, tak aplikovaný vý-

zkum a přenos jeho výsledků do praxe. „Proto je důležité, aby se ve vašich řádach zrodil stýční pracovníci, kteří by dokázali přiblížit výsledky výzkumu vzniklého ve vašich organizacích jakémukoliv zemědělci v republice,“ obrátila se směrem k zástupcům výzkumných institucí s tím, že jen tak má zemědělský aplikovaný výzkum svůj význam a jeho financování své opodstatnění. Chmelíková rovněž připomněla důležitost evropské spolupráce ve výzkumu. Podle ní nemá smysl vynakládat prostředky na výzkumné projekty, které již byly řešeny výzkumnými týmy v jiných zemích. „To je jeden z důvodů, proč Evropská komise trvá na vybudování sítě evropského inovačního partnerství,“ podotkla s tím, že v České republice bude tato oblast ošetřena v rámci Programu rozvoje venkova.

(Pokračování na str. 3)

Rektor České zemědělské univerzity v Praze Jiří Balík (zleva), předseda České akademie zemědělských věd Vilém Podrázský a ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství ministerstva zemědělství Olga Chmelíková hovořili o významu přenosu výsledků vědy do praxe. Foto Zuzana Fialová

Obr. V.24 Ukázka z tiskových zpráv o ČAZV – v tomto případě o plenárním zasedání členů ČAZV v roce 2014 na ČZU v Praze (prof. Ing. Jiří Balík, CSc., dr. h. c. – rektor ČZU, prof. Ing. Vilém Podrázský, CSc. – předseda ČAZV, Ing. Olga Chmelíková – ředitelka odboru výzkumu, vzdělávání a poradenství MZe ČR), Zdroj:

https://www.cazv.cz/ek/clanky/Plenum_CAZV_2014.pdf

Fakulta lesnická a dřevařská
Katedra ekonomiky a řízení lesního hospodářství
 Kárnýcká 129, 165 21 Praha 6 – Suchdol
 Tel.: +420 224 383 704, web: www.fld.czv.cz

Vážený pan ředitel

Ing. Miroslav Kutý

Střední lesnická škola
 Jurikova 588
 75301 Hranice

V Praze 1. 6. 2015

Vážený pane řediteli,

dovolte, abychom tímto Vám osobně a Vašim spolupracovníkům vyslovili upřímné poděkování za organizaci a odborné zázemí při zasedání Komise lesnické ekonomiky Odbooru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd (KLE OLH ČAZV) ve dnech 23. - 24. dubna 2015 na Střední lesnické škole v Hranicích.

Současně prosíme o tlumočení poděkování i pracovníkům Vojenských lesů a statků, s.p., Divize Lipník nad Bečvou, jmenovitě panu Ing. Janu Jenišovi – za vysoce odbornou a přímosoucí exkurzi v rámci vojenském prostoru Libavá.

Těšíme se na další spolupráci, a s pozdravem

Prof. Ing. Luděk Šišák, CSc.
 předseda KLE OLH ČAZV

Prof. Ing. Vilém Podrázký, CSc.
 předseda OLH ČAZV a předseda ČAZV

Obr. V.25 Děkovný dopis za spolupráci při zasedání KLE v roce 2015 na Střední lesnické škole v Hranicích a v rámci podniku Vojenské lesy a statky, s. p. – Divize Lipník nad Bečvou

Obr. V.26 Lesní estetika na závěr – podzim 2019 na Brdech, foto Petr Polster

Příloha VI Příklady webových prezentací EK/KLE

Příklady na následujících stránkách jsou převzaty z webových stránek EK/KLE na adrese: <http://www.cazv.cz/EK>

Obr. VI.1 Úvodní stránka webové prezentace EK/KLE O LH ČAZV

The screenshot displays the homepage of a web-based presentation for the Committee of Forestry Economics (EK) and the Committee of Forest Management (KLE) under the Czech Academy of Agricultural Sciences (ČAZV). The main content includes:

- Komise lesnické ekonomiky** (dále KLE - původně název Ekonomická komise) **Odboru lesního hospodářství** České akademie zemědělských věd sdružuje odborné a akademické pracovníky, odškodnící převážně v oboru ekonomiky lesního hospodářství, KLE má stálé členy, jež kvůli zastoupení Ministerstva zemědělství ČR, lesnického výzkumu, lesnických fakult a středních lesnických škol, lesů ČR, s. p. Hradec Králové, Vojenských lesů, letech aktuiových společností, obecných lesů, soukromých lesních majetků a dalších subjektů lesního hospodářství. Struktura členské základny je odvozena od zájemu o účast všech forem subjektů a organizací, působících primá v Lh nebo v souvisejícím s ním.
- Vede členů KLE se jednání zúčastňují příznivci odborní teorie a praxe jakož i další zájemci z řad lesnické veřejnosti. Mezi pravidelné účastníky patří také členové KLE na jejich jednání na Slovensku (pozn.: do rozšíření ČSFR - Sekce lesnické ekonomiky a politiky odboru lesnické akademie Slovenské akademie podčořopodářských věd, obdobně jako členové KLE na jejich jednání v ČR), jednání a společná). Vedle uvedeného předmětu činnosti setkání KLE tak představují jednu z nemnoha příležitostí k různému představení informací, zkušeností a kontaktů.
- Zasedání KLE jsou dvouřanní, a jsou svoučasná pravidelná 2x ročně (duben, říjen). V průběhu jednání dle půl roku předem stanoveného programu, jehož téma je spodková v tematickém zaměření na určitou aktuální oblast ekonomiky Lh, druhý den je venovan odborná exkurzí. Vlastní modelový program obsahuje následující body:

1. Výsledky jednání orgánu Čazv.
2. Informace o aktuálních ekonomických problémach lesního hospodářství.
3. Informace o průběhu a výsledcích řešení významného projektu o titulu.
4. Tema jedinon KLE.
5. Provoz zájelostí, zájmenoři a výsledky hospodářské organizace, v jejíž oblasti působení se KLE koná.
6. Organizačně záležitosti v předcházející stanovení termínu a místa jednání příští KLE.
7. Odborná sekce.

V přeměně bodu jsou pravidelný podávány informace o činnosti Čazv a O LH Čazv v uplynulém období, zejména o obsahu a závarech plenárních zasedání, hodnocení činnosti jednotlivých komisí Čazv.

V druhé, bodu jednání jsou většinou informace o aktuální stavu, poslancům, zpravidla jsou zde projednávány legislativní kroky MZs, metodické a konceptní materiály, jakoz písemná statistická údaje k. c. cen dríví, či informace o vývoji postavení LH ČR v rámci Evropy.

Ve třetím bodu jednání jsou přítomni informovaní o aktuálním stavu, poslancům, zpravidla dle pracoviště: Lesnická a dřevařská fakulta České zemědělské univerzity v Praze, Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Lesnická fakulta Technické univerzity vo Zvolene, Ústav pro hospodářskou upravu lesů Braník nad Labem, České zemědělské univerzity v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta Mendelovy univerzity v Brně, Lesnická fakulta Technické univerzity vo Zvolene, Ústav pro hospodářskou upravu lesů Braník nad Labem, Prostor je věnován také informacím o další činnosti této pracoviště. V neposlední řadě jsou zde také projednávány obsahy odborných konferencí a výsledky zahraničního výzkumu.

Čtvrtý bod je věnován hlavněmu tématu zasedání KLE, jež je navrhováno v pololetním předstihu dle aktuálních potřeb, událostí, či vazeb na místo organizač. jednání, s cílem postupného pokryvání širokého spektra ekonomiky lesního hospodářství. Jak již bylo výše uvedeno, k předmětným tématům jsou také přizváni odborníci z teorie a praxe.

V patém bodu jednání jsou přítomni poslanci a výsledky organizace, v jejíž oblasti je zasedání svoláno. Odborně je koncipován program exkurze našídajícího dne, věnovaný vede lesnických objektů také přírodním a kulturním zajímavostem regionu.

Z každého jednání je pořizován zápis, jež je distribuován hlavně členům KLE, O LH Čazv a dalším účastníkům jednání, kteří o něj projeví zájem.

Organizaci a vedení KLE zajišťuje dvojice mene vedení. Dluhohledem předsedu komise byl doc. Ing. Zdeněk Bludovský, DrSc., mistropředsedou prof. Ing. Jiří Bartunek, DrSc. Od r. 1998 vede funkce zastávají prof. Ing. Luděk Šnišák, CSc. a doc. Ing. Václav Kupčák, CSc. z Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Soubor **Upravy** **Zobrazení** **Histore** **Založky** **Nastroje** **Nápověda**

OLH ČAZV - komise lesnické ekonomiky

file:///F:/E/DATA/EK/KOMISE/OLH/Jschedani.htm

Informace

- Dnes: sobota, 7. listopad 2020
- Světcek: Saska
- Kontaktní e-mail:
- Odkazy
- MENDELU Brno
- ČZU Praha
- ČAZV
- ČLS
- LČS s. p.
- VLS ČR, s. p.
- UHÚL Brandýs nad Labem
- VÚLM Jihlavičko-Střednády
- Portál veřejné správy
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo žP
- Slovenská akademie věd
- příslušných věd

Rok 1996

Jednání 27. a 28. března 1996. FORESTA SC a.s., FORESTA WOOD a.s., Velké Karlovice

Jednání 31. října a 1. listopadu 1996. Krushonické lesy

Rok 1997

Jednání 29. a 30. dubna 1997. Fy B. F. Lesy a statky Tomáše Baťi

Jednání 14. a 15. října 1997, np Šumava

Rok 1998

Jednání 21. a 22. dubna 1998. Ty jihomoravské lesy a.s., divize Velké Meziříčí, Měřín

Jednání 20. a 21. října 1998. lesní a rybniční správa Jaroným Colleordo-Manfredi, Zbiroh

Rok 1999

Jednání 13. a 14. dubna 1999. Lesy Krom. a.s., Velké Losiny

Jednání 2. a 3. listopadu 1999. Vojenské lesy a statky sp. Praha, divize Mimoň, Doksy

Rok 2000

Jednání 18. a 19. dubna 2000. ŠLP "Masarykův les" NOLU Brno, Křtiny

Jednání 17. a 18. října 2000. soukromý majetek Ing. Jaromíra Simonka, Libeček u Mělníka

Rok 2001

Jednání 28. a 29. dubna 2001. Lesy Frýdek-Místek, a.s., divize Frýdek-Místek, Šlincovice

Jednání 23. a 24. října 2001. LZ ČLR Kladská u Mariánských lázní, Klášterská

Rok 2002

Jednání 24. a 25. dubna 2002. LS ČLR Telč, Telč, Javoříčko

Jednání 14. a 15. října 2002. Semenácký závod ČLR, Výškov nad Ohří

Rok 2003

Jednání 15. a 16. dubna 2003. NO Podřípí, Unrov nad Drží, Vrchní Žďár nad Sázavou

Jednání 21. a 22. října 2003. Věhovský lesní sádka (CHKO Český kras) a NPR Kola, Sravý-Jar pod Skalou

Rok 2004

Jednání 20. až 22. dubna 2004.

LČR, SI Uherské Hradiště, Lubnice, Višňovice, Vášský průsmyk

(les) SR, s. p. (S) Mladá Boleslav, Antonov, Konatice, nad Černými lesy

Rok 2005

Jednání 5. a 6. května 2005. Vojenské lesy a statky, s. p., Ovčárná

Jednání 10. a 11. října 2005, Karel Schwarzenberg LS Dráž nad Blatnou, Závkušské Podhradí

Rok 2006

Jednání 11. a 12. května 2006, LČR, s. p., LZ Židlochovice, Židlochovice

Jednání 17. a 18. října 2006, Krusné hory, Horský hotel Lesná

Rok 2007

Mimořádné jednání k NLP II. 16. ledna 2007. Ministerstvo zemědělství ČR, Praha

Jednání 9. a 10. května 2007. Lesy města Brna a.s., hotel Myjavka, Brno

Jednání 22. a 23. října 2007. JČM Lesní a rybniční správa Zbiroh, Blatobuky

Rok 2008

Jednání 12. a 13. května 2008. LS Ostrovce, ČLR, Bláž s. p., Ostrovce

Jednání 14. a 15. října 2008. Školopěská uhlířská příručka naštupce, a.s., Sokolov

Rok 2009

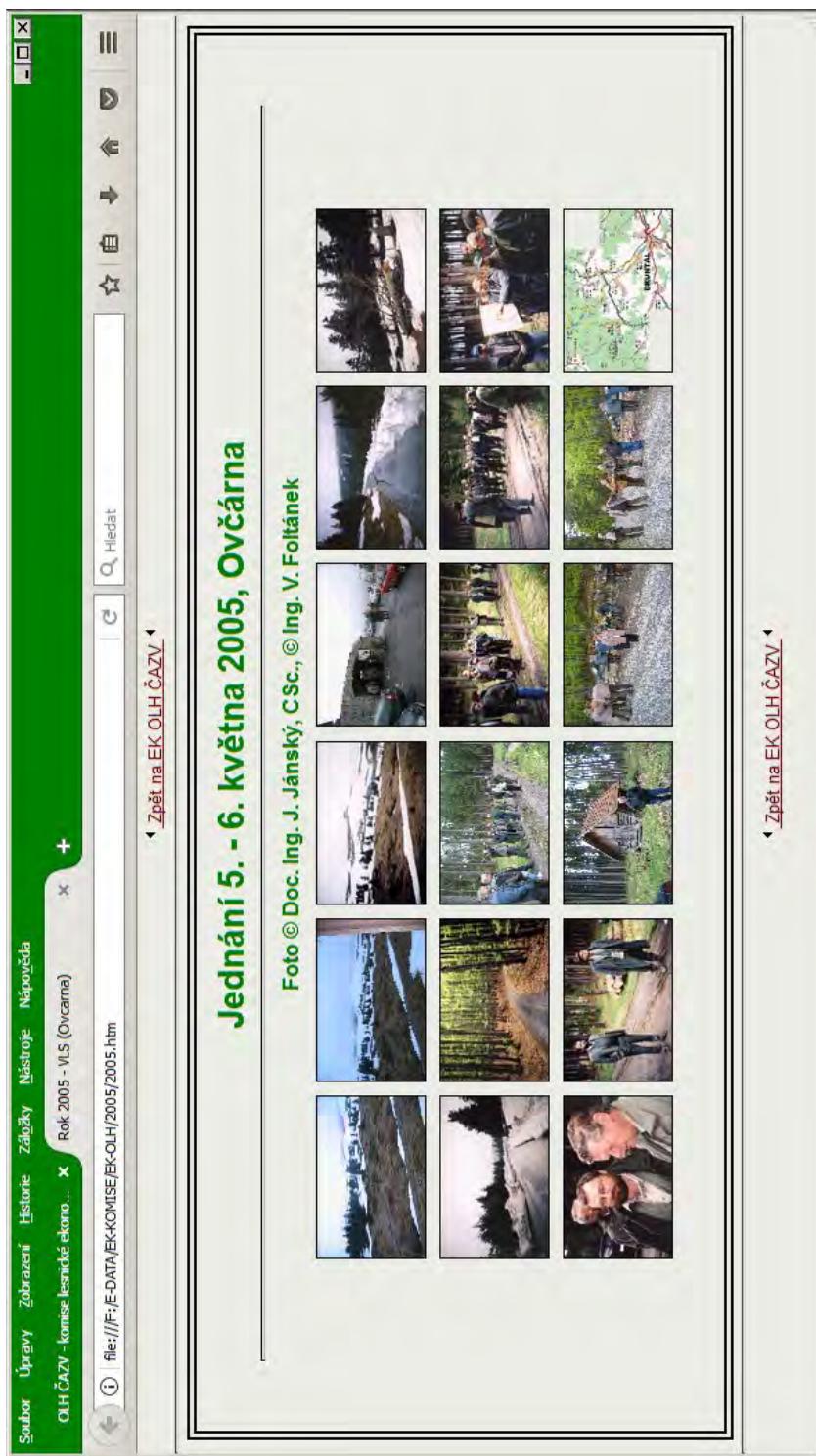
Jednání 13. a 14. května 2009. LECUS Cetkovice, s. r. o., Jevíčko

Jednání 13. a 14. října 2009. Česká lesnická akademie Trutnov, SLŠ, VOŠ, Svoboda nad Úpou

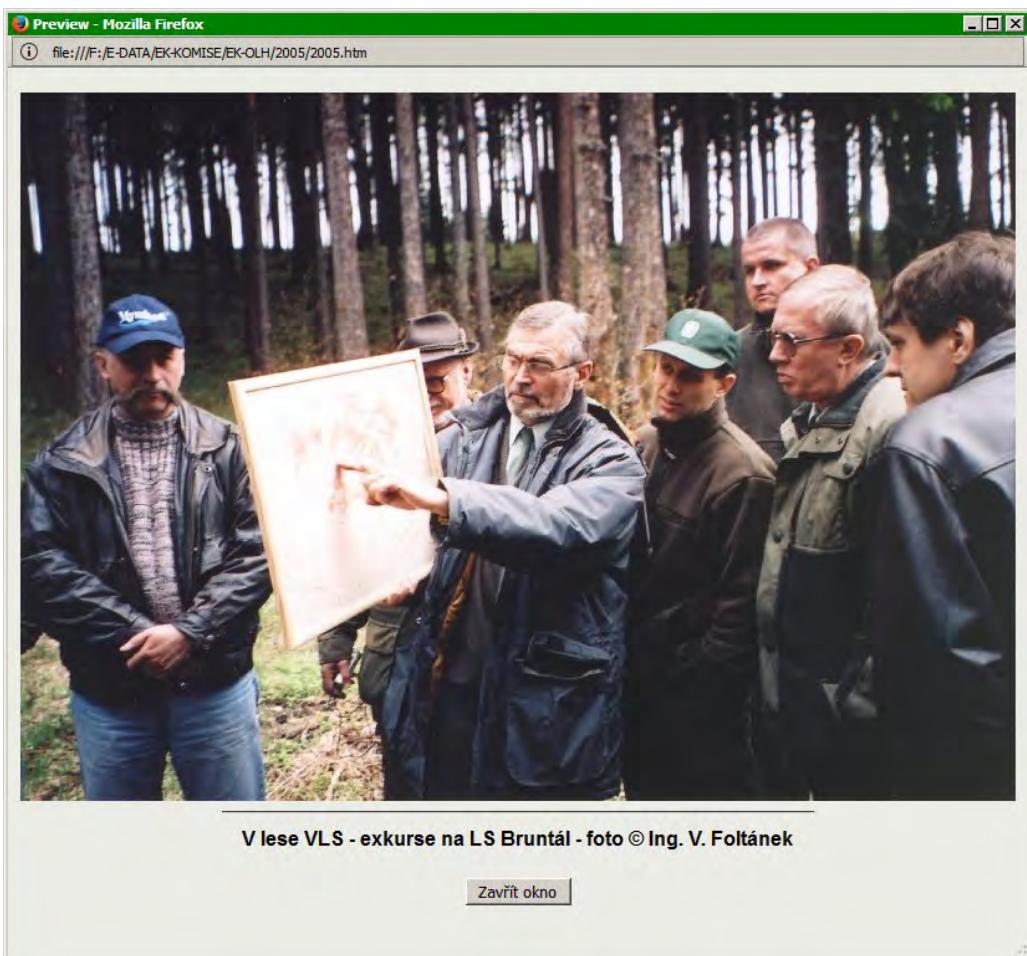
Rok 2010

Jednání 4. až 6. května 2010. LS Město Albrechtice, ČLR, Kroměříž, Mladějovice Přerov, LSP, Mladějovice Přerov, Lesy Panstvíové

Obr. VI.2 Webová stránka s jednotlivými zasedáními EK / KLE OLH ČAZV

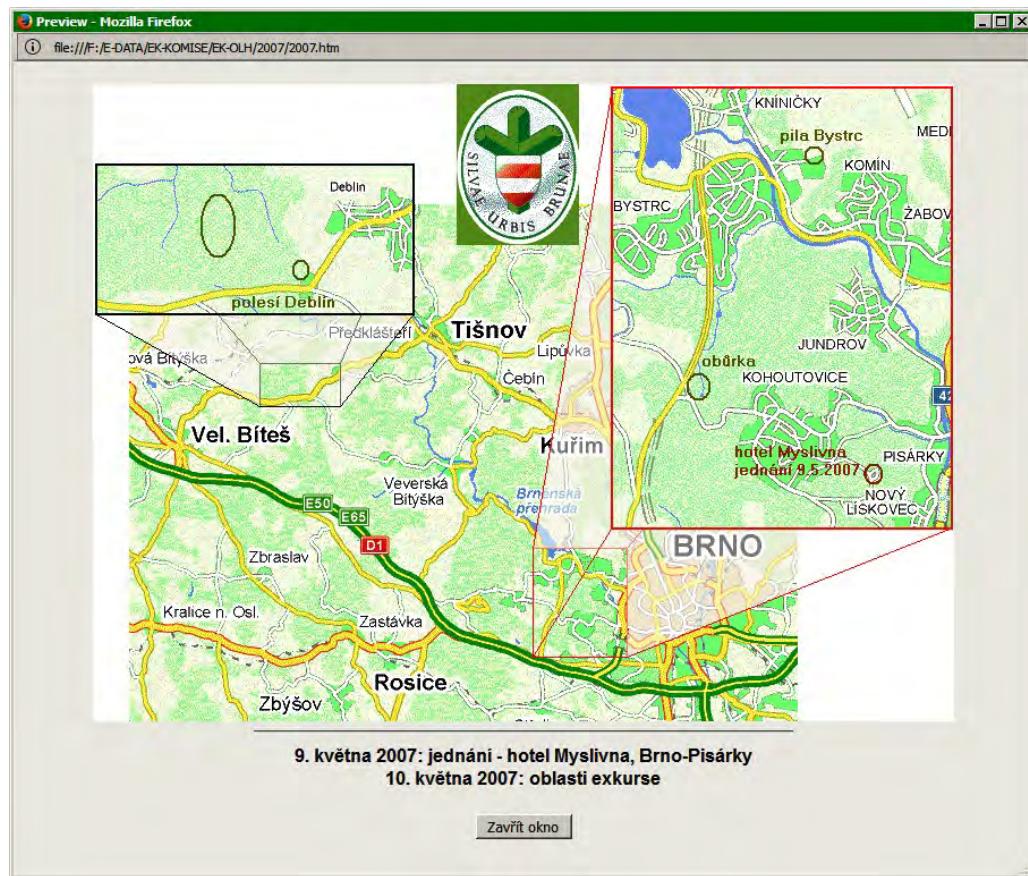
Obr. VI.3 Příklad fotogalerie zasedáními EK/KLE

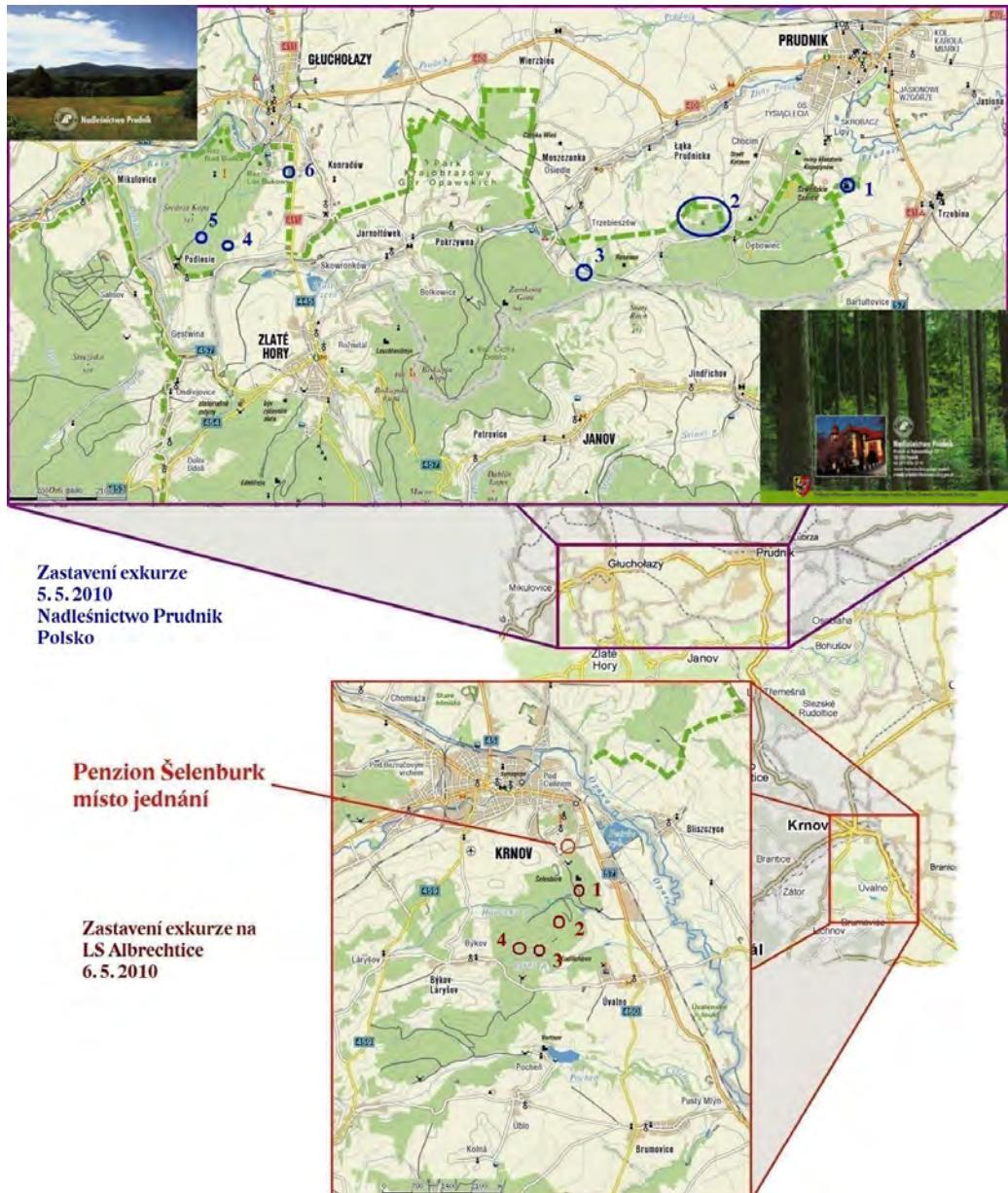
V lese VLS - exkurze na LS Bruntál - foto © Ing. V. Foltánek

Zavřít okno

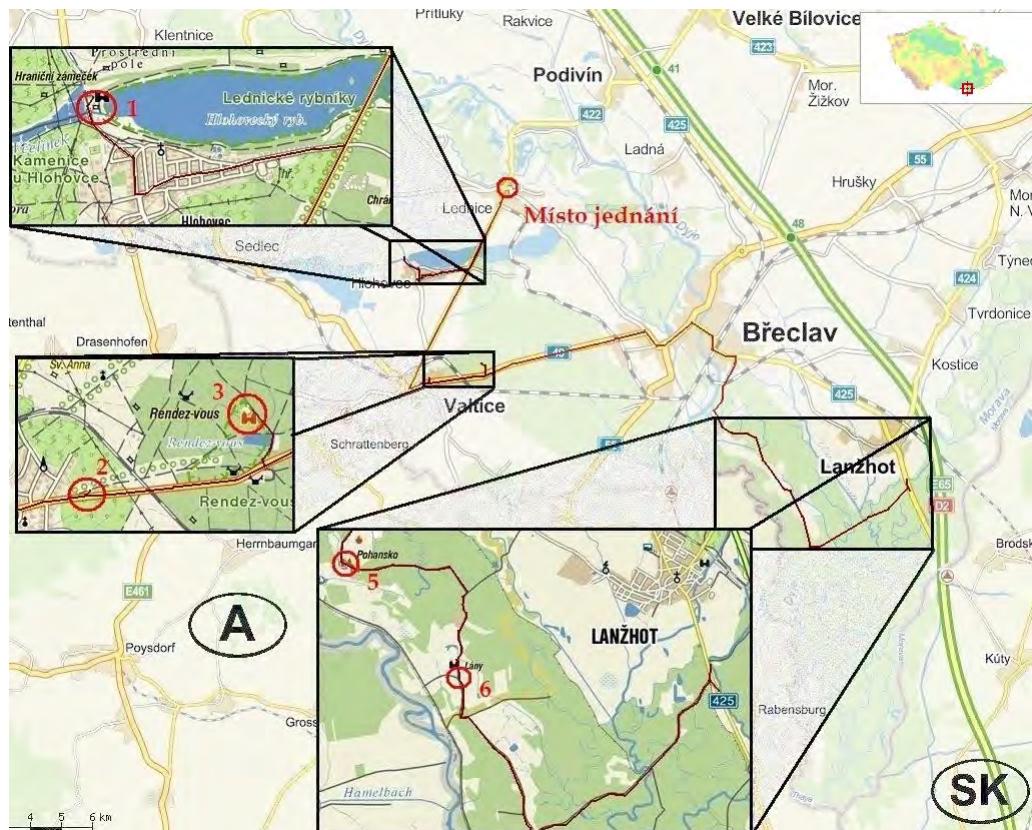
Obr. VI.3 Detail fotografie z fotogalerie (VLS, 2005)

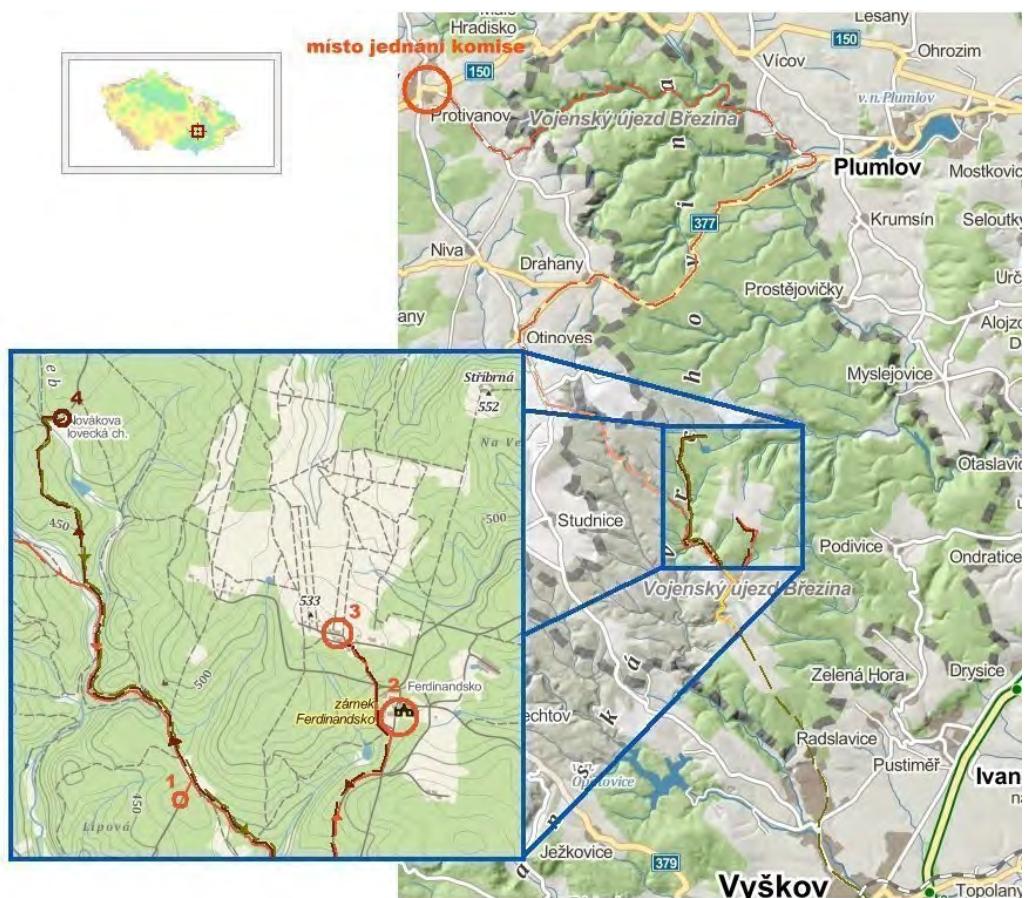
Obr. VI.4: Detail – orientační plán zasedání (Lesy m. Brna, 2007)

Obr. VI.5: Detail – orientační plán zasedání (Krnov, Prudnik – PL, 2010)

Obr. VI.6: Detail – orientační plán zasedání (Dolní Morava, 2012)

Obr. VI.7: Detail – orientační plán exkurze (Vojenský výcvikový prostor Březina, 2013)

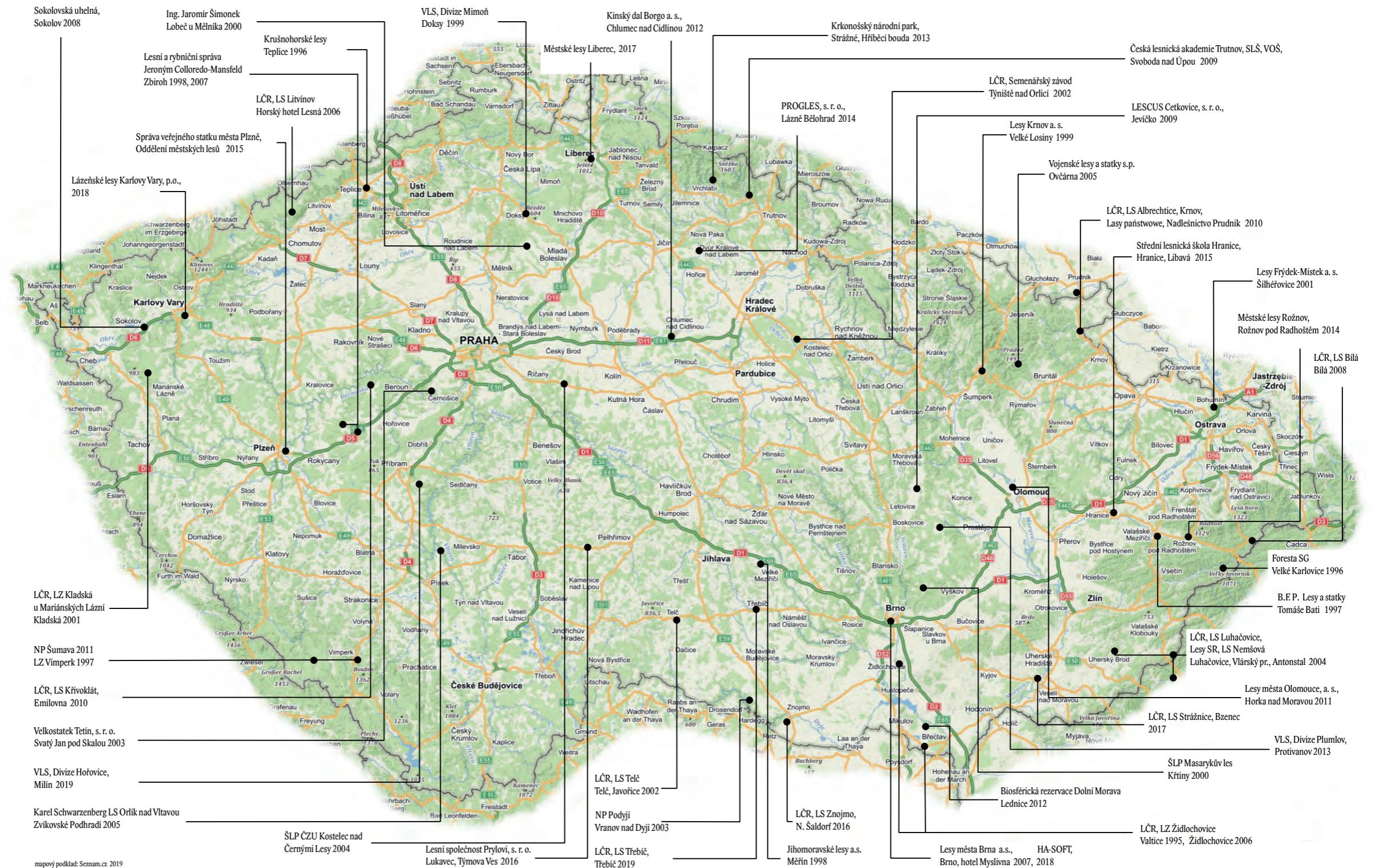
The screenshot shows the homepage of the new version of the KLE website. At the top right, there is a logo for 'ČESKÁ AKADEMIE ZEMĚDĚLSKÝCH VĚD' (Czech Academy of Agricultural Sciences) and a navigation bar with icons for search, user profile, and menu. Below the header, the main title 'Komise lesnické ekonomiky' is displayed, along with its subtitle 'Odboru lesního hospodářství České akademie zemědělských věd'. The main content area features a large image of a forest floor with fallen leaves. Overlaid on this image are several green rectangular boxes containing text: 'efektivní' (top left), 'efektivně aaaaadada' (bottom left), and 'Hledat' (search) (right). A red vertical bar is also visible in the background of the image. At the bottom of the page, there is a footer with links to 'O nás', 'Členové', 'Přehled jednání', 'Mapa akcí', 'Ohlasy v tisku', 'Z historie', and 'Kontakt'.

Obr. VI.8 Nová verze webu KLE (kleoh.cz)

Příloha VII Mapový přehled lokací zasedání Ekonomické komise a Komise lesnické ekonomiky 1995–2019

Mapový podklad: <mapy.seznam.cz>, 2019

Zákres: Petr Polster

Název: Česká akademie zemědělských věd a čtvrtstoletí komise lesnické ekonomiky

Autor: Václav Kupčák, Petr Polster, Luděk Šišák, Petra Palátová

Vydala: Mendelova univerzita v Brně,
Zemědělská 1, 613 00 Brno

Tisk: Vydavatelství Mendelovy univerzity v Brně,
Zemědělská 1, 613 00 Brno

Vydání: první, 2020

Počet stran: 312

Náklad: 200 ks

Publikace „Česká akademie zemědělských věd a čtvrtstoletí komise lesnické ekonomiky“ podléhá licenci CC BY-NC-ND 4.0 – <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

ISBN 978-80-7509-762-0 (Print)

ISBN 978-80-7509-763-7 (On-line)

